

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11

วิทยานิพนธ์

ของ

พารดา หาบ้านแทน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

กันยายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11

วิทยานิพนธ์
ของ
พารดา หาบ้านแทน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
กันยายน 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

STRATEGIES FOR EFFECTIVE SCHOOL ADMINISTRATIVE BASED ON THE
PRINCIPLES OF SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY FOR PRIMARY
SCHOOL UNDER THE REGIONAL EDUCATION OFFICE NO.11

BY

PARADA HABANTAEN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Doctorate of Philosophy Degree Education Administration and Development
at Sakon Nakhon Rajabhat University

September 2020

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ พารดา หาบ้านแท้่น

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบและ กรรมการสอบและ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวกิจ ศรีปัดถา) ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี) ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

..... กรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์) แต่งตั้งเพิ่มเติม (ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า) กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

..... กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง) แต่งตั้งเพิ่มเติม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

.....

(ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรชัยบุญกรณ)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 21 เดือน กันยายน พ.ศ. 2563

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเนื่องจากความเมตตากรุณาและความช่วยเหลือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และคณาจารย์สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ทุกท่านที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือตรวจทานและแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนต้นแบบและผู้เชี่ยวชาญทุก ๆ ท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อมูลอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลกรณีศึกษาโรงเรียนที่ใช้หลักการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และอนุเคราะห์ประสานงาน ติดตาม การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งทำให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เหนือสิ่งอื่นใดขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ของผู้วิจัยที่ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุกๆด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา ตลอดจนครอบครัวอาจารย์ที่ได้สั่งสอนและอบรมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ บุคคลรอบข้างและทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม ที่ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือที่ดีตลอดมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุก ๆ ท่านและระลึกถึงคุณงามความดีที่ท่านได้ช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา และขอให้งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นประโยชน์สำหรับผู้เกี่ยวข้องต่อไป

พารดา หาบ้านแท่น

ชื่อเรื่อง	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการ ภาค 11
ผู้วิจัย	พารดา หาบ้านแทน
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วันเพ็ญ นันทะศรี ดร. พรเทพ เสถียรนพเก้า
ปริญญา	ปร.ด. (การบริหารและพัฒนาศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 2) ตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น และ 3) พัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ใช้วิธีวิจัยแบบผสมวิธี แบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และ 3) การศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบ จำนวน 3 โรงเรียน ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์ ดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การร่างกลยุทธ์ โดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 2) พัฒนากลยุทธ์โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง จำนวน 3 รอบ โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ระยะที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ โดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ จำนวน 692 คน ระยะที่ 4 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการ กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร

2. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

TITLE	Strategies for Effective School Administration Based on the Principles of Sufficiency Economy Philosophy for Primary Schools under the Regional Education Office No.11
AUTHOR	Parada Habantaen
ADVISORS	Asst. Prof. Dr. Wanpen Nantasri Dr. Pornthep Steannoppakao
DEGREE	Ph.D. (Educational Administration and Development)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2020

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) develop strategies for effective school administration based on the principles of sufficiency economy philosophy for primary schools under the Regional Education Office No.11, 2) validate the appropriateness of the developed strategies for effective school administration, and 3) develop application handbooks of strategies for effective school administration. The research employed a mixed-method research design which was divided into four phrases. Phrase 1 – Development of research framework included three steps: 1) reviewing literature and related research and documents, 2) interviewing nine experts, and 3) conducting multi-case studies of three model schools. Phrase 2 – Strategy construction and development included three steps: 1) drafting the strategies through synthesizing data from Phrase 1, and 2) developing strategies using three-round Modified Delphi Technique with 21 experts. In Phrase 3, the validation of strategies' appropriateness was conducted through the survey of 692 school administrators, and academic teachers. In Phrase 4, the application handbooks of strategies for effective school administration were developed and

validated its appropriateness by five experts using a set of five-point rating scale questionnaires.

The findings were as follows:

1) Strategies for effective school administration based on the principles of sufficiency economy philosophy for primary schools under the Regional Education Office No.11 included four strategies: Strategy 1– Administrative Management, Strategy 2– Curriculum and Instruction Management, Strategy 3– Student Development Activities, and Strategy 4– Personnel Development.

2) The appropriateness of strategies for effective school administration based on the principles of sufficiency economy philosophy for primary schools under the Regional Education Office No.11 was at the highest level in overall.

3) The appropriateness of the application guidebooks of strategies for effective school administration based on the principles of sufficiency economy philosophy for primary schools under the Regional Education Office No.11 was at a high level in overall.

Keywords: Strategies for Effective School Administration, Principles of Sufficiency Economy Philosophy

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามของการวิจัย	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
ตอนที่ 1 ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	22
1.1 ความหมายของการบริหารโรงเรียน.....	22
1.2 แนวคิดในการบริหารโรงเรียน.....	24
1.3 กระบวนการบริหารโรงเรียน.....	30
1.4 แนวคิดการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	35
ตอนที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	44
2.1 ประวัติความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	44
2.2 ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง.....	49
2.3 กรอบแนวคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	53
2.4 องค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	55
2.5 การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา.....	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.6 การจัดการเรียนการสอนตามแนวทางหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง.....	63
ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน.....	68
3.1 ความหมายประสิทธิผลของโรงเรียน.....	68
3.2 ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง.....	69
ตอนที่ 4 กระบวนการพัฒนากลยุทธ์.....	92
4.1 ความหมายของกลยุทธ์.....	92
4.2 ความสำคัญของกลยุทธ์.....	97
4.3 ลักษณะของกลยุทธ์ที่ดี.....	101
4.4 กระบวนการพัฒนากลยุทธ์.....	102
ตอนที่ 5 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง.....	121
5.1 กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา.....	153
5.2 กลยุทธ์ด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน.....	159
5.3 กลยุทธ์ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	171
5.4 กลยุทธ์ด้านการพัฒนาบุคลากร.....	177
ตอนที่ 6 เทคนิคสำคัญที่ใช้ในการวิจัย.....	184
6.1 เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique).....	184
6.2 เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)	186

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	193
ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย.....	194
ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์.....	198
ระยะที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์.....	203
ระยะที่ 4 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์.....	208
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	217
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	218
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	218
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	218
ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย.....	218
ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์.....	222
ระยะที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์.....	254
ระยะที่ 4 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์.....	272
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	275
สรุปผลการวิจัย.....	276
อภิปรายผลการวิจัย.....	277
ข้อเสนอแนะ.....	283
บรรณานุกรม	285
ภาคผนวก	305
ภาคผนวก ก คู่มือการใช้กลยุทธ์.....	307
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	339
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	345

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ง ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหา.....	353
ภาคผนวก จ ผลการประเมินเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์.....	361
ภาคผนวก ฉ เครื่องมือวิจัย.....	365
ภาคผนวก ช ภาพประกอบการวิจัย.....	435
ประวัติย่อผู้วิจัย	443

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 มาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1.....	64
2 มาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2.....	65
3 มาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3.....	66
4 มาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4.....	67
5 การสังเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	91
6 การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11.....	116
7 การสังเคราะห์กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11.....	147
8 กิจกรรมของกลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาของกลยุทธ์ การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11.....	157
9 กิจกรรมของกลยุทธ์ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอนของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11.....	166
10 กิจกรรมของกลยุทธ์ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลยุทธ์ การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการภาค 11.....	174

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
11	กิจกรรมของกลยุทธ์ด้านการพัฒนาบุคลากรของกลยุทธ์การบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11.....	180
12	ข้อดีและข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟาย.....	191
13	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	205
14	แผนการดำเนินการวิจัย.....	214
15	สรุปผลการศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11.....	223
16	ค่าร้อยละของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกลยุทธ์.....	229
17	ค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับองค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11.....	240
18	แสดงความถี่และร้อยละของข้อมูลสภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	255
19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11.....	257
20	ความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11.....	273

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
21	ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญของแบบสอบถามกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11.....	355
22	ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11.....	363

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	12
2 องค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข.....	57
3 ระยะเวลาของการวิจัย.....	213
4 กราฟแสดงความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	270
5 กราฟแสดงความเหมาะสมของกิจกรรมในกลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการ สถานศึกษา.....	269
6 กราฟแสดงความเหมาะสมของกิจกรรมในกลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน.....	270
7 กราฟแสดงความเหมาะสมของกิจกรรมในกลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน.....	271
8 กราฟแสดงความเหมาะสมของกิจกรรมในกลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร	272

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พลกนิกรชาวไทยมาเป็นเวลากว่า 40 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลัง ได้ทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคงยั่งยืนภายใต้ กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และทรงชี้แนวทางการดำรงชีวิตของประชาชน ทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณความมี เหตุมีผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุก ขั้นตอน ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี นักธุรกิจ ในทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มี ความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทนด้วยความเพียร มีสติปัญญา และมีความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 1-5) การพัฒนา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสาย กลาง โดยคำนึงถึงความพอประมาณความสมเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2551, หน้า 11)

ประเทศไทยได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาและบริหารประเทศโดยกำหนดลงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) เป็นต้นมา จนถึงฉบับปัจจุบัน (ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559) โดยยึดหลักการที่ว่า “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ดำเนินงานตามหลักการทางสายกลาง เพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤต สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพ และยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 29 กรกฎาคม 2558, ออนไลน์) และในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ก็ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกรอบในการจัดการศึกษาเช่นเดียวกัน ในแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบันระบุว่า มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้รู้จักพอประมาณ อย่างมีเหตุมีผล มีความรอบรู้เท่าทันโลก เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของคนไทย เกิดการ บูรณาการแบบองค์รวมที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีดุลยภาพ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬากับการศึกษาทุกระดับ เชื่อมโยงการพัฒนาการศึกษากับการพัฒนาต่าง ๆ โดยคำนึงถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยมและเอกลักษณ์ของความเป็นไทย กระทรวงศึกษาธิการได้มอบนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษาน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารและการจัดการศึกษาในทุกมิติ โดยให้สอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรการเรียนรู้ และประยุกต์ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และพัฒนาบุคลากรทั้งผู้บริหารและครูให้เป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการทำงานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปริญญาฯ ธรรมปิยา (2557, หน้า 2) กล่าวว่า การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เป็นการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในภาคการศึกษาทุกระดับน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน

และการปฏิบัติภารกิจ เช่น ในการบริหารการศึกษา การบริหารงบประมาณ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมนักเรียน เป็นต้น โดยมุ่งหวังให้เกิดกระบวนการปรับเปลี่ยนวิถีคิดและวิถีปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต ส่งผลให้เกิดการปลูกฝังและปมเพาะผู้เรียน เด็กและเยาวชน ให้มีจิตสำนึกและอุปนิสัย “พอเพียง” จะได้สามารถดำรงตนและดำเนินชีวิตให้เจริญก้าวหน้าไปอย่างสมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงระดับครูอาจารย์ ทุกคนต้องเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน ในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงให้ได้ก่อน จึงจะสามารถถ่ายทอด อบรม ปลูกฝังนักเรียน นักศึกษาให้เข้าใจเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของแต่ละคน ผ่านการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ตลอดจนสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่าง ๆ การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงเริ่มจากการตระหนักถึงความจำเป็นของการอยู่ร่วมกันของสังคม เข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้จนเห็นว่าเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติที่เสริมสร้างให้สังคมเกิดสันติสุข มีความเจริญก้าวหน้าอย่างสมดุลและยั่งยืน คนในสังคมจะต้องมีความสามัคคีปรองดองกัน ปฏิบัติตนให้มีสำนึกในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ มีสติยั้งคิด ใช้ปัญญาพิจารณาอย่างรอบคอบ ในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติหน้าที่บนฐานของความมีเหตุมีผล พอประมาณกับศักยภาพและสถานภาพของแต่ละบุคคลในแต่ละสถานการณ์ หมั่นเสริมสร้างความรู้ในด้านต่าง ๆ ให้ทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อจะได้มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (ปรียานุช พิบูลสรารุช, 2557, หน้า 9)

จุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต (3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย (4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 6-7) ดังนั้น การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นจุดมุ่งหมาย

สำคัญประการหนึ่งที่ได้แก่ทุกคนจะต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนาจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในปัจจุบันยังเกิดความล้มเหลวเนื่องจากครูขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูไม่ได้ปฏิบัติตามเป็นต้นแบบให้นักเรียนเห็น และรูปแบบการสอนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้เกิดความยั่งยืน ส่งผลให้นักเรียนไม่มีความเข้าใจว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ที่สามารถเป็นแบบอย่างได้มีน้อย เนื่องจากมีปัจจัยที่ไม่เอื้ออยู่หลายประการ ที่สำคัญคือผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง และครูยังมีความสับสนเกี่ยวกับวิธีการบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง (โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 (2555, หน้า 1) สอดคล้องกับสุรินทร์ ภูสิงห์ (2552, หน้า 6-7) ที่กล่าวว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ได้นำแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 แต่โรงเรียนยังขาดรูปแบบและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน จึงทำให้ผลการดำเนินการไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และบางโรงเรียนต้องล้มเลิกโครงการไป และยังคงสอดคล้องกับพิมพ์กา ธรรมสิทธิ์ (2552, หน้า 5) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเรื่องการดำเนินงานของโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำรินั้น

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังไม่มีประสิทธิผล ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า สถานศึกษาขาดกลยุทธ์ในการบริหาร ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพื่อให้ได้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการบริหารให้เกิดประสิทธิผลต่อไป

คำถามของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาเพื่อให้ได้คำตอบในประเด็นคำถามดังนี้

1. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีอะไรบ้าง
2. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร
3. คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีลักษณะอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
3. เพื่อพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยมีความสำคัญดังนี้

1. ความสำคัญเชิงวิชาการ ได้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2. ความสำคัญต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

- 2.1 ได้สารสนเทศที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.2 ได้ใช้ผลการวิจัยดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางในการประเมินการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมาย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะของการวิจัย มีดังนี้

ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย กลุ่มเป้าหมาย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1) กลุ่มเป้าหมายผู้ทรงคุณวุฒิ ให้สัมภาษณ์ในประเด็นกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 9 คน ได้แก่ อาจารย์ในสถานศึกษาอุดมศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 2 คน

2) กลุ่มเป้าหมายการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบ จำนวน 3 โรงเรียน กลุ่มเป้าหมายคือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 18 คน โรงเรียนละ 6 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 3 คน และ ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน

3) ผู้เชี่ยวชาญสำหรับตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์ ประกอบด้วย อาจารย์ในสถานศึกษาอุดมศึกษา จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน

4) ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามโดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 21 คน ประกอบด้วย อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 คน ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 6 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน และครู จำนวน 6 คน

5) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น

5.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1,295 คน ครูวิชาการ จำนวน 1,295 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,590 คน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, ออนไลน์)

5.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 346 คน และครูวิชาการ จำนวน 346 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 692 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการคำนวณตามวิธีการของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) (วาริร พึงสวัสดิ์, 2551, หน้า 205)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาประกอบด้วย

2.1 กลยุทธ์การบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วย

2.1.1 กลยุทธ์การบริหารจัดการ มี 5 กิจกรรม ประกอบด้วย

2.1.1.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

2.1.1.2 การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/โครงการ

2.1.1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ

2.1.1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

2.1.1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ

2.1.2 กลยุทธ์การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

2.1.2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้

2.1.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.1.2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.1.2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

2.1.3 กลยุทธ์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

2.1.3.1 กิจกรรมแนะแนว

2.1.3.2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1.3.3 กิจกรรมนักเรียน

2.1.3.4 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญ

ประโยชน์

2.1.4 กลยุทธ์การพัฒนาบุคลากร มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

2.1.4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

2.1.4.2 การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง

2.1.4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตาม

แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 กระบวนการบริหารกลยุทธ์ มี 4 ชั้น ประกอบด้วย

2.2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

2.2.2 การกำหนดกลยุทธ์

2.2.3 การกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

2.2.4 การประเมินกลยุทธ์

2.3 ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง มี 6 ด้าน ประกอบด้วย

2.3.1 ประสิทธิภาพด้านสถานศึกษา

2.3.2 ประสิทธิภาพด้านผู้บริหารสถานศึกษา

2.3.3 ประสิทธิภาพด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.3.4 ประสิทธิภาพด้านผู้เรียน

2.3.5 ประสิทธิภาพด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

2.3.6 ประสิทธิภาพด้านอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดและทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียน สรุปกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ขอบข่ายการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากพีรภาว บุญเพลิง (2550), ปรียานุช พิบูลสรวาฐ (2551), กระทบวงศึกษาธิการ (2552), รุ่งทิวา สันติผลธรรม (2552), เก้าวัลย์ รวงทอง (2552), สุรินทร ภูสิงห์ (2552), ธวัชชัย เต็มคำ (2554), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554), เสรี พรหมฤทธิ์ (2554), โสภณ เรื่องฤทธิ์ (2554), เนาวรัตน์ นาคพงษ์ (2555), ดลนภา ท่วมยัง (2555), โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ (2555), ดารุวรรณ วงศ์นิคม (2555), อัจฉรารวรรณ ใจยะเขียว (2555), ศรีเรือน ยิ้มย่อง (2556), ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทบวงศึกษาธิการ (2556), สมวุฒิ ศรีอำไพ (2556), ทรงศักดิ์ โนมเฉลา (2557), ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557), อรอนงค์ ดุมนิล (2557), พรทิพย์ บรรเทา (2558), รุ่งฤดี โชติวิเชียร (2558), สุภาพร มณีโชติ (2558), พงษ์อนันต์ ธรรมศิริ (2558), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558), โรงเรียนสระปทุม (2559), ปรียานุช ธรรมปิยา (2559) และวิภาวรรณ จุลมุสิก (2559) สรุปว่ามี 4 ด้าน คือ 1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2. ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 4. ด้านการพัฒนาบุคลากร

2. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจาก สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (2550), ดร.ลีปนันท เกตุทัต (2542), จันท์ทิพย์ เจียมพงษ์ (2553), พระบรมราชาโชวาทเนื่องในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2517), พระราชดำรัส เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต (2517), พระบรมราชาโชวาทพระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า (2518), พระราชดำรัส พระราชทานเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต (2540), พระราชดำรัสพระราชทานเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต (2541), พระราชดำรัส

พระราชทานเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต (2542), พระราชดำรัส พระราชทานเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต (2543), พระราชดำรัส พระราชทาน ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข (2544), สุพัตรา สمانประธาน (2544), ปรียานุช พิบูลสรารุช (2550), พณรัตน์ บุตรชารี (2552), สำนักกราชเลขาธิการ (2542), ประเวศ วะสี (2542), สุเมธ ตันติเวชกุล (2543), คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2549), สุรยุทธ์ จุลานนท์ (2549), สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (2550), สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550), เกษม วัฒนชัย (2550), สกุลรัตน์ กมฺุทมาศ (2550), สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2551), สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550)ม พิมพกา ธรรมสิทธิ์ (2552), สมพร เทพลีธา (2549), สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550) สกุลรัตน์ กมฺุทมาศ (2551), เกรียงไกร ชูระพันธ์ (2551)ม สุรินทร์ ภูสิงห์ (2552), เบญจรงค์ ศรีเนตร (2555), โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี (2559), ศูนย์ประสานงานกลาง การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2550), กระทรวงศึกษาธิการ (2550), ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2550) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550), สรุปว่า มี 5 ด้าน คือ 1. ความพอประมาณ 2. ความมีเหตุผล 3. ความมีภูมิคุ้มกันในตัว 4. เงื่อนไขความรู้ และ 5. เงื่อนไขคุณธรรม

3. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเถาว์วัลย์ รวงทอง (2552), สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(2552), กระทรวงศึกษาธิการ (2552), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554), กระทรวงศึกษาธิการ (2555), โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ (2555), ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2556), ดาหวัน หุตาบงกูร (2558), พรทิพย์ บรรเทา (2558), ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2558), สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558), โรงเรียนพอกพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก (2559), โรงเรียนสระปทุม (2559), วิภาวรรณ จุลมุสิก (2559) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) สรุปว่ามี 6 ด้าน คือ 1. ด้านสถานศึกษา 2. ด้านผู้บริหารสถานศึกษา 3. ด้านครูและบุคลากรทาง

การศึกษา 4. ด้านผู้เรียน 5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน 6. ด้านอาคาร สถานที่ และ สิ่งแวดล้อม

4. กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจาก Certo & Peter (1991), Dess & Miller (1993), Hill & Jones (1995) Hunger & Wheelen (1995), Thompson & Strickland (1995), David (2001), Wheelen & Hunger (2002), ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่น ๆ (2541), สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2542), สมยศ นาวิกการ (2544), ชัยสิทธิ์ เณลิมมีประเสริฐ (2544), เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2546), วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคณะ (2546), สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548), สมยศ นาวิกการ (2548), ชงชัย สันติวงษ์ (2550), สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2553), กรมประมง (2554), ศักดิ์ชัย เพชรเกษมทอง (2555) และกุลสิริณัฐ วงศ์สุขจิตร (2557) สรุปว่ามี 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 4) การควบคุมกลยุทธ์

5. กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจาก พีรภาว บัญเพลิง (2550), ปรียานุช พิบูลสรารุช (2551), กระทรวงศึกษาธิการ (2552), รุ่งทิศา สันติผลธรรม (2552) เก้าวัลย์ รวงทอง (2552), ธวัชชัย เต็มคำ (2554), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554), เสรี พรหมฤทธิ์ (2554), โสภณ เรืองฤทธิ์ (2554), เบญจรงค์ ศรีเนตร (2555), เนาวรัตน์ นาคพงษ์ (2555), ดลนภา ท่วมย้ง (2555), โรงเรียนบ้านป่ออิฐ (2555), ดารุวรรณ วงศ์นิคม (2555), อัจฉราวรรณ ใจยะเขียว (2555), ศรีเรือน ยิ้มย่อง (2556), กระทรวงศึกษาธิการ (2556), สมวุฒิ ศรีอำไพ (2556), ทรงศักดิ์ โนมเฉลา (2557), ปรียาตา สุขสว่าง (2557), ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557), อรอนงค์ ดุมนิล (2557), พรทิพย์ บรรเทา (2558), รุ่งฤดี โชติวิเชียร (2558), สุภาพร มณีโชติ (2558), สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558), โรงเรียนสระปทุม อำเภออรุณประเทศ จังหวัด สระแก้ว (2559), ปรียานุช ธรรมปิยา (2559), วิภาวรรณ จุลมุสิก (2559), สรุปว่า มี 4 ด้าน คือ 1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 4. ด้านการพัฒนาบุคลากร

ผลจากการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ตามภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

1. กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางสำคัญในการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งขององค์กรเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

2. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการพัฒนาโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ประกอบด้วย

2.1 กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง วิธีการบริหารจัดการโรงเรียนให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 5 กิจกรรมประกอบด้วย

2.1.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์สภาพปัญหา กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการ จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้เป็นแหล่งเรียนรู้ จัดโครงการและกิจกรรมและประเมิน สรุปผล และรายงานผล ด้านการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อม ที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.2 การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/โครงการ หมายถึง การกำหนดนโยบายแผนงาน/โครงการในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์นโยบายและแผนงาน/โครงการของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน กำหนดนโยบายและแผนงาน/โครงการ โดยจัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการขับเคลื่อนดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปี โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในโรงเรียน ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนนโยบาย ตลอดจนนำผลการติดตามมาปรับปรุงพัฒนา สรุปและรายงานผลการดำเนินการขับเคลื่อนนโยบาย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน

2.1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ หมายถึง การจัดระบบการบริหารจัดการในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดระบบการบริหารจัดการ กำหนดกลยุทธ์และแผนงาน/โครงการ ดำเนินการจัดระบบการบริหารจัดการตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ จัดระบบโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงาน และประเมิน สรุปผล และรายงานผล การจัดระบบการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการบริหารจัดการ กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ในการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตร การเรียนการสอนและประเมิน สรุปผล และรายงานผล ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ หมายถึง การวางแผนการใช้งบประมาณในสถานศึกษา วิเคราะห์ปัญหาในการบริหารจัดการด้านการเงินของโรงเรียน กำหนดแนวทาง/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการใช้งบประมาณ ดำเนินการตามแผนงาน/งบประมาณของโรงเรียน จัดให้มีการระดมทุน ทรัพยากรและงบประมาณ เพื่อการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ติดตามผลการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในการบริหารจัดการและประเมิน สรุปผล และรายงานผลการวางแผนการใช้งบประมาณ

2.2 กลยุทธ์ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เนื้อหาและหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนสามารถยึดมั่นเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

2.2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดทำหน่วย/แผนการเรียนรู้ในสถานศึกษา วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของโรงเรียนและชุมชนในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแผนการศึกษาเพื่อบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน จัดทำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการ และมีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผลการนำหน่วยการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

2.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา ครูวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กำหนดแผนจัดการ

เรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม เนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ สนับสนุนให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเองและ ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กำหนดแผนงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สร้างและพัฒนาเครื่องมือการ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้วิธีการวัดผล และประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดแสดงผลงาน และประกวดโครงงานเกี่ยวกับผลงานของผู้เรียน และประเมิน สรุปผล และรายงานผล นำ ผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา

2.2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความ ต้องการจำเป็นด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ นวัตกรรมที่หลากหลายมาใช้ใน กิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแนวทาง วิธีการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย จัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ ใช้แหล่ง เรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน จัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ด้วยตนเองบนฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน

2.3 กลยุทธ์ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียน หรือครูผู้สอนจัดให้แก่ผู้เรียนเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดในการจัดการเรียนการสอนตาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

2.3.1 กิจกรรมแนะแนว หมายถึง กิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านกิจกรรมแนะแนวสำหรับผู้เรียน กำหนดแผนการ/โครงการกิจกรรมแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้อง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการ แนะแนวเกี่ยวกับการดำเนินงาน ครูจัดกิจกรรมแนะแนวที่ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนมีการ

วัดผล ประเมินผล และติดตามผล นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3.2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแผนการ/โครงการ ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้ จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและได้รับการส่งเสริมพัฒนาดำเนินการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการจัดกิจกรรมดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน วัดผล ประเมินผล และ ติดตามผล นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3.3 กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแผนงาน/โครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ส่งเสริมผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มีการวัดผล ประเมินผลและติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนและนำผลการติดตามมาใช้พัฒนา การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3.4 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ หมายถึง จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแผนงาน/โครงการ โดยมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและได้รับการส่งเสริมพัฒนาดำเนินการจัดกิจกรรมจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วัดผล ประเมินผลและติดตามผลการจัดกิจกรรม และนำผลการติดตาม มาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.4 กลยุทธ์ด้านการพัฒนาบุคลากร หมายถึง วิธีการสร้างความตระหนักรู้ ความรู้ และความเข้าใจในเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากร มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

2.4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง หมายถึง การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับปริมาณงาน กำหนดแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังของบุคลากร จัดโครงสร้างอัตรากำลังของบุคลากรที่จะดำเนินการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำกับ ติดตาม ให้บุคลากรปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และโครงสร้างงานที่กำหนดไว้ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนอัตรากำลัง

2.4.2 การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม สำหรับการดำเนินชีวิต ส่งเสริมให้บุคลากรครูปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตโรงเรียนให้รางวัลสนับสนุน เชิดชูเกียรติบุคลากรที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีบนวิถีความพอเพียง

2.4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การสร้างความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความจำเป็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแนวทาง/วิธีการ พัฒนาความรู้ความเข้าใจของบุคลากร จัดหาวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้าน ที่มีความรู้ความสามารถมาอบรมพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความต้องการในการนำนโยบาย การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่แผนปฏิบัติการ กำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการในการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา จัดให้มีการประชุม/สัมมนาบุคลากร เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ประเมิน

สรุปผล และรายงานผล เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ หมายถึง ขั้นตอนการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย

3.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หมายถึง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์กร ทั้งปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคทั้งภายในและภายนอกองค์กร

3.2 การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การออกแบบและเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับองค์กร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ตามลำดับ

3.3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดในกลยุทธ์ให้เป็นไปอย่างราบรื่น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามที่พึงประสงค์

3.4 การควบคุมกลยุทธ์ หมายถึง การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน หากพบปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ จะได้แก้ไขได้ทันเวลาที่ มีการประเมินผลสำเร็จของกลยุทธ์เป็นระยะ ๆ

4. ประสิทธิผลของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ระดับความสำเร็จการดำเนินงานของโรงเรียนที่เกิดจากการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

4.1 ประสิทธิผลด้านสถานศึกษา

4.2 ประสิทธิผลด้านผู้บริหารสถานศึกษา

4.3 ประสิทธิผลด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

4.4 ประสิทธิผลด้านผู้เรียน

4.5 ประสิทธิผลด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

4.6 ประสิทธิผลด้านอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2563

6. ครูวิชาการ หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานบริหารวิชาการในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2563

7. สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หมายถึง สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 22 มีนาคม 2559 ข้อ 11 สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตั้งอยู่ที่จังหวัดสกลนคร รับผิดชอบการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร

8. โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดศึกษาธิการภาค 11 หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัย นำเสนอสาระสำคัญตามลำดับหัวข้อดังนี้

ตอนที่ 1 ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- 1.1 ความหมายของการบริหารโรงเรียน
- 1.2 แนวคิดในการบริหารโรงเรียน
- 1.3 กระบวนการบริหารโรงเรียน
- 1.4 แนวคิดการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- 2.1 ประวัติความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.2 ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.3 กรอบแนวคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.4 องค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.5 การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียน
- 2.6 การจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียน

- 3.1 ความหมายของประสิทธิผลโรงเรียน
- 3.2 ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์

- 4.1 ความหมายของกลยุทธ์
- 4.2 ความสำคัญของกลยุทธ์
- 4.3 ลักษณะของกลยุทธ์ที่ดี
- 4.4 กระบวนการพัฒนากลยุทธ์

ตอนที่ 5 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

- 5.1 กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา
- 5.2 กลยุทธ์ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 5.3 กลยุทธ์ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 5.4 กลยุทธ์ด้านการพัฒนาบุคลากร

ตอนที่ 6 เทคนิคสำคัญที่ใช้ในการวิจัย

- 6.1 เทคนิคการเดลฟาย
- 6.2 เทคนิคการศึกษาพหุกรณี

ตอนที่ 1 ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

1.1 ความหมายของการบริหารโรงเรียน

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนไว้อย่างหลากหลาย ผู้วิจัยนำเสนอพอสังเขป ดังนี้

Good (1993, p. 14) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ ควบคุม และการจัดการในเรื่องเกี่ยวกับงานหรือกิจการโรงเรียน โดยมุ่งให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของโรงเรียน ส่วน Gregg (1997, P. 32) ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนว่า หมายถึง การปฏิบัติงานและอำนาจการต่าง ๆ ให้กับงานสอนนักเรียนที่เข้ามารับการศึกษาในโรงเรียน วัชรภรณ์ วิจารณ์ (2550, หน้า 15) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์การทางการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายที่ตั้งไว้ สำหรับประเสริฐ วงศ์เสนา (2552, หน้า 13) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกระบวนการเรียนรู้และความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมแห่งการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ขณะที่ภารดี อนันต์นาวิ (2552, หน้า 2) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลาย ๆ คน ร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมทุก ๆ ด้าน ให้มีความสามารถ ทักษะ ทักษะ ค่านิยม หรือคุณธรรม สำหรับมนุษยชาติ (2552, หน้า 33) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง

การจัดการส่งเสริมช่วยเหลือกันของผู้เกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้แผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 53) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชน ตามรูปแบบของการศึกษา ประเภทต่างๆ เพื่อให้มีความเจริญงอกงามสู่วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ โดยส่วนร่วม สำหรับทิพากร ธงศรี (2553, หน้า 12) สรุปว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง การวางแผน การจัดหน่วยงาน การอำนวยความสะดวก การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมและการติดตามที่เกี่ยวข้องกับงานของโรงเรียนด้วยความร่วมมือของคณะบุคลากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ขณะที่สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์ (2554, หน้า 51) ให้ความหมายว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดี การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบัน การศึกษา การปกครองนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัยและอื่น ๆ สำหรับทรงศักดิ์ โหมงเฉลา (2557, หน้า 12) สรุปว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง การจัดระบบการบริหารจัดการที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ประกอบด้วย การดำเนินการด้านนโยบายขับเคลื่อนด้านวิชาการ ด้านแผนงาน ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป สมรภูมิ อ่อนอุ้น (2557, หน้า 51) ให้นิยามไว้ว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง กระบวนการในการทำงาน โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในโรงเรียนที่ดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป นอกจากนี้วันโชค วาโรนิน (2558, หน้า 25) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลาย ๆ คน ในสังคมร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม บุคลิกภาพ พฤติกรรม เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ

จากข้อมูลดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมที่บุคลากรในโรงเรียนร่วมกันดำเนินงานในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารทั่วไป เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายการจัดการศึกษา

1.2 แนวคิดในการบริหารโรงเรียน

มีนักวิชาการและหน่วยงานกล่าวถึงแนวคิดในการบริหารโรงเรียนไว้ดังนี้ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545, หน้า 13-57) กล่าวถึง แนวคิดในการบริหารโรงเรียนตามกรอบงาน 4 งานหลัก ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ

1.1 ยึดหลักให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางฯ และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

1.2 มุ่งส่งเสริมโรงเรียนให้จัดการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญสูงสุด

1.3 มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้

1.4 มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

1.5 มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและพัฒนาการศึกษา

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ

2.1 ยึดหลักความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคทางโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียน ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรัฐจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลสำหรับผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่สถานศึกษาของรัฐและเอกชนอย่างเท่าเทียมกัน และจัดสรรเพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียนที่มีลักษณะพิเศษตามความจำเป็น

2.2 มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการจัดการงบประมาณ โดยให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ มีความคล่องตัว ควบคู่กับความโปร่งใสและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

2.3 ยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณ โดยจัดสรรงบประมาณให้เป็นวงเงินรวมแก่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

2.4 มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณ

2.4.1 การวางแผนงบประมาณ

2.4.2 การคำนวณต้นทุนผลผลิต

2.4.3 การจัดระบบการจัดหาพัสดุ

2.4.4 การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ

2.4.5 การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน

2.4.6 การบริหารสินทรัพย์

2.4.7 การตรวจสอบภายใน

2.5 มุ่งส่งเสริมการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สินจากทุกส่วนของสังคมมาใช้ในการจัดและพัฒนาการศึกษา

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

3.1 ยึดหลักการบริหารเพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

3.2 ยึดหลักความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาตามนโยบาย กฎหมายและหลักเกณฑ์ที่กำหนด

3.3 ยึดหลักธรรมาภิบาล

4. ด้านการบริหารทั่วไป

4.1 ยึดหลักให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่กำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงาน ในเชิงนโยบายให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาของชาติ

4.2 มุ่งส่งเสริมประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารและการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตาม กฎเกณฑ์ กติกา ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

4.3 มุ่งพัฒนาองค์กรทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ให้เป็นองค์กรสมัยใหม่ โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสม สามารถ เชื่อมโยง ติดต่อ สื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วด้วยระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

4.4 การบริหารงานทั่วไปเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยประสานส่งเสริม และสนับสนุนให้การบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก ต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ

และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ตลอดจนการจัดและให้บริการการศึกษา

ทัศนีย์ อวรัญ (2549, หน้า 15-20) กล่าวถึงแนวคิดในการบริหารสถานศึกษา ว่าควรมีกรอบครอบคลุมประเด็นสำคัญ 5 ประเด็น ได้แก่

1. การกำหนดจุดหมาย ผลที่คาดหวังหรือภาพความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาคือเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผล การกำหนดผลที่คาดหวังต้องมีความชัดเจนเข้าใจได้ สามารถทำให้สำเร็จได้ มีลักษณะท้าทาย ไม่ตั้งเป้าหมายไว้ต่ำเกินไปหรือทำได้ง่ายเกินไป วัดได้ตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ ผลที่คาดหวังจะประสบความสำเร็จได้อยู่ที่การมีส่วนร่วมของบุคลากรและองค์การที่เกี่ยวข้องจะต้องเป็นการร่วมมือร่วมใจทั่วทั้งองค์การ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงบทบาทหน้าที่ในการกระจายวิสัยทัศน์ จุดหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดขึ้น ให้ทุกคนรับรู้และเข้าใจตรงกัน จะต้องดูแลให้บุคลากรนำจุดหมายไปใช้ในการกำหนดแผนและการปฏิบัติงานทุกระบบ

2. กระบวนการบริหารและการจัดการที่ดี ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ครูต้องเป็นครูมืออาชีพทั้งในด้านความรู้ ทักษะและมีอิสระทางวิชาชีพ จึงจะสามารถวิเคราะห์ความต้องการ ในการเรียนรู้ของผู้เรียน ออกแบบหลักสูตร ดำเนินกลยุทธ์ด้านการเรียน การสอนและการประเมินผลในบริบทของสถานการณ์การเรียนการสอน ครูต้องทำงานในลักษณะที่มิวิชาชีพ แบ่งปันความรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน และสนองความต้องการทำงานในลักษณะของที่มิวิชาชีพ กระบวนการบริหารและการจัดการที่ดีมี 5 ประการ คือ

2.1 การทำจุดหมายและวัตถุประสงค์ทางการศึกษาโดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม โดยกำหนดกระบวนการให้การศึกษาและผลที่คาดหวัง ขอบข่ายความรับผิดชอบของบุคลากร เกณฑ์การแสดงความรับผิดชอบในผลงาน

2.2 การให้ความสำคัญกับกระบวนการมากกว่าหรือเท่ากับความสำเร็จในผลลัพธ์ ในส่วนของการเรียนการสอน ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และพัฒนา การของนักเรียนเป็นรายบุคคล การประเมินองค์การให้ความสำคัญไปที่ผลการเรียนรู้หรือผลงาน ที่ปรากฏ การบริหารมีจุดเน้นชัดเจนในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงองค์การ

2.3 การบริหารงานต้องเปลี่ยนแปลงโดยสิ้นเชิง ตั้งแต่ความรู้สึกรู้สึกคิด ความเชื่อ วิธีการปฏิบัติ

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสนใจในการจัดระบบสนับสนุนเพื่อให้บริการและนักเรียนตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีความพร้อมและสามารถปฏิบัติตามบทบาทในทิศทางที่เกื้อหนุนความสำเร็จขององค์การได้ เช่น การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ การจัดงานกิจการนักเรียน ให้สามารถช่วยเหลือกลุ่มที่ด้อยโอกาสได้

2.5 การกระจายอำนาจเต็มรูปแบบ มอบหมายงานที่ปฏิบัติให้บุคลากรแต่ละคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการผลักดันให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ความล้มเหลวที่พบส่วนหนึ่งเกิดจากการกระจายอำนาจที่ไม่เต็มรูปแบบตามที่ควรจะเป็น

3. ทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการบริหารและการจัดการที่ดี (Input/Resources) ในองค์การทางการศึกษาของประเทศไทยมีการบริหารทรัพยากรด้านความรู้ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

3.1 มีการพยายามสร้างองค์ความรู้ทั้งวิธีการทุ่มเทงบประมาณเพื่อการวิจัย การใช้บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญทั้งในและนอกประเทศ

3.2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งโดยวิธีการประชุม สัมมนา การสร้างเครือข่ายการศึกษา ครู ผู้ปกครองและชุมชน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้นี้เป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องสร้างให้เป็นวัฒนธรรมขององค์การ ผู้บริหารมีหน้าที่สร้างบรรยากาศความไว้วางใจและความสมานฉันท์ รวมทั้งการสร้างและพัฒนาคุณลักษณะของการใฝ่รู้ การพัฒนาตนเอง และการพัฒนาองค์ความรู้

4. ระบบควบคุม ในปัจจุบันมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งมี 3 ขั้นตอน คือ การพัฒนาคุณภาพ การตรวจติดตามคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ นอกจากนี้ยังจะมีการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อประกันว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาในระดับคุณภาพที่เป็นธรรม

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารและการจัดการศึกษามีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายในได้แก่ ระบบการบริหาร บุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การให้ความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่น เป็นต้น

ส่วนกรพินธ์ ศรีสุภา (2550, หน้า 43-50) กล่าวถึงแนวคิดในการบริหารโรงเรียนไว้ 4 แนวคิดดังนี้

1. แนวคิดการบริหารแบบคลาสสิก (Classical Management Approach) เป็นการบริหารที่มุ่งองค์การโดยส่วนรวม มุ่งปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน แนวคิดการบริหารแบบคลาสสิก ได้แก่ การบริหารตามหลักวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) ทฤษฎีระบบราชการของเวบเบอร์ (Weber's Theory of Theory) ทฤษฎีองค์การแบบคลาสสิก (Classical Management Theory)

2. แนวคิดการบริหารจัดการเชิงพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Management) ได้แก่ แนวคิดการศึกษาจิตวิทยาอุตสาหกรรม (Industrial psychology Management) แนวคิดการศึกษาหลักสังคมในการจัดการ (The Social Approach to Management) แนวคิดการศึกษา ระบบสังคมในการจัดการและทฤษฎีระบบสังคม แนวคิดความเคลื่อนไหวทางมนุษยสัมพันธ์ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการหรือทฤษฎีแรงจูงใจ (Hierarchy of Needs) ของ มาสโลว์ (Maslow) ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ของแมค เกรเกอร์ (McGregor)

3. แนวคิดการบริหารเชิงปริมาณ (The Quantitative Management Approach) เป็นทัศนะการบริหารจัดการที่นำเอาเทคนิคทางคณิตศาสตร์ เครื่องมือสถิติ และข้อมูล เพื่อช่วยในการแก้ปัญหา การจัดการศึกษาเรื่องนี้มีความเชื่อถือการจัดการตามกระบวนการวิทยาศาสตร์ การวัดและการใช้สูตรคณิตศาสตร์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ การบริหารเชิงปริมาณ ประกอบด้วย ศาสตร์การจัดการ (Management Science) การจัดการปฏิบัติการ (Operative Management) และระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Management Information Systems, MIS)

4. แนวคิดการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน มีการนำแนวคิดการบริหารแบบคลาสสิก แนวคิดการบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์ และแนวคิดการบริหารเชิงปริมาณ มาใช้ นักทฤษฎีและนักปฏิบัติระลึกอยู่เสมอว่าสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการบริหารสถานศึกษา มากยิ่งขึ้น การบริหารสถานศึกษาจึงประสมประสานทั้งสามแนวคิดเกิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษามากมาย เช่น ทฤษฎีระบบ (Systems Theory) ทฤษฎีการจัดการเชิงสถานการณ์ (Contingency Theory of Management) ทฤษฎี Z ของโอชิ (Ouchi) ทฤษฎีคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management) เป็นต้น

สำหรับองค์กร จุฬา (2553, ออนไลน์) ให้ทัศนะว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในองค์กรหลายอย่างมาจากวิธีการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้การดำเนินงานขององค์กรล่าช้าหรือไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ เกิดความขัดแย้งภายในองค์กร ผู้บริหารมักใช้หลักการบริหารบนความขัดแย้ง สิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรยึดเป็นหลักคือ หลักการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีดังนี้

1. หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัย และเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่เลือกปฏิบัติ และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย

2. หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกัน โดยมีการให้และรับข้อมูลที่เป็นจริง ทันการณ์ ตรงไปตรงมา มีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้อง

3. หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด และร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ เช่น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับผิดชอบต่อผลของการกระทำนั้น

4. หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ ได้แก่ ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ เป็นการสร้างกลไกให้มีผู้รับผิดชอบ ตระหนักในหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

5. หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

6. หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม สำนึกในหน้าที่ของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ ชยัน อุดหนุน มีระเบียบวินัย และเคารพในสิทธิของผู้อื่น

ทำนองเดียวกันไพรัช ไหมชมภู (2553, ออนไลน์) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องปฏิรูปตนเองให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ หลักการสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษามีดังนี้

1. ความเป็นประชาธิปไตยที่โปร่งใส ถ่วงดุลและตรวจสอบการใช้อำนาจได้
2. ลดอำนาจการบริหารในส่วนกลาง กระจายให้หน่วยปฏิบัติ

ในระดับล่าง

3. สร้างกลไกเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชนระดับล่าง เมื่อรากฐานของการพัฒนาเข้มแข็งจะส่งผลให้การพัฒนาในภาพรวมของประเทศได้อย่างยั่งยืน การเข้มแข็งของระดับล่างจะช่วยให้เกิดกระบวนการจัดการทางสังคมเป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมภายใต้สังคมเปิด ทุกคนในองค์กรตระหนักถึงปัญหาาร่วมกัน มีความกระตือรือร้นที่จะร่วมกันแก้ปัญหา

4. หลักสิทธิมนุษยชน ให้โอกาสและความเสมอภาคแก่ทุกคนในสังคม การศึกษาเป็นกระบวนการหลักที่จะพัฒนาคน ความล้มเหลวที่ผ่านมาเกิดจากคุณภาพของคน และประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ถูกตอกย้ำด้วยเศรษฐกิจแบบทุนนิยม การศึกษาต้องรับผิดชอบต่อความผิดพลาดดังกล่าว

สรุปได้ว่า แนวคิดในการบริหารโรงเรียนนั้น ต้องคำนึงถึงประเด็นสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) การกำหนดจุดหมายหรือภาพความสำเร็จของการบริหารและการจัดการที่ดี 2) การมีกระบวนการบริหารและการจัดการที่ดี 3) การมีทรัพยากรที่จำเป็นในการบริหารและการจัดการที่ดี 4) การมีระบบควบคุมที่ดี และ 5) การมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารและการจัดการที่ดี

1.3 กระบวนการบริหารโรงเรียน

มีนักวิชาการให้ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารโรงเรียนไว้อย่างหลากหลาย ผู้วิจัยนำมาพอสังเขป ดังนี้

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูล ไตวณะบุตร (2542, หน้า 66-71) กล่าวว่า กระบวนการบริหารโรงเรียนที่นิยมใช้ในปัจจุบัน มีอยู่ 4 กลุ่ม ดังนี้

1. POSDCoRB Model

Luther Gulik และ Lyandall Urwick สรุปว่า กระบวนการบริหารมี 7 ขั้นตอนประกอบด้วย

1.1 การวางแผน (Planning = P) หมายถึง การกำหนดโครงการไว้ว่าจะทำอะไร ผู้บริหารต้องรู้จักการวางแผน เพราะการวางแผนเป็นหลักสำคัญของการบริหาร

1.2 การจัดองค์กร (Organizing = O) หมายถึง การจัดหน่วยงาน โดยจัดแบ่งงานออกเป็นหน่วยงานย่อย พร้อมทั้งกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ตลอดจนกำหนดสายงานบังคับบัญชา

1.3 การดำเนินการบริหารงานบุคคล (Staffing = S) หมายถึง การจัดคนเข้าทำงาน เป็นการวางนโยบาย ระเบียบ กรรมวิธีในการดำเนินงานเกี่ยวกับตัวบุคคล

ให้ได้บุคคลที่เหมาะสมกับงานการบรรจุแต่งตั้ง การฝึกอบรม การบำรุงขวัญ การเลื่อนชั้น เลื่อนระดับ การพิจารณาโทษ การให้พ้นจากงาน ตลอดจนการจัดสวัสดิการ

1.4 การวินิจฉัยสั่งการ (Directing = D) หมายถึง การสั่งการเป็นบทบาท สำคัญของนักบริหาร คำสั่งของผู้บริหารสถานศึกษาจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมขององค์การ ว่าจะเป็นไปได้ตามแผนหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

1.5 การประสานงาน (Coordinating = Co) หมายถึง การติดต่อระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร ผู้บริหารต้องใช้เทคนิคในการ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานให้รับเอาหน้าที่ขององค์การเป็นจุดหมายปลายทาง วัตถุประสงค์ขององค์การเป็นทิศทาง และใช้มาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นทางลัด เพื่อให้ องค์การประสบความสำเร็จ

1.6 การรายงานผล (Reporting = R) หมายถึง การรายงานผลการ ปฏิบัติงานต่อผู้บังคับบัญชา และการประชาสัมพันธ์องค์การให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนทราบ

1.7 การบริหารงบประมาณ (Budgeting = B) หมายถึง การบริหาร งบประมาณและการเงิน เงินเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหาร ต้องวางแผนการใช้เงินให้ดี

2. Ordway Tead Model

Tead สรุปว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษามี 9 ขั้นตอน คือ

2.1 การกำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานให้ชัดเจน

2.2 จัดทำแผนงาน

2.3 กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ระดับบริหารฝ่ายต่าง ๆ

2.4 มอบงานและมอบอำนาจหน้าที่แก่ผู้ร่วมงานให้เป็นสัดส่วนชัดเจน

2.5 ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน

2.6 ปฏิบัติการตามความจำเป็นเพื่อปริมาณและคุณภาพของงาน

2.7 จัดให้มีการประสานงานกันทุกหน่วยงาน

2.8 บำรุงขวัญให้กำลังใจ กระตุ้นผู้ร่วมงานปฏิบัติงานอย่างมี

ประสิทธิภาพ

2.9 เตรียมวางแผนงานในอนาคต

3. AAA Model (The American Association of School Administrators)

กระบวนการบริหารสถานศึกษา ควรประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

3.1 Planning หมายถึง การวางแผนว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร ให้ใครทำ ทำที่ไหน ทำเมื่อไร เพื่อใช้เป็นแผนในการบริหารสถานศึกษา

3.2 Allocation การสรรหาบุคคล วัสดุอุปกรณ์และปัจจัยที่จำเป็น ต้องใช้ในหน่วยงานตามที่วางแผนไว้

3.3 Stimulation การให้กำลังใจและการบำรุงขวัญแก่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ งานสำเร็จลุล่วงด้วยดี

3.4 Coordination การประสานงานให้ผู้ร่วมงานได้มีโอกาสพบปะ ประชุม สัมมนา แสดงความคิดเห็น ชักถาม เรื่องของหน่วยงาน

3.5 Education การประเมินผลงานเพื่อเป็นการตรวจสอบ ติดตาม ผล การปฏิบัติงานของหน่วยงานและของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อทราบปัญหาเพื่อที่จะหาทาง แก้ไขต่อไป

4. Jesse B. Sears Model

Sears สรุปว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษา มี 5 ขั้นตอน คือ

4.1 การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดแผนงานและโครงการ ไว้ล่วงหน้า

4.2 การจัดองค์กร (Organizing) เป็นการกำหนดตำแหน่งหน้าที่ ในหน่วยงานให้ชัดเจน

4.3 การสั่งการ (Directing) เป็นการพิจารณาสั่งการและมอบหมายงาน

4.4 การประสานงาน (Coordinating) เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง หน่วยงานและตำแหน่งต่าง ๆ ในหน่วยงาน

4.5 การควบคุมงาน (Controlling) เป็นการติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงาน

ส่วนรัตติยา ฤทธิรงค์ (2553, ออนไลน์) ได้สรุปกระบวนการบริหารตาม แนวคิดของ Henri Fayol ว่า มี 14 ประการ ดังนี้

1. การจัดแบ่งงาน (Division of Work) คือการทำให้คนจำนวนมากที่ต้องมา ทำงานร่วมกันได้ มีการจัดแบ่งหน้าที่ตามความสามารถหรือความเชี่ยวชาญพิเศษของแต่ละคน เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การมีอำนาจหน้าที่ (Authority) ผู้จัดการต้องสามารถออกคำสั่งได้ สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำให้คำสั่งที่ออกไปนั้นมีความถูกต้อง และเกิดความรับผิดชอบควบคู่กันไปเมื่อใดที่มีการใช้อำนาจหน้าที่ เมื่อนั้นความรับผิดชอบก็จะต้องติดตามไปด้วย
3. ความมีวินัย (Discipline) ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือพนักงานต้องเชื่อฟังและเคารพกฎเกณฑ์ขององค์การ คนจะมีวินัยที่ดีนั้นเกิดจากความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจที่ชัดเจนระหว่างฝ่ายจัดการและคนทำงาน ทั้งนี้ เมื่อมีการทำผิดกฎระเบียบขององค์การจะได้รับโทษ
4. เอกภาพของสายบังคับบัญชา (Unity of Command) พนักงานหรือลูกจ้างทุกคนจะได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว สายบังคับบัญชาจะมีลักษณะเป็นทอด ๆ ไป แต่แต่ละคนจะรู้ว่าใครคือเจ้านายของตน
5. เอกภาพในทิศทาง (Unity of Direction) แต่ละคนในกลุ่มกิจกรรมขององค์การ จะมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน รับแผนเดียว และจากหัวหน้าเดียว
6. ผลประโยชน์ของหมู่คณะจะต้องเหนือผลประโยชน์ส่วนตน (Subordination of Individual Interests to the General Interests) คนที่เข้ามาทำงานในองค์การนั้นจะต้องยอมรับว่าผลประโยชน์ขององค์การจะต้องมาเหนือผลประโยชน์ส่วนตน
7. มีระบบค่าตอบแทนที่ยุติธรรม (Remuneration) คนทำงานแม้จะต้องเห็นผลประโยชน์ขององค์การเหนือผลประโยชน์ส่วนตน แต่องค์การก็ต้องมีหน้าที่จัดระบบค่าตอบแทนให้เหมาะสมแก่ความสามารถ และเป็นไปอย่างยุติธรรม
8. ระบบการรวมศูนย์ (Centralization) การรวมศูนย์ในที่นี้หมายถึงระดับของการที่ผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างไร การจะกระจายอำนาจหรือรวมอำนาจเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมประเด็นจะอยู่ที่ว่าทำอะไรจึงจะรวมศูนย์ได้
9. สายบังคับบัญชา (Scalar Chain) หมายถึง สายบังคับบัญชาจากระดับสูง ลงมาสู่ระดับต่ำสุด สายการสื่อสารติดต่อจะเป็นไปตามลำดับชั้น ถ้าสายการบังคับบัญชาก่อให้เกิดความล่าช้าก็ให้มีการข้ามขั้นตอนได้ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามข้อตกลงในองค์การ
10. ความเป็นระบบระเบียบ (Order) หมายถึง คนหรือวัสดุอุปกรณ์ทั้งหลาย อยู่ในที่อันเหมาะสมในเวลาอันเหมาะสม ความเป็นระบบระเบียบนี้ในส่วนหนึ่งหมายความว่า ถ้าเกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น คนป่วยงาน ลางาน ก็สามารถมีคนทดแทนได้

11. ความเท่าเทียมกัน (Equity) ผู้เป็นหัวหน้าหรือหัวหน้างานจะต้องมีการตอบสนองต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมีเมตตาและยุติธรรม การใช้อำนาจของผู้บริหารจะเป็นไปด้วยหลักการมิใช่จะทำอะไรได้ตามใจ

12. ความมั่นคงและสามัญฐานะของบุคลากร (Stability of Tenure of Personnel) โดยมองว่าการที่มีคนเปลี่ยนงานบ่อย ๆ นั้นจะทำให้งานไม่มีประสิทธิภาพ ฝ่ายบริหารควรวางแผนงานให้สามารถมีการทดแทนกำลังคนกันได้เมื่อมีตำแหน่งว่างลง

13. การริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative) ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะทำงานออกมาได้ในระดับที่สูง

14. วิญญาณแห่งหมู่คณะ (Sprit de Corps) การสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีความราบรื่น และความเป็นปึกแผ่นในหมู่คณะ

สำหรับ ชนิกานต์ เขียรสูตร (2553, ออนไลน์) สรุปกระบวนการบริหารตามแนวคิดวงจร PDCA ว่า ประกอบด้วย 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Plan) ขั้นตอนการวางแผนครอบคลุมถึงการกำหนดกรอบหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน พร้อมกับพิจารณาว่ามีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลใดบ้างเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้น โดยระบุนิติวิธีการเก็บข้อมูลให้ชัดเจน การวางแผนช่วยให้รับรู้สภาพปัจจุบัน พร้อมกับกำหนดสภาพที่ต้องการในอนาคต การวางแผนมี 2 หลักการ คือ

1.1 การวางแผนเพื่ออนาคต เป็นการวางแผนสำหรับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือกำลังจะเกิดขึ้น เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับสิ่งนั้น

1.2 การวางแผนเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เป็นการวางแผนเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อสภาพที่ดีขึ้น สามารถควบคุมผลที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ด้วยการเริ่มต้นเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ปัจจุบัน

2. ขั้นการปฏิบัติ (DO) เป็นการลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ในขั้นนี้ต้องตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าได้ดำเนินไปในทิศทางที่วางไว้หรือไม่ พร้อมกับสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบไม่ควรปล่อยให้ถึงวินาทีสุดท้ายเพื่อดูความคืบหน้าที่เกิดขึ้น หากเป็นการปรับปรุงในหน่วยงานผู้บริหาย่อมต้องการทราบความคืบหน้าอย่างแน่นอนเพื่อจะได้มั่นใจว่าโครงการปรับปรุงเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด

3. ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) เป็นการประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แต่ขั้นตอนนี้มักจะดูมองข้ามเสมอ การตรวจสอบทำให้เราทราบว่าการปฏิบัติในขั้นที่สองสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ สิ่งสำคัญก็คือต้องรู้ว่า จะตรวจสอบอะไรบ้างและบ่อยครั้งแค่ไหน ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบจะเป็นประโยชน์สำหรับขั้นตอนถัดไป

4. ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม (Act) จะพิจารณาจากผลที่ได้รับจากการตรวจสอบ หากผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้ก็ให้นำแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัตินั้นมาจัดทำให้เป็นมาตรฐานพร้อมทั้งหาวิธีการที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ซึ่งอาจหมายถึงสามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วกว่าเดิม เสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเดิม หรือทำให้คุณภาพดียิ่งขึ้น

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่านักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารโรงเรียนซึ่งมีทั้งสองคัล้องกันและแตกต่างกันไป สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 4 ขั้น ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพแวดล้อม 2) การวางแผน 3) การดำเนินการ และ 4) การประเมินผล

1.4 แนวคิดการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในสังคมไทยอย่างเป็นระบบ ด้วยการกำหนดนโยบายด้านการศึกษาโดยนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมดุลและยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 3-8)

ยุทธนา ปฐมวราชาติ (2552, หน้า 5) กล่าวถึงการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาว่า เริ่มต้นจากการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ใหม่ในการจัดการศึกษาที่มุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพการศึกษาควบคู่ความพอเพียง โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ การเริ่มต้นขับเคลื่อนที่สำคัญของโรงเรียน มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ขั้นตอนแรก การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดจุดเน้นและรวมพลังความร่วมมือทั้งที่มีอยู่แล้วในโรงเรียนและสิ่งที่โรงเรียนจะต้องแสวงหาเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาตามกรอบแนวคิดของความพอเพียงสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบ ในการเริ่มต้นที่สำคัญนี้จำเป็นต้องใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งต้องมีความชัดเจนและยืดหยุ่นเพราะเป็นการ บูรณาการหลักปรัชญาซึ่งเป็นแนวคิดสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับภารกิจ การจัดการศึกษา หากผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจย่อมทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติ และอาจส่งผลให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินการไม่บรรลุผล รวมถึงชุมชน และผู้เกี่ยวข้องก็อาจไม่เข้าใจตามไปด้วย ทั้งนี้เพราะความสำเร็จที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว อยู่ที่ผู้นำที่ต้องมีหลักคิดและหลักการทำงานที่พอเพียงก่อน นั่นคือ การพัฒนาโรงเรียนให้ดำเนินไปในทางสายกลางหรือความพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน รวมถึงการมีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันอดทน ความเพียร ความมีสติปัญญา เพื่อให้สมดุลพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งในด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ดังนั้น ในการนำหลักคุณธรรมกำกับความรู้บนพื้นฐานความพอเพียง ผู้บริหารจึงต้องเป็นต้นแบบการคิด การออกแบบระบบและใช้การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดพลังความคิด พลังความร่วมมือจากครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจะทำให้ทราบปัจจัยและบริบทของโรงเรียนและสภาพภูมิสังคมของท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยในการกำหนดจุดยืนหรือเป้าหมายของการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ดังหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า “ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ : การจะทำการใดควรศึกษารายละเอียดของข้อมูลเบื้องต้นให้ได้รายละเอียดที่ถูกต้องเพื่อดำเนินการได้ตรงตามต้องการ”

ขั้นตอนที่สอง การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการสานต่อข้อมูลเพื่อการดำเนินงานอย่างมีระบบ ในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียน โรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูและบุคลากรของโรงเรียนก่อน โดยประยุกต์ใช้หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “ระเบิดจากข้างใน : โรงเรียนสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ

แก่บุคลากร ซึ่งเป็นผู้ที่พัฒนาคน คือผู้เรียน จึงต้องสร้างความเข้มแข็งให้แก่บุคลากรให้มีสภาพความพร้อมก่อนเพื่อที่จะได้พัฒนาถ่ายทอดสู่ผู้เรียนและสังคมต่อไป”

การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ จึงเป็นเสมือนการจุดประกายความคิดเพื่อให้ครูและบุคลากรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ โดยปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานตามภารกิจ หน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบสู่เงื่อนไขความสำเร็จคือคุณภาพคู่ความพอเพียง

ขั้นตอนที่สาม การวางแผนขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ เมื่อโรงเรียนดำเนินการมาถึงขั้นตอนนี้แล้ว สิ่งที่ค้นพบ คือ ครูและบุคลากรของโรงเรียนทุกคนมีความยินดี และพร้อมใจแล้วที่จะพูดภาษาเดียวกัน คือ “การทำงานที่มุ่งสู่คุณภาพคู่ความพอเพียง” การระเบิดจากข้างในเริ่มเข้มข้มขึ้นและพร้อมแล้วที่จะระเบิดสู่ภายนอก ด้วยการวางแผนขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืนด้วยการจัดทำแผนกลยุทธ์สู่ความสำเร็จโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน การดำเนินงานในขั้นตอนนี้โรงเรียนเริ่มต้นด้วยการสร้างความตระหนักสู่ความสำเร็จ โดยการใช้กระบวนการ A-I-C มุ่งเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของครูและผู้เกี่ยวข้อง ด้วยการชื่นชมผลการปฏิบัติงาน (Appreciation) สู่ความสำเร็จ เป็นผลงานที่เกิดจากทุกคนร่วมคิด ร่วมพัฒนาพร้อมกันนำเสนอเพื่อสร้างความตระหนักให้ทุกคนทราบถึงสภาพปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในด้านคุณภาพ ผู้เรียนที่ยังไม่ปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น พฤติกรรมในการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย ขาดความมีระเบียบวินัย ขาดนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รวมถึงขาดจิตสำนึกในด้านคุณธรรม ความซื่อสัตย์ ความขยัน ความเพียร เป็นต้น ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนต้องทบทวนและขอความร่วมมือ รวมถึงความคิดเห็น เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการกำหนดเป้าหมายสู่การพัฒนาระหว่างความเหมาะสม ในเชิงวิชาการกับความต้องการในบริบทของภูมิสังคมของโรงเรียน โดยใช้เทคนิคการรวมพลังสร้างสรรค์ (Influence) ด้วยการสะท้อนประสบการณ์และความคิดเห็นสู่ภาพฝันที่ต้องการให้เกิดขึ้น ในขั้นตอนนี้ โรงเรียนได้เปิดเวทีให้กับผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม ในการสร้างฐานระบบดีโรงเรียนดีมีคุณภาพคู่ความพอเพียง ทั้งในด้านครู ด้านนักเรียน ด้านผู้บริหาร จากนั้นนำมาสานสู่การปฏิบัติโดยกำหนดเป็นกรอบนโยบายและแผนปฏิบัติการต่อไป

ปริญญานุช พิบูลสรารุช (2550, หน้า 80) กล่าวถึงการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่า ประกอบด้วย 7 ส่วน ดังนี้

1. การบริหารจัดการสถานศึกษา เป็นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดการสถานศึกษา โดยใช้เป็นหลักในการบริหารจัดการ และประสานกับทุกภาคส่วนในการใช้ทรัพยากรการบริหารทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ สภาพแวดล้อม อย่างคุ้มค่า เป็นประโยชน์สูงสุด เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และสามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ มีการจัดระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เอื้อต่อการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1.1 ทบทวน ปรับปรุง พัฒนาโครงสร้างและกระบวนการการบริหารจัดการให้สอดคล้องหรือรองรับการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

1.2 กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม และการปรับปรุงเพิ่มเติม จัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบ และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

1.3 พัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพร้อมในการดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลง และการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.4 จัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการและกระบวนการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา

2. การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษามีการพัฒนาหรือบูรณาการเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในหลักสูตรสถานศึกษา ตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 สถานศึกษานำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพิจารณาปรับปรุง หรือเพิ่มเติมวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษา

2.2 สถานศึกษาทบทวนเนื้อหาสาระสำคัญทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งกิจกรรมเสริมที่เคยจัดการศึกษา และเห็นว่าสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุงหรือเพิ่มเติมมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหลักสูตรสถานศึกษาที่ปรับปรุงหรือเพิ่มเติม

2.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุง เพิ่มเติม หรือจัดทำสาระการเรียนรู้ หน่วยการจัดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น

3. การจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหา สาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยเน้นกระบวนการ คิดวิเคราะห์ เน้นการปฏิบัติจริงเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตนที่เหมาะสมในวิถีชีวิตประจำวัน โดยมีแนวทาง การดำเนินการ ดังนี้

3.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ จัดการการเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหา ฯลฯ ที่เริ่มจากชีวิตประจำวัน และเชื่อมโยงสู่ ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ และสังคมโลก

3.2 จัดกระบวนการเรียนรู้ เน้นการทดลองการปฏิบัติจริงทั้งใน สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา ทั้งในรูปแบบการจัดทำโครงการ โครงการงาน อื่นๆ ทั้งการศึกษารายบุคคลและเป็นกลุ่ม

3.3 วัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะกระบวนการ (Process) และเจตคติ (Attitude)

4. การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา จัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ปูพรม ห่อหุ้มให้ผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเอื้อต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร สถานศึกษา โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

4.1 จัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เน้นความร่มรื่น เกิด ประโยชน์ใช้สอย เป็นแหล่งเรียนรู้ และอนุรักษ์สืบสานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรมท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย

4.2 กำหนดระเบียบ ธรรมเนียมปฏิบัติในสถานศึกษาที่ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย เคารพธรรมเนียมปฏิบัติและกติกาของสังคมส่วนรวม เช่น การเข้าคิว การรับประทานอาหาร การแต่งกาย การใช้ทรัพยากรร่วมกัน ฯลฯ

4.3 ส่งเสริมและพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น การทำบุญ การบริจาค การปฏิบัติกิจทางศาสนา การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา การยกย่องส่งเสริมผู้กระทำความดี การส่งเสริมแบ่งปัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ฯลฯ

4.4 ส่งเสริมการแสวงหาความรู้และเผยแพร่ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดการแข่งขัน การหาความรู้โดยสื่อเทคโนโลยี และอื่นๆ

4.5 ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา

4.6 จัดโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติตนและการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. การให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอน ดังนี้

5.1 ร่วมกำหนดนโยบายและการวางแผน

5.2 ร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

5.3 ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดสภาพและบรรยากาศภายในสถานศึกษา

5.4 ส่งเสริมการเรียนรู้และการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ที่บ้าน และสถานที่อื่นๆ

5.5 ร่วมติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

6. การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ดำเนินการดังนี้

6.1 ติดตามและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยพิจารณาจาก

6.1.1 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านเศรษฐกิจพอเพียง

6.1.2 ผลงานและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

6.1.3 การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของผู้เรียน

6.1.4 ผลการประเมินโดยผู้ประเมินภายนอก หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

จากทุกภาคส่วน

6.2 ติดตามและประเมินผลการดำเนินการในกระบวนการและกิจกรรม
 ในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดระบบบริหารจัดการ การให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามา
 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 ของผู้เรียน

6.3 จัดให้มีระบบการรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ ทั้งการ
 รายงานภายในสถานศึกษา การรายงานต่อสาธารณชน และการรายงานหน่วยงานต้นสังกัด

7. การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้
 และปลูกฝังเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามหลัก
 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

7.1 มีความรู้ ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและตระหนักใน
 ความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

7.1.1 มีความรู้ ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและความ
 เชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจทั่วไป

7.1.2 มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของ
 เศรษฐกิจพอเพียง

7.1.3 เห็นประโยชน์และตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิต
 ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อ
 การพัฒนาตนเอง พัฒนากลุ่ม และพัฒนาสังคม

7.2 มีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของ
 เศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

7.2.1 มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตและการพัฒนา
 อาชีพ เช่น การเกษตร การผลิตและจำหน่ายสินค้า การดำเนินธุรกิจ การใช้จ่ายและการออม

7.2.2 ใช้และพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้ได้ประโยชน์สูงสุด
 และยั่งยืน

7.2.3 สืบสานและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

7.2.4 รักและภาคภูมิใจในความเป็นไทย

7.3 ปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 ดังนี้

7.3.1 ปฏิบัติตนให้มีความพอประมาณ รู้จักการประมาณตน รู้จัก
 ศักยภาพของตนที่มีอยู่

7.3.2 ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล ปฏิบัติสิ่งต่างๆ บนพื้นฐานของความมี
 สติปัญญายึดทางสายกลางในการปฏิบัติ

7.3.3 มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้าน
 ต่างๆ

7.3.4 มีความรอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง สามารถคิดวิเคราะห์และ
 ปฏิบัติด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง

7.4 ปฏิบัติตนและดำเนินวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ชยัน อดทน เพียรพยายาม มีสติปัญญา มีวินัย พึ่งตนเอง แบ่งปัน
 เอื้ออาทร รับผิดชอบและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

เอกพล สุทธิรัตน์ (2551, หน้า 131) ได้สรุปการบริหารสถานศึกษาตามหลัก
 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติตนของผู้บริหาร ได้แก่

1.1 ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความสุจริต

1.2 ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความซื่อสัตย์

1.3 ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความขยันหมั่นเพียร

2. ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่

2.1 การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ โดยยึดหลักพอประมาณ ไม่
 ฟูมฟายและประหยัด

2.2 การวางแผนงาน/โครงการ โดยยึดหลักการพอประมาณ มีเหตุผล มี
 ภูมิคุ้มกัน

2.3 กำหนดนโยบายจัดการศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

2.4 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

3. ด้านการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่

3.1 บูรณาการเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในกิจกรรมทุกกลุ่มสาระ

3.2 บูรณาการเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในหลักสูตรทุกกลุ่มสาระ

3.3 นำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับปรุงหรือเพิ่มเติมวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนใน หลักสูตร

4. ด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกทักษะที่เริ่มจากชีวิตประจำวัน เชื่อมโยงสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และสังคมโลก

4.2 จัดกิจกรรมที่เน้นการจัดการที่เริ่มจากชีวิตประจำวัน เชื่อมโยงสู่ ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และสังคมโลก

4.3 จัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่เริ่มจากชีวิตประจำวัน เชื่อมโยงสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และสังคมโลก

5. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ได้แก่

5.1 มีความซื่อสัตย์สุจริต

5.2 มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิต ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

5.3 มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

6. ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ได้แก่

6.1 จัดอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม รมรื่น เป็นแหล่งเรียนรู้ สะท้อนการ อนุรักษ์ทรัพยากร สืบสานศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

6.2 ส่งเสริมและพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม

6.3 ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคลากร

7. ด้านการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ได้แก่

7.1 ติดตามและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยพิจารณาจากผลงาน และการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

7.2 ติดตามและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยพิจารณาจากผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

7.3 ติดตามและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยพิจารณาจากการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของผู้เรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย การบริหารจัดการสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองและชุมชน การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา และการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ตอนที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ประวัติความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (2550, หน้า 1-15) กล่าวว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาเป็นเวลานานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคงยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิตของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง “เศรษฐกิจพอเพียง” มีการแปลความหมายกันอย่างกว้างขวาง จนเกิดความคิดเห็นที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไป ด้วยเหตุนี้ สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ภายใต้การนำของประธานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในขณะนั้น (พ.ศ.2542) คือ ดร.ลีปนันท เกตุทัต ได้ตระหนักถึงความสำคัญของแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงในการที่จะนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ จึงได้เชิญชวนผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเศรษฐศาสตร์และจากสาขาต่างๆ มาร่วมกันพิจารณากลับกรองพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง และแนวพระราชดำริที่เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศโดยรวม เพื่อสร้างความเข้าใจในแนวทางการพัฒนาในพระราชดำริที่ถูกต้อง

จากการศึกษาพบว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มจากพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ได้ทรงพระราชทานตั้งแต่วันที่ 18 กรกฎาคม 2517 เป็นต้นมาดังนี้ (จันทร์ทิพย์ เจียมพงษ์, 2553, หน้า 9)

“การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น สร้างพื้นฐานคือความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควร และปฏิบัติได้แล้วค่อยเสริมสร้างความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจ ขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วยจะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด” (พระบรมราชาโชวาทเนื่องในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 18 กรกฎาคม 2517)

สำหรับความพอมีพอกินนี้ในหลวงทรงมีพระราชดำรัสอีกว่า “... คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้ำสมัยว่าเมืองไทยเซย ว่าเมืองไทยว่าไม่มีสิ่งทันสมัยใหม่ แต่เราอยู่พอมีพอกิน และขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยอยู่พอมีพอกิน มีความสงบและทำงานตั้งจิตอธิษฐาน ตั้งปณิธานในทางนี้ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพออยู่พอกิน ไม่ใช่จะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่เรามีความพออยู่พอกิน มีความสงบเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ถ้าเรารักษาความพออยู่พอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้ ...” (พระราชดำรัสเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต วันพุธที่ 4 ธันวาคม 2517)

ทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับความสมดุล ความอยู่รอด และความฟุ่มเฟือยที่อาจจะเกิดจากการพัฒนาว่า “ภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมในหลายประเทศเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือการทุ่มเทสร้างเครื่องจักรกลอันก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพสูงขึ้นใช้ในการผลิต ทำให้ผลผลิตทางอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นรวดเร็วและมากมาย จนอาจถึงขั้นฟุ่มเฟือย พร้อมกันนั้นก็ทำให้คนว่างงานลง เพราะถูกเครื่องจักรกลแย่งไปทำ เป็นเหตุให้เกิดความยุ่งยากตกต่ำทางเศรษฐกิจขึ้น เพราะคนที่ว่างงานยากจนลง และผู้ผลิตก็ขาดทุนเพราะสินค้าขายไม่ออก จึงน่าจะต้องดัดแปลงแนวคิดแนวปฏิบัติในการส่งเสริมความเจริญด้านอุตสาหกรรมไปบ้างให้สมดุลกับด้านอื่น ๆ เพื่อความอยู่รอด” (พระบรมราชาโชวาทพระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เมื่อ วันที่ 18 ตุลาคม 2518)

เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540 พระองค์ทรงมีพระราชดำรัสพระราชทานโดยเน้นย้ำเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงว่า “... การจะเป็นเช่นนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้น หมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตัวเอง... .. ความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอจะต้องมีความพอเพียง พอสมควร

บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไร
ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก อย่างที่ท่านนักเศรษฐกรกิจต่างๆ ก็มาบอกว่าล้าสมัย จริงอาจจะ
ล้าสมัย คนอื่นเขาต้องมีการเศรษฐกรกิจที่ต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียกว่าเศรษฐกรกิจการค้า ไม่ใช่
เศรษฐกรกิจความพอเพียงเลยรู้สึกว่ามันไม่หรูหรา แต่เมืองไทยเป็นประเทศที่มีบุญอยู่ว่าผลิตให้
พอเพียงได้ ถ้าสามารถที่จะเปลี่ยนไป ทำให้กลับเป็นเศรษฐกรกิจแบบพอเพียง ไม่ต้องทั้งหมด
แม้แต่ครึ่งก็ไม่ต้อง อาจจะสักเศษหนึ่งส่วนสี่ก็อาจจะสามารถอยู่ได้ การแก้ไขอาจจะต้องใช้เวลา
ไม่ใช่ง่ายๆ โดยมากคนก็ใจร้อนเพราะเดี๋ยวร้อนถ้าทำตั้งแต่เดี๋ยวนี้ก็สามารถที่จะแก้ไข
ได้...” (พระราชดำรัส พระราชทานเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดา
ลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540)

ทรงมีพระราชดำรัสพระราชทานเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
ต่อมาอีก 3 ครั้ง ในปี พ.ศ. 2541, 2542 และ 2543 เกี่ยวกับความพอเพียงและเศรษฐกรกิจ
พอเพียง ความว่า “... คำว่าพอเพียง มีความหมายอีกอย่างหนึ่ง มีความหมายกว้างออกไป
อีก ไม่ได้หมายถึงการมีพอสำหรับใช้ของตนเอง แต่มีความหมายว่าพอมีพอกิน ...พอมีพอกิน
นี่ก็แปลว่า เศรษฐกรกิจพอเพียงนั่นเอง...” “... พอเพียงนี้ก็หมายความว่า มีกินมีอยู่ไม่ฟุ้งเฟ้อ
หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอแม้บางอย่างอาจจะดูฟุ้งเฟ้อ แต่ถ้าทำให้มีความสุขถ้าทำได้ก็สมควรที่
จะทำ สมควร ที่จะปฏิบัติ...” “...Self – Sufficiency นั้น หมายความว่า ผลิตอะไร มีพอที่ จะ
ใช้ต้องไปขอซื้อคนอื่น อยู่ได้ด้วยตนเอง...” “...คนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภ
น้อย เมื่อมีความโลภน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมีความคิด อันนี้ไม่ใช่
เศรษฐกรกิจ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณไม่สุดโต่ง ไม่โลภ
อย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข...” (พระราชดำรัสพระราชทานเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระ
ชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2541)

“...เศรษฐกรกิจพอเพียงนั้น เขาตีความว่าเป็นเศรษฐกรกิจชุมชน หมายความว่า
ให้พอเพียงในหมู่บ้าน หรือในท้องถิ่นให้สามารถที่จะมีพอกินเริ่มด้วยพอมีพอกิน พอมีพอกินนี้
ได้พูดมาหลาย ปี 10 กว่าปีมาแล้ว ให้พอมีพอกิน แต่ว่าพอมีพอกินนี้เป็นเพียงเริ่มต้นของ
เศรษฐกรกิจ เมื่อปีที่แล้วบอกว่าถ้าพอมีพอกินคือพอมีพอกินของตัวเองนั้น ไม่ใช่เศรษฐกรกิจ
พอเพียง เป็นเศรษฐกรกิจสมัยหิน สมัยหินเป็นเศรษฐกรกิจพอเพียงเหมือนกัน แต่ว่าค่อยๆ พัฒนา
ขึ้นมา ... ” (พระราชดำรัส พระราชทานเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลา
ดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2542)

“...เศรษฐกิจพอเพียงที่ได้ย้าแล้วย้าอีก แปลเป็นภาษาอังกฤษว่า Sufficiency Economy ภาษาไทยก็ต่อว่า ว่าไม่มี แต่ว่า Sufficiency Economy เป็นคำใหม่ของเราก็ได้ หมายความว่า ประหยัด แต่ไม่ใช่ขี้เหนียว ทำอะไรด้วยความอะลุ่มอล่วยกัน ทำอะไรด้วยเหตุและผล จะเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแล้วทุกคนจะมีแต่ความสุข เศรษฐกิจพอเพียงนี้เป็นสิ่งปฏิบัติยากที่สุด...” (พระราชดำรัส พระราชทานเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2543)

“...ฉันพูดเศรษฐกิจพอเพียง ความหมายคือ ทำอะไรให้เหมาะสมกับฐานะของตัวเอง คือทำจากรายได้ 200-300 บาท ขึ้นไปเป็น 2 หมื่น 3 หมื่นบาท คนชอบเอาคำพูดของฉัน เศรษฐกิจพอเพียงไปพูดกันเลอะเทอะ เศรษฐกิจพอเพียงคือ ทำเป็น Self-Sufficiency มันไม่ใช่ความหมาย ไม่ใช่แบบที่ฉันคิด ที่ฉันคิดคือเป็น Self Sufficiency of Economy เช่น ถ้าเขาต้องการดู TV ก็ควรให้เขามีดู ไม่ใช่ไปจำกัดเขาไม่ให้ซื้อ TV ดู เขาต้องการดูเพื่อสนุกสนาน ในหมู่บ้านไกลๆ ที่ฉันไปเขามี TV ดู แต่ใช้แบตเตอรี่ เขาไม่มีไฟฟ้า แต่ถ้า Sufficiency นั้น มี TV เขาฟุ่มเฟือย เปรียบเสมือนคนไม่มีสตางค์ไปตัด Suit และยี่ห้อ Necktie Versace อันนี้ก็เกินไป...” (พระราชดำรัสพระราชทาน ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2544)

การพัฒนาค่านิยมของ “เศรษฐกิจพอเพียง” โดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิใช้เวลาประมาณ 6 เดือน จึงได้สรุปออกมาเป็นบทความโดยใช้ชื่อว่า “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อสะท้อนพระราชดำรัสที่ว่า “อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ แต่เป็นความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง” เป็นบทความที่กล่าวถึงหลักคิดและหลักปฏิบัติในการพัฒนาทุกระดับที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานผ่านพระราชดำรัสในโอกาสต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง (สุพัตรา สมานประธาน, 2544, หน้า 13) กล่าวได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการสรุปรวบยอดแนวพระราชดำริที่เกี่ยวกับการพัฒนา ที่รวมถึงเป้าหมาย แนวทาง และวิธีการในการพัฒนาประเทศ หลังจากที่คณะผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวข้างต้น ได้กลั่นกรองบทความ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ออกมาแล้ว สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ทำหนังสือถึงราชเลขาธิการ (ในขณะนั้นคือ หม่อมหลวงพิระพงศ์ เกษมศรี) เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2542 เพื่อขอให้นำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัยและพระบรมราชานุญาต เพื่อจะได้อัญเชิญไปใช้เป็นแนวปฏิบัติ และทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2542 โดยมีใจความว่า

“เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก
ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหาร
ประเทศให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ทันต่อโลกยุค
โลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็น
ที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการ
เปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และ
ความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุก
ขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม
ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน
ความเพียร มีสติ ปัญญา และรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการ
เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม
จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี” (ปรียานุช พิบูลสรารุช, 2550, หน้า 12-14 และ พณา
รัตน์ บุตรชารี, 2552, หน้า 17)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งปรากฏอยู่ในการ
ดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริบนหลักการสร้างความ “พออยู่-พอกิน” ต้อง
สร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้
วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพอสมควร
และปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้น เพื่อให้
ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล
รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร มีภูมิคุ้มกันต่อ
ผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้ต้องอาศัยความ
รอบรู้ รอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน

2.2 ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

นักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงไว้
ดังนี้

สำนักราชเลขาธิการ (2542, หน้า 48) กล่าวว่า วิชาพอเพียงเป็น
ปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว

ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการ ต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้าง พื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจ ให้มีจิตสำนึก ในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

สำหรับประมวล วะสี (2542, หน้า 4-6) ได้อธิบายว่า เศรษฐกิจพอเพียงคือ เศรษฐกิจที่มีรูปแบบทางสายกลาง หรือ เศรษฐกิจแบบมัชฌิมาปาทา เพราะเชื่อมโยงทุก เรื่องที่เข้ามาด้วยกันทั้งเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ พอเพียงไม่ได้แปลว่าไม่เกี่ยวข้องกับใคร ไม่ค้าขาย ไม่ส่งออก ไม่ผลิตเพื่อผู้อื่น ไม่ทำ เศรษฐกิจมหภาค ซึ่งส่วนใหญ่คนมักจะเข้าใจผิดคิดว่าเป็นอย่างนั้นเพราะชอบนำเอาคำว่า เศรษฐกิจไปใช้ในความหมายว่าเป็นการแสวงหาเงินแต่เพียงอย่างเดียว เมื่อพิจารณาโดย หลักการเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพึงพอใจอย่างน้อย 7 ประการด้วยกัน คือ

- 1) พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัวไม่ใช้เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน
- 2) จิตใจพอเพียง ทำให้รักและเอื้ออาทรคนอื่นได้ คนที่ไม่พอจะรักคนอื่นไม่

เป็นและทำลาย

3) สิ่งแวดล้อมพอเพียง การอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อมทำให้ยังชีพและ ทำมาหากินได้ เช่น การทำเกษตรผสมผสานซึ่งได้ทั้งอาหาร สิ่งแวดล้อม และเงิน

4) ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง การรวมตัวเป็นชุมชนเข้มแข็งจะทำให้สามารถ แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

5) ปัญญาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติและปรับตัวได้อย่าง ต่อเนื่อง

6) อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของกลุ่มชนที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้น เศรษฐกิจจึงควรสัมพันธ์และเติบโตขึ้นจากรากฐานทางวัฒนธรรมจึงจะมั่นคง

7) มีความมั่นคงพอเพียง ไม่ใช่วูบวาบ เดี่ยวจน เดียวรวยกะทันหัน เดี่ยวไม่มีกินมีใช้ ถ้าเป็นเช่นนั้นมนุษย์อาจตกในภาวะที่ทนไม่ไหว สุขภาพจิตเสีย แต่เศรษฐกิจที่พอเพียงจะทำให้สุขภาพจิตดีเนื่องจากมีความมั่นคง

สุเมธ ตันติเวชกุล (2543, หน้า 2) ให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงว่า หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดในการเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ และเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคล คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน มี ความเป็นอยู่อย่างประมาทตนตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสวัตถุนิยม มีอิสรภาพไม่พันธนาการอยู่กับสิ่งใด กล่าวโดยสรุปคือหันกลับมายึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิต ที่ส่งผลให้สามารถพึ่งตนเองได้ โดยหลักการพึ่งพาตนเองมีอยู่ด้วยกัน 5 ประการ คือ

1) ด้านจิตใจ ทำให้ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและประเทศชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประณีประนอม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

2) ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแรง อีสุระ

3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ใช้และจัดการอย่างฉลาด พร้อมทั้งหาทางเพิ่มคุณค่า โดยให้ยึดอยู่บนหลักการของการความยั่งยืน

4) ด้านเทคโนโลยี จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดี จึงต้องแยกแยะอยู่บนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้าน และเลือกใช้ที่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของประเทศ และการพัฒนาจากภูมิปัญญาของเราด้วย

5) ด้านเศรษฐกิจ แต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้ และไม่มี การมุ่งที่จะลดรายจ่ายในเวลาเช่นนี้ต้องปรับทิศทางใหม่ คือต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่ พอกิน พอใช้ หลังจากนั้นจึงคิดหารายได้ในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป

หลีกเลี่ยงจากการก่อหนี้โดยไม่มีผลตอบแทนที่คุ้มค่า และพยายามลดความเสี่ยงด้านต่าง ๆ

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2549, หน้า 8) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงถือว่าเป็นปรัชญาที่เป็นทั้งแนวคิด หลักการและแนวทางปฏิบัติตนของแต่ละบุคคลและองค์กร โดยคำนึงถึงความพอประมาณ กับศักยภาพของตนเองและสภาวะแวดล้อม ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง โดยใช้ความรู้อย่างถูกหลักวิชาการ ด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม ไม่เบียดเบียนกัน แบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือปรองดองกันในสังคม ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างสายใยเชื่อมโยงคนในภาคส่วนต่างๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน สร้างสรรค์พลังในทางบวก นำไปสู่ความสามัคคี การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ได้ ส่วน สุรยุทธ์ จุลานนท์ (2549, ปาฐกถาพิเศษ) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง ถือเป็นแนวทางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงชี้ให้ประชาชนได้เห็นถึงแนวทางการปฏิบัติตนที่ควรจะเป็น เพื่อให้สามารถดำรงชีพได้โดยที่ไม่เดือดร้อน ซึ่งที่จริงแล้วก็เป็นแนวทางที่มีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนไทย และสามารถนำไปใช้ได้ในทุกระดับ ในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2550, หน้า 146-147) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาเรียบเรียงก่อนนำขึ้นกราบบังคมทูลฯ ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตนำออกเผยแพร่มีใจความว่า “ปรัชญาของเศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการบริหารและพัฒนาประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง จึงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและ

กว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี” นอกจากนี้สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550, หน้า 1-15) ยังกล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงชีวิตของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

เกษม วัฒนชัย (2550, หน้า 18) กล่าวว่า หลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับทุกประเทศในโลก โดยเฉพาะการสร้างความเข้มแข็งเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ “เศรษฐกิจพอเพียง” ตามแนวพระราชดำริเป็นหลักการและแนวทางสำคัญในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งแนวความคิดการพัฒนาเพื่อพึ่งตนเองของเกษตรกรอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยเน้นการช่วยเหลือและพัฒนาให้เกิดการพึ่งตนเอง กล่าวโดยสรุปได้ว่า องค์พระประมุขของไทย ได้พระราชทานหลักการดำรงชีวิตของประชาชนคนไทยทุกระดับ ทุกสาขาอาชีพ ตลอดจนถึงแนวทางการพัฒนาและบริหารประเทศให้เป็นไปในทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล รู้จักพึ่งตนเอง และทรัพยากรที่เรามีอยู่ นำมาใช้ประโยชน์ด้วยความรอบรู้ รอบคอบ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้เกิดสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งหลักการนี้มีความสำคัญในการนำไปบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างความมั่นคงด้านการดำรงชีวิตให้แก่เกษตรกรและสังคมโดยรวมของไทย

สกลรัตน์ กุมุทมาศ (2550, หน้า 1-2) ให้ความหมายว่า เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี นักธุรกิจ ในทุกระดับให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ด้วยความเพียร มีสติ ปัญญา มีความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

จากข้อมูลดังกล่าว สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักการดำเนินชีวิต และพัฒนาประเทศที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงชี้แนวทางให้เดินทางสายกลาง โดยให้มีความพอประมาณ มีเหตุผล รู้จักพึ่งตนเอง และทรัพยากรที่เรามีอยู่ นำมาใช้ ประโยชน์ด้วยความรอบรู้ รอบคอบ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน ในตัวให้เกิดสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก

2.3 กรอบแนวคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2551, หน้า 11) กล่าวถึงหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงว่า มีองค์ประกอบหลักอยู่ 3 ประการ ดังนี้

1) เป็นระบบเศรษฐกิจที่ยึดหลัก “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” โดยมุ่งเน้นการผลิตพืชผลไม้พอเพียงกับความต้องการบริโภคในครัวเรือนเป็นอันดับแรก เมื่อเหลือพอจากการบริโภคแล้วจึงคำนึงถึงการผลิตเพื่อการค้าและหลักสำคัญยิ่งคือการลดค่าใช้จ่าย โดยการสร้างสิ่งอุปโภคบริโภคในที่ดินของตนเอง เช่น ข้าว น้ำ ปลา ไก่ ไม้ผล ฯลฯ

2) เศรษฐกิจพอเพียงให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มของชาวบ้าน ทั้งนี้กลุ่มหรือองค์กรชาวบ้านจะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้หลากหลาย ครอบคลุม ทั้งการเกษตรแบบผสมผสาน ทัศนกรรม การแปรรูปอาหาร การทำการค้าธุรกิจค้าขาย ฯลฯ เกษตรกรในชุมชนก็ได้รับการดูแลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

3) เศรษฐกิจพอเพียงตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเมตตา ความเอื้ออาทรและความสามัคคีของชุมชน ในการร่วมแรงร่วมใจเพื่อประกอบอาชีพต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจึงไม่ได้หมายถึงรายได้แต่เพียงมิติเดียว หากยังรวมถึงประโยชน์ในมิติอื่นๆ ด้วย ได้แก่ การสร้างความมั่นคงให้กับสถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน ความสามารถในอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชน บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ดีงามของไทยให้คงอยู่

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550, หน้า 13-15) กล่าวว่าหลักพิจารณาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 5 ส่วน ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3. ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

4. เงื่อนไข หมายถึง การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วยความรู้รอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบ ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาและควมระมัดระวังในชั้นปฏิบัติ

4.2 เงื่อนไขคุณธรรม จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วยมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

พินทกา ธรรมสิทธิ (2552, หน้า 38-40) และสมพร เทพสิทธา (2549, หน้า 29-32) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงออกเป็น 4 มิติ ดังนี้

1) มิติดานจิตใจ เปนเศรษฐกิจพอเพียงเนนที่จิตใจ โดยพัฒนาจิตใจให้มีความพอเพียงในทุกะดับของการดำเนินชีวิต ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และขยายไปถึงในระดับสังคม โดยให้ยึดถือทางสายกลาง ไมโลภ มุงเนนไปที่คุณภาพชีวิตและความสุขแท้จริงของมนุษย์ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รวมถึงสิ่งแวดล้อมด้วย อีกทั้งให้ความสำคัญกับการแก้ไข ปัญหาจากภายในสุภายนอกที่มุงเอาชนะกิเลสที่อยู่ในจิตใจ

2) มิติดานเศรษฐกิจ เปนเศรษฐกิจแบบพออยู่พอกินและสามารถอุมชูตัวเองอยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้มากที่สุดโดยไม่พึ่งปัจจัยต่างๆ ที่ไม่ได้เปนเจ้าของ ไซทรัพย์ากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดผลคุมค่าที่สุด และไมผลิตหรือ บริโภคเกินกำลัง ซึ่งเปนการสร้างควมเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในชุมชนอันจะนำไปสู่การก้าวพน จากควมยากจน สร้างควมมั่นคงทางรายได้ มีชีวิตควมเปนอยู่ที่ดีขึ้นตามควรแก่อัถภาพ

3) มิติดานสังคม เปนเศรษฐกิจพอเพียงแห่งการแบ่งปนบนพื้นฐานของความเอื้ออาทร ควมมีเมตตาและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มุงให้เกิดควมสามัคคี ควมพึงพอใจ และสังคมที่สงบสุข เพื่อให้ทุกคนอยู่รวมกัน ได้โดยปราศจากการเบียดเบียน การเอารัด เอาเปรียบและการมุงรายทำลายกัน

4) มิติดานวัฒนธรรม เป็นวิถีชีวิตของกลุ่มชนซึ่งสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย อันประกอบด้วย อุดมการณ์บางอย่าง โลกทัศน์บางอย่าง ความสัมพันธ์บางอย่าง และค่านิยมบางอย่างอยู่ในนั้นด้วย ซึ่งรวมเรียกว่า วัฒนธรรม ดังนั้นเศรษฐกิจพอเพียงจึงสัมพันธ์และเติบโตจากฐานทางวัฒนธรรมที่มั่นคง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดวัฒนธรรม หรือวิถีชีวิตที่ประหยัดอดออม มุ่งพอพุ่มพวย ไม่ตกเป็นทาสของวัตถุนิยมหรือบริโภคนิยม ซึ่งทำให้เกิดการแปรเปลี่ยนเกิดการทุจริตคอร์รัปชันซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่ร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่งที่บ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ

จากข้อมูลดังกล่าว สรุปได้ว่า กรอบแนวคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้ 1) ห่วงความพอประมาณ 2) ห่วงความมีเหตุผล 3) ห่วงความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว 4) เงื่อนไขความรู้ และ 5) เงื่อนไขคุณธรรม

2.4 องค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550, หน้า 13-15), สกฤษรัตน์ กุฑมมาศ (2551, หน้า 14-16), เกียรติไกร ชูระพันธ์, (2551, หน้า 16-19), สุรินทร์ ภูสิงห์ (2552, หน้า 58-59) และเบญจรงค์ ศรีเนตร (2555, หน้า 7-8) ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

1) ห่วงความพอประมาณ (Moderation) หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป ยึดทางสายกลาง ไม่สุดโต่ง มีความสมดุล ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น และพร้อมรองรับต่อการเปลี่ยนแปลง

2) ห่วงความมีเหตุผล (Reasonableness) หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรมจรรยา และวัฒนธรรมที่ดำรง โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบรู้และรอบคอบ

3) ห่วงการมีภูมิคุ้มกันในตัว (Self-immunity) หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับมือผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่

4) เงื่อนไขความรู้ หมายถึง การฝึกตนให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบและระมัดระวังที่จะนำความรู้ต่างๆ เหล่านั้น มาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและการปฏิบัติ ประกอบด้วย

(1) ความรอบรู้ คือ มีความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ อย่างรอบด้าน โดยครอบคลุมเนื้อหาของเรื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการนำไปใช้ในโอกาสและเวลาต่าง ๆ

(2) ความรอบคอบ คือ ความสามารถที่จะนำความรู้และหลักวิชาต่าง ๆ ที่มีมาพิจารณาให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน เพื่อประกอบการวางแผนก่อนที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติทุกขั้นตอน

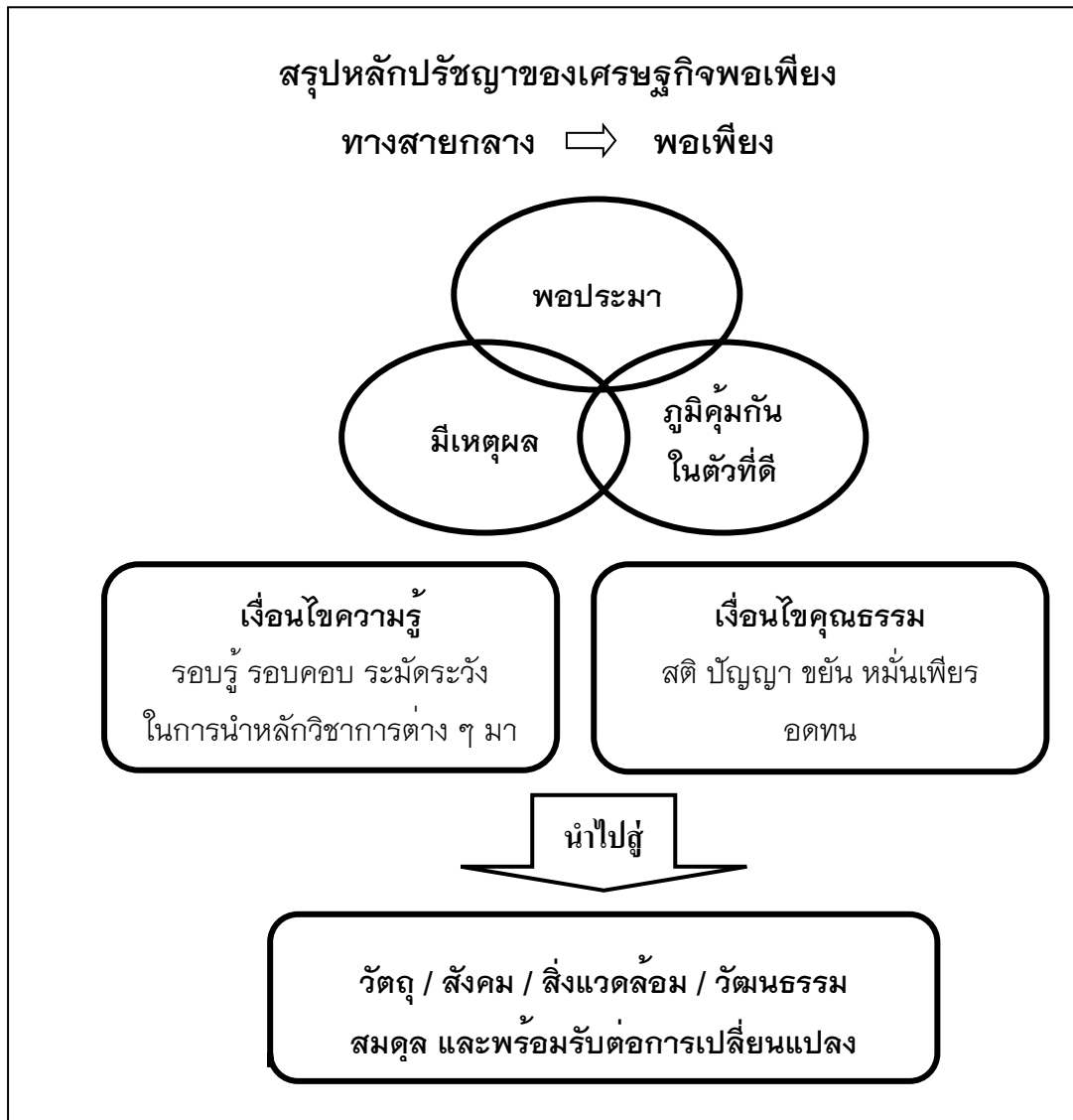
(3) ความระมัดระวัง คือ ความมีสติในการนำแผนปฏิบัติที่ตั้งอยู่บนหลักวิชาต่าง ๆ เหล่านั้นไปใช้ในทางปฏิบัติ

5) เงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง การเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีคุณธรรม ดำเนินชีวิตด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต อุดหนุน มีความเพียร และมีสติปัญญา เงื่อนไขคุณธรรมจะต้องเสริมสร้างใน 2 ด้าน ได้แก่

(1) ด้านจิตใจและปัญญา โดยเน้นความตระหนักในคุณธรรม รู้ผิดชอบชั่วดี มีความซื่อสัตย์สุจริต ใช้สติปัญญาอย่างถูกต้องและเหมาะสมในการดำเนินชีวิต

(2) ด้านการกระทำหรือแนวทางการดำเนินชีวิต โดยเน้นความอดทน ความเพียร สติปัญญา และความรอบคอบ อุดหนุน ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ รู้จักแบ่งปัน และรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

โดยองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน สามารถแสดงได้ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 องค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข
ที่มา: โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี. (2559). เศรษฐกิจพอเพียง.
เข้าถึงได้จาก <http://www.sk.ac.th/ladda561.doc>

กล่าวโดยสรุป คือ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่เป็น
ทั้งแนวคิด หลักการ และแนวทางปฏิบัติตนของแต่ละบุคคลและองค์กร โดยคำนึงถึงความ
พอประมาณกับศักยภาพของตนเองและสภาวะแวดล้อม ความมีเหตุผลที่ถูกต้องตาม
ความเป็นจริง และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง คือ ไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต
โดยใช้ความรู้ต่างๆ อย่างถูกหลักวิชาการด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ควบคู่ไปกับ
การมีคุณธรรม คือ รู้จักแยกแยะผิดชอบชั่วดี ละอายที่จะทำความชั่ว เกรงกลัวต่อผลการ

กระทำที่ไม่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่นหรือสังคม มีการแบ่งปันช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น และชีวิตอื่นๆ เห็นความสำคัญของการร่วมมือปรองดองกันในสังคม ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างสายใยเชื่อมโยงคนในภาคส่วนต่างๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน ร่วมสร้างสรรค์พลังในทางบวกอย่างรู้จัก สามัคคี นำไปสู่การพัฒนาและความเจริญก้าวหน้า ที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

2.5 การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โดยการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ของความเป็นไทย โดยมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ศึกษาธิการร่วมกันรับผิดชอบเพื่อให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืนนำสู่วิถีชีวิตของประชาชน สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ตามแนวพระราชดำริและนโยบายรัฐบาล รวมทั้งเป็นจุดเริ่มต้นของการผลักดันให้ประเทศชาติโดยรวมพัฒนาต่อไปอย่างเต็มศักยภาพ โดยใช้รูปแบบการจัดการศึกษาบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2550, คำนำ) กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในการพัฒนาคนและสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพของประเทศตระหนักถึงภารกิจสำคัญดังกล่าวและเห็นคุณค่าในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงมีนโยบายที่จะเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาทเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยอัญเชิญหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลักในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองได้ เกิดความพอมี พอกิน พอใช้ โดยใช้หลักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผลมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองควบคู่ไปกับการมีความรอบรู้ในหลักวิชาการ เชิงกว้างและเชิงลึก และใช้ความรู้อย่างรอบคอบ ระมัดระวัง โดยมีคุณธรรมเป็นกรอบกำกับในการดำเนินชีวิต นำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกระดับได้อย่างเหมาะสม และเกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการดำเนินชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานของความพอเพียง อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของประชาชนไทยในที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, คำนำ)

ในส่วนของคุณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา และเยาวชน โดยมีนายแพทย์เกษม วัฒนชัย เป็นที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ (ศูนย์ประสานงาน กลางการดำเนินงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2550, หน้า 14) ได้ร่วมกัน ทำงานกับหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่สำคัญคือกระทรวงศึกษาธิการได้นำ นโยบายด้านสังคมของรัฐบาลที่ยึดการพัฒนาประเทศตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง มุ่งเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความ สมานฉันท์ สันติวิธี วิถีชีวิตประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของ กระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชนสถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา การจัดการศึกษาเน้นการกระจายอำนาจ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของ ประชาชนและภาคเอกชน เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรม คุณภาพ สมรรถภาพ และประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 3) โดยมีกลยุทธ์ในการขับเคลื่อน ดังนี้

1. ใช้แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง
2. สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นผู้นำการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวพระราชดำริ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ สามารถพึ่งตนเองได้ และเป็นวิถีชีวิตที่อยู่บนพื้นฐานของความพอเพียงอย่างยั่งยืน
3. ปลุกฝังให้เด็ก เยาวชน และประชาชน มีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะในเรื่องของความขยันหมั่นเพียร ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน มีระเบียบวินัย รู้จัก แบ่งปัน รับผิดชอบ รู้รักสามัคคี และการมีมารยาท และคารวะธรรม
4. ศึกษาวิจัย พัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการนำหลักของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนากิจกรรมผู้เรียน
5. เผยแพร่แนวทางการพัฒนา การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไป ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับการศึกษา ผ่านสื่อต่าง ๆ ในหลากหลาย รูปแบบที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย ตามสภาพแวดล้อมและบริบทในด้านการเรียนรู้ของ แต่ละแห่ง

เพื่อให้การขับเคลื่อนและเผยแพร่เศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาเพื่อเด็ก และเยาวชนให้ขยายเป็นวงกว้างทั่วประเทศ โดยได้ร่วมกับหน่วยงาน องค์กร ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนดำเนินการดังต่อไปนี้ (สุรินทร์ ภูสิงห์, 2552 หน้า 64)

1. กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ประกอบด้วย สำนักพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษาและกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สำนักบริหารงาน การศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) และสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษา เอกชน (สช.) มีหน้าที่ดังนี้

1.1 จัดทำมาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในห้องเรียนของการศึกษา ระดับต่างๆ และทำการเผยแพร่ให้สถาบันการศึกษาที่สนใจนำไปใช้จัดการเรียนการสอน

1.2 จัดทำคู่มือบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน ได้กำหนดขอบเขตที่ชัดเจนในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม

1.3 จัดทำตัวอย่างการบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา 80 สถานศึกษา ทั่วประเทศ ได้ผลผลิตหลักคือหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นกิจกรรม การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมปลูกฝังวิถีคิดและการปฏิบัติตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ในปัจจุบัน ได้มีการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6) รวมทั้งระดับอาชีวศึกษา และการศึกษานอกระบบ

2. สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (สนศ.) มีหน้าที่จัดทำโครงการบูรณา การหลักสูตรท้องถิ่นซึ่งเป็นโครงการต้นแบบ

3. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จัดทำโครงการพัฒนาฐาน รากประชาธิปไตยตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทำการ ส่งเคราะห์องค์ความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ มหาชน) (สมศ.) จัดประกวดสื่อการเรียนการสอนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

6. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จัดทำโครงการพัฒนาเยาวชนตาม แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

7. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ประกวดสื่อการเรียนการสอนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์คือกลุ่มเป้าหมายและภาคีที่เกี่ยวข้องเกิดการเรียนรู้ และน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในทางปฏิบัติได้จนเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเต็ม คักยภาพของแต่ละบุคคล จึงกำหนดแนวทางและยุทธวิธีในการขับเคลื่อน ดังนี้

1. การพัฒนาองค์ความรู้และเครื่องมือการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้เกิดการพัฒนา แนวคิดได้อย่างชัดเจน อันจะนำไปสู่การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่ม เป้าหมายของภาคการศึกษา และเปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านสื่อและเครื่องมือ การเรียนรู้ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ของกลุ่มเป้าหมาย

2. จัดทำสื่อตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ การเรียนการสอนทุกระดับการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ตามความเหมาะสมกับบริบทในการ ใช้งานผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคีที่เกี่ยวข้อง

3. บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนในสถาน- ศึกษา โดยสอดแทรกสาระเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในสาระการเรียนรู้ด้านสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และสาระการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เศรษฐศาสตร์ ซึ่งอยู่ในหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีมาตรฐานการเรียนรู้ที่เน้นให้เข้าใจระบบและวิธีการของเศรษฐกิจ พอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละชั้นปีไว้อย่างชัดเจน เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนในแต่ละวัยไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 เน้นให้เด็กใช้ชีวิตพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัวรู้จัก ช่วยเหลือตนเองและรู้จักช่วยเหลืองานในครอบครัวแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนช่วยเหลือผู้อื่น รู้จัก วิเคราะห์รายรับ-รายจ่ายของตนเอง สอนให้เด็กเห็นคุณค่าของสิ่งของ ตระหนักถึง คุณค่าของเงิน ทอง จะได้ฝึกนิสัยประหยัด ฝึกจิตสำนึกและนิสัยพอเพียง

ช่วงชั้นที่ 2 ฝึกให้เด็กรู้จักประยุกต์ใช้หลักความพอเพียงในโรงเรียน และมี ส่วนร่วมในการสร้างความพอเพียงระดับโรงเรียนและชุมชนใกล้เคียงโดยเริ่มจากการสำรวจ ทรัพยากรต่างๆ ในโรงเรียนและชุมชน มีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาทรัพยากรต่างๆ ทั้งด้านวัตถุ สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และรวบรวมองค์ความรู้มาเป็นข้อมูลในการ เรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชน และเห็นคุณค่าของการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

ช่วงชั้นที่ 3 ประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงกับชุมชน มีส่วนร่วมใน กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน สามารถสำรวจและวิเคราะห์ความพอเพียงในระดับต่างๆ และ ในมิติต่าง ๆ ทั้งทางวัตถุสังคมสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมในชุมชนใกล้เคียงเห็นคุณค่าของ

การใช้หลักพอเพียงในการพัฒนาชุมชน และสามารถนำหลักการพอเพียงมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันของแต่ละคน จนนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่ความพอเพียงได้ในที่สุด

ช่วงชั้นที่ 4 เตรียมคนให้เป็นคนที่ดีสามารถทำประโยชน์ให้กับสังคม

และประเทศชาติได้โดยเน้นเข้าใจความพอเพียงระดับประเทศและการพัฒนาประเทศภายใต้ กระแสโลกาภิวัตน์ เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศ สถานการณ์ สิ่งแวดล้อม และสภาพปัญหาด้านสังคม เป็นต้น

4. พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงโดยผ่านโครงการจิตอาสา เพื่อสอดแทรกแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไป ในกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนมีวิถีคิดมูขุมนิสัยและพฤติกรรมเกิดความก้าวหน้าไปพร้อมกับ ความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ พอประมาณกับภูมิสังคม สอดคล้องกับความต้องการความจำเป็นของโรงเรียน ของคน ในชุมชน และเหมาะสมกับภูมิประเทศ สภาพแวดล้อม และความคิด ความเชื่อ วิถีชีวิต สมเหตุสมผล มีหลักคิดและหลักปฏิบัติของกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักวิชาการที่เกี่ยวข้อง แสดงถึงความรอบคอบของการวางแผน มีภูมิคุ้มกันที่ดี การวางแผนโดยคำนึงถึงความเสี่ยง ในการดำเนินโครงการมีข้อเสนอทางเลือกหากมีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เกิดขึ้น

5. นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การบริหารจัดการสถานศึกษา

นอกจากการจัดการศึกษาโดยผ่านการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการสอดแทรกสาระ เศรษฐกิจพอเพียงไว้ในหลักสูตรและสาระเรียนรู้ในห้องเรียน การประยุกต์ใช้ในการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนอกห้องเรียนแล้วจะดำเนินการจัดไว้ในงานด้านการบริหารสถานศึกษา ในด้านต่าง ๆ ด้วยเพื่อให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในภาคการศึกษาได้เกิดการเรียนรู้ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไปพร้อม ๆ กัน

การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษา

ได้น้อมนำแนวพระราชดำริเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงที่ได้พระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้าในแต่ละวโรกาสเป็นแนวทางหลัก โดยมีกลยุทธ์ในการขับเคลื่อน ดังนี้

1. ใช้แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวนำในการกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านการศึกษา สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นผู้นำการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้สามารถพึ่งตนเอง ได้และเป็นวิถีชีวิตที่อยู่บนพื้นฐานของความพอเพียงอย่างยั่งยืน

2. ปลูกฝังให้เด็กเยาวชน และประชาชน มีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะในเรื่องของความขยันหมั่นเพียร ประหยัด ซื่อสัตย์ อุตุน มีระเบียบวินัย รู้จักให้แบ่งปัน รับผิดชอบ รู้รักสามัคคี และการมีมารยาทและคารวะธรรม

2.6 การจัดการเรียนการสอนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งได้บรรจุไว้ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีมาตรฐานการเรียนรู้ (ส.3.1) ที่เน้นให้เข้าใจระบบและวิธีการของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ ซึ่งคณะทำงานบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนของกระทรวง ศึกษาธิการได้กำหนดขอบเขตที่ชัดเจนในการเรียนการสอนหรือมาตรฐานการเรียนรู้ เศรษฐกิจ พอเพียงของแต่ละชั้นปี เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับแต่ละวัย ดังนี้ (ปริญานุช พิบูลสรารุช, 2550, หน้า 132-135 และเบญจรงค์ ศรีเนตร, 2555, หน้า 13-16) มาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงมีดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 เน้นให้เด็กใช้ชีวิตพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว รู้จักช่วยเหลือตนเอง และรู้จักช่วยเหลืองานในครอบครัว แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน ช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักวิเคราะห์รายรับ-รายจ่ายของตนเอง สอนให้เด็กเห็นคุณค่าของสิ่งของ ตระหนักถึงคุณค่าของเงินทอง จะได้ฝึกนิสัยประหยัด ฝึกจิตสำนึกและนิสัยพอเพียง ดังตาราง 1

ตาราง 1 มาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1

ประถมศึกษปีที่ 1	ประถมศึกษปีที่ 2	ประถมศึกษปีที่ 3
1. รู้จักช่วยเหลือตนเอง	1. ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองและครอบครัวอย่างมีความรับผิดชอบ	1. รู้จักช่วยเหลือครอบครัวและชุมชน
2. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด	2. รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า	2. รู้จักเลือกใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
3. รู้จักการออม	3. มีวินัยในการใช้จ่าย	3. วิเคราะห์รายรับ – รายจ่ายของตนเอง
4. รู้จักการแบ่งปันสิ่งของที่มีให้กับผู้อื่น	4. รู้จักการแบ่งปันสิ่งของช่วยเหลือผู้อื่น	4. รู้จักเสียสละแบ่งปันทรัพยากรที่มีเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม
	5. ปฏิบัติตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีความสุข	5. ชื่นชมและปฏิบัติตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา เบญจรงค์ ศรีเนตร (2555, หน้า 13)

ช่วงชั้นที่ 2 ฝึกให้เด็กรู้จักใช้หลักความพอเพียงในโรงเรียนและมีส่วนร่วมในการสร้างความพอเพียงระดับโรงเรียนและชุมชนใกล้เคียง โดยเริ่มจากการสำรวจทรัพยากรต่าง ๆ ในโรงเรียนและชุมชนการมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาทรัพยากรต่างๆ ทั้งด้านวัตถุ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และรวบรวมองค์ความรู้มาเป็นข้อมูลในการเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชน และเห็นคุณค่าของการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ดังตาราง 2

ตาราง 2 มาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2

ประถมศึกษาปีที่ 4	ประถมศึกษาปีที่ 5	ประถมศึกษาปีที่ 6
1. เข้าใจหลักการปฏิบัติตนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	1. ปฏิบัติตนตามหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง	1. เข้าใจหลักคิดของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต
2. สำรวจสภาพปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนและเสนอแนวทางแก้ปัญหา	2. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลในชุมชน	2. วิเคราะห์การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักคิดของเศรษฐกิจพอเพียง
3. เข้าใจสภาพรายรับ – รายจ่ายของตนเองและวางแผนการใช้จ่ายตามหลักคิดของเศรษฐกิจพอเพียง	3. เข้าใจสภาพรายรับ-รายจ่ายของครอบครัวและนำหลักคิดพอเพียงมาลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว	3. วิเคราะห์วางแผนและจัดทำบันทึกรายรับ – รายจ่ายของตนเองและครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ
4. สำรวจและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น	4. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	4. รวบรวมองค์ความรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้

ที่มา เบญจรงค์ ศรีเนตร (2555, หน้า 14-15)

ช่วงชั้นที่ 3 ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน สามารถสำรวจและวิเคราะห์ความพอเพียงในระดับต่าง ๆ และในมิติต่าง ๆ ทั้งทางวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมในชุมชนใกล้ตัว เห็นคุณค่าของการใช้หลักพอเพียงในการพัฒนาชุมชน และสามารถนำหลักการพอเพียงมาประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวันของแต่ละคน จนนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่ความพอเพียงได้ในที่สุด ดังตาราง 3

ตาราง 3 มาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3

มัธยมศึกษาปีที่ 1	มัธยมศึกษาปีที่ 2	มัธยมศึกษาปีที่ 3
1. สํารวจวิเคราะห์ปัญหา แนวทางแก้ไข การพัฒนา ชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ บนพื้นฐานของหลักเศรษฐกิจ พอเพียง	1. สํารวจวิเคราะห์ปัญหา แนวทางแก้ไข การพัฒนา ชุมชนด้านสังคม เศรษฐกิจ บนพื้นฐานของหลักเศรษฐกิจ พอเพียง	1. สํารวจวิเคราะห์ปัญหา แนวทางแก้ไข การพัฒนา ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และภูมิปัญญา ท้องถิ่น
2. สามารถนำหลักการแนวคิด ของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ในการจัดการทรัพยากรที่มี อยู่ของตนเอง ครอบครัวและ ชุมชน	2. มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา พัฒนาชุมชน ด้านสังคม เศรษฐกิจบนพื้นฐานของ หลักเศรษฐกิจพอเพียง	2. มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา พัฒนาชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น บนพื้นฐานของหลักเศรษฐกิจ พอเพียง

ที่มา เบญจรงค์ ศรีเนตร (2555, หน้า 14-15)

ช่วงชั้นที่ 4 เตรียมคนให้เป็นคนดี สามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมและ
ประเทศชาติได้ โดยเน้นเข้าใจความพอเพียงระดับประเทศ และการพัฒนาประเทศภายใต้
กระแสโลกาภิวัตน์ เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศ หรือการศึกษา
สถานการณ์สิ่งแวดล้อม สภาพปัญหาด้านสังคมเป็นอย่างไร เป็นต้น ดังตาราง 4

ตาราง 4 มาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4

มัธยมศึกษาปีที่ 4	มัธยมศึกษาปีที่ 5	มัธยมศึกษาปีที่ 6
1. เข้าใจและวิเคราะห์การบริหารจัดการองค์กร วิสาหกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. เข้าใจและวิเคราะห์การพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. เข้าใจและวิเคราะห์พัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าไปอย่างสมดุลภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ตระหนักในความสำคัญของการบริหารจัดการองค์กร วิสาหกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2. ตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2. ตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าไปอย่างสมดุลภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ โดยยึดหลักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. นำแนวทางการบริหารจัดการองค์กรวิสาหกิจชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	3. นำแนวทางการพัฒนาประเทศ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	3. นำหลักการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าไปได้อย่างสมดุลภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
4. การเรียนรู้นอกห้องเรียนผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		

ที่มา เบญจรงค์ ศรีเนตร (2555, หน้า 16)

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีทั้งการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมีมาตรฐานการศึกษาในแต่ละช่วงชั้นเป็นกรอบในการปฏิบัติ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสมกับแต่ละวัย

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน

3.1 ความหมายของประสิทธิผลโรงเรียน

มีนักวิชาการกล่าวถึงความหมายของประสิทธิผลโรงเรียนไว้อย่างหลากหลาย นำมาพอสังเขปดังนี้

Hoy & Miskel (1990, p. 198) กล่าวว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สามารถพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ รวมทั้งสามารถแก้ปัญหา ภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นการพิจารณาโรงเรียนทั้งระบบ ส่วน Reynolds & Creemers (1990, p. 1) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล หมายถึง การที่ โรงเรียนที่เต็มเปี่ยมไปด้วยคุณภาพของการศึกษา Walsh (1999, p. 235) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาที่มีประสิทธิผล หมายถึง การที่สถานศึกษามีระบบที่เอาใจใส่ต่อความอ่อนแอ ทั้งหลายที่ปรากฏออกมาโดยพิจารณาจากผลการเรียนรู้ ผลการเรียนการสอน การบริหาร การจัดการ และการจัดการของสถานศึกษา สำหรับ Glickman (2001, p. 622) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล หมายถึง การดำเนินการที่ทำให้สถานศึกษา ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ขณะที่วโร เพ็งสวัสดิ์ (2549, หน้า 47) กล่าวถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษาสามารถผลิตนักเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสามารถพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ถาวร เสงี่ยม (2550, หน้า 74) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา คือ การที่นักเรียนจะต้องมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นไปตามที่ต้องการ นักเรียนมีความเป็นอยู่ที่ดีและมีเจตคติที่ดี ต่อสถานศึกษา

พิมพรรณ สุริโย (2552, หน้า 25) ได้นิยามความหมายว่า ประสิทธิผลของ สถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่ทำงานร่วมกัน จนสามารถทำให้นักเรียนใฝ่รู้รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ความพึงพอใจในการ ทำงานของครู ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู ความสามารถ ในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อ สภาพแวดล้อมที่มากระทบภายในและภายนอก ส่วนเรียม สุขกล้า (2553, หน้า 28) ได้ให้ แนวคิดว่า ประสิทธิผลสถานศึกษา คือ ความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถทำหน้าที่ให้ บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหาร ครู ที่สามารถใช้ความรู้

ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และความสามารถแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา นอกจากนี้ธนิต ทองอาจ (2553, หน้า 11) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้สำเร็จด้วยดี โดยที่ผู้นำได้ใช้ความสามารถเชิงผู้บังคับบัญชาให้มาทำงานอย่างเสียสละ ขณะเดียวกันผู้นำก็ทำหน้าที่ประสานงานให้งานด้านการจัดการศึกษาให้ผลสัมฤทธิ์สูงสุด

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

3.2 ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ กล่าวถึงประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ดังนี้

ดาหวัน หุตางกูร (2551, หน้า 11) และเกอวัลย์ รวงทอง (2552, หน้า 7) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการโรงเรียน ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาบุคลากร

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2552, หน้า 6) กล่าวว่า สถานศึกษาที่ดำเนินโครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง เป็นระบบมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรีผลเป็นที่ประจักษ์ชัดโดยเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่อไปนี้

1. ลักษณะของผู้บริหาร

1.1 มีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักและประพฤติตนเป็นแบบอย่างการมีวิถีชีวิตแบบพอเพียง เช่น ไม่ฟุ้งเฟ้อย ไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่ ไม่หมกมุ่นอบายมุข

1.2 ใช้คุณธรรมเป็นหลักในการบริหาร เช่น บริหารตามหลักธรรมาภิบาล

1.3 วางแผนและกำกับการปฏิบัติตามแผนโดยอาศัยหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

เพื่อผล 4 มิติ

1.4 บริหารงานโดยเน้นการมีส่วนร่วม การสร้างความรู้ รัก สามัคคี

1.5 ประสานงานกับชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ในการสร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประชาสัมพันธ์

2. ลักษณะของครู

2.1 มีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักและประพฤติตนเป็นแบบอย่างการมีวิถีชีวิตแบบพอเพียง เช่น ไม่ฟุ้งเฟ้อย ไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่ ไม่หมกมุ่นอบายมุข

2.2 ปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกรายวิชาที่รับผิดชอบ

2.3 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลัก

3 ห่วง 2 เงื่อนไข เพื่อผล 4 มิติ

2.4 ปฏิบัติงานโดยเน้นการมีส่วนร่วม การสร้างความรู้ รัก สามัคคี

2.5 มีส่วนร่วมในการประสานงานกับชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ในการสร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประชาสัมพันธ์

3. ลักษณะของบุคลากรทางการศึกษา

3.1 มีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักและประพฤติตนเป็นแบบอย่างการมีวิถีชีวิตแบบพอเพียง เช่น ไม่ฟุ้งเฟ้อย ไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่ ไม่หมกมุ่นอบายมุข

3.2 ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เพื่อผล 4 มิติ

3.3 ปฏิบัติงานโดยเน้นการมีส่วนร่วม การสร้างความรู้ รัก สามัคคี

3.4 มีส่วนร่วมในการประสานงานกับชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ในการสร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประชาสัมพันธ์

4. ลักษณะของผู้เรียน

4.1 มีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักและประพฤติตนเป็นแบบอย่างการมีวิถีชีวิตแบบพอเพียง เช่น ไม่ฟุ้งเฟ้อย ไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่ ไม่หมกมุ่นอบายมุข

4.2 ปรับปรุงวิธีการเรียนและการทำงานให้สอดคล้องกับหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เพื่อผล 4 มิติ

4.3 เรียนรู้และทำงานโดยเน้นการมีส่วนร่วมและความรู้รักสามัคคี

4.4 มีส่วนร่วมในการประสานงานกับชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ในการสร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประชาสัมพันธ์

5. ลักษณะของชุมชน

5.1 มีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามแบบอย่างการมีวิถีชีวิตพอเพียง เช่น ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่ ไม่หมกมุ่นอบายมุข

5.2 ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

6.1 มีแหล่งการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6.2 สภาพแวดล้อมมีความสะอาด ร่มรื่นและเอื้อต่อการเรียนรู้

6.3 บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการรักษา ดูแล และปรับปรุง

สภาพแวดล้อม

6.4 มีสถานที่ให้บริการชุมชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 39-42) ได้กล่าวถึงการประเมินสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ไว้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านสถานศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 1 คุณลักษณะของสถานศึกษาพอเพียง ประกอบด้วย

1.1 สถานศึกษาสะอาด เป็นระเบียบ ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 บุคลากรรวมถึงผู้เรียน มีการแบ่งปัน สามัคคี ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน รวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรม/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม อันเป็นประโยชน์ต่อชุมชน/สังคม/ประเทศชาติอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบที่ 2 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 2 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง

ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติตน อย่างเป็นเหตุเป็นผล พอประมาทกับศักยภาพของตน และสอดคล้องกับภูมิสังคม รวมถึงมีการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ให้กับตนเอง และสถานศึกษา

2.3 เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ความรู้ควบคู่กับคุณธรรมในการ
ดำเนินชีวิต

องค์ประกอบที่ 3 ด้านบุคลากรของสถานศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 3 บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

3.1 บุคลากรของสถานศึกษาเกินกว่าครึ่งหนึ่งมีความเข้าใจมีความ
เข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่ถูกต้องของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 บุคลากรของสถานศึกษามีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการ
จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวชี้วัดที่ 4 บุคลากรจัดการทรัพยากร และดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจ
อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

4.1 มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่างในการวางแผนการใช้จ่าย ใช้จ่ายทรัพย์
อย่างพอประมาณ ไม่เกินตัว และมีการออมทรัพย์ตามศักยภาพ และ/หรือใช้ทรัพยากรอย่าง
ประหยัดและคุ้มค่า

4.2 บุคลากรมีส่วนร่วมในการดูแลการใช้ประโยชน์จากสาธารณะ
สมบัติอย่างคุ้มค่า

ตัวชี้วัดที่ 5 บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและ
สาธารณประโยชน์ ประกอบด้วย

5.1 มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่างในการมีวินัยในตนเอง มีการดำเนิน
ชีวิตที่ไม่ทำให้ตัวเองและผู้อื่นเดือดร้อน และมีอุปนิสัยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน /ช่วยเหลือ
ผู้อื่น / บริจาค / ทำบุญ

5.2 บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่าง
สม่ำเสมอ

ตัวชี้วัดที่ 6 บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ประกอบด้วย

6.1 มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่างในการมีความรู้ความเข้าใจ เห็น
ความสำคัญ รวมถึงรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า

6.2 บุคลากรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์/ ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทาง
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน

ตัวชี้วัดที่ 7 บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรม และ
พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์ ประกอบด้วย

7.1 มีบุคลากรที่เป็นแบบอย่างและมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้
สถานศึกษา/ชุมชน/สังคม

7.2 บุคลากรดำเนินการสืบทอด/สานต่อ/รักษา วัฒนธรรมไทย และ
มรดกของชุมชน/สังคม/ประเทศชาติ

องค์ประกอบที่ 4 ด้านผู้เรียน

ตัวชี้วัดที่ 8 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปี ประกอบด้วย

8.1 ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

8.2 ผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละ
ระดับ ชั้นปีการศึกษา เฉลี่ยร้อยละ 75 ขึ้นไป

ตัวชี้วัดที่ 9 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อม
รับการเปลี่ยนแปลง ในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ ประกอบด้วย

9.1 มีผู้เรียนที่เป็นแบบอย่างและมีส่วนร่วมในการดูแลการใช้ประโยชน์
จากสาธารณสมบัติ อย่างประหยัดและคุ้มค่า

ตัวชี้วัดที่ 10 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อม
รับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม ประกอบด้วย

10.1 มีผู้เรียนที่เป็นแบบอย่างและทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและ
สังคม

ตัวชี้วัดที่ 11 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อม
รับการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

11.1 ผู้เรียนเป็นแบบอย่างและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์/ ฟื้นฟู
สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในสถานศึกษา และชุมชน

ตัวชี้วัดที่ 12 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อม
รับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัฒนธรรม ประกอบด้วย

12.1 มีผู้เรียนเป็นแบบอย่างในการเห็นคุณค่าและมีส่วนร่วมในการ
รณรงค์ให้สถานศึกษา/ชุมชน/สังคม ดำเนินการสืบทอด/สานต่อ/รักษาวัฒนธรรมไทย และ
มรดกของชุมชน/สังคม/ประเทศชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 9) กล่าวถึง
การประเมินสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐาน ด้านที่ 5 ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จว่า มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ สถานศึกษา
ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรของสถานศึกษา และนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2555, หน้า 1-3) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินศูนย์
การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาและสถานศึกษาพอเพียง
(เกณฑ์ก้าวหน้า) ไว้ดังนี้

1. ด้านผู้บริหาร

- 1.1 มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง
- 1.2 ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา
- 1.3 สามารถถ่ายทอดประสบการณ์การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงมาใช้ในสถานศึกษา และมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงในสถานศึกษา
- 1.4 ขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภายนอก
สถานศึกษา เช่น ชุมชน สถานศึกษาอื่น
- 1.5 ชุมชนหรือหน่วยงานภายนอกเห็นคุณค่า ยอมรับและให้ความร่วมมือ
ในการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ด้านครู

- 2.1 ร้อยละ 25 ของจำนวนครูในสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ มีสื่อ
และ/หรือนวัตกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและอธิบายหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง
- 2.2 ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่รับผิดชอบจนเห็นผล
- 2.3 มีการใช้สื่อและ/หรือนวัตกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จนเห็นผล

2.4 ถ่ายทอดประสบการณ์ให้เพื่อนครูในสถานศึกษา จนมีครูทุกระดับชั้น และทุกกลุ่มสาระจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนเห็นผล

2.5 มีครูแกนนำนำบทเรียนความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการถอดบทเรียนของตนมาจัดทำเป็นสื่อขยายผลสู่ภายนอกสถานศึกษาจนเห็นผล

2.6 ครูมากกว่ากึ่งหนึ่งจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง

2.7 ครูในสถานศึกษาร่วมมือในการขยายผลการขับเคลื่อนอย่างสม่ำเสมอ

2.8 มีการนำสื่อและ/หรือนวัตกรรมมาใช้ขยายผลสู่ภายนอกสถานศึกษาจนเห็นผล

3. ด้านนักเรียน

3.1 มีนักเรียนแกนนำที่มีความรู้ความเข้าใจและอธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง

3.2 นักเรียนแกนนำเกิดการเรียนรู้ และปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนเห็นผล เห็นคุณค่าและเกิดศรัทธา

3.3 นักเรียนแกนนำมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาจนมีนักเรียนที่มีคุณสมบัติอยู่อย่างพอเพียงจำนวนเพิ่มขึ้น

3.4 นักเรียนแกนนำมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภายนอกสถานศึกษา

3.5 นักเรียนแกนนำได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3.6 นักเรียนแกนนำเป็นหลักในการจัดกิจกรรมขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายในสถานศึกษาและ/หรือจัดกิจกรรมขยายผลหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภายนอกสถานศึกษา

4. ด้านคณะกรรมการสถานศึกษา

4.1 รับรู้การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา

4.2 มีความสนใจและมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา

4.3 เห็นคุณค่าและศรัทธาในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา

4.4 สนับสนุนกิจกรรมการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาจนเห็นผล

4.5 สนับสนุนกิจกรรมการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภายนอกจนเห็นผล

5. ด้านอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม

5.1 มีผู้รับผิดชอบการใช้ ปรับปรุง ดูแล รักษา อาคารสถานที่และจัดการสภาพแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้ที่เหมาะสม

5.2 มีแผนงาน/โครงการ งบประมาณ และผู้รับผิดชอบในการปรับใช้อาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมให้เป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.3 มีศูนย์รวมข้อมูลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา

5.4 มีแผนผังแสดงแหล่งเรียนรู้/ฐานกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

5.5 มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย ฯลฯ

5.6 ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม อาคาร สถานที่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.7 ชุมชน หรือหน่วยงานอื่น ได้ใช้ประโยชน์ และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการดูแลรักษา

5.8 พัฒนาอาคาร สถานที่ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

6. ด้านแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ และ/หรือกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง

6.1 มีแหล่ง/ฐาน/กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงใน/หรือนอกสถานศึกษาที่สอดคล้องกับภูมิสังคมของสถานศึกษาและที่จัดการอย่างพอเพียง

6.2 มีสื่อประกอบการเรียนรู้ประจำแหล่ง/ฐาน/กิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถสื่อความได้ถูกต้อง

6.3 มีวิทยากรรับผิดชอบฐานการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถอธิบายความได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

6.4 มีแผนการจัดการเรียนรู้ของแหล่ง/ฐาน/กิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

6.5 บุคลากรในสถานศึกษาสามารถเป็นวิทยากรอธิบายการใช้ประโยชน์จากฐาน/กิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเสริมสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงได้อย่างถูกต้อง และชัดเจน

6.6 มีการประเมินผลการใช้แหล่ง/ฐาน/กิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นรูปธรรม

6.7 มีการพัฒนาแหล่ง/ฐาน/กิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง

7. ด้านความสัมพันธ์กับสถานศึกษาอื่นในการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7.1 มีเครือข่ายการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7.2 มีประสบการณ์ในการรับสถานศึกษาอื่นมาศึกษาดูงาน

7.3 สามารถบริหารจัดการเพื่อรองรับการขอศึกษาดูงานจากสถานศึกษาอื่น โดยไม่กระทบภารกิจหลักของสถานศึกษา

7.4 เป็นสถานศึกษาแกนนำของเครือข่ายขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7.5 สามารถเป็นที่เลี้ยงในการพัฒนาสถานศึกษาอื่นให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงอย่างน้อย 1 สถานศึกษา

8. ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่สังกัดและ/หรือหน่วยงานภายนอก (ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน)

8.1 มีความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานต่าง ๆ

8.2 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้และ/หรือรับการสนับสนุนเพื่อการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8.3 สามารถบริหารจัดการความสัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.4 ได้รับการยอมรับ และความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8.5 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ จนสามารถพัฒนาสถานศึกษาอื่นให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงได้อย่างน้อย 1 แห่ง

โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ (2555, หน้า 3-4) กล่าวถึงการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี 2555 (สถานศึกษาพอเพียง 2555) ด้านที่ 5 ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จว่า มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านสถานศึกษา

1.1 คุณลักษณะของสถานศึกษาพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา

2.1 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง

องค์ประกอบที่ 3 ด้านบุคลากรของสถานศึกษา

3.1 บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 บุคลากรจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจ อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์

3.4 บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

3.5 บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรม และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์

องค์ประกอบที่ 4 ด้านผู้เรียน

4.1 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา

4.2 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ

4.3 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม

4.4 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อม

4.5 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัฒนธรรม

ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 3-4) ได้กำหนดข้อมูลประกอบการคัดกรองศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาว่า ประกอบด้วย

1. ข้อมูลด้านบุคลากร ประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหาร

1.1.1 ความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1.2 การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นแบบอย่างที่ดี

1.1.3 ความสามารถในการบริหารจัดการการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1.4 วิสัยทัศน์ ในการบริหารจัดการการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1.5 การสร้างความสัมพันธ์กับครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

1.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.2.1 ความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2.2 การพัฒนาและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นแบบอย่างที่ดี

1.2.3 ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัด การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2.4 พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่หลากหลาย เป็นแบบอย่างที่ดีได้

1.2.5 การสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนครู นักเรียน ผู้ปกครอง และ
ชุมชน

1.2.6 ครูแกนนำทุกกลุ่มสาระเขียนตัวอย่างเรื่องเล่าของครูในการนำ
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้/ตัวอย่างการออกแบบการเรียนรู้
เพื่อเสริมสร้าง หลักคิดพอเพียงให้แก่ นักเรียน ดังนี้

1.2.6.1 มีวิธีการอย่างไรในการสอดแทรกในเนื้อหา/บูรณาการใน
รูปแบบกระบวนการในชั้นนำ ชั้นสอน ชั้นสรุป หรือการทำโครงการ/โครงการ หรือในวิถี
ชีวิต

1.2.6.2 มีเครื่องมือช่วยสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนอะไรบ้าง เช่น
ใบงาน ชุดคำถาม การทบทวน การทำงานหลังการปฏิบัติ การถอดบทเรียนความสำเร็จ/
ล้มเหลว พังมโนทัศน์ หรืออื่น ๆ

1.2.6.3 มีวิธีตรวจสอบวัดผล/ประเมินผลอย่างไร จึงทำให้ครูมั่นใจ
ว่านักเรียนได้เรียนรู้แล้วเข้าใจและนำไปใช้จริงได้

2. ข้อมูลด้านอาคารสถานที่/แหล่งเรียนรู้/สิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

2.1 ความพร้อมของอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้และ
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 มีแหล่งเรียนรู้หลากหลายเพื่อสร้างเสริมอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงอย่าง
เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

2.3 สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง

3. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานภายนอก ประกอบด้วย

3.1 การวางแผนและดำเนินการสร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา

3.2 ชุมชนให้ความไว้วางใจ ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และมีส่วนร่วมในการ
ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

3.3 สถานศึกษามีส่วนร่วมและให้การสนับสนุนชุมชน และหน่วยงานอื่นใน
การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.4 สถานศึกษาบริหารจัดการการศึกษา และจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนสามารถเป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาและหน่วยงานอื่นได้

3.5 ผลความสำเร็จที่เกิดจากความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชนหรือหน่วยงานอื่น

พรทิพย์ บรรเทา (2558, หน้า 59) กล่าวว่าความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

1. คุณลักษณะของนักเรียน หมายถึง นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนเป็นผู้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ นักเรียนมีทักษะในการดำรงชีวิต มีคุณธรรม มั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก มีความเป็นไทย มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ประเพณีศิลปวัฒนธรรมไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. กระบวนการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมีบรรยากาศและวัฒนธรรมการปฏิบัติงานและกัลยามิตร ผืนกกำลังสร้างสรรค์และรวมรับผิดชอบ มีเอกลักษณ์โดดเด่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา สร้างโอกาสและดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้บริการทางการศึกษาได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย จัดบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนที่ยืดหยุ่นเน้นการบูรณาการเรียนรู้และดำรงชีวิต จัดระบบการประกันคุณภาพ เพิ่มระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาสูงขึ้นเป็นที่ยอมรับของชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

3. การเรียนรู้และพัฒนา หมายถึง ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีความรู้ความสามารถและจิตวิญญาณในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเพิ่มศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา

4. งบประมาณและทรัพยากร หมายถึง โรงเรียนมีงบประมาณและทรัพยากรที่เหมาะสมใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มีระบบภาคีเครือข่าย ผู้เชี่ยวชาญ พี่เลี้ยง ศึกษานิเทศก์ ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ (2556ข, ออนไลน์) ได้กล่าวถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ว่า มีเป้าหมายการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จุดหมาย สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

1. ด้านนักเรียน

- 1.1 มีความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.2 มีความสามารถในการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.3 มีความรู้ คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแบบอย่างที่ดี
- 1.4 มีความสำเร็จที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ
- 1.5 มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาและชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ด้านคณะกรรมการสถานศึกษา

- 2.1 ความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.2 บทบาทในการให้การสนับสนุน ส่งเสริมสถานศึกษาในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ (2558, หน้า 3-4) ได้กล่าวถึงข้อมูลประกอบการคัดกรองศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ด้านผู้บริหาร

- 1.1 มีความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.2 มีการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นแบบอย่างที่ดี
- 1.3 ความสามารถในการบริหารจัดการการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.4 มีวิสัยทัศน์ ในการบริหารจัดการการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.5 มีการสร้างความสัมพันธ์กับครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.1 มีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 มีการพัฒนาและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นแบบอย่างที่ดี

2.3 มีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.4 มีพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่หลากหลาย เป็นแบบอย่างที่ดี

2.5 มีการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

2.6 มีครูแกนนำทุกกลุ่มสาระ เขียนตัวอย่างเรื่องเล่าของครูในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้/ตัวอย่างการออกแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างหลักคิดพอเพียงให้นักเรียน

2.6.1 มีวิธีการสอดแทรกในเนื้อหา/บูรณาการในรูปแบบกระบวนการในชั้นนำ ชั้นสอน ชั้นสรุป หรือการทำโครงการ/โครงงาน หรือในวิถีชีวิต

2.6.2 มีเครื่องมือช่วยสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างหลากหลาย เช่น ใบงาน ชุดคำถาม การทบทวนการทำงานหลังการปฏิบัติ การถอดบทเรียน ความสำเร็จ/ล้มเหลว ผังมโนทัศน์ หรืออื่นๆ

2.6.3 มีวิธีตรวจสอบวัดผล/ประเมินผลที่ทำให้ครูมั่นใจว่านักเรียนได้เรียนรู้แล้วเข้าใจและนำไปใช้จริงได้

3. นักเรียน

3.1 มีความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 มีความสามารถในการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 มีความรู้ คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแบบอย่างที่ดี

3.4 มีความสำเร็จที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ

3.5 มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาและชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. คณะกรรมการสถานศึกษา

4.1 มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 มีบทบาทในการให้การสนับสนุน ส่งเสริมสถานศึกษาในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. ข้อมูลด้านอาคารสถานที่ / แหล่งเรียนรู้ / สิ่งแวดล้อม

5.1 มีความพร้อมของอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.2 มีแหล่งเรียนรู้หลากหลายเพื่อสร้างเสริมอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงอย่างเหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

5.3 สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานภายนอก

6.1 การวางแผนและดำเนินการสร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา

6.2 ชุมชนให้ความไว้วางใจ ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

6.3 สถานศึกษามีส่วนร่วมและให้การสนับสนุนชุมชน และหน่วยงานอื่นในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6.4 สถานศึกษาบริหารจัดการการศึกษา และจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนสามารถเป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาและหน่วยงานอื่นได้

6.5 ความสำเร็จที่เกิดจากความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชนหรือหน่วยงานอื่น

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558, หน้า 37-38) กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ประจำปีงบประมาณ 2559 รายการประเมิน ด้านที่ 5 ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จไว้ว่า มี 4 องค์ประกอบ 12 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 สถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 คุณลักษณะของสถานศึกษาพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง

องค์ประกอบที่ 3 บุคลากรของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 บุคลากรจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจ อย่าง

สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรม และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม จากกระแสโลกาภิวัตน์

องค์ประกอบที่ 4 ผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้ที่ 4.5 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัฒนธรรม

โรงเรียนพอกพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก (2559, หน้า 7-8, 13) ได้กล่าวถึงผลที่เกิดขึ้นจากการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่กระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการของโรงเรียนว่ามีผลดีดังนี้

1. ผลที่เกิดด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการที่โรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ได้รับรู้ทิศทางและแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรในโรงเรียน ได้แก่ วัฒนธรรมด้านการประหยัด ไฟฟ้า น้ำ ซึ่งครู นักเรียนในโรงเรียนถือเป็นแนวปฏิบัติร่วมกันทั้งโรงเรียน รวมทั้งการปลูกฝังให้เป็นวิถีชีวิต ทุกคนฝึกความประหยัดเห็นไฟเปิด น้ำเปิด ก็จะช่วยกันปิดโดยไม่ต้องเตือน

2. ผลที่เกิดด้านการบริหารงบประมาณ ทำให้คณะครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงบประมาณ แผนบริหารจัดการ มีการอนุมัติงบประมาณดำเนินการตามแผนงานโครงการ/กิจกรรม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ และเกิดความคุ้มค่า มีการควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณ และสามารถตรวจสอบได้ เมื่อสิ้นปีการศึกษาสรุปผลการดำเนินการตามแผนงานโครงการ/กิจกรรม และจัดนิทรรศการแสดงผลงานของครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา

3. ผลที่เกิดกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้ง ในการปฏิบัติงาน และการดำเนินชีวิตประจำวัน คณะครูมีความรักความสามัคคีในหมู่คณะ เอื้ออาทรต่อกัน ให้เกียรติซึ่งและกัน มีความเสียสละ รู้จักทำงานเป็นทีม และอุทิศเวลาให้ทางราชการมากยิ่งขึ้น

4. ผลที่เกิดด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ทำให้โรงเรียนมีหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครบ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การนำนักเรียนไปศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนเชิญปราชญ์

ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ผู้เรียน มีการจัดบรรยากาศในห้องเรียน
เอื้อต่อการเรียนรู้ และการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. ผลที่เกิดด้านอาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนได้ขอความอนุเคราะห์ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง
ร่วมปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียนป้ายชื่อโรงเรียน หอประชุม ปรับภูมิทัศน์ในโรงเรียนให้
สวยงาม มีแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น จัดทำแปลงเกษตร
เพื่อปลูกพืชผักสวนครัว ทำโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเพาะเห็ด แปลงไม้ดอกไม้ประดับ
สวนหย่อมที่สวยงามเป็นที่พักผ่อนของนักเรียนและชุมชน

6. ผลที่เกิดกับนักเรียน ด้านพฤติกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านความพอประมาณ เช่น นักเรียนห่อข้าวมารับประทานที่โรงเรียน เก็บฝากเงินออมไว้
กับครูที่ปรึกษานักเรียนใช้จ่ายอย่างประหยัด เห็นคุณค่าของเงิน ความมีเหตุผล เช่น
นักเรียนมีกระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัยอย่างสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก ให้เกียรติคน
อื่น ยอมรับฟังเสียงข้างมาก ทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข มีความเป็นผู้นำผู้ตาม
ที่ดี เลือกซื้ออาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายและออกกำลังกายหลังเลิกเรียน มีภูมิคุ้มกันที่ดี
นักเรียนแต่งกายสะอาดเรียบร้อยถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ช่วยกันทำความสะอาด
บริเวณโรงเรียนตามเขตรับ ที่ได้รับผิดชอบ เช่น ห้องน้ำห้องส้วม แปลงไม้ดอกไม้ประดับ
แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ห้องเรียน และสนามหญ้า ปฏิบัติการตาม
กฎระเบียบของทางโรงเรียน และชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมปลูกป่าในชุมชน เข้าร่วมกิจกรรม
วันสำคัญทางศาสนา และเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านในเขตบริการของโรงเรียน เงื่อนไข
ความรู้ นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจสามารถพัฒนางาน การเรียนรู้ของตนเองได้ดีขึ้น
เงื่อนไขคุณธรรม นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะที่
พึงประสงค์

โรงเรียนสระปทุม (2559, หน้า 8-9) กล่าวถึงผลที่เกิดจากการนำหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินการทำให้โรงเรียนเกิดผลสำเร็จในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านสถานศึกษา

1.1 สถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหาร
จัดการ และดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

1.2 สถานศึกษามีความสะอาด เป็นระเบียบ ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการ
เรียนรู้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 มีแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ฐานการเรียนรู้เรื่องหมูลูกหมู กิจกรรมสหกรณ์ การเลี้ยงไก่ไข่ การเพาะเห็ดนางฟ้า การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก-บ่อดิน การปลูกพืชผัก เพื่อการเรียนรู้ การปลูกชะอม เป็นต้น

1.4 บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการรักษา ดูแล ปรับปรุง และพัฒนาสภาพแวดล้อม

2. ด้านผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

2.1 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติตนอย่างเป็นเหตุผล เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ความรู้คู่คุณธรรมในการดำเนินชีวิต

2.2 ปฏิบัติงานโดยเน้นการมีส่วนร่วม การสร้างความรู้ รัก สามัคคี

2.3 มีส่วนร่วมในการประสานงานกับชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ในการสร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประชาสัมพันธ์

3. ด้านผู้เรียน

3.1 ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละระดับชั้นการศึกษา

3.2 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล มีวินัยในการใช้จ่าย มีการออมทรัพย์ตามศักยภาพ

3.3 ผู้เรียนเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยไม่เบียดเบียน หรือสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่นและทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

3.4 ผู้เรียนเป็นแบบอย่างในการมีความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

3.5 ผู้เรียนเป็นแบบอย่างในการเห็นคุณค่าและภูมิใจในวัฒนธรรมไทย ทั้งด้านภาษา การแต่งกาย ประเพณี ศาสนา และประวัติศาสตร์ความเป็นมาของท้องถิ่นตน

4. ด้านชุมชน

4.1 ผู้ปกครองและชุมชน ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

4.2 ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วิทยารรณ จุลมุลิก (2559, หน้า 290) ได้ศึกษาประสิทธิผลการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาแบบอย่าง จังหวัดอุทัยธานี พบว่า มีประสิทธิผลในด้านสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรของสถานศึกษา และนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 9-10) ได้กำหนดแบบประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) พ.ศ.2559-2560 ด้านที่ 5 ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ว่า มี 4 องค์ประกอบ 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. ด้านสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 คุณลักษณะของสถานศึกษาพอเพียง ประกอบด้วย

1.1.1 สถานศึกษาสะอาด เป็นระเบียบ ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1.2 บุคลากรและผู้เรียน มีการแบ่งปัน สามัคคี ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน

1.1.3 บุคลากรและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูวัฒนธรรม/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.1.4 บุคลากรและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อชุมชน/สังคม/ประเทศชาติอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านผู้บริหารสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.2 ผู้บริหารนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติตนอย่างเป็นเหตุเป็นผล พอประมาณกับศักยภาพของตน และสอดคล้องกับภูมิสังคม

2.1.3 ผู้บริหารรวมถึงมีการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ให้กับตนเองและสถานศึกษา

2.1.4 ผู้บริหารตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้คุณธรรมนำความรู้ในการดำเนินชีวิตในตัวเองที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ให้กับตนเองและสถานศึกษา

3. ด้านบุคลากรของสถานศึกษา ประกอบด้วย

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 บุคลากรจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจอย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรมและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์

4. ด้านผู้เรียน ประกอบด้วย

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ผู้เรียนปฏิบัติตน ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 ผู้เรียนปฏิบัติตน ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้ที่ 4.5 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัฒนธรรม

จากความเห็นของนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รายละเอียดดังตาราง 5

ตาราง 5 การสังเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบของ ประสิทธิผลการบริหาร สถานศึกษาตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น																ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
	1.คณิศร 2.คณิศร 3.คณิศร 4.คณิศร 5.คณิศร 6.คณิศร 7.คณิศร 8.คณิศร 9.คณิศร 10.คณิศร 11.คณิศร 12.คณิศร 13.คณิศร 14.คณิศร 15.คณิศร 16.คณิศร																		
1.ด้านสถานศึกษา				✓	✓		✓										7	43.75	*
2.ด้านผู้บริหารสถานศึกษา			✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓					12	75.00	*
3.ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา			✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12	75.00	*
4.ด้านผู้เรียน			✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12	75.00	*
5.ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน			✓					✓		✓	✓						5	31.25	*
6.ด้านอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม			✓				✓		✓	✓			✓				6	37.35	*
7.ด้านคณะกรรมการสถานศึกษา							✓			✓	✓						4	25.00	
8.ด้านแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้							✓										1	6.25	
9.ด้านความสัมพันธ์กับสถานศึกษาอื่น							✓										1	6.25	
10.ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่สังกัด							✓		✓								2	12.50	
11.ด้านการบริหารจัดการ	✓	✓												✓			3	18.75	
12.ด้านงบประมาณ														✓			1	6.25	
13.ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	✓	✓												✓			3	18.75	
14.ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	✓	✓															2	12.50	
15.ด้านการพัฒนาบุคลากร	✓	✓															2	12.50	

จากตาราง 5 ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ 15 องค์ประกอบและได้คัดเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ร้อยละ 30 ขึ้นไป เพื่อกำหนดเป็นประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสถานศึกษา มีความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 43.75
2. ด้านผู้บริหารสถานศึกษา มีความถี่เท่ากับ 12 คิดเป็นร้อยละ 75.00
3. ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความถี่เท่ากับ 12 คิดเป็นร้อยละ 75.00
4. ด้านผู้เรียน มีความถี่เท่ากับ 12 คิดเป็นร้อยละ 75.00
5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน มีความถี่เท่ากับ 5 คิดเป็นร้อยละ 31.25
6. ด้านอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม มีความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 37.35

จากผลการสังเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยสรุปประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ 6 ด้าน ดังนี้

1. ประสิทธิภาพด้านสถานศึกษา
2. ประสิทธิภาพด้านผู้บริหารสถานศึกษา
3. ประสิทธิภาพด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. ประสิทธิภาพด้านผู้เรียน
5. ประสิทธิภาพด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
6. ประสิทธิภาพด้านอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 4 กระบวนการพัฒนากลยุทธ์

4.1 ความหมายของกลยุทธ์

กลยุทธ์ เป็นคำที่มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกโบราณ ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในความหมายของศิลปะและศาสตร์เกี่ยวกับยุทธการทางทหารซึ่งคำศัพท์ “กลยุทธ์” หรือ “Strategy” นั้นมาจากคำสองคำรวมกันคือ “Stratos” ซึ่งหมายถึง “กองทัพ” และ

“Legei” ซึ่งหมายถึง “การนำหรือผู้นำ” กล่าวอีกนัยหนึ่ง กลยุทธ์ หมายถึง เรื่องของการวางแผนยุทธศาสตร์บัญชาการรบเพื่อนำกองทัพเข้ารุกคั้ศัตรูเพื่อชัยชนะ โดยการใช้สรรพกำลังและเทคนิควิธี อันชาญฉลาดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั่นเอง ต่อมาคำนี้ได้ถูกนำมาใช้ในการวางแผนบริหารองค์การ โดยหมายถึงวิธีการที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์(ประไพ ตีเกะโกศล, 2555, หน้า 71) ได้มีนักวิชาการและหน่วยงานให้ความหมายของกลยุทธ์ไว้ดังนี้

Glueck, W. F. (1980, p. 78) ได้ให้ความหมายว่า กลยุทธ์ หมายถึง แผนหลักขององค์การที่วางไว้เพื่อให้แน่ใจว่าจะเป็นแนวทางทำให้องค์การบรรลุเป้าหมายหลักที่ต้องการได้ ส่วน Certo & Peter (1991, p.17) ให้นิยามว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการดำเนินงาน ที่มั่นใจได้ว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามจุดประสงค์ขององค์การ สำหรับ Wright & McMahan (1992, pp.215–247) ให้ความหมายว่า กลยุทธ์ หมายถึง แผนของผู้บริหารระดับสูงที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ต่างๆ ที่สอดคล้องกับภารกิจและเป้าประสงค์ขององค์การ

Mintzberg (1994, pp. 23–32) ศาสตราจารย์ทางการบริหารที่มหาวิทยาลัยแมคกิลในแคนาดา ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ไว้โดยใช้หลัก 5 Ps หรือตัวอักษร P หาดัวที่ใช้แทนความหมายต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. กลยุทธ์ คือ แผน (Strategy is a Plan = P1) กิจการทั้งหลายกำหนดกลยุทธ์ขึ้นเพื่อใช้เป็นสิ่งที่กำหนดทิศทาง (Direction) หรือเป็นแนวทางในการดำเนินงานในอนาคต (A Guide or Course of Action into the Future) หรือวิถีทางในการที่จะก้าวเดินจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ถ้าพิจารณาในความหมายนี้จะเห็นได้ว่าองค์กรทุกประเภทล้วนมีกลยุทธ์เพื่อรับมือกับสถานการณ์

ต่างๆ ทั้งสิ้น เพราะทุกองค์กรจะมีแนวทางการดำเนินงานไม่ว่าจะเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ตาม ดังนั้น กลยุทธ์ในความหมายที่หนึ่ง หรือ P1 ก็คือ แผนนั่นเอง

2. กลยุทธ์ คือ แบบแผน หรือรูปแบบ (Strategy is a Pattern = P2) กลยุทธ์ในความหมายที่สองหรือ P2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับแบบแผนตามพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องในแต่ละช่วงเวลา อันสะท้อนจากการวางแผนงานในอนาคตจำเป็นต้องคำนึงถึงวิวัฒนาการขององค์กรที่สืบเนื่องจากอดีต และขณะเดียวกันการใช้บทบาทของนักบริหารในการวางแผนเรื่องใดเรื่องหนึ่งจำเป็นต้องคำนึงถึงความสามารถหรือความคาดหวังของผู้ปฏิบัติด้วย เพราะในหลายกรณีปรากฏว่าเจตนารมณ์เชิงกลยุทธ์หรือสิ่งที่ผู้บริหารตั้งใจจะทำ (Intended Strategies) อาจจะเป็นไปไม่ได้ แต่ผู้ปฏิบัติอาจใช้ความชำนาญ

ดานต่าง ๆ ปรับกลยุทธ์ในระหว่างปฏิบัติ (Emergent Strategies) จนแปรเปลี่ยนเป็นกลยุทธ์ที่เกิดขึ้นจริง (Realized Strategies) ดังนั้น การทำความเข้าใจแผนเชิงพฤติกรรมในองค์กรต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งในการวางแผนกลยุทธ์

3. กลยุทธ์คือ การกำหนดฐานะหรือตำแหน่ง (Strategy is a Position = P3) กลยุทธ์ในความหมายที่สามหรือ P3 เน้นไปที่ความสำคัญของฐานะ หรือตำแหน่งของกิจการในสนามแข่งขัน ดังนั้น สินค้าหรือบริการที่เสนอออกไปจำเป็นต้องเหมาะสมกับความต้องการของลูกค้าแต่ละประเภทหรือแต่ละตลาด (The Determination of Particular Products in Particular Markets) ในความหมายนี้แสดงให้เห็น ว่าการขาดความเข้าใจฐานะหรือตำแหน่งทางการตลาด หรือการขาดความรู้ที่ชัดเจนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน ย่อมจะนำไปสู่ความล้มเหลวในการเสนอบริการต่างๆ ด้วย

4. กลยุทธ์ คือ ทรรศนะ (Strategy is a Perspective = P4) กลยุทธ์ในความหมายที่สี่หรือ P4 เน้นความสำคัญของการพิจารณาสภาพที่แท้จริงภายในองค์กร หรือคุณลักษณะที่นา จะเป็นขององค์กรที่ต้องการให้คนในองค์กรยึดถือร่วมกัน ตัวอย่างเช่น แมคโดนัลด์ (McDonald's) มีชื่อเสียงขึ้นมาจากการมุ่งเน้นในองค์กรของตน ยึดถือหลักการที่ประกอบด้วย “คุณภาพ บริการ สะอาด และมีคุณค่า (Quality, Service, Cleanliness and Value)”

5. กลยุทธ์ คือ กลวิธีในการเดินหมาก (Strategy is a Ploy = P5) กลยุทธ์ในความหมายที่ห้าหรือ P5 เป็นความหมายที่เฉพาะเจาะจงเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ ในสถานการณ์ที่มีการต่อสู้หรือแข่งขัน สิ่ง que ทุกคนต้องการคือการเอาชนะ เพราะนั่นคือเดิมพันที่สำคัญ ดังนั้น ในความจำเป็นเช่นนั้น ทุกฝ่ายจึงต้องวางกลยุทธ์โดยคำนึงถึงการใช้อุปายในการดำเนินงานไม่ว่า จะเป็นกุศโลบายหรือเล่ห์เหลี่ยมหรือกลวิธีในการเดินหมาก เดินเกมส์เพื่อเอาชนะฝ่ายตรงข้ามให้ได้

Schermerhorn (2002, p 203) ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ไว้ว่า กลยุทธ์หมายถึง แผนแม่บทหรือแผนปฏิบัติการหลักสำคัญขององค์กร (Comprehensive Action Plan) ซึ่งองค์กรใช้เป็นตัวกำหนดทิศทางดำเนินงานระยะยาว รวมทั้งใช้เพื่อเป็นแนวทางในการใช้ทรัพยากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยทำให้ได้เปรียบทางการแข่งขันที่ยั่งยืน ขณะที่ Hitt, Ireland and Hoskisson (2005, p.9) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง ชุดของขอตกลงและแนวทางปฏิบัติที่ถูกรออกแบบขึ้นด้วยการบูรณาการและการประสานจุดเด่นด้านความ

สามารถหลัก (Core competencies) และขอได้เปรียบในการแข่งขัน ส่วน Welch (2005, p.5) กล่าวว่า ในชีวิตจริงกลยุทธ์เป็นสิ่งที่ตรงไป ตรงมา มาก คุณเลือกทิศทางใดทางหนึ่ง แล้วยพยายามทำมัน อย่างมุ่งมั่นเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

Gamble, Strickland and Thomson (2007, p. 121) ให้ความหมายว่า กลยุทธ์หมายถึง แผนปฏิบัติการ ของผู้บริหารที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งกลยุทธ์ เปรียบเสมือนภาระผูกพันของผู้บริหารที่มีต่อองค์กรในการกำหนดแผนการดำเนินงาน เพื่อทำให้องค์กรเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ Rothaermel (2013, p.9) ให้คำจำกัดความว่า กลยุทธ์หมายถึง แนวทางหรือวิธีการในการปฏิบัติที่ประกอบด้วย การดำเนินงานเชิงแข่งขันและแนวทางในการทำธุรกิจสำหรับผู้จัดการทั้งหลาย เพื่อสามารถนำไปดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี พ.ศ.2542 (2546, หน้า 31) ให้คำจำกัดความว่า “กลยุทธ์” (Strategy) หมายถึง การรบที่มีเล่ห์เหลี่ยมหรือวิธีการต่อสู้ต้องใช้ ุบายต่าง ๆ ซึ่งเป็นความหมายที่เกี่ยวข้องกับการสงครามหรือการต่อสู้ที่ต้องใช้ความคิด ส่วนเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549, หน้า 2) ให้ความหมายว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการ หรือแผนการที่คิดขึ้นอย่างรอบคอบ มีลักษณะเป็นขั้นตอน มีความยืดหยุ่นพลิกแพลงได้ ตามสถานการณ์ มุ่งหมายเพื่อเอาชนะคู่แข่ง หรือเพื่อหลบหลีกอุปสรรคต่าง ๆ จน สามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ สำหรับธงชัย สันติวงษ์ (2550, หน้า 140) ให้ความเห็นว่า กลยุทธ์เป็นเรื่องราวที่กล่าวถึงทิศทางระยะยาว เป็นข้อความเชิงบรรยายเพื่อจัดเตรียม แผนงานระยะสั้น และทำหน้าที่ประสานแผนงานตามหน้าที่ให้เป็นทิศทางเดียวกันทั้ง หน่วยงาน เสนาะ ดิยาว (2550, หน้า 1) กล่าวว่า กลยุทธ์หมายถึง แผนรวม (Comprehensive) ของการดำเนินการที่กำหนดทิศทางของการกระทำแนวทาง การจัดสรร ทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในระยะยาวขององค์กร หรือหมายถึงแผนงานของ ผู้บริหารสูงสุดที่จะทำให้บังเกิดผลสอดคล้องกับภารกิจและเป้าหมายขององค์กร ให้สังเกตว่า กลยุทธ์(Strategy) นั้นหมายถึงแผน (Plan) หรือแบบ (Pattern) ที่รวมทั้งภารกิจ เป้าหมายการกระทำและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อบรรลุผลที่ต้องการเหมือนกัน ส่วนบุญ เกียรติ ชีวะตระกูลกิจ (2550, หน้า 1) กล่าวว่า ยุทธศาสตร์ หรือ Strategy ในภาษาอังกฤษ มีผู้รู้แปลเป็นไทยว่า กลยุทธ์ หมายถึง การมุ่งเน้นหรือทุ่มเททรัพยากรไปในเรื่องใดแล้ว สามารถนำพาหมู่คณะไปสู่ความสำเร็จหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สุกัญญา โขวิไลกุล (2551,

หน้า 53) กล่าวถึงความหมายของกลยุทธ์ (Strategy) ว่าเป็นวิธีการสู่จุดหมายปลายทาง (Means) ระดับปฏิบัติการและเป็นแนวทางเพื่อตอบสนองวิธีการสู่จุดหมายปลายทางระดับนโยบาย ในขณะที่ณัฐภรณ์ เขจรนันทน์ (2552, หน้า 16) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง รูปแบบหรือแผนการที่มุ่งสร้างองค์กรให้มีความได้เปรียบในการแข่งขันเหนือคู่แข่ง จากความแตกต่างที่เป็นเอกลักษณ์ โดยการมุ่งเน้นไปที่แผนการในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ส่วนสุพานี สฤษฏ์วานิช (2552, หน้า 361) กล่าวถึงความหมายของกลยุทธ์ว่า หมายถึง แผนงานสำคัญที่องค์กรจะใช้เป็นแนวทางในการบรรลุเป้าหมายหลักขององค์กร เช่น เป้าหมายในเรื่องยอดขายและผลกำไร โดยโครงสร้างที่เหมาะสมร่วมกับกระบวนการทำงาน และวัฒนธรรมองค์กรที่เหมาะสมจะเป็นหนทางและเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้องค์กรบรรลุตามกลยุทธ์ ภารกิจและเป้าหมายหลักที่ต้องการได้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2553, หน้า 1) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือแผนการที่คิดขึ้นอย่างรอบคอบ มีลักษณะเป็นขั้นเป็นตอน มีความยืดหยุ่นพลิกแพลงได้ตามสถานการณ์ มุ่งหมายเพื่อเอาชนะคู่แข่งชั้นหรือเพื่อหลบหลีกอุปสรรคต่าง ๆ จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ส่วนประดิษฐ์ ภิญญาภาสกุล (2553, หน้า 56) กล่าวว่า กลยุทธ์หมายถึง การระบุแนวทางในการแข่งขันขององค์กรควรพัฒนาอย่างไร เพื่อมุ่งสู่การบรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยกลยุทธ์ควรได้รับการปรับให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ ขณะที่วิเชษฐ์ ฤทธิ์บำรุง (2553, หน้า 6) นิยามว่า กลยุทธ์ หมายถึง เทคนิค วิธีการ และแนวทางในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นกว่าเดิมเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย สมชาย ภาคภาสน์วิวัฒน์ (2553, หน้า 5) กล่าวว่า กลยุทธ์หมายถึงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของธุรกิจ เพื่อพิจารณาหาโอกาส (Opportunity) และภัยอันตราย (Threat) ตลอดจนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของบริษัทเพื่อหาจุดอ่อน (Weakness) และจุดแข็ง (Strength) ไพชยนต์ ศรีม่วง (2555, หน้า 67) กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการดำเนินงานสถานศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษาที่คาดหวังไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งประกอบด้วย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ส่วนสุดใจ วันอุดมเดชาชัย (2556, หน้า 10) กล่าวว่า กลยุทธ์หมายถึง แผนการหรือวิธีการในการดำเนินงานขององค์กรที่ทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายด้วยความแตกต่างที่เป็นเอกลักษณ์ต่างจากคู่แข่งชั้น โดยกลยุทธ์ที่นำไปปฏิบัตินั้นผู้บริหารต้องเลือกกลยุทธ์ที่มีความสอดคล้องระหว่างทรัพยากรภายในองค์กรและ

ความสามารถหลักขององค์กร พรอมนทั้งคำนึงถึงโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน ขณะทีพิภพเสวกรวรรณ (2556, หน้า 34) กล่าวไว้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการดำเนินงานขององค์กรอย่างชาญฉลาด เป็นระบบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดภายใต้สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร นอกจากนี้ชัชรา ควรเนตร (2557, หน้า 13) กล่าวว่า กลยุทธ์หมายถึง วิธีการดำเนินงานหรือแผนรวมของการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุภารกิจหรือวัตถุประสงค์ขององค์กร และ เนาวรัตน์ นาคพงษ์ (2557, หน้า 16) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึงวิธีการดำเนินงานที่ดีของผู้บริหารที่คาดว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ต่างๆ ที่สอดคล้องกับภารกิจและเป้าประสงค์ขององค์กรที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของแผนงาน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางสำคัญในการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งขององค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

4.2 ความสำคัญของกลยุทธ์

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของกลยุทธ์ไว้ดังนี้

พวงรัตน์ เกษรแพทย์ (2543, หน้า 44) “กล่าวถึงความสำคัญของกลยุทธ์ว่าการกำหนดกลยุทธ์เป็นการวางแผนที่มุ่งไปในอนาคต มีกระบวนการคิดหาวิธีการที่ดีที่สุดโดยให้ความสำคัญกับผลกระทบจากปัจจัยสภาวะแวดล้อมภายนอกและภายในทุกมิติขององค์กร มีการยอมรับร่วมกันของคนในองค์กร การกำหนดกลยุทธ์มีความจำเป็นมากสำหรับสุภาพร พิศาลบุตร (2543, หน้า 9) กล่าวถึงความสำคัญของกลยุทธ์ไว้ว่า การกำหนดกลยุทธ์เป็นพื้นฐานของทุกขั้นตอนในกระบวนการวางแผน หรือเป็นวิธีการ โดยรวมที่บุคคลหรือองค์กรต้องทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ การกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมภายนอกและภายในมากที่สุดเพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ส่วน ชีรวัดณ์ นิจนตร (2545, หน้า 3) กล่าวถึงความสำคัญของกลยุทธ์ว่า 1) กลยุทธ์เป็นกลวิธีใหม่ที่ยังไม่เคยมีการนำมาใช้ เป็นวิธีการอันชาญฉลาดที่ใช้แก้ปัญหาและพัฒนาที่ได้ผลซึ่งวิธีอื่น ๆ ที่ใช้กันอยู่ทั่วไปได้ผลน้อยหรือไม่ได้ ผลเลย อย่างไรก็ตามก็อาจมีการนำกลยุทธ์นั้นไปใช้ซ้ำอีกในกรณีอื่น ๆ หรือบริบทอื่น เมื่อบ่อยครั้งเข้าก็กลายเป็นวิธีการธรรมดาทั่วไป 2)

กลวิธีที่เรียกว่ากลยุทธ์ควรมีลักษณะระดับและขอบเขตเพียงใด กลยุทธ์น่าจะใช้เฉพาะด้านเฉพาะสาขามากกว่านโยบาย ซึ่งใช้ได้กว้างกว่าแต่ควรมีระดับที่สูงกว่าเทคนิคหรือวิธีการ และ 3) กลยุทธ์เป็นสิ่งที่สามารถศึกษา ค้นคว้า ออกแบบ หรือสร้างขึ้นมาได้จาก การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและปัจจัยที่จะก่อให้เกิดการพัฒนา โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี หลักการ ข้อมูลสารสนเทศ มาศึกษาวิจัย ทดลอง หาทางเลือกและกลวิธีที่เหมาะสม สอดคล้องกับสาเหตุและปัจจัยที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์หรือเป้าหมายที่ต้องการได้ เนตรพัฒนา ยาวีราช (2546, หน้า 152) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกลยุทธ์ว่า กลยุทธ์จะ ก่อให้เกิดประโยชน์ในระยะยาวตามที่ต้องการ และเกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานสำหรับอนาคตและเกี่ยวข้องกับองค์กรและทั้งองค์กร ในขณะที่สุวัฒน์ ศิริรินทร์ (2550, หน้า 21) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกลยุทธ์ไว้ว่า การวางแผนกลยุทธ์ถือว่าเป็นกุญแจสำคัญของการ ดำเนินธุรกิจ เป็นการกำหนดแนวทางวิธีการเพื่อให้องค์กรมีความได้เปรียบทางการแข่งขัน และสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วยการประเมิน ปรับเปลี่ยน ศักยภาพของทรัพยากร ที่มีอยู่ให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่าง เหมาะสม

ณัฐพันธ์ เขจรันท์ (2552, หน้า19) กล่าวถึงความสำคัญของกลยุทธ์ไว้ ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์มีประโยชน์ต่อองค์กร 4 ประการ คือ

1. กำหนดทิศทางขององค์กร (Set Direction) กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ช่วยให้ผู้บริหารเกิดความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงและมีวิสัยทัศน์ต่ออนาคต ทำให้สามารถ กำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินธุรกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. สร้างความสอดคล้องในทางปฏิบัติ (Harmony) การจัดการเชิงกลยุทธ์ให้ ความสนใจต่อการกำหนด การประยุกต์ การตรวจสอบ และการควบคุมกลยุทธ์ของ องค์กรในฐานะเป็นระบบที่ประกอบด้วยส่วนประกอบสำคัญต่างๆ รวมเข้าด้วยกัน แนวคิด นี้ก่อให้เกิดวิสัยทัศน์และความเข้าใจร่วมกันในวัตถุประสงค์และแนวทางดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะ ทำให้การจัดสรรทรัพยากรและการดำเนินงานเป็นเอกภาพ

3. สร้างความพร้อมให้แก่องค์กร (Provide Readiness) การศึกษา การ วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการกำหนดกลยุทธ์ ช่วยให้ผู้บริหาร ผู้จัดการในส่วนต่างๆ และสมาชิกขององค์กรเกิดความเข้าใจในภาพรวมและศักยภาพของธุรกิจ ตลอดจนมีอิทธิพล ของปัจจัยแวดล้อม ที่มีต่อองค์กร ทำให้องค์กรมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง หรือความ ท้าทายของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

4. สร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน (Improve Competitive) การจัดการเชิงกลยุทธ์ ช่วยสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพในการแข่งขันให้แก่ธุรกิจ เนื่องจากการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ช่วยพัฒนาความสามารถของผู้บริหาร ขณะเดียวกันก็ช่วยเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพแก่สมาชิก ช่วยสร้างความเข้าใจและแนวทางในการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและคู่แข่ง

ส่วนวรรณคดี ผลประเสริฐ (2554, หน้า 9-10) กล่าวว่า กลยุทธ์มีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กร คือ

1. ช่วยให้องค์กรมีกรอบและทิศทางที่ชัดเจน โดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างเป็นระบบ ดังนั้นการจัดการเชิงกลยุทธ์จึงเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางขององค์กร จะเป็นแนวทางในการกำกับการใช้ทรัพยากรขององค์กรได้อย่างเหมาะสม

2. ช่วยให้ผู้บริหารคิดอย่างเป็นระบบโดยการพิจารณาถึงปัจจัยสถานะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทำให้ผู้บริหารสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อม สามารถกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับสถานะความเปลี่ยนแปลงได้

3. ช่วยสร้างความพร้อมให้องค์กรในการกำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร องค์กรจะต้องวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อหาแนวทางในการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุดท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ นำไปสู่การจัดการความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ทำให้องค์กรมีการเตรียมความพร้อมในการรับกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง รวมทั้งช่วยเตรียมความพร้อมและพัฒนาบุคลากรที่อยู่ภายในองค์กร เนื่องจากการพัฒนาเชิงกลยุทธ์จะต้องมีการสร้างความเข้าใจและแนวทางในการเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นของสถานะแวดล้อมและคู่แข่ง

4. ช่วยสร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน ความได้เปรียบทางการแข่งขันสามารถเกิดขึ้นจากการนำเสนอสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ เหมาะสมกับราคา การจัดการเชิงกลยุทธ์จึงเป็นความพยายามในการแข่งขันกับศักยภาพของตนเองหรือในเชิงเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น ๆ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายตามความคาดหวังของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะช่วยสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพในการแข่งขันให้แก่องค์กร และเสริมสร้างการพัฒนาขีดความสามารถทางการบริหารของนักบริหาร

5. ช่วยให้การดำเนินงานเกิดความสอดคล้องในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากมีการกำหนดกลยุทธ์ การประยุกต์ใช้ การตรวจสอบและควบคุมไว้อย่างชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันและเกิดความร่วมมือ โดยเฉพาะความเข้าใจในวัตถุประสงค์ขององค์กร อีกทั้งจะช่วยให้มีการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการบริหารองค์กรในส่วนต่าง ๆ นอกจากนี้แล้ว การจัดการเชิงกลยุทธ์ยังช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในองค์กรเข้าใจในภาพรวม โดยเฉพาะเป้าหมายในการดำเนินงาน ทำให้สามารถจัดลำดับการดำเนินงานตามความสำคัญเร่งด่วนได้

6. ช่วยให้องค์กรมีมุมมองที่ครอบคลุม โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นวิธีการบริหารที่คำนึงถึงปัจจัยภายในและภายนอก ซึ่งหมายความรวมถึงผู้มีส่วนได้เสียกับองค์กร เช่น เจ้าหน้าที่ ประชาชน ผู้รับบริการ และคู่แข่ง ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีความคาดหวังต่อองค์กรแตกต่างกัน หากองค์กรสามารถตอบสนองต่อความคาดหวังได้ก็จะทำให้บุคคลเหล่านั้นให้การสนับสนุนหรือให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน หากองค์กรละเลยความคาดหวังดังกล่าวอาจเกิดความเคลื่อนไหวที่ส่งผลลบต่อองค์กร เช่น การฟ้องร้อง หรือการหยุดงาน เป็นต้น

ในขณะที่ทวิภววรรณ อ่อนประเสริฐ (2555, ออนไลน์) กล่าวถึงความสำคัญของกลยุทธ์ไว้ว่ามีความสำคัญดังนี้

1. กลยุทธ์เป็นรูปแบบการวางแผนที่ช่วยให้หน่วยงานพัฒนาตนเองได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ให้ความสำคัญกับการศึกษาวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงานเป็นประเด็นสำคัญ

2. กลยุทธ์เป็นรูปแบบการวางแผนที่ช่วยให้หน่วยงานภาครัฐในทุกระดับมีความเป็นตัวเอามากขึ้น รับผิดชอบต่อความสำเร็จและความล้มเหลวมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเป็นการวางแผนขององค์กร โดยองค์กร และเพื่อองค์กร ไม่ใช่เป็นการวางแผนที่ต้องกระทำตามที่หน่วยเหนือสั่งการ

3. กลยุทธ์เป็นรูปแบบการวางแผนที่สอดคล้องกับการกระจายอำนาจซึ่งเป็นกระแสหลักในการบริหารภาครัฐในปัจจุบัน

4. กลยุทธ์เป็นเงื่อนไขหนึ่งของการจัดทำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Base Budgeting : PBB) ซึ่งสำนักงบประมาณกำหนดให้ส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดจัดทำก่อนที่จะกระจายอำนาจด้านงบประมาณลงไปให้หน่วยงาน

5. กลยุทธ์เป็นการวางแผนที่ได้มาจากการคิดวิเคราะห์แบบใหม่ที่ไม่ผูกติดอยู่กับปัญหาเก่าในอดีต ไม่เอาข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรและงบประมาณมาเป็นข้ออ้าง ดังนั้น กลยุทธ์จึงเป็นการวางแผนที่ท้าทายความสามารถ ช่วยให้เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ทางเลือกใหม่ได้ด้วยตนเองจึงเป็นการวางแผนพัฒนาที่ยั่งยืน

พิภพ เสวกวรรณ (2556, หน้า 34) สรุปความสำคัญของกลยุทธ์ไว้ว่า กลยุทธ์เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ที่สำคัญขององค์กรที่มุ่งใช้กลยุทธ์ในการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ลดโอกาสความล้มเหลวให้น้อยลงปรับเปลี่ยนศักยภาพของทรัพยากรที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อให้องค์กรได้เปรียบทางการแข่งขัน สร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับลูกค้า

สรุปได้ว่า กลยุทธ์มีความสำคัญมากต่อองค์กร เพราะองค์กรจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดได้ จะต้องมีการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ให้ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 ลักษณะของกลยุทธ์ที่ดี

ในการกำหนดกลยุทธ์ต้องคำนึงถึงลักษณะของกลยุทธ์ที่ดี ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานตามกลยุทธ์ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีนักวิชาการให้ทัศนะเกี่ยวกับลักษณะของกลยุทธ์ที่ดีไว้ดังนี้

ธัญวัฒน์ ไชยตระกูลชัย (2545, หน้า 36-37) กล่าวถึงหลักเกณฑ์กว้าง ๆ ที่ใช้เป็นหลักในการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์ว่ามีดังนี้

1. เป้าหมายที่กำหนดขึ้นในกลยุทธ์อยู่ในระดับที่สามารถจะบรรลุถึงได้
2. นโยบายและวิถีทางในทางปฏิบัติซึ่งกำหนดไว้ในกลยุทธ์นั้นครอบคลุมทุก ๆ เป้าหมายที่วางไว้ และเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องสนับสนุนซึ่งกันและกัน
3. กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นนั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่
4. กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นนั้นเหมาะสมเพียงใดเมื่อคำนึงถึงความเสี่ยงภัยที่อาจจะมีขึ้นได้ ระดับความเสี่ยงภัยนั้นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้
5. เป้าหมายและวิถีทางในการปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้นเหมาะสมกับสถานะแวดล้อมเมื่อคำนึงถึงจังหวะและสถานการณ์ในขณะนั้น
6. เป้าหมายและวิถีทางในการปฏิบัติตามกลยุทธ์นั้นมีความเหมาะสมกับกำลังและความสามารถ

7. เป้าหมายและวิถีทางในทางปฏิบัติตามกลยุทธ์นั้น มีความสอดคล้องกับจุดเด่นขององค์กร

8. เป้าหมายและวิถีทางในทางปฏิบัติตามกลยุทธ์นั้น มีความสอดคล้องกับทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อขององค์กร ตลอดจนผู้รับผิดชอบในทางปฏิบัติ ทัศนคติ และค่านิยมเหล่านี้มีความถูกต้องเพียงใดกับสถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคต

9. ผู้ที่นำกลยุทธ์ไปปฏิบัตินั้น มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเป้าหมายและวิถีทางในทางปฏิบัติที่ปรากฏอยู่ในกลยุทธ์

10. องค์กรมีความสามารถในการจัดการและการบริหารที่จะนำกลยุทธ์ไปใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับปัญญา แก้วกีธูร (2551, ออนไลน์) เสนอว่า กลยุทธ์ที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ 1) มีความเป็นไปได้ 2) เหมาะสมสอดคล้อง 3) ได้เปรียบในการแข่งขัน 4) ได้รับการยอมรับ และ 5) ทำให้หน่วยงานมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม ส่วนนิตยา เกษตรภิบาล (2554, หน้า 1) กล่าวว่า คุณลักษณะของกลยุทธ์ที่ดี คือ 1) มีจุดเน้นที่ชัดเจน 2) ไม่มีขอบเขตคลุมกว้างเกินไปจนไม่มีจุดเน้น 3) มีกลไกการประสานให้ทุกอย่างเข้ากันได้ และ 4) ต้องคล่องตัวตามทันการเปลี่ยนแปลง

สรุปได้ว่า กลยุทธ์ที่ดีจะต้องเป็นกลยุทธ์ที่สามารถนำไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายใต้บริบทขององค์กร

4.4 กระบวนการพัฒนากลยุทธ์

มีนักวิชาการและหน่วยงานให้ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ไว้ดังนี้

Certo & Peter (1991 อ้างถึงใน สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2552, หน้า 84) ได้เสนอ กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ว่าประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment analysis) การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมเป็นการศึกษาทั้งปัจจัยลบ(ปัญหา)และปัจจัยบวกของสภาพแวดล้อมองค์กร (จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และข้อจำกัด) ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบรรลุความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ก่อนการกำหนดยุทธศาสตร์หรือทางเลือกของการพัฒนาเพื่อแผนกลยุทธ์มีส่วนช่วยชี้แนะแนวทางแก้ไข และความเสี่ยงที่สอดคล้องกับจุดอ่อนและภาวะคุกคาม ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความเป็นไปได้

สอดคล้องกับจุดแข็งและโอกาสเนื่องจากการกำหนดแนวทางอย่างสอดคล้องกับภาวะแวดล้อมดังกล่าว แล้วร่วมกันกำหนด แนวทางที่ต่างยอมรับกันได้ซึ่งนำไปสู่การยอมรับแผนและการประสานงานทั้งภายในองค์กรเองและระหว่างองค์กรด้วย

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดทิศทางขององค์กร (Establishing Organization Direction) การกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กรก็คือการกำหนดเป้าประสงค์ขององค์กรที่ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์หลักขององค์กร เพื่อเป็นเป้าหมายหรือธงชัยของการดำเนินการที่ชัดเจนในระยะยาว เป็นวิสัยทัศน์และพันธกิจในระยะที่แผนสามารถบรรลุได้ เป็นวัตถุประสงค์หลักของแผนที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตกลงจะรวมกันในการบรรลุเพื่อความอยู่รอดและการเติบโต ตลอดจนสามารถในการแข่งขันขององค์กร ซึ่งเน้นที่ประโยชน์ที่องค์กรจะได้รับ ซึ่งในขั้นตอนของการกำหนดทิศทางขององค์กร

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation) เป็นกระบวนการออกแบบและเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง จากการวิเคราะห์ทางเลือกด้วยเทคนิคต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์คำถามวิกฤติ (Critical question analysis)

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT analysis) วิธีเมตริกซ์ของกลุ่ม (Boston consulting group growth–share matrix) และวิธีเมตริกซ์ภาพฉายหลายองค์ประกอบของ GE (General electric’s multifactor portfolio matrix)

ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ (Strategic implementation) เป็นการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติโดยคำนึงถึงโครงสร้างขององค์กร (Organizational structure) และวัฒนธรรมองค์กร (Organizational culture) เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จที่พึงประสงค์

ขั้นตอนที่ 5 การควบคุมกลยุทธ์ (Strategic control) โดยวิธีการติดตามผลการปฏิบัติงาน และวิธีการประเมินผลกระบวนการและประเมินผลสำเร็จขององค์กร

ส่วน Dess & Miller (1993, p.1) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ มีดังนี้

1. การวิเคราะห์กลยุทธ์ (Strategic Analysis) ประกอบด้วย

1.1 การกำหนดเป้าหมาย (Goal) เป้าหมายของกลยุทธ์ (Strategic Goal)

เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายในการใช้ความพยายามขององค์กรเพื่อให้เป็นเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นการนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์

1.2 การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weakness) จากสภาวะแวดล้อมภายใน โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threats) จากสภาวะแวดล้อมภายนอก

1.3 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) กลยุทธ์ (Strategy) เป็นวิธีการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ระยะยาว การวิเคราะห์กลยุทธ์ที่สมเหตุสมผลถือเกณฑ์ 3 ระดับ คือ

1.3.1 กลยุทธ์ระดับองค์กร (Co-operate Level Strategy) เป็นการกำหนดลักษณะทั้งหมดและจุดมุ่งหมายขององค์กร ประกอบด้วย การลงทุน การดำเนินการ และการพัฒนาปรับปรุงองค์กร

1.3.2 กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business Level Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่พยายามหาวิธีการแข่งขันในแต่ละองค์กร

1.3.3 กลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Function Level Strategy) เป็นการสร้างข้อได้เปรียบสำหรับการแข่งขัน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับคุณค่า (Value Chain) โดยคำนึงถึงคุณภาพ (Quality) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และการส่งมอบคุณค่า (Value Delivery) ให้กับผู้บริการ

2. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ให้เป็นกลยุทธ์ที่เป็นจริง โดยบุคคลในหน่วยงานทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การควบคุมกลยุทธ์ (Strategic Control) เป็นกระบวนการติดตามการปฏิบัติงานตามแผนและการปรับปรุงแผน การพัฒนาสภาวะแวดล้อมภายนอกและภายในองค์กร

สำหรับ Hill & Jones (1995, pp. 7-14) กล่าวว่า กระบวนการบริหารกลยุทธ์ ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ (1) การเลือกพันธกิจและเป้าประสงค์ขององค์กร (2) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการแข่งขันภายนอกเพื่อหาโอกาสและอุปสรรค (3) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเพื่อหาจุดอ่อนและจุดแข็ง (4) การเลือกกลยุทธ์จากจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนโดยใช้โอกาสจากภายนอกและการตอบโต้กับอุปสรรคภายนอก และ (5) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ซึ่งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกภายในแล้วเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม นั่นคือการกำหนดกลยุทธ์โดยเปรียบเทียบกัน การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมักเกี่ยวข้องกับการออกแบบโครงสร้างองค์กรและระบบควบคุมเพื่อให้องค์กรนำกลยุทธ์ไปสู่

การปฏิบัติ ซึ่งลักษณะการกำหนดกลยุทธ์ที่เป็นกระบวนการจากผู้บริหารระดับสูงลงล่าง จะเป็นกลยุทธ์ตั้งใจ ในขณะที่กลยุทธ์บังเกิดจะเป็นกระบวนการที่จากฝ่ายปฏิบัติล่างขึ้นไปข้างบน

Hunger & Wheelen (1995, pp. 7-16) ได้นำเสนอว่า กระบวนการบริหาร กลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนด กลยุทธ์ (3) การดำเนินกลยุทธ์ และ (4) การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการ โดยสภาพแวดล้อม ภายนอกประกอบด้วยสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปซึ่งอาจได้แก่ สภาพการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น ส่วนสภาพแวดล้อมการดำเนินงาน อาจได้แก่ ภูมิประเทศ สภาพการ คมนาคม ที่ตั้ง เป็นต้น ส่วนสภาพแวดล้อมภายในจะเกี่ยวข้องกับองค์กรโดยตรง ได้แก่ โครงสร้างขององค์กร วัฒนธรรมองค์กร และทรัพยากร เมื่อมีการวิเคราะห์แล้วข้อมูล ที่ได้ถูกนำมากำหนดเป็น ภารกิจ วัตถุประสงค์ กลยุทธ์และนโยบาย เป็นต้น ซึ่งจะเป็น ขั้นตอนการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร จากนั้นในขั้นตอน การดำเนินกลยุทธ์จะมีส่วนสัมพันธ์ กับโปรแกรม (กิจกรรม) งบประมาณและระเบียบวิธีปฏิบัติงาน ซึ่งอาจจะเอื้อหรือเป็น อุปสรรคต่อการปฏิบัติงานก็ได้ สำหรับการควบคุมและประเมินกลยุทธ์นั้นมีจุดมุ่งหมาย สำหรับตรวจสอบควบคุม เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ข้อมูลที่ได้ในแต่ละส่วนก็มีส่วนที่จะเป็น ข้อมูลย้อนกลับไปเพื่อปรับปรุงขั้นตอนการทำงาน เพื่อให้เป็นไปตามภารกิจขององค์กร

ขณะที่ Thompson & Strickland (1995, p.4) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนา กลยุทธ์มีดังนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ (Vision, Mission, Goal and Objective) เป็นการกำหนดจุดหมาย 5 ประการ ดังนี้

1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร (Organization's Vision)

เป็นข้อความทั่วไปซึ่งกำหนดทิศทางขององค์กร ความต้องการ (Need) และค่านิยม เบื้องต้นขององค์กร

1.2 การกำหนดข้อความพันธกิจ (Mission Statement) เป็นขอบเขตของ งานในองค์กรซึ่งกำหนดขึ้น เพื่อภาพรวมและการดำเนินการ

1.3 กำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ (Goal and Objective) เป็นข้อความ อย่างกว้างของจุดมุ่งหมาย ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อให้บรรลุพันธกิจ (Mission)

1.4 การกำหนดเป้าหมาย (Goal) เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการในอนาคตซึ่งองค์กรต้องพยายามให้เกิดขึ้น

1.5 การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Objective) เป็นข้อความเฉพาะอย่างที่กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในสภาวะแวดล้อมภายในและภายนอกในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่เป็นโอกาสภายใต้สภาวะแวดล้อม

2. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) หรือการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) หมายถึงการกำหนดกลยุทธ์ทางเลือก และเลือกทางเลือก ซึ่งสามารถบรรลุจุดประสงค์ เป็นแผนที่สำคัญและเป็นแผนระยะยาว

3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ให้เป็นการปฏิบัติและเป็นผลลัพธ์ คือ การกำหนดโครงสร้างขององค์กร การจัดระบบการปฏิบัติการที่เหมาะสม และการจัดวัฒนธรรมขององค์กรหรือค่านิยม

4. การประเมินผลและการควบคุมกลยุทธ์ (Evaluation and Strategic Control) เป็นกระบวนการพิจารณาว่ากลยุทธ์บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่

David (2001, pp. 12-14) ได้นำเสนอว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์แสดงให้เห็นถึงวิธีการทางปฏิบัติของการกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินกลยุทธ์ โดยในขั้นตอนแรกเป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ ตลอดจนการกำหนดกลยุทธ์ ซึ่งในการนำไปปฏิบัติมักไม่ได้เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด มีความจำเป็นต้องปรับปรุงวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งรวมไปถึงวัตถุประสงค์ นโยบาย และสมรรถนะ

ขณะที่ Wheelen & Hunger (2002, p.9) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมขององค์กร หมายถึง แรงผลักดันต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์กร ประกอบด้วย สภาวะแวดล้อมภายนอกองค์กร และสภาวะแวดล้อมภายในองค์กร

2. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางการแข่งขันประกอบด้วย

2.1 อุปสรรคจากคู่แข่งชั้นที่เข้ามาใหม่

2.2 อำนาจการต่อรองของผู้ขายปัจจัยการผลิต

2.3 อำนาจการต่อรองของผู้ซื้อ

2.4 อุปสรรคจากผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถใช้ทดแทนได้

2.5 ระดับการแข่งขันระหว่างธุรกิจเดิม

3. การจัดทำกลยุทธ์ คือ การนำข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ จากการกำหนดทิศทางขององค์กร และจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายในองค์กร มาจัดทำเป็นกลยุทธ์ในระดับและรูปแบบต่าง ๆ

4. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ คือ การนำกลยุทธ์มาปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่น ๆ (2541, หน้า 9) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์เป็นกระบวนการที่รวมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกัน 3 ประการ คือ

1. การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์เป้าหมาย การสำรวจโอกาสและอุปสรรค การศึกษาจุดอ่อนจุดแข็ง
2. การกำหนดกลยุทธ์ เป็นวิธีการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ระยะยาว
3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์และการควบคุม เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ให้เหมาะสม

สมชาย ภคภาสนวิวัฒน์ (2542, หน้า 29-33) ได้กล่าวไว้ว่า

กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ 2) การกำหนดทางเลือก และ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยในขั้นตอนการวิเคราะห์กลยุทธ์จะมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกเช่นเดียวกัน แต่มีการแยกการวิเคราะห์ค่านิยมออกมาไม่ได้รวมไปกับสภาพแวดล้อมภายใน สำหรับขั้นตอนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติให้ความสำคัญกับการวางแผนทรัพยากร โครงสร้างองค์กร และการพัฒนาคนและระบบ ส่วนทางเลือกกลยุทธ์ต้องมีการสร้างทางเลือก การประเมินทางเลือก และการกำหนดทางเลือกที่แน่นอน

สมยศ นาวิการ (2544, หน้า 22) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อพิจารณาจุดอ่อนจุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ซึ่งเรียกว่า การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis)
2. การกำหนดกลยุทธ์ คือ การพัฒนาแผนระยะยาวบนรากฐานของสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก

3. การดำเนินกลยุทธ์ เป็นการถ่ายทอดกลยุทธ์ให้เป็นการกระทำด้วยการ

วางแผนการดำเนินงานในรายละเอียดที่เฉพาะเจาะจงให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

4. การควบคุมกลยุทธ์ เป็นการตรวจสอบกิจกรรมและผลการดำเนินงานเพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานจริงและผลการดำเนินงานที่ถูกต้อง

สำหรับชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ (2544, หน้า 19) กล่าวไว้ว่า กระบวนการในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ (Strategic Decision) สำหรับในหน่วยงานภาครัฐโดยทั่วไปจะมีกระบวนการหลัก ๆ 3 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) 2) การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic Implementation) และ 3) การควบคุมและประเมินผลแผนกลยุทธ์ (Strategic Control and Evaluation)

กรมสามัญศึกษา (2545, หน้า 10) ได้นำเสนอกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ไว้ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร เพื่อประเมินสภาพภายนอกและแนวโน้มในอนาคตว่ามีสิ่งใดที่จะเอื้ออำนวยหรือเป็นอุปสรรค และประเมินสภาพภายในว่ามีสิ่งใดที่เป็นจุดเด่นหรือจุดด้อยในการดำเนินงาน

2. การจัดวางทิศทางองค์กร เพื่อให้ทราบว่าจะทำอะไรให้ประสบผลสำเร็จ โดยการกำหนดสภาพองค์กรที่พึงประสงค์ กำหนดพันธกิจ และเป้าประสงค์ขององค์กร

3. การกำหนดกลยุทธ์ เป็นการสร้างทางเลือกและออกแบบกลยุทธ์ที่เหมาะสม เพื่อนำไปสู่วิธีการบรรลุเป้าประสงค์ขององค์กร

4. ปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ ได้แก่ การนำกลยุทธ์ไปใช้โดยดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ตลอดจนคำนึงถึงระบบโครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กร

5. ควบคุมเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติงานกาประเมินผลกระบวนการและประเมินผลสำเร็จขององค์กร แล้วทบทวนตรวจสอบนำไปยังขั้นตอนที่ 1 และดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป

เจตต์จ ทางเจริญ (2545, หน้า 43) กล่าวว่า การพัฒนากลยุทธ์ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การประเมินองค์กรและสภาพแวดล้อม (Environment Scanning) 2) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) 3) การดำเนินกลยุทธ์ (Strategy Implementation) และ 4) การประเมินและการควบคุม (Evaluation and Control)

สำหรับจินตนา บุญบังการ และ ณีฐพัณณ์ เขจรันท์ (2546, หน้า 19–20) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ ประกอบด้วยส่วนประกอบสำคัญ 5 ส่วน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) 2) การกำหนดทิศทางขององค์กร (Set Organization Direction) 3) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) 4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) และ 5) การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ (Strategy Evaluation and Control) การกำหนดทิศทางจะส่งผลต่อการกำหนดกลยุทธ์ที่จะใช้ในองค์กรนั่นเอง และในแต่ละส่วนของรูปแบบต่างก็มีขอมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงในทุกๆ ขั้นตอน แสดงว่าผู้บริหารต้องมองประเด็นต่างๆ พร้อมๆ กันไป ทั้งนี้เพื่อการปรับเปลี่ยนรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนให้เหมาะสมและเป็นไปได้ ตลอดจนสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เข้ามากระทบแล้วมีผลต่อเป้าหมายขององค์กร ขณะที่เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2546, หน้า 154) กล่าวถึงการพัฒนากลยุทธ์ไว้ว่า การพัฒนากลยุทธ์เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นกระบวนการแรก 2) การกำหนดทิศทางขององค์กร เป็นการวิเคราะห์ภารกิจขององค์กร 3) การกำหนดกลยุทธ์ที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ เป็นการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 4) การควบคุมกลยุทธ์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการตรวจสอบ ดูแล และการประเมินผลกลยุทธ์

ในขณะที่วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคณะ (2546, หน้า 18–20) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ขององค์กร มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม โดยพิจารณาจุดแข็งและจุดอ่อนภายในองค์กร และโอกาสและอุปสรรคจากภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยเงื่อนไขที่มีอิทธิพลต่อการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร
2. การจัดวางทิศทางขององค์กร จะพิจารณากำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร ซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางที่องค์กรต้องการไปให้ถึงพันธกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กรตามลำดับ
3. การกำหนดกลยุทธ์ โดยพิจารณาออกแบบและเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงจากการวิเคราะห์ทางเลือกด้วยเทคนิคต่าง ๆ

4. การปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ โดยดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานของกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ให้เป็นไปอย่างราบรื่น โดยคำนึงถึงโครงสร้างและวัฒนธรรมขององค์กร

5. การควบคุมกลยุทธ์ โดยวิธีการติดตามผลการปฏิบัติงาน และวิธีการประเมินผลกระบวนการและประเมินผลสำเร็จขององค์กร

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2546, หน้า 18-21) ได้เสนอว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) โดยพิจารณา “จุดแข็ง-จุดอ่อน” ภายในองค์กร และ “โอกาส-อุปสรรค” จากภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยเงื่อนไขที่มีอิทธิพลต่อการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ทั้งที่เป็นปัจจัยเงื่อนไขในระยะเวลาที่ผ่านมาและที่จะเป็นปัจจัยเงื่อนไขในอนาคต

2. การจัดวางทิศทางขององค์กร (Establishing Organizational Direction) ในขั้นตอนนี้จะมีการจัดวางทิศทางขององค์กร ได้แก่ พันธกิจขององค์กร (Organizational Mission) ซึ่งเน้นเหตุผลในการมีองค์กร และวัตถุประสงค์ขององค์กร (Organizational Objectives) ซึ่งเน้นประโยชน์ที่ได้รับจากการมีองค์กร ส่วนในองค์กรภาคธุรกิจเอกชนนั้นจะพิจารณากำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร (Organizational Vision) ซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางที่องค์กรต้องการไปให้ถึงพันธกิจขององค์กรและวัตถุประสงค์ขององค์กรตามลำดับ

3. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) โดยพิจารณาออกแบบและเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงจากการวิเคราะห์ทางเลือกด้วยเทคนิคต่าง ๆ

4. การปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) โดยดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ให้เป็นไปอย่างราบรื่นมีการคำนึงถึงโครงสร้างขององค์กรและวัฒนธรรมองค์กร เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามที่พึงประสงค์

5. การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Control) โดยวิธีการติดตามผลการปฏิบัติงาน วิธีการประเมินผลกระบวนการและประเมินผลสำเร็จขององค์กร กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง จากขั้นตอนที่ 1 ไปจน ถึงขั้นตอนที่ 5 และมีการทบทวน โดยเวียนกลับมาขั้นตอนที่ 4 จนถึงขั้นตอนที่ 1 โดยพิจารณา สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งองค์กรจะต้องเผชิญและปรับกลยุทธ์ให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

สมยศ นาวิการ (2548, หน้า 12) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ ได้แก่

1. การประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์กร จุดแข็ง คือ ข้อได้เปรียบภายในขององค์กรที่สนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ส่วนจุดอ่อนจะตรงข้ามกับจุดแข็ง อุปสรรค คือ สถานการณ์ภายนอกที่สร้างอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร สำหรับกระบวนการประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์กรจะถูกเรียกกันโดยทั่วไปว่าการวิเคราะห์ SWOT การวิเคราะห์ SWOT จะให้ข้อมูลแก่ผู้ตัดสินใจภายในองค์กร เพื่อใช้เป็นรากฐานการตัดสินใจของพวกเขา การวิเคราะห์ SWOT ช่วยให้องค์กรแสวงหาประโยชน์จากโอกาสและต่อสู้กับอุปสรรคในอนาคตได้

2. การกำหนดภารกิจขององค์กร ทุกองค์กรจะต้องมีภารกิจ ภารกิจ คือ เหตุผลการดำรงอยู่ขององค์กร การกำหนดภารกิจขององค์กรมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะภารกิจจะกำหนดขอบเขตการดำเนินงานขององค์กร ถ้อยแถลงของภารกิจ อาจเขียนไว้อย่างกว้าง ๆ หรือแคบ ๆ การเขียนภารกิจจะมีผลกระทบต่ออนาคตขององค์กร

3. การกำหนดปรัชญาและนโยบายขององค์กร ปรัชญาขององค์กรจะแสดงให้เห็นถึงค่านิยมและความเชื่อขององค์กรซึ่งจะถูกใช้เป็นแนวทางของพฤติกรรมของสมาชิกทุกคนภายในองค์กร บริษัททั้งหลายได้กำหนดแนวทางของการบริหารไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงปรัชญาขององค์กร ส่วนนโยบายขององค์กรจะให้แนวทางที่กำหนดแก่สมาชิกทุกคนภายในองค์กร นโยบายจะสร้างข้อจำกัดอย่างกว้าง ๆ ในการตัดสินใจของผู้บริหาร

4. การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์คือผลสำเร็จที่องค์กรโดยส่วนรวมต้องการบรรลุภายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์จะถูกถ่ายทอดเป็นผลสำเร็จที่เฉพาะเจาะจงเพื่อการบรรลุภารกิจขององค์กร

5. กำหนดกลยุทธ์ขององค์กร กลยุทธ์คือหนทางไปสู่จุดหมาย กลยุทธ์ขององค์กรจะชี้ให้เห็นถึงวิธีการบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ขององค์กร ขั้นตอนของการบริหารเชิงกลยุทธ์ และการเลือกกลยุทธ์ที่ดีที่สุดสำหรับองค์กร

6. การดำเนินกลยุทธ์ขององค์กร การดำเนินกลยุทธ์ขององค์กรจะครอบคลุมทุกด้านของกระบวนการบริหาร เช่น การจูงใจ การจ่ายผลตอบแทน การประเมินผลงาน และการควบคุม

7. การควบคุมกลยุทธ์ขององค์กร การควบคุมกลยุทธ์จะเกี่ยวพันกับการวัดผลงานเปรียบเทียบระหว่างผลงานที่วัดได้และผลงานที่วางไว้ และการแก้ไขข้อแตกต่างที่เกิดขึ้น กระบวนการดังกล่าวนี้จะถูกใช้กับการควบคุมกลยุทธ์ขององค์กรเหมือนกัน เครื่องชี้ผลการดำเนินงานกลยุทธ์ขององค์กร การประเมินผลตอนแรก ๆ มีความสำคัญ ทั้งนี้เพื่อการปรับปรุงกลยุทธ์ที่ไม่มีประสิทธิภาพขององค์กร

สำหรับรัชชัย สันติวงษ์ (2550, หน้า 86-90) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เพื่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ ได้แก่

1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (Analysis of external environment) คือ การตรวจสอบโดยละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ที่องค์กรต้องเกี่ยวข้องในขณะทำธุรกิจอยู่ และทำการประเมินให้เห็นถึงโอกาส (Opportunities) และข้อจำกัด (Threats)

1.2 การวิเคราะห์โดยละเอียดเกี่ยวกับทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ภายในและจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weakness) เพื่อประเมินให้ทราบถึงกำลังความสามารถ ที่อยู่ จะช่วยให้การดำเนินงานต่าง ๆ ดำเนินต่อไปได้และสามารถประสบความสำเร็จได้ภายใต้เงื่อนไขของสภาวะแวดล้อมขององค์กรที่เป็นอยู่และเปลี่ยนแปลงไปด้วย

1.3 การรับรู้ถึงค่านิยมส่วนบุคคล (Personal values) และมีวัตถุประสงค์ส่วนตัวของบุคคลผู้มีอำนาจ รวมทั้งบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่ยังคงมีอำนาจอิทธิพลในองค์กร ทั้งนี้เพราะค่านิยมส่วนตัวของบุคคลเหล่านี้ที่เป็นผู้ตัดสินใจที่สำคัญ จะมีผลกระทบต่อทางเลือกกลยุทธ์อย่างแน่นอน ดังนั้น เพื่อให้กลยุทธ์เป็นที่ยอมรับโดยคณะผู้บริหาร เหล่านี้ผู้บริหารที่วางแผนกลยุทธ์จึงควรรับรู้ค่านิยมดังกล่าวและปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับค่านิยมและความ ชอบส่วนบุคคลจนเป็นที่ยอมรับได้ในที่สุด การพิจารณาตกลงใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบขององค์กรที่พึงมีต่อสังคม

2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์และกระบวนการบริหาร โดยวัตถุประสงค์เพื่อ

2.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ทางกลยุทธ์ (Mission and Strategic objectives) คือ การพิจารณาตกลงใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของกิจการ

2.2 การกำหนดแผนงานหลัก นโยบายและกลยุทธ์ย่อย (Major plans policies and sub strategies) หมายถึง การแจกแจงออกเป็นแผนงานหลักต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อการทำงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ทางกลยุทธ์และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์มีความสำคัญโดยตรงต่อความสำเร็จของกลยุทธ์ทั้งนี้เพราะกลยุทธ์ที่ดีนั้นจะบรรลุผลสำเร็จได้ย่อมต้องสามารถได้รับการปฏิบัติลุล่วงไป ปัจจัยที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน คือ วัฒนธรรมองค์กรที่มีอยู่ โครงสร้างองค์กรที่จัดไว้ และคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ ตลอดจนความพร้อมและเหมาะสมของระบบและกระบวนการบริหารงาน

4. การประเมินกลยุทธ์ การประเมินกลยุทธ์เป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารระดับสูงที่จะทำการประเมินถึงกลยุทธ์ต่าง ๆ ขององค์กรและกลยุทธ์ทางธุรกิจทั้งหลายที่พึงต้องการทราบว่าเมื่อได้จัดวางกลยุทธ์ไว้อย่างดีแล้วก็ต้องมีการวิเคราะห์ตรวจสอบโดยตลอดเกี่ยวกับผลที่ออกมาได้ของกลยุทธ์ที่กำลังใช้อยู่ในปัจจุบัน

ส่วนสมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2553, หน้า 29 – 32) กล่าวว่า การพัฒนากลยุทธ์ (Strategic Management Process) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis) คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกและการวิเคราะห์ทัศนคติ ค่านิยมหรือวัฒนธรรมองค์กร เพื่อกำหนดตำแหน่งเชิงกลยุทธ์ (Strategic Position) 2) ขั้นตอนทางเลือกในเชิงกลยุทธ์ (Strategic Choice) ประกอบด้วย การกำหนดแนวทางหรือทางเลือกทางกลยุทธ์ (Strategic Option) แล้วทำการประเมินทางเลือกกลยุทธ์ เพื่อเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมที่สุด (Strategic Fit) แล้วจึงทำการเลือกกลยุทธ์หลังจากทำการประเมินทางเลือกเชิงกลยุทธ์แล้ว และ 3) ขั้นตอนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic Implementation) หลังจากได้มีการตัดสินใจในการกำหนดกลยุทธ์และทิศทางในการพัฒนาแล้วก็จะนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ คือ ขั้นตอนที่จะมีการวางแผนใช้ทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นเงิน บุคลากรหรือการสร้างโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมในการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ส่วนกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2554, หน้า 4) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารกลยุทธ์ขององค์กรว่า ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ศักยภาพขององค์กร ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดทิศทางขององค์กร ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดแผนปฏิบัติการ และขั้นตอนที่ 4 การกำหนดปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จและตัวชี้วัด

ศักดิ์ชัย เพชรเกษมทอง (2555, หน้า 79-80) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ มี 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การออกแบบกลยุทธ์ (Strategy Formulation) การออกแบบกลยุทธ์ในครั้งแรกต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจและวัตถุประสงค์เสียก่อน เพื่อเป็นแนวทางการ

สร้างแผนกลยุทธ์ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ที่มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายใน/ภายนอก โดยแผนกลยุทธ์จะถูกใช้เสมือนเป็นแผนที่ในการเดินทางขององค์กร กุญแจสำคัญของกลยุทธ์ก็คือ การมองเห็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ และกำหนดกลยุทธ์ไปที่ปัจจัยแห่งความสำเร็จขององค์กร การสร้างกลยุทธ์เพื่อเป็นตัวตั้งต้นทิศทางในการเดินไป การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน/ภายนอกเป็นการวิเคราะห์ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยสภาพแวดล้อมภายในต้องพิจารณาจุดอ่อน/จุดแข็งของทรัพยากรทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ที่มีอยู่ขององค์กร เช่น เงินทุน สินทรัพย์ต่าง ๆ ทรัพยากรบุคคล โครงสร้างระบบงาน วัฒนธรรม เทคโนโลยีของบริษัท Know – how และภาวะผู้นำของบริษัทในมุมมองของจุดอ่อน/จุดแข็ง นอกจากนี้ยังต้องวิเคราะห์ความสามารถหลักขององค์กร (Core Competency Analysis) โดยการกำหนดลักษณะของความสามารถหลักต้องมี 4 ด้าน ได้แก่ 1) คุณค่าต่อลูกค้า (Customer Value) 2) หายาก (Rare) 3) ไม่สามารถทดแทนได้ (Non-substitutable) และ 4) การมีต้นทุนสูงที่จะลอกเลียนแบบ (Costly to Imitate) ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอกต้องพิจารณาสภาพของอุตสาหกรรมคู่แข่ง และปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขัน เช่น กฎหมาย หรือ สังคม เป็นต้น

2. การดำเนินกลยุทธ์ (Strategy Implementation) หลังจากทีเลือกกลยุทธ์ในการแข่งขันแล้ว การนำกลยุทธ์ไปดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เนื่องจากต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ และเป็นส่วนหนึ่งการบริหารงาน เช่น การจัดโครงสร้างองค์กรและระบบการดำเนินงานภายใน การสร้างความสามารถให้กับบุคลากร การจัดสรรทรัพยากร การจูงใจบุคลากร การจัดระบบผลตอบแทนที่สอดคล้อง และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรและบรรยากาศที่เอื้อต่อการดำเนินกลยุทธ์

3. การควบคุมกลยุทธ์ (Strategy Control) และการประเมินกลยุทธ์ (Strategy Evaluation) การควบคุมกลยุทธ์ คือ การติดตามการดำเนินกลยุทธ์ที่กำลังดำเนินการอยู่ ตรวจสอบปัญหาในการดำเนินกลยุทธ์ และปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้มีความสอดคล้องกับความเป็นจริงและตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น การตรวจสอบระยะเวลา ค่าใช้จ่าย และผลตอบแทนจากผู้เกี่ยวข้อง การปรับงบประมาณ และการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร

การประเมินกลยุทธ์ (Strategy Evaluation) เป็นการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้รับกับเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งการประเมินอาจจะประเมินเป็นประเด็นที่เรียกว่า Formative Evaluation หรือประเมินเฉพาะผลลัพธ์สุดท้ายที่เรียกว่า Summative Evaluation การประเมินผลกลยุทธ์ว่าใช้ได้ผลหรือไม่ สิ่งที่ต้องดูคือ Report ต่างๆ เช่น Foot-ware Industry Report พวง Scoring KPI ต่าง ๆ Revenue เป็นเท่าไร Market Information Benchmarking Competitor Analysis ซึ่งสามารถเปลี่ยนปีได้ ติดตามคู่แข่งได้ตลอด Company Report Profit Cost Analysis สามารถดูได้ที่ละบริษัท ทำการพยากรณ์คู่แข่งแล้วดูแนวโน้มของคู่แข่งว่าเป็นอย่างไร เช่น ราคาและคุณภาพขึ้นหรือลงแล้วดูภาพรวมของทั้งอุตสาหกรรมว่าค่า Average ขึ้นหรือลง

กุลสิริณัฐ วงศ์สุขจิตร (2557, หน้า 31-35) ได้สรุปกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ ได้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และ 4) การควบคุมกลยุทธ์

จากทัศนะของนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกระบวนการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 รายละเอียดดังตาราง 6

ตาราง 6 การสังเคราะห์กระบวนการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับ
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

กระบวนการ พัฒนากลยุทธ์	นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความเห็น																						
	1.Certo & Peter (1991)	2.Dess & Miller (1993)	3.Hill & Jones (1995)	4.Hunger & Wheelen (1995)	5.Thompson & Strickland (1995)	6.David (2001)	7.Wheelen & Hunger (2002)	8.ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะอื่น ๆ (2541)	9.สมชาย ภาคภาสน วิวัฒน์ (2543)	10.สมยศ นวกิจการ (2544)	11.ชัยสิทธิ์ เฉลิมเป็ประเสริฐ (2544)	12.เนตรพัฒน์ ยากวิราช (2546)	13.สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2546)	14.สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2546)	15.สมยศ นวกิจการ (2548)	16.บงชัย สันติวงษ์ (2550)	17.สมชาย ภาคภาสนวิวัฒน์ (2553)	18.กรมประมง (2554)	19.ศักดิ์ชัย เพชรแกมทอง (2555)	20.กุลสิริพันธุ์ วงศ์สุจิตร (2557)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
1.การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	✓		✓	✓			✓			✓		✓	✓	✓	✓					✓	10	50.00	*
2.การกำหนดทิศทางขององค์กร	✓											✓	✓	✓				✓			5	25.00	
3.การกำหนดกลยุทธ์	✓			✓	✓	✓		✓		✓		✓	✓	✓	✓				✓	✓	12	60.00	*
4.การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓	✓	17	85.00	*
5.การควบคุมกลยุทธ์	✓	✓		✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	15	75.00	*
6.การวิเคราะห์กลยุทธ์		✓																			1	5.00	
7.การเลือกพันธกิจและเป้าประสงค์			✓																		1	5.00	

8.การเลือกกลยุทธ์			✓						✓									2	10.00	
-------------------	--	--	---	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	---	-------	--

ตาราง 6 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความเห็น	กระบวนกร พัฒนากลยุทธ์																					
	1.Certo & Peter (1991)																					
	2.Dess & Miller (1993)																					
	3.Hill & Jones (1995)																					
	4.Hunger & Wheelen (1995)																					
	5.Thompson & Strickland (1995)			✓																		
	6.David (2001)			✓																		
	7.Wheelen & Hunger (2002)						✓															
	8.ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะอื่น ๆ (2541)							✓														
	9.สมชาย ภาคภาสน วิวัฒน์ (2543)							✓														
	10.สมยศ นาวิกิการ (2544)																					
	11.ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ (2544)									✓												
	12.เนตรพัฒน์ ยาวีราช (2546)																					
	13.วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคณะ (2546)																					
	14.สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่ งชาติ (2546)																					
	15.สมยศ นาวิกิการ (2548)													✓								
	16.ธงชัย สันติวงษ์ (2550)																					
	17.สมชาย ภาคภาสนวิวัฒน์ (2553)													✓								
	18.กรมประมง (2554)																					
	19.ศักดิ์ชัย เพชรแกมทอง (2555)																					
	20.กุลศิริพันธุ์ วงศ์สุทธิดิตร (2557)																					
	คภมณี																	2				
	ร้อยละ																		10.00			
	ผลการสังเคราะห์																					
																			1	5.00		
																				3	15.00	
																					2	10.00
																					1	5.00
																					1	5.00

กำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์															✓					1	5.00	
------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	---	------	--

ตาราง 6 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความเห็น	กระบวนกร พัฒนากลยุทธ์	นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความเห็น																				ผลการสังเคราะห์						
		1.Certo & Peter (1991)	2.Dess & Miller (1993)	3.Hill & Jones (1995)	4.Hunger & Wheelen (1995)	5.Thompson & Strickland (1995)	6.David (2001)	7.Wheelen & Hunger (2002)	8.ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะอื่น ๆ (2541)	9.สมชาย ภาคภาสน วิวัฒน์ (2543)	10.สมยศ นาวีการ (2544)	11.ชัยสิทธิ์ เฉฉิมมีประเสริฐ (2544)	12.เนตรพัฒนา ยาวีราช (2546)	13.วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคณะ (2546)	14.สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่ งชาติ (2546)	15.สมยศ นาวีการ (2548)	16.ธงชัย สันติวงษ์ (2550)	17.สมชาย ภาคภาสนวิวัฒน์ (2553)	18.กรมประมง (2554)	19.ศักดิ์ชัย เพชรแกมทอง (2555)	20.กุลศิริพันธุ์ วงศ์สุทธิธร (2557)		ตามถึ	ร้อยละ				
	16.การวิเคราะห์เพื่อการจัดกาจัดการเชิง กลยุทธ์																								1	5.00		
	17.การวางแผนเชิงกลยุทธ์และ กระบวนกรบริหาร																	✓								1	5.00	
	18.การเลือกกลยุทธ์																		✓							1	5.00	
	19.การกำหนดแผนปฏิบัติการ																			✓						1	5.00	
	20.การกำหนดปัจจัยหลักแห่ง ความสำเร็จและตัวชี้วัด																				✓					1	5.00	

จากตาราง 6 ผู้วิจัยสังเคราะห์กระบวนการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้ 20 องค์ประกอบ และได้คัดเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ร้อยละ 30 ขึ้นไป เพื่อกำหนดเป็นกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ได้ 4 ขั้นตอน เรียงตามลำดับการปฏิบัติได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม มีความถี่เท่ากับ 10 คิดเป็นร้อยละ 50.00
2. การกำหนดกลยุทธ์ มีความถี่เท่ากับ 12 คิดเป็นร้อยละ 60.00
3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ มีความถี่เท่ากับ 17 คิดเป็นร้อยละ 85.00
4. การควบคุมกลยุทธ์ มีความถี่เท่ากับ 15 คิดเป็นร้อยละ 75.00

สรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 4) การควบคุมกลยุทธ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์กร ทั้งปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยการวิเคราะห์สภาพปัจจัยที่เรียกว่า SWOT Analysis ได้แก่

- 1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment Analysis) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์กรที่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานขององค์กร ประกอบด้วย

- 1.1.1 จุดแข็ง (Strengths) เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการดำเนินงานภายในองค์กร เช่น การบริหาร การเงิน ทรัพยากร เป็นต้น

- 1.1.2 จุดอ่อน (Weakness) เป็นสิ่งที่ทำให้การดำเนินงานภายในองค์กรที่ไม่สามารถกระทำได้ดี จะเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จขององค์กร

- 1.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment Analysis) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกองค์กรที่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานขององค์กร เช่น สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี และการแข่งขัน เป็นต้น ประกอบด้วย

1.2.1 โอกาส (Opportunities) เป็นสภาวะแวดล้อมภายนอกที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งต้องคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมภายนอก

1.2.2 อุปสรรค (Treats) เป็นสภาวะแวดล้อมภายนอกที่คุกคามต่อการดำเนินงานขององค์กร

2. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) หมายถึง การออกแบบและเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับองค์กร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ตามลำดับ (กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2554, หน้า 12) การกำหนดกลยุทธ์มีขั้นตอนดังนี้

2.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) เป็นการกำหนดภาพในอนาคตขององค์กรที่ต้องการจะเห็นต้องการจะเป็นตามระยะเวลาที่กำหนด โดยระบุเป็นข้อความที่สะท้อนถึงความมุ่งมั่นเกี่ยวกับทิศทางและจุดยืนที่ต้องการผลักดันให้เกิดขึ้นเป็นจุดหมายปลายทางร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง วิสัยทัศน์จึงเป็นภาพความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นอย่างสมเหตุสมผลซึ่งหน่วยงานสามารถบรรลุได้ เมื่อมีการพัฒนาองค์กรและมีการดำเนินการเต็มศักยภาพของบุคลากร โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.2 การกำหนดพันธกิจ (Mission) เป็นการกำหนดขอบเขตของงานหรือบทบาทหน้าที่ที่องค์กรจะต้องทำ เป็นคำที่ขยายความหมายของวิสัยทัศน์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แสดงให้เห็นถึงทิศทางและความเชื่อที่ว่าวิสัยทัศน์จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

2.3 การกำหนดเป้าประสงค์ (Goal) เป็นการกำหนดภาพความสำเร็จของการดำเนินงานในขั้นตอนสุดท้ายของแต่ละกลยุทธ์ตามเวลาที่กำหนด การกำหนดเป้าประสงค์อาจกำหนดเป็นระยะ ๆ ก็ได้

2.4 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) เป็นการวางแผนและเลือกแนวทางปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หลังจากกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์แล้ว องค์กรต้องหากกลยุทธ์ในการดำเนินงาน การกำหนดกลยุทธ์จึงเป็นผลจากการวิเคราะห์สถานการณ์ภาพหน่วยงานที่ได้ให้น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยภายในและภายนอก

3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) หมายถึง การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดในกลยุทธ์ให้เป็นไปอย่างราบรื่น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามที่พึงประสงค์

4. การควบคุมกลยุทธ์ (Strategic Control) หมายถึง การกำกับ การติดตาม ผล การประเมินผล และการรายงานผลการดำเนินงาน หากพบปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ จะได้ แก้ไขได้ทันที่ที่มี การประเมินผลสำเร็จของกลยุทธ์เป็นระยะ ๆ

ตอนที่ 5 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

ในการกำหนดกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสังเคราะห์และวิเคราะห์เพื่อกำหนด เป็นกลยุทธ์ ซึ่งมีนักวิชาการและหน่วยงานกล่าวถึงองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนตาม หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ ดังนี้

พิรภาว บัญเพลิง (2550, หน้า 5-6) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้
2. ด้านงานงบประมาณ ได้แก่ การจัดทำจัดสรรและเสนอของบประมาณ การ ตรวจสอบรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การบริหารการเงินและบัญชี และ การบริหารพัสดุและสินทรัพย์
3. ด้านงานบุคคล ได้แก่ การวางแผนอัตราและกำหนดตำแหน่ง และการ พัฒนาบุคลากร
4. ด้านงานบริหารทั่วไป ได้แก่ อาคารสถานที่ และความสัมพันธ์ชุมชน
5. ด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การ ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
6. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว/ระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน และกิจกรรมนักเรียน
7. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียน ด้านเศรษฐกิจ และคุณลักษณะของผู้เรียนด้านสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

ส่วนปริญญานุช พิบูลสรารุท (2551, หน้า 12) กล่าวถึงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจด้านการศึกษาว่า ประกอบด้วย

1. ด้านการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ การสร้างวัฒนธรรมองค์กร การปลูกฝังให้เป็นวิถีชีวิตและชุมชนสัมพันธ์

2. ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน การจัดทำหน่วย/แผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดทำสื่อ/แหล่งเรียนรู้ การจัดทำเครื่องมือวัด/ประเมินผล เกณฑ์การผ่านช่วงชั้น

3. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 1) กิจกรรมแนะแนว ได้แก่ การให้บริการแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) กิจกรรมนักเรียน ได้แก่ ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ โครงการ ชุมนุม ชมรม ค่ายอาสา ฯลฯ

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, คำนำ) ได้กล่าวถึงการนิเทศเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาว่ามีเทคนิคในด้าน 1) การบริหารจัดการสถานศึกษา 2) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 4) การพัฒนาบุคลากร

สำหรับรุ่งทิวา สันติผลธรรม (2552, หน้า 47-49) กล่าวว่าการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร มีแนวทางดำเนินการดังนี้

สถานศึกษาควรมีการพัฒนาหรือบูรณาการเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในหลักสูตรสถานศึกษา ตามขั้นตอนดังนี้

1.1 สถานศึกษานำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพิจารณาปรับปรุงหรือเพิ่มเติม วิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุงหรือเพิ่มเติมมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหลักสูตรสถานศึกษาที่ปรับปรุงหรือเพิ่มเติม

1.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุง เพิ่มเติม หรือจัดทำสาระการเรียนรู้ หน่วยการจัดการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาศรจัดการเรียนการสอนตาม เนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน เน้นกระบวนการ คิดวิเคราะห์ เน้นกระบวนการปฏิบัติจริงเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตนที่เหมาะสมในวิถีชีวิต ประจำวัน โดยดำเนินการดังนี้

2.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหา ที่เริ่มจากชีวิตประจำวัน และเชื่อมโยงสู่ ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ และสังคมโลก

2.2 จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นการทดลอง การปฏิบัติจริงทั้งในและ นอกสถานศึกษา ในรูปของการจัดทำโครงการ โครงงาน และอื่น ๆ ทั้งการศึกษารายบุคคล และเป็นกลุ่ม

2.3 วัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ทักษะกระบวนการ (Process) และ 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute)

3. ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

สถานศึกษาศรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้ เป็นแหล่งเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ปลูกฝังหล่อหลอมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ เอื้อต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยดำเนินการดังนี้

3.1 จัดอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เน้นความร่มรื่น ประโยชน์ใช้สอย เป็นแหล่งเรียนรู้ และอนุรักษ์สืบสานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรมของท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย

3.2 กำหนดระเบียบ ธรรมเนียมปฏิบัติในสถานศึกษา ที่ส่งเสริมความมี ระเบียบวินัย เคารพธรรมเนียมปฏิบัติ กฎกติกาของสังคม เช่น การเขาคิว การรับประทานอาหาร การแต่งกาย การใช้ทรัพยากรร่วมกัน ฯลฯ

3.3 ส่งเสริมและพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม เช่น การทำบุญ การบริจาค การปฏิบัติกิจทางศาสนา การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา การยกย่องส่งเสริม ผู้กระทำความดี การส่งเสริมการแบ่งปัน การช่วยเหลือกันและกัน ฯลฯ

3.4 ส่งเสริมการแสวงหาความรู้และเผยแพร่ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดการแข่งขัน การหาความรู้โดยสื่อเทคโนโลยีและอื่น ๆ

3.5 ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้บริหาร ครู และบุคลากร ในสถานศึกษา จัดโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติตนและการดำเนินชีวิตตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. ด้านการจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษา

สถานศึกษาควรมีการจัดระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เอื้อต่อการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

4.1 ทบทวน ปรับปรุง พัฒนา โครงสร้างและกระบวนการบริหารจัดการให้สอดคล้องหรือรองรับการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรม และการปรับปรุงเพิ่มเติมหรือจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีการดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

4.2 พัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพร้อมในการดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลงและการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.3 จัดระบบการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการและกระบวนการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาตามแนวทางในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา

5. ด้านการให้ผู้ปกครองและชุมชนเขามามีส่วนรวมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาควรให้ผู้ปกครองและชุมชนเขามามีส่วนรวมในการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอนตามแนวทางดังนี้

5.1 รวมกำหนดแนวนโยบาย และการวางแผน

5.2 รวมให้ขอความเห็น ข้อเสนอแนะในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

5.3 รวมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดสภาพบรรยากาศ

ภายในสถานศึกษา

5.4 ส่งเสริมการเรียนรู้และการปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ที่บ้าน และสถานที่อื่น ๆ

5.5 รวมติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

6. ด้านการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สถานศึกษาควรจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยดำเนินการดังนี้

6.1 ติดตามและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยพิจารณา จากผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานด้านเศรษฐกิจพอเพียง ผลงานและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของผู้เรียน ผลการประเมินโดยผู้ประเมินภายนอก หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วน

6.2 ติดตามและประเมินความเหมาะสมของการดำเนินการในชั้นตอน และกิจกรรม การดำเนินการในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม การจัดระบบบริหารจัดการ การให้คำปรึกษาและชุมชน เขามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

6.3 จัดให้ระบบการรายงานผลการดำเนินการเป็นระยะๆ ทั้งการรายงานภายในสถานศึกษา การรายงานต่อสาธารณชน และการรายงานหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ

เถาว์ลัย รวงทอง (2552, หน้า 7-8) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

1. ด้านการบริหารจัดการโรงเรียน ได้แก่

1.1 การจัดระบบบริหารจัดการงานของโรงเรียนให้ครอบคลุมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

1.3 การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

1.5 การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ได้แก่

2.1 การจัดและพัฒนาหลักสูตร

2.2 การจัดการเรียนการสอน

3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่

3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 ด้านการดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง

3.3 ด้านความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต

4. ด้านการพัฒนาบุคลากร ได้แก่

4.1 ด้านการมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 ความพร้อมในการดำเนินการตามระบบการกระจายอำนาจ

4.3 ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียน

ธวัชชัย เต็มคำ (2554, หน้า 5) กล่าวถึงการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ว่า มีองค์ประกอบดังนี้

1. การบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานในสถานศึกษา

เพื่อนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาจัดการการศึกษา

2. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง หลักสูตรที่เกิดจากการ

ที่สถานศึกษานำปัญหาต่าง ๆ มาจัดทำแผนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่สถานศึกษาหรือ

ครูผู้สอนจัดให้แก่ผู้เรียนเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดตามกลุ่มสาระแล้ว

4. การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา หมายถึง การสร้างความตระหนัก

และความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 4) กล่าวว่า

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สู่สถานศึกษา เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา โดยมีขอบข่ายการขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา

4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

เสรี พรหมฤทธิ์ (2554, หน้า 3-4) กล่าวถึงการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการใน 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา มี 5 งานย่อย คือ

1.1 มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน มีนโยบายน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี

1.2 บริหารอาคารสถานที่และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.4 ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอยู่อย่างพอเพียง

2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 6 งานย่อย คือ

2.1 มีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับชั้น

2.2 มีแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่าง ๆ ทุกระดับชั้น

2.3 มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.4 จัดทำเครื่องมือและวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.5 มีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 4 งานย่อย คือ มีระบบดูแล

ช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถ แก้ปัญหา/พัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเองได้อย่างสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีการ

ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วัฒนธรรม/หลักคำสอนทางศาสนาในการจัดกิจกรรม
นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา มี 3 งานย่อย คือ

4.1 ประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อส่งเสริม
การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่

4.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรของสถานศึกษา

4.3 ติดตามผลการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อ
ส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โสภณ เรื่องฤทธิ์ (2554, หน้า 5) กล่าวว่า การดำเนินการตามยุทธศาสตร์
แนวทางขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ดำเนินการใน 5 ด้าน ได้แก่

- 1) การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) การพัฒนาบุคลากร
- 3) การขยายผลและพัฒนาเครือข่าย
- 4) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และ
- 5) การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล ในขณะที่เบญจรงค์ ศรีเนตร (2555, หน้า 32) กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา 4) การจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษา 5) การให้ผู้ที่ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ 6) การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

เนาวรัตน์ นาคพงษ์ (2555, หน้า 251-253) ได้ทำการศึกษากลยุทธ์การบริหาร
โรงเรียนชั้นพื้นฐานจังหวัดกำแพงเพชรโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า มี
4 ประเด็นกลยุทธ์ และ 13 กลยุทธ์ ดังนี้

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาระบบการวางแผนการบริหารสถานศึกษา
โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีคุณภาพ มี 3 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาศักยภาพของผู้บริหารและครูให้มีสมรรถนะในการ
วางแผนโดยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้

กลยุทธ์ที่ 2 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้ครอบคลุมและเพียงพอเพื่อใช้ในการ
วางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 ปรับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายความพอประมาณ ความเสมอภาค ความคุ้มค่า และการมีภูมิคุ้มกัน

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาการดำเนินงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 7 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร และครูให้มีสมรรถนะที่เอื้อต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาหลักสูตร แหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระและทุกระดับชั้น

กลยุทธ์ที่ 7 พัฒนาระบบการจัดสรรงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ และการใช้ทรัพยากรให้เหมาะสม เป็นเหตุเป็นผล มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส และตรวจสอบได้

กลยุทธ์ที่ 8 เสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอยู่อย่างพอเพียง ในสถานศึกษาและชุมชนให้เป็นระบบและต่อเนื่อง

กลยุทธ์ที่ 9 พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 10 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีคุณภาพ และยั่งยืน มี 2 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 11 เพิ่มขีดความสามารถของผู้บริหารและครูในด้านการติดตามและประเมินผลการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 12 ปรับปรุงระบบการกำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในการจัดการศึกษา

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาการนำผลการติดตามและประเมินผล การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการ บริหารจัดการสถานศึกษา มี 1 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 13 เร่งรัดให้มีการนำผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานไป ใช้ในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ดลนภา ท่วมยัง (2555, หน้า 120) ได้พัฒนากลยุทธ์การนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า มี 5 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การยกระดับศักยภาพความเป็นผู้นำ มี 2 กลยุทธ์ย่อย ประกอบด้วย 1) การ พัฒนาสมรรถนะผู้บริหารด้านการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการ บริหารสถานศึกษา 2) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาการ บริหารงานแบบบูรณาการ มี 2 กลยุทธ์ย่อย ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมวัฒนธรรมการ นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้และสร้างแรงจูงใจ 2) การสร้างและพัฒนา แหล่งเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมการสร้างภาคีเครือข่าย มี 3 กลยุทธ์ ย่อย ประกอบด้วย 1) การประชาสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา 2) การสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคีเครือข่ายโดย การมีส่วนร่วมของชุมชนหน่วยงานภายนอกของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา 3) การพัฒนาศักยภาพเครือข่าย กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริม การจัดการความรู้ มี 2 กลยุทธ์ย่อย ประกอบด้วย 1) การจัดการความรู้เกี่ยวกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการ ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลยุทธ์ที่ 5 การสนับสนุนการใช้ เทคโนโลยี มี 2 กลยุทธ์ย่อย ประกอบด้วย 1) การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยี 2) การ พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยี

โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ (2555, หน้า 9) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา สถานศึกษามีระบบการบริหารจัด การศึกษา โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้และบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่ม

สาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกระดับชั้นนำสู่ความสมดุลด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เกื้อกูล ส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมสนองความสนใจ ความถนัด ความสามารถ และ ความต้องการของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ประกอบด้วย

4.1 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 นักเรียนปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมนำความรู้ และมีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.3 ผู้ปกครอง ชุมชน มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำหรับदारुวรรณ วงศ์นิคม (2555, หน้า 5-8) กล่าวว่า การบริหารจัดการเรียน การสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมี 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการพัฒนาและการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบรรจุไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษา มีการวางแผนและร่วมมือกันในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการให้ครอบคลุมทุกด้านและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการทางด้านวิชาชีพ จัดหลักสูตรและกิจกรรมส่งเสริมความรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ ในขณะที่เดียวกันทั้งครูและนักเรียน ต้องรู้จักใช้สติปัญญาหาเหตุผลในการดำเนินชีวิตอย่างชาญฉลาด และจัดหลักสูตร โดยสอดแทรกกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักหน้าที่พลเมืองดี ซื่อสัตย์ สุจริต ขยันหมั่นเพียร มีความอดทนและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปันความสุขซึ่งกันและกัน

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาได้ กำหนดให้เป็นนโยบายของสถานศึกษา ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาจัดการเรียนการสอนจัดการศึกษาที่ตอบสนองของความ ต้องการของสังคมและการตลาด เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาจะได้มีอาชีพปลูกฝังค่านิยมในการประกอบอาชีพและดำเนินการ ให้เป็นรูปธรรมจนเกิดเป็นอาชีพอิสระที่หลากหลาย เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันการว่างงาน มีการ

นำทรัพยากรในท้องถิ่น ชุมชน มาใช้สนับสนุนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดทำโครงการการเรียนรู้ที่หลากหลายตามภูมิสังคม อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยเปรียบเทียบให้เห็นว่าการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้แล้วจะเกิดผลอย่างไร และถ้าหากไม่นำมาใช้ผลที่เกิดจะแตกต่างอย่างไร จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในทุกแผนกวิชา

3. ด้านการวัดและการประเมินผลการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร

สถานศึกษาได้มีการทบทวนและการตรวจสอบการประเมินผลหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง มีการใช้วิธีวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงประเมินผลการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลครอบคลุมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผู้เรียนได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

4. ด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร

สถานศึกษาได้นำหลักแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การวางแผนการใช้งบประมาณยึดหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำแผนการใช้งบประมาณโดยพิจารณาความเร่งด่วน ความสำคัญของปัญหาและผลกระทบต่าง ๆ ที่มีต่อนักเรียน รวมถึงการจัดงบประมาณสำรองไว้ส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหา จัดหลักสูตรและกิจกรรมให้สอดคล้องกันเพื่อฝึกนักเรียนให้คิดเองทำเองจนเกิดทักษะในการทำงานและค้นพบความสามารถพิเศษของผู้เรียน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายสอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ประชาสัมพันธ์ให้คณะครู นักเรียน มีความตระหนักและเข้าใจแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลกำกับเฝ้าระวังพฤติกรรมนักเรียน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน

อัจฉราวรรณ ใจยะเขียว (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้หลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสันกอง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย โดยศึกษา

ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

ส่วนศรีเรือน ยิ้มย่อง (2556, หน้า 6-7) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทักษะ และเจตคติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีองค์ความรู้การบริหารสถานศึกษาพอเพียง 4 ด้านดังนี้

1. ด้านการบริหารและการจัดการสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการให้สอดคล้องหรือรองรับการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการบริหารงานตามหลักธรรมมาภิบาล มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาสู่สถานศึกษา โดยการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาและหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนสามารถยึดมั่นเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต โดยการสอดแทรกหรือบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มที่ปรากฏในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง หมายถึงการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกรอบแนวคิดและแนวทางในการส่งเสริมสถานศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนคติการดำเนินชีวิตของผู้เรียน ให้อยู่บนพื้นฐานของความพอเพียง รวมทั้งเป็นภูมิคุ้มกันของสังคม และมีการเชื่อมโยงเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนโดยการนำไปใช้ในการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยมีครูเป็นผู้สนับสนุนเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการด้วยความสมัครใจหรือจิตอาสา กิจกรรมมีความหลากหลายและเหมาะสมกับสภาพภูมิสังคมของสถานศึกษา เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เกิดความก้าวหน้า และความสมดุลทางเศรษฐกิจ/สังคม สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา และสามารถขยายผลสู่ชุมชนได้

4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา หมายถึง การวางแผนกรอบ อัตรากำลัง การกำหนด แต่งตั้งบุคลากรในการดำเนินงานโดยคำนึงถึงศักยภาพความเหมาะสมของผู้สอน ผู้เรียนและท้องถิ่นในการดำเนินการสอน ผู้บริหาร ครู นักเรียน ต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีการจัดกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อปลูกฝังให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีคุณลักษณะความพอเพียง

ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 3) กล่าวถึงการประเมินเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้าน การศึกษาว่า ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการ 2) บุคลากร 3) งบประมาณ และ 4) แหล่งเรียนรู้

สำหรับสมวุดิ ศรีอำไพ (2556, หน้า 205-206) ได้พัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่า ประกอบด้วย 4 ประเด็นกลยุทธ์ และ 12 กลยุทธ์ ดังนี้

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาระบบการวางแผนการบริหารจัดการ สถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีคุณภาพ ประกอบด้วย

กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มศักยภาพของผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุก ฝ่ายให้มีสมรรถนะในการวางแผนและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม

กลยุทธ์ที่ 2 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้ครอบคลุมและเพียงพอเพื่อใช้ในการวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการ สถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบการจัดสรรงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ และการใช้ทรัพยากรตามหลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์ที่ 4 เสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการ เรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 5 ขับเคลื่อนสถานศึกษาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีคุณภาพและยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 7 พัฒนาศักยภาพของผู้บริหารและครูให้มีสมรรถนะที่เอื้อต่อ การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 8 พัฒนาหลักสูตร แหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ทางการศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 9 พัฒนาการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียน การสอน

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน การบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีคุณภาพและ ยั่งยืน ประกอบด้วย

กลยุทธ์ที่ 10 เพิ่มขีดความสามารถของผู้บริหารและครูในด้านการติดตามและ ประเมินผลการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 11 ปรับปรุงการกำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหาร สถานศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในการจัด

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาการนำผลการติดตามและประเมินผลการ บริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหาร จัดการสถานศึกษา ประกอบด้วย

กลยุทธ์ที่ 12 เร่งรัดให้มีการนำผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทรงศักดิ์ โฉมเฉลา (2557, หน้า 7-8) และปรียาตา สุขสว่าง (2557, หน้า 6) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 4) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

สำหรับศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557, หน้า 39-40) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร กำหนดขอบเขตเนื้อหาของการศึกษาใช้แนวทาง ในการบูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ตามภารกิจ 4 ด้านของสถานศึกษา ดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ แนวปฏิบัติคือการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เข้าไปในหน่วยการเรียนรู้ทุกชั้นและทุกกลุ่มสาระ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา ตลอดจนพัฒนาเครื่องมือการวัดผลประเมินผลที่เที่ยงตรงครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ และเหมาะสมกับผู้เรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการแนะแนวการศึกษาต่อ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองและกำหนดเป้าหมายการศึกษาที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตน เพื่อปลูกฝังค่านิยมให้ผู้เรียนมีความพอประมาณ รู้จักประมาณตน มีเหตุผล ปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ บนพื้นฐานของความมีสติปัญญา ยึดทางสายกลางในการปฏิบัติ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ มีความรอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องของ สามารถวิเคราะห์และปฏิบัติด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบและอยู่รวมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและยั่งยืน

2. ด้านการบริหารงบประมาณ แนวปฏิบัติคือการดำเนินงานต้องกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานโดยมุ่งที่ผู้เรียนเป็นหลัก บริหารจัดการงบประมาณ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องของทุกภาคส่วน ยึดหลักธรรมาภิบาลที่เน้นความถูกต้องของระเบียบ กฎหมาย ความเป็นธรรมในการจัดสรรงบประมาณ มีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ ใช้จ่ายยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ใช้จ่ายอุปกรณ์อย่างคุ้มค่าและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีข้อมูลพร้อมต่อการรายงานผลการใช้งบประมาณต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ตลอดจนการประสานเครือข่ายหรือองค์กรอื่น ๆ ในการให้การสนับสนุนด้านงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ด้านการบริหารงานบุคคล แนวปฏิบัติคือส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตนแบบอย่างที่ดีแก่สังคม มีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ไม่โลภไม่ฟุ้งเฟ้อ และตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล ฝากให้มีการมองไปข้างหน้าและเตรียมตัวตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล ฝากการมองไปข้างหน้า และเตรียมตัวให้พร้อมกับความผันผวนของเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างรู้เท่าทัน รวมถึงการหมั่นแสวงหาความรู้เพื่อให้เกิดความรอบรู้ในศาสตร์ทั้งปวงอันเกี่ยวข้องกับชีวิต โดยเฉพาะความรู้ ความเข้าใจหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ ดำรงอยู่อย่างเข้มแข็งและพอเพียงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ มีการกำหนดระเบียบและวัฒนธรรมในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัยและคุณธรรม ส่งเสริมการแสวงหาความรู้และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านสื่อที่หลากหลาย

4. ด้านการบริหารทั่วไป แนวปฏิบัติคือส่งเสริมการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงาน ที่เน้นความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักยึดหลักธรรมาภิบาล ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม พัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสภาพภูมิทัศน์ของสถานศึกษาให้สะอาด รมรื่น อยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัยเหมาะสม พรอมที่จะใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้ แหล่งอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมสถาปัตยกรรมของท้องถิ่นและของชาติ ส่งเสริมคุณธรรมภายในโรงเรียน เน้นความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติกิจกรรม มีการจัดทำโครงการและกิจกรรมดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ

ขณะที่อรอนงค์ ดุมนิล (2557, หน้า 11-12) กล่าวว่า การบริหารจัดการการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

1. การบริหารจัดการศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสอดคล้องกับวิถีชีวิตและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับการศึกษา สอดแทรกสาระเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามลำดับโดยเริ่มให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้อัตนบุคคล และครอบครัว รู้จักนำไปประยุกต์ใช้ นำไปขยายผลในครอบครัว และชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศ ดังนี้

1.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้มีการบูรณาการหรือการสอดแทรกกิจกรรมการเรียนรู้อตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีการบูรณาการหรือการสอดแทรกกิจกรรมการเรียนรู้อตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 สถานศึกษานำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

2. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อันบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้อันบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การให้ความร่วมมือของผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ อันบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การผลิตสื่อ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การใช้สื่อการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน การจัดการเรียนการสอน การเผยแพร่สื่อ/แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การค้นหาหรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนการวางแผนการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายครอบคลุมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระ การนำผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไขพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

3. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักศักยภาพของตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การปรับปรุงหรือพัฒนาการศึกษาและการประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้วางแผนอนาคตของตนเองที่สอดคล้องกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดกิจกรรม/ โครงการที่เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อให้ผลของกิจกรรมมีความยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด/ผู้บำเพ็ญประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ให้สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการสู่การเรียนการสอนและการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม

พรทิพย์ บรรเทา (2558, หน้า 377) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลยและหนองบัวลำภู) ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารงานบุคคล 2) ด้านการบริหารทั่วไป 3) ด้านการบริหารวิชาการ และ 4) ด้านการบริหารงบประมาณ ส่วนรุ่งฤดี โชติวิเชียร (2558, หน้า 690) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ภายใตกรอบแนวทางการดำเนินงานสู่สถานศึกษาพอเพียง

ของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ ด้านการบริหารการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการติดตามและประเมินผลการศึกษา และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

สำหรับสุภาพร มณีโชติ (2558, หน้า 7) ได้ศึกษาการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนคลองบางกระทึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า แบ่งการบริหารจัดการศึกษาออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ คือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการดำเนินงาน 3) ด้านงบประมาณ 4) ด้านอาคารและสถานที่ และ 5) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขณะที่พงษ์อนันต์ ธรรมศิริ (2558, ออนไลน์) กล่าวถึงการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนพอกพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก อำเภอปรังค์กู จังหวัดศรีสะเกษ ว่า ดำเนินการ ใน 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 4) ด้านการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) ด้านการปรับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 6) ด้านการประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558, หน้า 1-30) กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนของประเทศได้มุ่งเน้นความสำคัญกับการพัฒนาคนซึ่งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดการศึกษา โดยบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษาในทุกระดับ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีขอบข่าย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 4) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา โดยมีการประเมินการดำเนินงานแต่ละด้านดังนี้

รายการประเมิน ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 นโยบาย มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีนโยบายน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ดำเนินการตามนโยบาย และแผนปฏิบัติงานประจำปี ที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปี ที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 นำผลการติดตามมาพัฒนา นโยบาย/แผนงาน/โครงการ ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 วิชาการ มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 ดำเนินการตาม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ติดตามผล แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 นำผลการติดตามไปพัฒนาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 3 งบประมาณ มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ดำเนินการตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 นำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 4 บริหารทั่วไป มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 บริหารอาคารสถานที่และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน

รายการประเมิน ด้านที่ 2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผลการนำหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 มีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้ มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 คุณภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 3 สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 จัดทำ/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 จัดทำ/พัฒนา/เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 4 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 จัดทำเครื่องมือ วัดและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 รายงานผลการประเมิน และนำมาปรับปรุง/พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 จัดแสดง/ เผยแพร่/ ประกวด/ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้

รายการประเมิน ด้านที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 3 องค์ประกอบ 15 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเอง ได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถ แก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง ได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 ติดตามผล การจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมนักเรียน มี 6 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีแผนงาน/โครงการ ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง ชุมนุม/ชมรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 มีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วัฒนธรรม/หลักคำสอนทางศาสนา ในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 ติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.6 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนากิจกรรมนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา/พัฒนาสถานศึกษา/ชุมชน ด้านเศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนาการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รายการประเมิน ด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา
มี 2 องค์ประกอบ 7 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีแผนงาน/โครงการ พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา
เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติ
ภารกิจหน้าที่

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติ
ภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรของสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 การติดตามและขยายผล มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ติดตามผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนา
บุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนาการดำเนิน
โครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ขยายผลและเผยแพร่ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติ
ภารกิจหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนโรงเรียนสระปทุม อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (2559, หน้า 4)
กล่าวว่า การดำเนินการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่สถานศึกษาพอเพียง ดำเนินการใน 4 ด้าน
ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 4) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

ขณะที่ปริยานุช ธรรมปิยา (2559, ออนไลน์) กล่าวว่า สถานศึกษาสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา ได้แก่

1. การบริหารสถานศึกษาในด้านต่างๆอย่างพอเพียง โดยการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดการสถานศึกษา โดยใช้เป็นหลักในการ บริหารจัดการ และประสานกับทุกภาคส่วนในการใช้ทรัพยากรการบริหาร ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ พัสดุครุภัณฑ์ สภาพแวดล้อม และความสัมพันธ์ชุมชน อย่างคุ้มค่า พอประมาณ เป็นเหตุเป็นผล ไม่เสี่ยง ไม่ประมาท เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและ สามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆได้

2. การจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย การสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียงใน สาระเรียนรู้ในห้องเรียน และการประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนอกห้องเรียน ประกอบด้วย

2.1 การเรียนรู้ตามหลักสูตรในระดับพื้นฐาน เนื่องจากสาระเศรษฐกิจพอเพียงได้รับการบรรจุอยู่แล้วในสาระเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระเศรษฐศาสตร์) ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีมาตรฐานเรียนรู้ ที่เน้นให้เข้าใจระบบและวิธีการของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ยังได้มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบรรจุไว้ในหลักสูตรระดับอาชีวศึกษาและการศึกษานอกโรงเรียน การเรียนรู้ในห้องเรียน เน้นการบูรณาการหลักคิดและหลักปฏิบัติพอเพียงสู่การเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระวิชาของทุกระดับ เพื่อให้ผู้เรียนและบุคลากรด้านการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำหลักคิดหลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาฯ มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ฝึกฝน ให้เด็กและเยาวชน คิดวิเคราะห์เป็นตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างค่านิยมในการคิดที่จะ ฟังตนเอง ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม รักรักษาสิ่งแวดล้อม และภูมิใจในความเป็นไทย กตัญญูต่อชาติบ้านเมือง หลักสูตรสถานศึกษาจึงควรเน้นให้ การเรียนรู้มีความหมายต่อการดำเนินชีวิต เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นคนมีคุณภาพ โดยคำนึงเสมอว่าการศึกษาดังกล่าวต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ ไม่ใช่สอน แต่วิชาความรู้อย่างเดียว จึงควรสอดแทรกสาระต่างๆที่จำเป็นในชั่วโมงการสอน เช่น การสอดแทรกเป้าหมายของการดำรงชีวิต ที่พอประมาณกับ

สถานภาพชีวิต/ ครอบครัวของ แต่ละบุคคล ฝึกให้ใช้เหตุผลในการวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินชีวิตอย่างรอบคอบ ไม่ประมาทพร้อมรับต่อ การเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ รวมถึงการสอดแทรกความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสภาพ ความเป็นอยู่ ความเชื่อ ค่านิยม (ภูมิสังคม) ของคนไทยส่วนใหญ่ในประเทศ ระดับความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรคของการพัฒนา เพื่อให้คิดพิจารณาแยกแยะเนื้อหาสาระที่เรียนให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับ สถานการณ์ที่เป็นจริงของชุมชน/ สังคม/ ประเทศ และที่สำคัญ คือ การปลูกฝังค่านิยมที่ดี ในการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ค่านิยม พอเพียง) ซึ่งการปลูกฝังค่านิยมนี้ต้องเริ่มทำตั้งแต่วัยเด็ก ทำอย่างต่อเนื่อง และทำอย่างเป็นระบบ คือสอดแทรกบูรณาการในทุกวิชาที่สอน

2.2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เน้นการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อ ปลูกฝังจิตสำนึกพอเพียง ให้เด็กและเยาวชน โดยผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ ที่สนุกและหลากหลาย เช่น กิจกรรมช่วยเหลือสังคม รักษ์สิ่งแวดล้อม สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น อันจะทำให้เด็กและเยาวชนดำเนินชีวิตโดยอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างเกิดประโยชน์และมีความสุข และอยู่ร่วมกับนิเวศวิทยาได้อย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรมีความหลากหลายของเนื้อหาตามสภาวะภูมิสังคมของแต่ละโรงเรียน แต่ที่สุดแล้วต้องปลูกฝังให้เด็กและเยาวชน มีวิถีคิด อุบนิสัย และพฤติกรรม ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมจริยธรรม/ศีลธรรม เพื่อฝึกให้มีจิตสำนึกสาธารณะ ฝึกทักษะ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกให้รู้จักพอ ในความต้องการของตนเอง ไม่โลภมาก ไม่เอาัดเอาเปรียบผู้อื่น รู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปัน ใช้ทรัพยากรทุกอย่างที่มีอยู่อย่างเห็นคุณค่าและคุ้มค่า ซึ่งท้ายที่สุดแล้ว จะทำให้เกิดการขัดเกลาฝึกฝนให้สามารถใช้ชีวิตอย่างสมดุล และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้าน ต่างๆ ได้

นอกจากนี้ วิจารณ์ จุลมุลิก (2559, หน้า 290) กล่าวว่า การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 4) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้นำความเห็นของนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 รายละเอียดดังตาราง 7

ตาราง 7 การสังเคราะห์กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	
	1.พิจารณา 2.ปรึกษา 3.ปรึกษา 4.ปรึกษา 5.ปรึกษา 6.ปรึกษา 7.ปรึกษา 8.ปรึกษา 9.ปรึกษา 10.ปรึกษา 11.ปรึกษา 12.ปรึกษา 13.ปรึกษา 14.ปรึกษา 15.ปรึกษา 16.ปรึกษา 17.ปรึกษา 18.ปรึกษา 19.ปรึกษา 20.ปรึกษา 21.ปรึกษา 22.ปรึกษา 23.ปรึกษา 24.ปรึกษา 25.ปรึกษา 26.ปรึกษา 27.ปรึกษา 28.ปรึกษา	ความถี่
1.ด้านการพัฒนาวิชาการ	✓	3
2.ด้านการพัฒนาระบบงบประมาณ	✓	7
3.ด้านการพัฒนางานบุคคล	✓	3
4.ด้านการพัฒนางานบริหารทั่วไป	✓	3
5.ด้านการจัดการเรียนการสอน	✓	2
6.ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	✓	1
		รวม
		3
		10.71
		7
		25.00
		3
		10.71
		2
		7.14
		1
		3.57

ตาราง 7 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น				
	1.พิจารณา งบประมาณ (2550)	2.พิจารณา งบลงทุน (2551)			
	3.กระทรวงศึกษาธิการ (2552)	4.รพท. สันติผลธรรม (2552)			
	5.เครือข่าย รวงทอง (2552)	6.ราชภัฏ เต็มคำ (2554)			
	7.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554)	8.เสรี พรหมฤทธิ์ (2554)			
	9.โสภณ เรืองฤทธิ์ (2554)	10.เนาวรัตน์ นาคพงษ์ (2555)			
	11.ศลมา ทิมมิ่ง (2555)	12.โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ (2555)			
	13.ดร.วรรณ วงศ์นิคม และสมศักดิ์ บุญธร (2555)	14.อุษณารัตน์ ใจะเชียร (2555)			
	15.ศรีเรือน ยิ้มยอง (2556)	16.ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ศบ. (2554)			
	17.สมวดี ศรีอำไพ (2556)	18.ทรงศักดิ์ โฉมเฉลา (2557)			
	19.ศรีประภา พงษ์ หัตถชาติศิลป์ (2557)	20.อรอนงค์ ตมณิล (2557)			
	21.พรทิพย์ บรรเทา (2558)	22.รุ่งฤดี โชติวิเชียร (2558)			
	23.สภาพร มณีโชติ (2558)	24.พงษ์อนันต์ ธรรมศิริ (2558)			
	25.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558)	26.โรงเรียนสระปทุม (2559)			
	27.ปริญญาชน ธรรมปิยะ (2559)	28.วิภาวรรณ จดมลิข (2559)			
	ความถี่	ร้อยละ			
7.ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	✓	✓	19	67.86	*
8.ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน	✓	✓	16	57.14	*
9.ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	✓	✓	15	53.57	*
10.ด้านการพัฒนาบุคลากร	✓	✓	18	64.29	*
11.ด้านการพัฒนาหลักสูตร	✓		4	14.29	
12.ด้านการจัดการเรียนการสอน	✓		4	14.29	
13.ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายใน สถานศึกษา	✓		2	7.14	

ตาราง 7 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
	1.พิจารณา บัญชี (2550)	2.พิจารณาฯ พิบลตราว (2551)
	3.กระทรวงศึกษาธิการ (2552)	4.รงทิวา สันติผลธรรม (2552)
	5.เอกวิสัย รวงทอง (2552)	6.ธวัชชัย เต็มคำ (2554)
	7.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554)	8.เสรี พรหมฤทธิ์ (2554)
	9.โสภณ เรืองฤทธิ์ (2554)	10.เนาวรัตน์ นาคพงษ์ (2555)
	11.ศลมา ทิมมิ่ง (2555)	12.โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ (2555)
	13.ดาราวรรณ วงศ์นิคม และสมศักดิ์ บุญธธา (2555)	14.อุษณารัตน์ ใจะเชียร (2555)
	15.ศรีเรือน ยิ้มยอง (2556)	16.ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ศค. (2554)
	17.สมวดี ศรีอำไพ (2556)	18.ทรงศักดิ์ โฉมเหลา (2557)
	19.ศรประภา พงษ์ หัตถาศิลป์ (2557)	20.อรอนงค์ ดมณิล (2557)
	21.พรทิพย์ บรรเทา (2558)	22.รุ่งฤดี โชติวิเชียร (2558)
	23.สถาพร มณีโชติ (2558)	24.พงษ์อนันต์ ธรรมศิริ (2558)
	25.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558)	26.โรงเรียนสระปทุม (2559)
	27.ปริญญาชน ธรรมปิยา (2559)	28.วิภาวรรณ จดมสิริก (2559)
	ความถี่	ร้อยละ
14.ด้านการจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษา		2
15.ด้านการให้ครูปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา		3
16.ด้านการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา		2
17.ด้านการขยายผลและพัฒนาเครือข่าย		4
18.ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์		1
19.ด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล		3
		7.14
		10.71
		7.14
		14.29
		3.57
		10.71
		ผลกำลังค่าที่

ตาราง 7 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	
	1.พิจารณา 2.พิจารณา 3.พิจารณา 4.พิจารณา 5.พิจารณา 6.พิจารณา 7.พิจารณา 8.พิจารณา 9.พิจารณา 10.พิจารณา 11.พิจารณา 12.พิจารณา 13.พิจารณา 14.พิจารณา 15.พิจารณา 16.พิจารณา 17.พิจารณา 18.พิจารณา 19.พิจารณา 20.พิจารณา 21.พิจารณา 22.พิจารณา 23.พิจารณา 24.พิจารณา 25.พิจารณา 26.พิจารณา 27.พิจารณา 28.พิจารณา	1.พิจารณา 2.พิจารณา 3.พิจารณา 4.พิจารณา 5.พิจารณา 6.พิจารณา 7.พิจารณา 8.พิจารณา 9.พิจารณา 10.พิจารณา 11.พิจารณา 12.พิจารณา 13.พิจารณา 14.พิจารณา 15.พิจารณา 16.พิจารณา 17.พิจารณา 18.พิจารณา 19.พิจารณา 20.พิจารณา 21.พิจารณา 22.พิจารณา 23.พิจารณา 24.พิจารณา 25.พิจารณา 26.พิจารณา 27.พิจารณา 28.พิจารณา
20. ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	✓	
21. ด้านการวัดและการประเมินผลการศึกษา		✓
22. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	✓	
23. ด้านการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน		✓
24. ด้านการวางแผน		✓
25. ด้านการดำเนินงาน	✓	
	1	3.57
	1	3.57
	3	10.71
	1	3.57
	2	7.14
	1	3.57
ผลสัมฤทธิ์		
ร้อยละ		
ผลสัมฤทธิ์เฉพาะ		

ตาราง 7 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความคิดเห็น	1.พินิจ บัญเพลิง (2550) 2.ปริญญา พิบลสวัสดิ์ (2551) 3.กระทรวงศึกษาธิการ (2552) 4.รุ่งทิภา สันติผลธรรม (2552) 5.เอกฉัตร รวงทอง (2552) 6.ธวัชชัย เต็มคำ (2554) 7.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) 8.เสรี พรหมฤทธิ์ (2554) 9.โสภณ เรืองฤทธิ์ (2554) 10.เนาวรัตน์ นาคพงษ์ (2555) 11.คณิกา ทวมย์ (2555) 12.โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ (2555) 13.คารวรรณ วงศ์นิคม และสมศักดิ์ บุญเสถียร (2555) 14.อัคราพรรณ ไชยะเชียว (2555) 15.ศรีเรือน อี่ยมยอง (2556) 16.ศุภชัยโตเตลีสันเศรษฐกิจพอเพียง ศธ. (2554) 17.สมวุฒิ ศรีชัยโพ (2556) 18.ทรงศักดิ์ โคมเกล้า (2557) 19.ศรประภา พงษ์ หัตถาศิลป์ (2557) 20.อรอนงค์ ตมณิล (2557) 21.พรทิพย์ บรรเทา (2558) 22.รุ่งฤดี โชติวิเชียร (2558) 23.สถาพร มณีโชติ (2558) 24.พงษ์อนันต์ ธรรมศิริ (2558) 25.สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558) 26.โรงเรียนสระปทุม (2559) 27.ปริญญาพร ธรรมปิชา (2559) 28.วิภาวรรณ จลมลิก (2559) ความถี่ ร้อยละ ผลการสังเกต			
26.ด้านอาคารและสถานที่		1	3.57	
27.ด้านการประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียน		1	3.57	
28.การยกระดับศักยภาพความเป็นผู้นำ	☒ ☒	3	10.71	
29.การพัฒนาการบริหารงานแบบบูรณาการ	☒	1	3.57	
30.การส่งเสริมการจัดการความรู้	☒	1	3.57	
31.การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยี	☒ ☒	2	7.14	
32.การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ	☒	2	7.14	
33.การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	☒	1	3.57	

จากตาราง 7 ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้ 33 ด้าน ได้คัดเลือกด้านที่มีความถี่ร้อยละ 30 ขึ้นไป เพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา มีความถี่เท่ากับ 19 คิดเป็นร้อยละ 67.86
2. ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน มีความถี่เท่ากับ 16 คิดเป็นร้อยละ 55.17
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความถี่เท่ากับ 15 คิดเป็นร้อยละ 57.14
4. ด้านการพัฒนาบุคลากร มีความถี่เท่ากับ 18 คิดเป็นร้อยละ 64.29

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้ 4 กลยุทธ์ ดังนี้

1. กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. กลยุทธ์ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เนื้อหาและหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนสามารถยึดมั่นเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต
3. กลยุทธ์ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่สถานศึกษาหรือครูผู้สอนจัดให้แก่ผู้เรียนเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดในการจัดการเรียนการสอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
4. กลยุทธ์ด้านการพัฒนาบุคลากร หมายถึง การสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจในเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากร

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเพื่อสังเคราะห์กิจกรรมของแต่ละกลยุทธ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

นักวิชาการและหน่วยงานต่างๆ ให้ความเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

พีรภาว บุญเพลิง (2550, หน้า 5) กล่าวว่า การบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

1. ด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่ามีการบำรุงดูแลและพัฒนาให้อยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัยเหมาะสมพร้อมที่จะใช้ประโยชน์ มีการติดตามและตรวจสอบการใช้งานและกำหนดแนวทางการวางแผนการบริหารจัดการอย่าง รอบคอบเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ด้านความสัมพันธ์ชุมชน หมายถึง การวางแผนสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเข้าใจสภาพความต้องการของท้องถิ่นสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและเครือข่ายผู้ปกครองชุมชนมามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความเหมาะสมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรียานุช พิบูลสรารุช (2551, หน้า 12) กล่าวถึงการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า ประกอบด้วย 1) ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรและ 2) การปลูกฝังให้เป็นวิถีสัมพันธ์ชีวิตและชุมชน

ส่วนรุ่งทิwa สันติผลธรรม (2552, หน้า 47-49) กล่าวว่า สถานศึกษาควรมีการจัดระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. ทบทวนปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างและกระบวนการบริหารจัดการให้สอดคล้องหรือรองรับการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงโดยเน้นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมีความพอประมาณมีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

2. กำหนดนโยบายแผนงาน/โครงการและกิจกรรมและการปรับปรุงเพิ่มเติมหรือจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา

3. มีการดำเนินการตามแผนอย่างเป็ระบบและมีการติดตามประเมินผล อย่างต่อเนื่อง

สำหรับเกาวัลย์ รวงทอง (2552, หน้า 7-8) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริหารจัดการศึกษา ประกอบด้วย

1. การจัดระบบบริหารจัดการงานของโรงเรียนให้ครอบคลุมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

3. การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

5. การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

ขณะที่เสรี พรหมฤทธิ์ (2554, หน้า 3-4) กล่าวว่า การบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

1. มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน

2. มีนโยบายน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี

3. บริหารอาคารสถานที่และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอยู่อย่างพอเพียง

ส่วนดารุวรรณ วงศ์นิคม (2555, หน้า 5-8) กล่าวถึงการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่า ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานภายในสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) การจัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) การวางแผนการใช้งบประมาณ ยึดหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำแผนการใช้งบประมาณโดยพิจารณาความเร่งด่วน ความสำคัญของปัญหา และผลกระทบต่าง ๆ ที่มีต่อนักเรียน รวมถึงการจัดงบประมาณ

สำรองไว้ส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหา และ 4) การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล กำกับ และเฝ้าระวังพฤติกรรมนักเรียนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน

สำหรับสมวุฒิ ศรีอำไพ (2556, หน้า 4) กล่าวว่า การบริหารจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 1) การปรับโครงสร้าง 2) การปรับ กระบวนการบริหาร 3) การจัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา 4) การจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อม และ 5) การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

ขณะที่ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557, หน้า 39-40) กล่าวว่า การบริหาร จัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

1. ดานการบริหารทั่วไป แนวปฏิบัติคือส่งเสริมการบริหารและจัด การศึกษา ของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่เน้นความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ของ งานเป็นหลัก ยึดหลักธรรมาภิบาล ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม พัฒนา ปรับปรุงอาคารสถานที่และสภาพภูมิทัศน์ของสถานศึกษาให้สะอาดร่มรื่นอยู่ในสภาพที่ มั่นคงปลอดภัย เหมาะสม พรอมที่จะใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเอื้อต่อ การเรียนรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้ แหล่งอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมสถาปัตยกรรมของท้องถิ่นและของ ชาติ ส่งเสริมคุณธรรมภายในโรงเรียนเน้นความเป็น ประชาธิปไตยในการปฏิบัติกิจกรรม มีการจัดทำโครงการและกิจกรรมดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่าง สม่่าเสมอ

2. ดานการบริหารงบประมาณ แนวปฏิบัติคือ การดำเนินงานตอง กำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานโดยมุ่งที่ผู้เรียนเป็นหลักบริหาร จัดการงบประมาณโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ยึดหลักธรรมาภิบาลที่เน้นความถูกต้องของระเบียบและกฎหมาย ความเป็นธรรมใน การจัดสรรงบประมาณ มีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่าและรักษา ทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีข้อมูลพร อมต่อการรายงานผลการใช้งบประมาณตอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ตลอดจนการประสานเครือข่ายหรือองค์กรอื่น ๆ ในการให้การสนับสนุนดานงบประมาณ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558, หน้า 1) ได้กำหนด
รายการประเมินสถานศึกษาพอเพียงด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาไว้ว่า มี 4
องค์ประกอบ และ 14 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 นโยบาย

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีนโยบายน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา
ขับเคลื่อนในสถานศึกษาและบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปีที่
น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติ
การประจำปีที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 นำผลการติดตามมาพัฒนานโยบาย/แผนงาน/โครงการ
ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 วิชาการ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการ
บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการ
ที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ติดตามผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการที่
ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 นำผลการติดตามไปพัฒนาแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม
ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 3 งบประมาณ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของ
สถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ดำเนินการตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณของ
สถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 นำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุงการบริหาร
จัดการงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 4 บริหารทั่วไป

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 บริหารอาคารสถานที่และจัดการแหล่งเรียนรู้ใน
สถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัด
กิจกรรม การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์กิจกรรมของกลยุทธ์การบริหาร
จัดการของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี
ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 รายละเอียด
ดังตาราง 8

ตาราง 8 กิจกรรมของกลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ของกลยุทธ์การบริหาร
โรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความเห็น	กิจกรรมของกลยุทธ์ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา											
	1. ปรากฏ บุญเพลิง (2550)	2. ปรีชา สุข พิบูลสงคราม (2551)	4. สอนรุ่งทิภา สันติพิพัฒน (2552)	5. เกวัญลย์ รุ่งทอง (2552)	6. เสรี พรหมฤทธิ์ (2554)	7. ศารุวรรณ วงศ์นิคม (2555)	8. สมฤดี ศรีอำไพ (2556)	9. ศรีประภาพงษ์ หัตถชาติศิลป์ (2557)	10. สอศ. (2558)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
1. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม	√			√	√		√			4	40.00	*
2. ความสัมพันธ์ชุมชน	√									1	10.00	
3. การสร้างวัฒนธรรมองค์กร		√								1	10.00	
4. การปลูกฝังให้เป็นวิถีชีวิตของชุมชน		√								1	10.00	
5. ปรับปรุงโครงสร้างองค์กร			√				√			2	20.00	
6. กำหนดนโยบาย/แผนงาน/โครงการ			√		√	√		√		4	40.00	*

ตาราง 8 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความเห็น	กิจกรรมของกลยุทธ์ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา										ผลการสังเกต	
	1. พิธีภาว บุญเพลิง (2550)	2. ปริญญาฯ พิบูลสงคราม (2551)	4. ส่วนรุ่งทิวา สันติพัฒนธรรม (2552)	5. เก้าอ้อย รวงทอง (2552)	6. เสรี พรหมฤทธิ์ (2554)	7. ศารุวรรณ วงศ์นิคม (2555)	8. สมภูติ ศรีอำไพ (2556)	9. ศรีประภาพงษ์ ทัศนศิลป์ (2557)	10. สอศ. (2558)	ความถี่		ร้อยละ
7. การดำเนินการตามแผน			√							1	10.00	
8. การติดตามประเมินผล			√	√						2	20.00	
9. การจัดระบบการบริหารจัดการ			√	√		√	√			4	40.00	*
10. การจัดระบบนิเทศภายใน				√			√			2	20.00	
11. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน				√	√	√				3	30.00	*
12. การวางแผนการใช้งบประมาณ						√		√	√	3	30.00	*
13. ดานการบริหารทั่วไป								√		1	10.00	
14. ด้านวิชาการ								√		1	10.00	

จากตาราง 8 ผู้วิจัยให้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 30 ขึ้นไปเพื่อคัดเลือกเป็นกิจกรรมของกลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ ของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้ 5 กิจกรรม ดังนี้

1. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม มีความถี่เท่ากับ 4 คิดเป็นร้อยละ 40.00
2. การกำหนดนโยบาย /แผนงาน/ โครงการ มีความถี่เท่ากับ 4 คิดเป็นร้อยละ 40.00
- 3.การจัดระบบการบริหารจัดการ มีความถี่เท่ากับ 4 คิดเป็นร้อยละ 40.00
4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน มีความถี่เท่ากับ 3 คิดเป็นร้อยละ 30.00

5. การวางแผนการใช้งบประมาณ มีความถี่เท่ากับ 3 คิดเป็นร้อยละ 30.00 สรุปได้ว่า กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 1) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม 2) การกำหนดนโยบายแผนงาน/โครงการ 3) การจัดระบบการบริหารจัดการ 4) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน และ 5) การวางแผนการใช้งบประมาณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์สภาพปัญหา กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการ จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้เป็นแหล่งเรียนรู้ จัดโครงการและกิจกรรม และประเมิน สรุปผล และรายงานผล ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. การกำหนดนโยบายแผนงาน/โครงการ หมายถึง การกำหนดนโยบายแผนงาน/โครงการในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์นโยบายและแผนงาน/โครงการของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน กำหนดนโยบายและแผนงาน/โครงการ โดยจัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการขับเคลื่อนดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงาน ประจำปี โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในโรงเรียน ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนนโยบาย ตลอดจนนำผลการติดตามมาปรับปรุงพัฒนา สรุปและรายงานผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน

3. การจัดระบบการบริหารจัดการ หมายถึง การจัดระบบการบริหารจัดการในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดระบบการบริหารจัดการ กำหนดกลยุทธ์และแผนงาน/โครงการ ดำเนินการจัดระบบการบริหารจัดการตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ จัดระบบโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงาน และประเมิน สรุปผล และรายงานผล การจัดระบบการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการบริหารจัดการ กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การมีส่วนร่วมของ

ผู้ปกครองและชุมชนดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ในการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตร การเรียนการสอนและประเมิน สรุปผล และรายงานผล ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. การวางแผนการใช้งบประมาณ หมายถึง การวางแผนการใช้งบประมาณในสถานศึกษา วิเคราะห์ปัญหาในการบริหารจัดการด้านการเงินของโรงเรียน กำหนดแนวทาง/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการใช้งบประมาณ ดำเนินการตามแผนงาน/งบประมาณของโรงเรียน จัดให้มีการระดมทุน ทรัพยากรและงบประมาณเพื่อการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ติดตามผลการตรวจสอบการใช้งบประมาณ ในการบริหารจัดการและประเมิน สรุปผล และรายงานผลการวางแผนการใช้งบประมาณ

5.2 กลยุทธ์ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

นักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

พีรภาว บัญเพลิง (2550, หน้า 6) กล่าวว่า การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาว่า ประกอบด้วย

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาหมายถึงการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการในหลักสูตรสถานศึกษาและปรับใช้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนโดยมีการวิเคราะห์ ประเมินสภาพแวดล้อมและความพร้อมของโรงเรียนก่อนนำหลักสูตรไปใช้และมีการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะๆ

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และเหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนและบริบทของโรงเรียนมีการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การวางแผนการสอนก่อนทำการสอนเกี่ยวกับเนื้อหาสาระเศรษฐกิจพอเพียง มีการสำรวจปัญหาพื้นฐานและความต้องการโดยคำนึงถึงความสนใจความถนัดศักยภาพและเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละวัย ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้การปฏิบัติจริงสามารถผสมผสานความรู้ต่างๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การนำสื่อและแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา โดยมีการพิจารณาคัดเลือกสื่อในท้องถิ่น มีสื่อและเทคโนโลยีที่เพียงพอต่อความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน สามารถผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาขึ้นใช้เอง โดยมีการจัดทำทะเบียนสื่อและแหล่งเรียนรู้ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อประโยชน์ในการใช้งานตามความเหมาะสม

5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและศักยภาพของผู้เรียนแต่ละวัยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำหรับปริญญานุช พิบูลสรารุช (2551, หน้า 12) กล่าวว่า การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจด้านการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ชั้นปี (รายวิชาพื้นฐาน) การจัดทำหน่วย/แผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การจัดทำสื่อ/แหล่งเรียนรู้ และการจัดทำเครื่องมือวัด/ประเมินผลเกณฑ์การผ่านช่วงชั้น

ส่วนรุ่งทิวา สันติผลธรรม (2552, หน้า 47-49) กล่าวว่า สถานศึกษาคควรมีการพัฒนาหรือบูรณาการเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงเขาไปในหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนดังนี้

1. สถานศึกษานำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพิจารณาปรับปรุงหรือเพิ่มเติมวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษา

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรปรับปรุงหรือเพิ่มเติมมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหลักสูตรสถานศึกษา

3. กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรปรับปรุงเพิ่มเติมหรือจัดทำสาระการเรียนรู้ หน่วยการจัดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตตามมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละวงชั้น ตามขอ 1, 2

4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหา ฯลฯ ที่เริ่มจากชีวิตประจำวันและเชื่อมโยงสู่ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ และสังคมโลก

5. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นการทดลองการปฏิบัติจริงทั้งในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา ทั้งในรูปแบบของการจัดทำโครงการ โครงงาน และอื่น ๆ ทั้งการศึกษารายบุคคลและเป็นกลุ่ม

6. วัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ (Knowledge) 2) ด้านทักษะกระบวนการ (Process) และ 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute)

ขณะที่เถาว์วัลย์ รวงทอง (2552, หน้า 7-8) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) การจัดและพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน สำหรับเสรีพรหมถฤทธิ (2554, หน้า 3-4) กล่าวถึงการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ว่า มี 6 งาน คือ 1) การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับชั้น และแผนจัดการเรียนรู้ บูรณาการหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ทุกระดับชั้น 2) การนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล 3) การนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน 4) การจัดทำเครื่องมือเพื่อวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5) การศึกษา/วิเคราะห์/วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 6) จัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

दारววรรณ วงศ์นิคม (2555, หน้า 7-8) กล่าวถึงการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1) ด้านการพัฒนาและการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย (1) การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบรรจุไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษา (2) การวางแผนและ

ร่วมมือกันในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง (3) การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการให้ครอบคลุมทุกด้าน และสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการทางด้านวิชาชีพ (4) จัดหลักสูตรและกิจกรรมส่งเสริมความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ ในขณะเดียวกันทั้งครูและนักเรียนต้องรู้จักใช้สติปัญญาหาเหตุผลในการดำเนินชีวิตอย่างชาญฉลาด และ (5) จัดหลักสูตรโดยสอดแทรกกิจกรรม ให้นักเรียนรู้จักหน้าที่พลเมืองดี ซื่อสัตย์ สุจริต ซ้ำนหมั่นเพียร มีความอดทนและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปันความสุขซึ่งกันและกัน

2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนด ให้เป็นนโยบายของสถานศึกษาในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของสังคมและการตลาด เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาจะได้มีอาชีพ ปลูกฝังค่านิยมในการประกอบอาชีพและดำเนินการให้เป็นรูปธรรม จนเกิดเป็นอาชีพอิสระที่หลากหลาย เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันการว่างงาน (2) มีการนำทรัพยากรในท้องถิ่นและชุมชนมาใช้สนับสนุนการเรียนรู้อตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดทำโครงการการเรียนรู้ที่หลากหลายตามภูมิสังคมอย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (4) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเปรียบเทียบให้เห็นว่าการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้แล้วจะเกิดผลอย่างไรและถ้าหากไม่นำมาใช้ผลที่เกิดจะแตกต่างอย่างไร และ (5) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในทุกแผนกวิชา

อัจฉราวรรณ ใจยะเขียว (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนควรจัดให้มีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับชั้น สำหรับสมวุฒิศรีอำไพ (2556, หน้า 4) กล่าวว่า 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องบูรณาการเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาทุกสาระการเรียนรู้และ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) การจัดการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน 3) วัดและประเมินผลผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะพึงประสงค์ 4) กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และ 5) พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนศรประภาพงษ์หัตถาศิลป์ (2557, หน้า 39) กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 1) การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เขาไปในหน่วยการเรียนรู้ทุกชั้นและทุกกลุ่มสาระ 2) กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา 4) พัฒนาเครื่องมือการวัดผลประเมินผลที่เที่ยงตรง ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้และเหมาะสมกับผู้เรียน 5) พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น 6) มีการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองและกำหนดเป้าหมายการศึกษาได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตน 7) ปลูกฝังค่านิยมให้ผู้เรียนมีความพอประมาณ รู้จักประมาณตน มีเหตุผลปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ บนพื้นฐานของความเป็นสติปัญญา ยึดทางสายกลางในการปฏิบัติงาน มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ 8) มีความรอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องของสามารถวิเคราะห์และปฏิบัติด้วยความรอบคอบระมัดระวังและ 9) มีคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบ และอยู่รวมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและยั่งยืน

ขณะที่อรอนงค์ ดุมนิล (2557, หน้า 11) กล่าวว่า การจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การให้ความร่วมมือของผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) การผลิตสื่อเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5) การใช้สื่อการเรียนรู้ การเผยแพร่สื่อ/แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6) การค้นหาหรือมีส่วนร่วม ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน 7) การวางแผนการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายครอบคลุมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระ การนำผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไขพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558, หน้า 2-3) กล่าวถึงรายการประเมินสถานศึกษาพอเพียง ด้านที่ 2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ว่า มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

- องค์ประกอบที่ 1 หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้
- ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผลการนำหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 มีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัยเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- องค์ประกอบที่ 2 การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้
- ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆตามมาตรฐานการเรียนรู้
- ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 คุณภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ
- ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ
- ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- องค์ประกอบที่ 3 สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 จัดทำ/ผลิต/ใช้/เผยแพร่สื่อการเรียนรู้เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 จัดทำ/พัฒนา/เผยแพร่แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน
- องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและ
สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 รายงานผลการประเมินและนำมาปรับปรุง/พัฒนาการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 จัดแสดง/ เผยแพร่/ ประกวด/ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงาน
ของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์กิจกรรมของกลยุทธ์ด้านการ
บริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการ ภาค 11 รายละเอียดดังตาราง 9

ตาราง 9 กิจกรรมของกลยุทธ์ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
ของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี
ประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความเห็น	กิจกรรมของกลยุทธ์ ด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน													
	1. ภิรมภาว บัญเพลิง (2550)	2. ปริญานุช พิบุลสรวาท (2551)	3. รุ่งทิภา สันติผลธรรม (2552)	4. เกียรติย์ รวงทอง (2552)	5. เสรี พรหมฤทธิ์ (2554X)	6. ดารุวรรณ วงศ์นิคม (2555)	9. อัจฉราวรรณ ใจยะเขียว (2555)	10. สมวุฒิ ศรีอำไพ (2556)	11. ศรประภาพงษ์ หัตถาศิลป์ (2557)	12. อรอนงค์ ดุมนิล (2557)	13. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา (2558)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	✓			✓								2	15.38	
2. การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงบรรจุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา						✓						1	7.69	
3. การจัดทำและพัฒนาหลักสูตร บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง						✓						1	7.69	

ตาราง 9 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความเห็น	กิจกรรมของกลยุทธ์ ด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน													
	1. ปรึกษา บัญชีเพลิง (2550)	2. ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ (2551)	3. รุ้งทิวา สันติผลธรรม (2552)	4. เกวัญ รวงทอง (2552)	5. เสรี พรหมฤทธิ์ (2554X)	6. ดารุวรรณ วงศ์นิคม (2555)	9. อัจฉราวรรณ ไชยะเชียว (2555)	10. สมภูติ ศรีอำไพ (2556)	11. ศรีประภาพงษ์ หัตถชาติศิลป์ (2557)	12. อรอนงค์ ดุมนิล (2557)	13. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
4. จัดหลักสูตรและกิจกรรมส่งเสริม						√						1	7.69	
5. ปรับปรุงเพิ่มเติมหรือจัดทำสาระ การเรียนรู้			√				√					2	15.38	
6. การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้		√			√		√	√		√	√	6	46.15	*
7. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	√			√								2	15.38	
8. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	√	√			√			√		√		5	38.46	*
9. การบูรณาการหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้											√	1	7.69	
10. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้น การฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์			√									1	7.69	
11. การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้น การทดลอง การปฏิบัติจริง			√					√				2	15.38	
13. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	√		√		√			√		√	√	6	46.15	*
14. การจัดทำเครื่องมือวัด/ประเมินผล		√										1	7.69	
15. การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ชั้นปี		√										1	7.69	
16. ปรับปรุงหรือเพิ่มเติมมาตรฐาน การเรียนรู้ในแต่ละวงชั้น			√									1	7.69	

ตาราง 9 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความเห็น	กิจกรรมของกลยุทธ์ ด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน													
	1. ปรากฏ บุญเพลิง (2550)	2. ปริญญา ชูบุณสรากูธ (2551)	3. รุ่งทิวา สันติผลธรรม (2552)	4. เกวัญย์ รวงทอง (2552)	5. เสรี พรหมฤทธิ์ (2554X)	6. ตารุวรรณ วงศ์นิคม (2555)	9. อัจฉราวรรณ ไชยะเชียว (2555)	10. สมฤดี ศรีอำไพ (2556)	11. ศรีประภาพงษ์ หัตถชาติศิลป์ (2557)	12. อรอนงค์ ดุมนิล (2557)	13. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเคราะห์
17. การนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล					√			√				2	15.38	
18. การศึกษาวิเคราะห์/วิจัย เพื่อ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน					√							1	7.69	
19. การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการ						√						1	7.69	
20. กำหนดให้เป็นนโยบายของ สถานศึกษา						√						1	7.69	
21. การนำทรัพยากรในท้องถิ่น ชุมชน มาใช้สนับสนุนการเรียนรู้ตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง						√						1	7.69	
22. การส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดทำโครงการ การเรียนรู้ที่หลากหลาย						√						1	7.69	
23. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม						√						1	7.69	
24. การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้	√											1	7.69	
25. การกำหนดคุณลักษณะของ ผู้เรียนอันพึงประสงค์								√				1	7.69	
26. การผลิตสื่อนวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา		√						√		√	√	4	30.77	*

ตาราง 9 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความเห็น	กิจกรรมของกลยุทธ์ ด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน													
	1. พิธีการ บุญเพ็ญ (2550)	2. ปริญญาซุ พิบูลสงคราม (2551)	3. รุ่งทิวา สันติผลธรรม (2552)	4. เกวัญ รวงทอง (2552)	5. เสรี พรหมฤทธิ์ (2554X)	6. ตารุวรรณ วงศ์นิคม (2555)	9. อัจฉราวรรณ ไชยะเชียว (2555)	10. สมภูติ ศรีอำไพ (2556)	11. ศรีประภาพงษ์ หัตถาศิลป์ (2557)	12. อรอนงค์ ดุมนิล (2557)	13. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558)	ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเกต
25. การกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียน อันพึงประสงค์							√					1	7.69	
26. การผลิตสื่อนวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา		√					√		√	√		4	30.77	*
27. การแนะแนวการศึกษา							√					1	7.69	
28. การปลูกฝังค่านิยม							√					1	7.69	
29. การมีคุณธรรมจริยธรรม							√					1	7.69	
30. การมีส่วนร่วมของชุมชน							√					1	7.69	

จากตาราง 9 ผู้วิจัยให้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 30 ขึ้นไป เพื่อคัดเลือกเป็นกิจกรรมของกลยุทธ์ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้ 4 กิจกรรม ดังนี้

1. การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้ มีความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ

46.15

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความถี่เท่ากับ 5 คิดเป็นร้อยละ 38.46

3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 46.15

4. การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีความถี่เท่ากับ 4 คิดเป็นร้อยละ 30.77

สรุปได้ว่า กลยุทธ์ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 1) การจัดทำหน่วย/แผนการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 4) การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดทำหน่วย/แผนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดทำหน่วย/แผนการเรียนรู้ในสถานศึกษา วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของโรงเรียนและชุมชนในการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแผนการศึกษาเพื่อบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน จัดทำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการ และมีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา ครูวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและประเมินผล การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กำหนดแผนงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัด

แสดงผลงานและประกวดโครงงานเกี่ยวกับผลงานของผู้เรียน และประเมิน สรุปผล และ รายงานผล นำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา

4. การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การผลิต สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอนใหม่ๆ นวัตกรรมที่หลากหลายมาใช้ในกิจกรรมการเรียน การสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแนวทางวิธีการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย จัดทำ/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญา ท้องถิ่นในชุมชน ที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน จัดทำ สื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองบน ฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน

5.3 กลยุทธ์ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

นักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้
 พิธาร์ว บุญเพลิง (2550, หน้า 5) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ใ้บอกทิศทางหรือสภาวะความสำเร็จในการดำเนินงานการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว/ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การแนะแนวทาง วิชาการและวิชาชีพ โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ผู้เรียนรู้จักตนเองมี ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถพัฒนาและวางแผนอนาคต ของตนเองและจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนเป็น รายบุคคลโดยความร่วมมือของครูทุกคน

2. กิจกรรมนักเรียน หมายถึง การวางแผนการจัดกิจกรรม/โครงการ/ โครงงาน/ชุมนุม/ชมรมโดยกำหนดจำนวนสมาชิกและเวลาให้เหมาะสม เปิดโอกาสให้ชุมชนเข ้ามามีส่วนรวมเพื่อให้กิจกรรมเกิดความยั่งยืน มีส่วนแก้ปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาสอดคล้อง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนเถาว์ลัย รวงทอง (2552, หน้า 7-8) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) ด้านการดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ 3) ด้านความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ในขณะที่ เสรี พรหมฤทธิ์ (2554, หน้า 3-4) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 1) มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหา/พัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเองได้อย่างสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ 4) มีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วัฒนธรรม/ หลักคำสอนทางศาสนาในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

อัจฉราวรรณ ใจยะเขียว (2555, บทคัดย่อ) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ จัดให้มีการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน จัดให้มีกิจกรรมนักเรียน ทั้งกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ชมรม ชุมชม ส่งเสริมในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ส่วนอรอนงค์ ดุมนิล (2557, หน้า 12) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักศักยภาพของตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) การจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การปรับปรุงหรือพัฒนาการศึกษาและการประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้วางแผนอนาคตของตนเองที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5) การจัดกิจกรรม/โครงการที่เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียนผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อให้ผลของกิจกรรมมีความยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ 6) การจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด หรือ ผู้บำเพ็ญประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558, หน้า 27-28) กล่าวถึงรายการประเมินสถานศึกษาพอเพียง ด้านที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า มี 3 องค์ประกอบ 15 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีแผนงานแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 ติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมนักเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีแผนงาน/โครงการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนเพื่อให้ผู้เรียน อยู่อย่างพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 จัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุม/ชมรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 มีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วัฒนธรรม/หลักคำสอนทางศาสนาในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 ติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.6 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนากิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา/พัฒนาสถานศึกษา/ชุมชนด้านเศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนาการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์กิจกรรมของกลยุทธ์ด้านการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้ดังตาราง

10

ตาราง 10 กิจกรรมของกลยุทธ์ด้านการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความเห็น	กิจกรรมของกลยุทธ์ การจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						ความถี่ ร้อยละ	ผลการสังเกต	
	1. พิธักบุญเพลิง (2550)	2. เก้าอี้ รวงทอง (2552)	3. เสรี พรหมฤทธิ์ (2554)	4. อัศจรรย์รรณ ใจะเขียว (2555)	5. อรอนงค์ ดุมนิล (2557)	6. สดศ. (2558)			
1. กิจกรรมแนะแนว	√		√	√	√	√	5	83.33	*
2. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	√		√	√		√	4	66.67	*
3. กิจกรรมนักเรียน	√					√	2	33.33	*
4. ด้านความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		√					1	16.67	
5. การดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		√					1	16.67	

ตาราง 10 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความเห็น	กิจกรรมของกลยุทธ์ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						ความถี่	ร้อยละ	ผลการสังเกต
	1. ศึกษานิเทศก์ (2550)	2. ศึกษานิเทศก์ รงทอง (2552)	3. เสรี พรหมฤทธิ์ (2554)	4. อัจฉราวรรณ ไชยะติเยว (2555)	5. อรอนงค์ ดุมนิล (2557)	6. สดต. (2558)			
6. จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือ ผู้นำเพื่อประโยชน์			√	√	√	√	4	66.67	*
7. การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น			√				1	16.67	
8. การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักศักยภาพของตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					√		1	16.67	
9. การปรับปรุงหรือพัฒนาการศึกษาและการประกอบ อาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					√		1	16.67	
10. การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้วางแผนอนาคตของตนเอง ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					√		1	16.67	
11. การจัดกิจกรรม/ โครงการที่เน้นการมีส่วนร่วมระหว่าง ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน					√		1	16.67	
12. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์						√	1	16.67	

จากตาราง 10 ผู้วิจัยให้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 30 ขึ้นไป เพื่อคัดเลือกเป็น
กิจกรรมของกลยุทธ์ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว มีความถี่เท่ากับ 5 คิดเป็นร้อยละ 83.33
2. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความถี่เท่ากับ 4 คิดเป็นร้อยละ

66.67

3. กิจกรรมนักเรียนมีความถี่เท่ากับ 2 คิดเป็นร้อยละ 33.33

4. จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ มีความถี่เท่ากับ 4 คิดเป็นร้อยละ 66.67

สรุปได้ว่า กลยุทธ์ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในกลยุทธ์การบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 1) กิจกรรมแนะแนว 2) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) กิจกรรมนักเรียน 4) จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว หมายถึง กิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านกิจกรรมแนะแนวสำหรับผู้เรียน กำหนดแผนการ/โครงการกิจกรรมแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการแนะแนวเกี่ยวกับการดำเนินงาน ครูจัดกิจกรรมแนะแนวที่ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียน มีการวัดผล ประเมินผล และติดตามผล นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนว ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแผนการ/โครงการ ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้ จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและได้รับการส่งเสริมพัฒนาด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการจัดกิจกรรมดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน วัดผล ประเมินผล และติดตามผล นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแผนงาน/โครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียน เกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ส่งเสริมผู้เรียน ให้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มีการวัดผล ประเมินผล และติดตามผล การจัดกิจกรรมนักเรียน และ

นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ หมายถึง จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแผนงาน/โครงการ โดยมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและได้รับการส่งเสริมพัฒนาดำเนินการจัดกิจกรรม จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วัตถุประสงค์ ประเมินผล และติดตามผลการจัดกิจกรรม และนำผลการติดตาม มาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.4 กลยุทธ์ด้านการพัฒนาบุคลากร

นักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

พีรภาว บัญเพลิง (2550, หน้า 6) กล่าวว่าการพัฒนาบุคลากรในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

1. การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง หมายถึง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งตามความต้องการและความจำเป็น โดยการวิเคราะห์ภารกิจและประเมินสภาพความต้องการกำลังคนและให้ความยุติธรรมกับบุคลากรทุกคนในการขอเลื่อนตำแหน่ง

2. การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของข้าราชการครูและบุคลากร โดยกำหนดหลักสูตรการพัฒนาให้สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ และความสนใจ รวมถึงการประพฤติปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนรุ่งทิวา สันติผลธรรม (2552, หน้า 49) กล่าวถึงการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการพัฒนาบุคลากรว่า ต้องพัฒนาให้ผู้บริหารครูและกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพร้อมในการดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลงและการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับเถาว์วัลย์ รวงทอง (2552, หน้า 8) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร ได้แก่ 1) การมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) การมีความพร้อมในการดำเนินการตามระบบการกระจายอำนาจ 3) ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ในการบริหารจัดการโรงเรียน ขณะที่เสรี พรหมฤทธิ์ (2554, หน้า 4) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 3 งานย่อย คือ 1) ประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ 2) จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติการกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรของสถานศึกษาและ 3) ติดตามผลการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

อัจฉราวรรณ ใจยะเขียว (2555, บทคัดย่อ) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ 1) การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเอง และ 2) ปฏิบัติภารกิจหน้าที่ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนศรีเรือน ยิ้มย่อง (2556, หน้า 7) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา หมายถึง การวางแผนกรอบอัตรากำลัง การกำหนด แต่งตั้งบุคลากรในการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงศักยภาพความเหมาะสมของผู้สอน ผู้เรียนและท้องถิ่น ในการดำเนินการสอน ผู้บริหาร ครู นักเรียน ต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีการจัดกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อปลูกฝังให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีคุณลักษณะความพอเพียง ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557, หน้า 40) กล่าวว่า แนวปฏิบัติในการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตนแบบอย่างที่ดีแก่สังคม มีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ไมโลภไม่ฟุ้งเฟ้อ และตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล 2) ผลักให้มีการมองไปข้างหน้าและเตรียมตัวตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล ผลักการมองไปข้างหน้าและเตรียมตัวให้พร้อมกับความผันผวนของเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างรู้เท่าทัน 3) การหมั่นแสวงหาความรู้เพื่อให้เกิดความรอบรู้ในศาสตร์ทั้งปวงอันเกี่ยวข้องกับชีวิต โดยเฉพาะความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ดำรงอยู่อย่างเข้มแข็งและพอเพียง 4) มีการกำหนดระเบียบและวัฒนธรรมในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัยและคุณธรรม และ 5) ส่งเสริมการแสวงหาความรู้และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย

ส่วนอรอนงค์ ดุมนิล (2557, หน้า 12) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การพัฒนาผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาให้สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการสู่การเรียนการสอนและการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558, หน้า 29-30) กล่าวถึงรายการประเมินสถานศึกษาพอเพียง ด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ว่า มี 2 องค์ประกอบ 7 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรของสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 การติดตามและขยายผล

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ติดตามผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนาการดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ขยายผลและเผยแพร่ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

นอกจากนี้โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ (2555, หน้า 9) กล่าวว่าการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

1. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติตามตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. นักเรียนปฏิบัติตามหลักคุณธรรมนำความรู้ และมีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ผู้ปกครองและชุมชนมีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์กิจกรรมของกลยุทธ์ด้านการพัฒนาบุคลากรของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้ดังตาราง 11

ตาราง 11 กิจกรรมของกลยุทธ์ด้านการพัฒนาบุคลากรของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความเห็น	กิจกรรมของกลยุทธ์ ด้านการพัฒนาบุคลากร										ผลการสังเคราะห์		
	1.พิรภัก บุญเพลิง (2550)	2.รุ่งทิวา สันติผลธรรม (2552)	3.เกตุวัลย์ รวงทอง (2552)	4.เสวี พรหมฤทธิ์ (2554)	5.อัฉรวารินทร์ ใจยะเจียว (2555)	6.ศรีเรือน อิมยอง (2556)	7.ศรประภา พงษ์ หัตถชาติศิลป์ (2557)	8.อรอนงค์ ดุมนิล (2557)	9. สอศ. (2558)	10. โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ (2555)		ความถี่	ร้อยละ
1. การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง	√			√		√					3	30.00	*
2. การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					√			√			2	20.00	
3. การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		√	√			√				√	4	40.00	*

ตาราง 11 (ต่อ)

นักวิชาการ/หน่วยงาน ที่ให้ความเห็น	กิจกรรมของกลยุทธ์ ด้านการพัฒนาบุคลากร										ผลการสังเคราะห์		
	1. ปรากฏ บุญเพลิง (2550)	2. รุ่งทิวา สันติผลธรรม (2552)	3. เกียรติ รวงทอง (2552)	4. เสรี พรหมฤทธิ์ (2554)	5. อัจฉราวรรณ ใจะเขียว (2555)	6. ศรีเรือน อิมยอง (2556)	7. ศรประภา พงษ์ หัตถชาติศิลป์ (2557)	8. อรอนงค์ ดุมนิล (2557)	9. สอศ. (2558)	10. โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ (2555)		ความถี่	ร้อยละ
4. การเตรียมความพร้อมบุคลากรในการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง		√	√	√	√			√			5	50.00	*
5. การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจ	√	√		√							2	30.00	*
6. ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีคุณลักษณะความพอเพียง						√	√				2	20.00	
7. ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม	√						√				2	20.00	
8. ส่งเสริมความมีวินัยและคุณธรรม									√		1	10.00	
9. ความพร้อมในการดำเนินการตามระบบการกระจายอำนาจ				√							1	10.00	
10. การพัฒนาตนเอง						√					1	10.00	
12. การหมั่นแสวงหาความรู้							√				1	10.00	
13. ติดตามผลการดำเนินงาน				√				√			2	20.00	
14. ผู้ปกครอง ชุมชน มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง									√		1	10.00	

จากตาราง 11 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 30 ขึ้นไป เพื่อคัดเลือกเป็นกิจกรรมของกลยุทธ์ด้านการพัฒนาบุคลากรของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้ 4 กิจกรรม ดังนี้

1. การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง มีความถี่เท่ากับ 3 คิดเป็นร้อยละ 30.00
2. การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความถี่เท่ากับ 3 คิดเป็นร้อยละ 30.00
3. การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความถี่เท่ากับ 4 คิดเป็นร้อยละ 40.00
4. การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีความถี่เท่ากับ 5 คิดเป็นร้อยละ 50.00

สรุปได้ว่า กลยุทธ์ด้านการพัฒนาบุคลากร ในกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 1) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง 2) การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การสร้างความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง หมายถึง การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับปริมาณงาน กำหนดแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังของบุคลากร จัดโครงสร้างอัตรากำลังของบุคลากรที่จะดำเนินการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำกับ ติดตาม ให้อุคลากรปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และโครงสร้างงานที่กำหนดไว้ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนอัตรากำลัง
2. การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม สำหรับการดำเนินชีวิต ส่งเสริมให้บุคลากรครูปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตโรงเรียนให้รางวัลสนับสนุน เชิดชูเกียรติบุคลากรที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีบนวิถีความพอเพียง

3. การสร้างความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การสร้างความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความจำเป็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแนวทาง/วิธีการ พัฒนาความรู้ความเข้าใจของบุคลากร จัดหาวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้าน ที่มีความรู้ความสามารถมาอบรมพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความต้องการในการนำนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่แผนปฏิบัติการ กำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา จัดตั้งคณะกรรมการในการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา จัดให้มีการประชุม/สัมมนาบุคลากร เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ประเมิน สรุปผล และรายงานผล เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียน ที่มีประสิทธิผลสำหรับสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 17 กิจกรรมดังนี้

1. กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ มี 5 กิจกรรม ประกอบด้วย
 - 1.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม
 - 1.2 การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/โครงการ
 - 1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ
 - 1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
 - 1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ
2. กลยุทธ์ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย
 - 2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้
 - 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - 2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

3. กลยุทธ์ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย
 - 3.1 กิจกรรมแนะแนว
 - 3.2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 3.3 กิจกรรมนักเรียน
 - 3.4 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์
4. กลยุทธ์ด้านการพัฒนาบุคลากรมี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย
 - 4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
 - 4.2 การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจ

พอเพียง

ตอนที่ 6 เทคนิคสำคัญที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเทคนิคสำคัญมาใช้ในการวิจัยดังนี้

6.1 เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique)

6.1.1 หลักการเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique)

อุทุมพร จามรมาน (2541, หน้า 98) กล่าวว่า การวิเคราะห์เนื้อหา หรือการวิเคราะห์เนื้อเรื่องเป็นเทคนิคทางการวิจัยอย่างหนึ่งที่อาศัยกระบวนการจัดกระทำข้อมูลเพื่อให้ได้มาซึ่งความเชื่อถือได้และมีความเป็นปรนัย และอุทุมพร จามรมาน (2541, หน้า 106) ได้จำแนกหลักความตรงไว้ว่า ความตรงของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ความตรงของข้อมูลทางภาษา ความตรงของการสุ่ม ความตรงของผล ความตรงเชิงสัมพันธ์ ความตรงเชิงทำนาย และความตรงเชิงโครงสร้าง นงลักษณ์ วิรัชชัย (2543, หน้า 12) กล่าวว่า การวิเคราะห์เนื้อหานี้มาจากภาษาอังกฤษว่า Content Analysis มีความหมายว่าเป็นวิธีวิเคราะห์เนื้อหา คือ การจำแนก กลุ่มคำ ประโยคจากข้อความเข้ากลุ่ม จากนั้นจึงจัดกลุ่มนำเสนอ ข้อค้นพบพร้อมทั้งคำแปลความหมาย สำหรับจิตรา เตมีย์ (2540, หน้า 77) กล่าวว่า ปัญหาที่สำคัญของการวิเคราะห์เนื้อหาคือกระบวนการลดขนาดของข้อมูลจำนวน ๆ มาก ให้ลดลงมาเป็นเนื้อหากกลุ่มต่าง ๆ ปัญหาที่ตามมาในเรื่องนี้คือความสม่ำเสมอและความเชื่อถือได้ของการจัดประเภทเอกสาร แหล่งข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เนื้อหาความเชื่อถือได้

ข้อมูลนี้มักจะมาจากการกำหนดคำสำคัญครอบคลุมเนื้อหา รวมถึงปัญหาความเที่ยงตรง ทั้งความตรงภายในกับความตรงภายนอก การวิเคราะห์เนื้อหา มี 3 แบบคือ 1) ความแน่นอน หมายถึง ความตรงที่เกิดจากตัวผู้วิเคราะห์เนื้อหาเองในการวิเคราะห์ เช่น ใช้คำสำคัญในความหมายที่คงที่แน่นอนตลอดการวิเคราะห์ 2) ความเที่ยงตรงของผลวิเคราะห์ในกรณีที่มีการวิเคราะห์หลายคน หากผู้วิเคราะห์หลายคนใช้คำสำคัญในการวิเคราะห์อย่างเดียวกัน ต้องได้ผลอย่างเดียวกันหรือเกิดความเข้าใจอย่างเดียวกัน 3) ความถูกต้องเป็นความเชื่อถือได้ตามมาตรฐาน

6.1.2 เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.1.2.1. การออกแบบการวิเคราะห์เนื้อหา ประเด็นที่สำคัญของการออกแบบวิเคราะห์เนื้อหา มีขั้นตอนดังนี้

1) การกำหนดหน่วยในการบันทึก ซึ่งประกอบด้วย 5 แบบ คือ

(1) คำ จะต้องกำหนดความหมายของคำให้ชัดเจน โดยเฉพาะกรณีทีวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งไม่สามารถแยกความแตกต่างของคำที่มีหลายความหมายได้

(2) ความหมายของคำ ในกรณีคำนั้นมีหลายความหมาย หรือเป็นสำนวนที่ใช้ความหมายต่างจากคำนั้น

(3) ประโยค เพื่อการแยกกลุ่มความหมายการวิเคราะห์ ประโยคจะช่วยให้วิเคราะห์ความหมายต่างจากคำนั้น

(4) คำโคจร หมายถึง คำโคจรตลอดทั้งเอกสารทีวิเคราะห์ ซึ่งบางครั้งอาจต้องแยกย่อยออกเป็นกลุ่ม ๆ ก่อน

(5) ย่อหน้า การคิดมาทั้งย่อหน้าเพื่ออธิบายเรื่องที่ต้องการวิเคราะห์นั้นทำให้เกิดความเที่ยงและความตรงได้ยาก ควรจะแยกได้กลุ่มค่าน้อยลงหรือคำจะดีว่าขอบเขต แคบ ๆ เช่น บทบรรณาธิการ การใช้หน่วยวิเคราะห์เป็นเอกสารทั้งเล่ม

6.1.2.2 การกำหนดการจัดประเภท ต้องใช้การตัดสินใจ 2 เรื่อง คือ

(1) การกำหนดประเภทต้องแยกจากกัน

(2) การกำหนดขอบเขตของประเภทแต่ละประเภท

6.1.2.3 การทดลองบันทึกเนื้อหา เป็นวิธีการที่ทำให้การจัดประเภทมีความชัดเจน

6.1.2.4 การประเมินความถูกต้อง ในที่นี้หมายถึงความถูกต้องการวิเคราะห์

6.1.2.5 การทบทวนแนวทางในการบันทึกข้อมูล ต้องมีการทบทวนหากไม่แน่ใจในความเที่ยงของของการบันทึกทุกครั้ง จนกระทั่งแน่ใจในความเที่ยง

6.1.2.6 การย้อนกลับไปขั้นตอนที่ 3 หลังจากทบทวนแนวทางการบันทึกแล้วต้องเริ่มการทดลองบันทึกอีกครั้ง จนกระทั่งแน่ใจในความเที่ยง

6.1.2.7 การบันทึกทั้งหมด เมื่อแน่ใจในความเที่ยง การออกแบบโปรแกรมคำสั่งในคอมพิวเตอร์ และแนวทางการบันทึกแล้ว

6.1.2.8 การประเมินความเที่ยงหรือความถูกต้อง หลังจากทุกขั้นตอนได้ดำเนินการไปแล้ว จะต้องมีการประเมินอีกครั้ง

6.2 วิธีการต่าง ๆ ในการจัดประเภทเนื้อหา

6.2.1 การให้ความหมายของคำ โดยจัดทำเป็นแบบพจนานุกรมมีการแสดงความหมาย คำใกล้เคียงที่อยู่ในมิติศัพท์เดียวกัน การสร้างพจนานุกรมของการวิเคราะห์เนื้อหาต้องประกอบไปด้วย ชื่อประเภท ความหมาย แนวทางในการบันทึกคำ และประเภทของกลุ่มคำ

6.2.2 การให้ลำดับชั้นของคำ ในคำสำคัญที่เลือกวิเคราะห์คำเดียวกัน นั้นอาจมีลำดับชั้นของคำ ซึ่งต้องอธิบายไว้ด้วยแผนภูมิ

6.2.3 การคาดคะเนหรือการอ้างอิงความหมายของคำ ในการกำหนดความหมายนั้น จะทำให้เกิดปัญหาเรื่องความเที่ยง ดังนั้นต้องให้ความหมายนั้น จะทำให้เกิดปัญหาเรื่องความเที่ยง ดังนั้นต้องให้ความหมายของคำมีความถูกต้องอ้างอิงได้

6.2.4 การวิเคราะห์ผล ผลของการวิเคราะห์เนื้อหาอาจจะมีทั้งส่วนที่เป็น แก่นและส่วนเสริม ดังนั้นผู้วิเคราะห์ต้องระบุให้ชัดเจน

6.2.5 การวิเคราะห์กลุ่มคำเพื่อแสดงผลเดียว เมื่อแยกประเภทของคำ และให้ความหมายของคำแล้วจะต้องจัดกลุ่มคำซึ่งอาจอยู่ในเอกสารหลายประเภท เพื่อมาสร้างผลของการวิเคราะห์

6.2 เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

เทคนิคเดลฟายมี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบดั้งเดิมและรูปแบบปรับปรุง ธรรมชาติของเดลฟายมีลักษณะสำคัญ คือ การให้กลุ่มตัวอย่างตอบข้อมูลหลายรอบทำให้สิ้นเปลืองเวลาในการดำเนินงาน จึงมีผู้พยายามลดเวลาในการใช้เทคนิคเดลฟายให้มากที่สุด โดยการหาวิธีทำให้เกิดฉันทามติ (consensus) เร็วที่สุด อันเป็นที่มาของรูปแบบเดลฟายแบบปรับปรุง ซึ่งมีผู้พัฒนาขึ้นมาหลายรูปแบบ

6.2.1 เทคนิคเดลฟายแบบเดิม (Traditional Delphi Technique)

เทคนิคเดลฟายแบบเดิม หมายถึง วิธีการรวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือแนวโน้มที่เกิดขึ้นในอนาคตจากกลุ่มผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้น ๆ เพื่อสร้างความคิดเห็นที่มีความสอดคล้องต้องกันหรือฉันทามติระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการนำมาสู่ข้อสรุปที่น่าเชื่อถือ ที่มีรูปแบบการนำเนินการโดยใช้แบบสอบถามนำในรอบแรก และแบบสอบถามที่ใช้ในรอบแรกเป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด ดังได้กล่าวข้างต้น การนำเทคนิคเดลฟายแบบเดิมไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประสพปัญหาหลายด้าน เช่น การใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามปลายเปิดนาน การเก็บข้อมูลหลายรอบทำให้ผู้เชี่ยวชาญรู้สึกเบื่อและถูกรบกวนมากเกินไป อัตราการตอบกลับแบบสอบถามค่อนข้างต่ำ ข้อมูลที่ได้ไม่ค่อยมีความหลากหลาย ตอบเข้าหาค่ากลางเพื่อให้ยุติโดยเร็ว ปัญหาเหล่านี้จึงทำให้ผู้วิจัยปรับปรุงข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟายแบบเดิมให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.2.2 เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Technique)

เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงหรือ Modified Delphi Techniques เป็นเทคนิคเดลฟายที่มีการปรับปรุงวิธีการหรือขั้นตอนการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์และลดข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในเทคนิคเดลฟายแบบดั้งเดิม โดยเฉพาะข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลาในการเก็บข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามเทคนิคเดลฟายในแต่ละรอบใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 40 วัน จึงมีความพยายามหาวิธีลดระยะเวลาในการเก็บข้อมูลด้วยวิธีต่าง ๆ ดังนี้

6.2.2.1 การใช้วิธีการระดมความคิดเห็นแทนการตอบแบบสอบถาม

ปลายเปิดในรอบแรก มีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมแนวคิดที่หลากหลายของกลุ่มบุคคล สำหรับการจัดทำเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดในรอบที่ 2 ของเทคนิคเดลฟายแบบดั้งเดิม การระดมความคิดเห็นจะช่วยลดระยะเวลาสำหรับการจัดทำแบบสอบถามในรอบสอง เพราะการมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มด้วยเทคนิคระดมความคิดเห็นจะทำให้ได้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมี

การอภิปรายภายในกลุ่มอย่างมีเหตุผล (สุวสี ทวีบุตร, 2540) และช่วยลดระยะเวลาในการออกแบบสอบถามกลับคืนในรอบแรก

6.2.2.2 การใช้วิธีสัมภาษณ์แทนการตอบแบบสอบถามปลายเปิดในรอบแรก จุมพล พูลภัทรชีวิน ได้ปรับปรุงเทคนิคเดลฟายให้เหมาะกับการวิจัยอนาคต โดยพัฒนาเทคนิคที่เรียก EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) เทคนิคนี้เก็บรวบรวมข้อมูลรอบแรกด้วยการสัมภาษณ์ไม่มีการจำกัดขอบเขตของแนวคิดของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ใช้การสัมภาษณ์แบบเปิดและไม่ชี้แนะ ผู้ให้สัมภาษณ์มีโอกาสปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และแก้ไขข้อมูลที่ให้สัมภาษณ์ ทำให้ข้อมูลที่ได้รับมีความน่าเชื่อถือ (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2548, หน้า 24)

6.2.2.3 การประชุมแบบเดลฟาย (Delphi Conference) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะของการประชุม ระหว่างการประชุมจะเก็บข้อมูลซ้ำด้วยแบบสอบถาม และนำเสนอข้อมูลย้อนกลับแก่สมาชิกในกลุ่ม และขอให้ผู้ให้ข้อมูลพิจารณาและตรวจสอบความคิดเห็นของตนเองอีกครั้งพร้อมการสนับสนุนให้เกิดการอภิปรายกันภายในกลุ่ม การเก็บข้อมูลแบบนี้ไม่สามารถปิดบังสถานภาพทางสังคมของผู้ให้ข้อมูลลำได้

6.2.2.4 เดลฟายที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐาน (Computer-Based Delphi) (Semeo Voltech, 2002, p. 114) การวิจัยที่เก็บรวบรวมข้อมูลผ่านทางคอมพิวเตอร์ ผู้ให้ข้อมูลจะเห็นข้อมูลของสมาชิกในกระบวนการ โดยไม่ต้องอาศัยการสรุปหรือวิเคราะห์ความคิดเห็นโดยนักวิจัยซึ่งอาจมีความลำเอียง วิธีนี้จะเก็บข้อมูลได้รวดเร็ว ประหยัด

6.2.2.5 เดลฟายกลุ่ม (Group Delphi) Wikin & Altschuld (1995, p. 107) เสนอการใช้เดลฟายกลุ่ม โดยกำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและเชิญเข้ามีส่วนร่วมในการประชุม เมื่อได้รับการตอบรับและผู้เชี่ยวชาญให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมในการประชุมแล้ว ผู้ประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessor) ส่งแบบสอบถามรอบที่ 1 ไปให้ก่อนการประชุม หลังจากนั้นก่อนหรือหลังการประชุมประมาณ 3-4 ชม. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะได้รับแบบสอบถามฉบับที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญมีเวลาระหว่างพักการประชุมประมาณ 20 นาที ในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้ประเมินความต้องการจำเป็นขอความร่วมมือไม่ให้เกิดการอภิปรายเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถามภายในกลุ่ม ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นรวบรวมคำตอบที่ได้อย่างรวดเร็ว จากนั้นสร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 เมื่อกลุ่มผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 เสร็จ ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นนำเสนอแนะหรือประเด็นที่มีผู้ไม่เห็นด้วยมาพิจารณาร่วมกันแบบเผชิญหน้าเพื่อหาข้อสรุป

สรุปได้ว่า การใช้เทคนิคเดลฟายตามความคิดของ Gordon (1994, p. 56) เป็นวิธีการอภิปรายที่มีการควบคุมประเด็นการอภิปรายโดยผู้อำนวยความสะดวก มีการเปิดเผยความคิดเห็น และใช้วิธีการสร้างฉันทามติที่ปราศจากการแสดงอารมณ์ของผู้ให้ข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์โกรธ ร้อน หรือเย็น แม้ในบางครั้งจะไม่สามารถหาฉันทามติได้จากเทคนิคนี้ แต่มีข้อมูลเหตุผลที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการวางแผนหรือกำหนดนโยบายได้ หลักการของเดลฟายมี 3 ประการ คือ การกำหนดโครงสร้างของเส้นทางการส่งผ่านข้อมูล ข่าวดสาร การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการเก็บรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล เทคนิคนี้เหมาะสมกับการใช้กับการคาดการณ์ในมิติที่ไม่ซับซ้อน ส่วนใหญ่มีมิติเดียววิธีนี้สามารถไปใช้คู่กับเทคนิคเชิงอนาคตอื่น ๆ เช่น การวิเคราะห์ผลกระทบไขว้

ความยากของการนำเทคนิคเดลฟายไปใช้อยู่กับการนำเสนอข้อมูลในรอบ 3, 4, ... เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่คุ้นเคยกับวิธีการนี้ได้เข้าใจวิธีการให้ข้อมูล วิธีนี้มีการนำเสนอค่าสถิติ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ซึ่งนิยมใช้มากกว่าค่าเฉลี่ย และมีค่าพิสัยควอไทล์ (inter-quartile Range) ที่แสดงขอบเขตของการตอบของคนประมาณ 50% ซึ่งเห็นว่าจากมาตรประมาณค่า 7 ระดับ จะมีประมาณ 25% ที่ตอบโดยให้ค่าอยู่ช่วง 1-3 และประมาณ 25% ตอบอยู่ในช่วง 5-7 และประมาณ 50% หรือครึ่งหนึ่งตอบอยู่ในช่วงพิสัยควอไทล์ คือค่าระหว่าง 3.2-5.5 (ค่าประมาณ) และตัวอย่างนี้ค่ามัธยฐานน่าจะเป็นค่าที่อยู่ระหว่างค่า 4.5 (ค่ากะประมาณ) ตามตัวอย่างนี้จะเห็นว่าลักษณะของข้อมูลที่ได้รับค่อนข้างกระจาย ค่าพิสัยควอไทล์มีค่ามากกว่า 1.5 ซึ่งเป็นค่าที่ใช้เป็นเกณฑ์การตัดสินระดับฉันทามติ ข้อมูลในลักษณะนี้ควรดำเนินการทำเดลฟายในรอบต่อไป แต่หากคนประมาณครึ่งหนึ่งหรือ 50% มีการตอบที่เกาะกลุ่มกัน ค่าพิสัยควอไทล์จะน้อยกว่า แสดงว่าเสียงส่วนใหญ่เห็นพ้องกัน หากไม่ใช่เกณฑ์พิสัยควอไทล์อาจให้ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน ถ้ามีค่าไม่เกิน 1 แสดงว่ามีฉันทามติ

สรุปขั้นตอนใหญ่ ๆ ของเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย ได้ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยจะต้องหาวิธีและทำการคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถและความชำนาญในเรื่องที่จะศึกษาโดยปกติจะมีประมาณตั้งแต่สิบกว่าคนขึ้นไปอาจมีถึงเป็นร้อยทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการวิจัย ความซับซ้อนของเรื่องที่ศึกษา เวลา และงบประมาณ
2. กำหนดประเด็นแนวโน้มและสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยทั่วไปมักจะอยู่ในรูปของแบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3. ทำเคลฟายรอบที่หนึ่ง โดยการส่งแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญหรือ สัมภาษณ์ (ตัวต่อตัวหรือโดยการโทรศัพท์) หรือทำการประชุมทางไกล (Teleconferencing) โดยผ่านระบบสื่อสารทางเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ระบบคอมพิวเตอร์
4. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในรอบที่หนึ่ง
5. ทำเคลฟายรอบที่สอง โดยรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะได้รับข้อมูล ป้อนกลับเชิงสถิติที่เป็นกลุ่ม โดยส่วนรวม เช่น ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยควอไทล์ ของกลุ่มผนวกด้วยคำตอบเดิมของตนเองแล้วขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาตอบใหม่
6. ทำเคลฟายรอบที่สาม
7. สรุปและอภิปรายผลโดยการเสนอแนวโน้มที่มีฉันทามติตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วอภิปรายเสนอแนะจากผลการวิจัย

6.2.3 ข้อดีและข้อจำกัดของเทคนิคเคลฟาย

ธรรมชาติของเทคนิคเคลฟายดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า เทคนิคดังกล่าวมีข้อดีและข้อเสียต่อการนำไปใช้ ซึ่งสรุปในตาราง 8 โดยมีประเด็นที่ชี้ให้เห็นข้อดีและข้อจำกัดหลายประเด็น เช่น ประสิทธิภาพการรักษาความลับที่เป็นจุดเด่นของเคลฟาย เนื่องจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจะไม่ว่าจะรู้หรือไม่รู้ว่าจะมาจากการคิดเห็นของใคร ยกเว้นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังเป็นเทคนิคที่ให้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือให้อิสระทางความคิดแก่ผู้ตอบอย่างมาก โดยเปิดโอกาสให้บทวนความคิดเห็นของตนเอง ไม่เข้มงวดของกลุ่มหรือเสียงส่วนใหญ่ไปบังคับให้ผู้ทรงคุณวุฒิเปลี่ยนแปลงความคิด การแสดงข้อมูลสถิติหรือข้อมูลเกี่ยวกับการกระจายของคำตอบในรูปแบบต่าง ๆ เป็นจุดเด่นของวิธีที่ชี้ให้เห็นถึงความโปร่งใส ตรงไปตรงมา ทุกความคิดมีโอกาสแสดงความคิดเห็นที่เท่าเทียมกัน วิธีนี้ยังมีความยืดหยุ่นที่เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิต้องการเปลี่ยนแปลงคำตอบใด ๆ หรือไม่ก็ตาม ยังเปิดช่องให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงเหตุผลประกอบตลอดเวลา อย่างไรก็ตามการที่ต้องเก็บข้อมูลหลายรอบเป็นข้อจำกัดของเคลฟาย เพราะต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายหรือทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินการ

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า การใช้เทคนิคเคลฟายในการประเมินความต้องการจำเป็นจะให้ข้อมูลที่ค่อนข้างน่าเชื่อถือ เนื่องจากมีการเก็บข้อมูลหลายรอบเพื่อให้ผู้ตอบยืนยันคำตอบ และเพราะจุดเด่นอันนี้จึงทำให้ผู้นิยมใช้เทคนิคนี้กันมาก โดยเฉพาะงานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ของนิสิตนักศึกษา อย่างไรก็ตามในช่วงหลังพบว่า ในหลาย ๆ ประเด็นทางการศึกษา กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจะมีอยู่จำกัด ทำให้การเก็บข้อมูลวิธีนี้ไม่ค่อยได้ผลเนื่องจาก

ผู้ทรงคุณวุฒิไม่มีเวลาพอที่จะให้ข้อมูลหลายรอบ มีการปฏิเสธที่จะเข้าร่วมในกระบวนการ ส่วนใหญ่จะยินยอมให้สัมภาษณ์ได้เพียงครั้งเดียว การวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายจึงทำได้ยากขึ้น เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างไม่ให้ความร่วมมือและไม่เข้าร่วมกระบวนการ ปัญหานี้อาจแก้ไขได้โดยการหากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความสำคัญระดับรองลงไป แต่กำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมกระบวนการให้มากขึ้นเพื่อทดแทนระดับความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒิที่ขาดหายไป

ข้อดีและข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟาย สรุปได้ดังตาราง 12

ตาราง 12 ข้อดีและข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟาย

ข้อดีของเทคนิคเดลฟาย	ข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟาย
1. เป็นเทคนิคที่ไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสามารถเก็บเป็นความลับได้	1. การใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามหลายรอบ ทำให้ผู้เชี่ยวชาญรู้สึกถูกรบกวนมากเกินไป และไม่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามรอบต่อไป
2. สามารถรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวนมากได้อย่างกว้างขวาง โดยไม่ต้องจัดการ ประชุม ลดข้อจำกัดด้านการเดินทาง ทำให้ประหยัด เวลา และค่าใช้จ่าย ไม่ต้องมีการจัดประชุมจ่ายเฉพาะค่าไปรษณีย์	2. การปิดกั้นมุมมองของผู้เชี่ยวชาญ โดยการจำกัดกรอบความคิดผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ในกรอบความคิดที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นเท่านั้น
3. ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความน่าเชื่อถือเพราะผู้เชี่ยวชาญสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระไม่ถูกครอบงำทางความคิด	3. ผู้วิจัยอาจขาดความรอบคอบหรือมีความลำเอียงในการพิจารณาวิเคราะห์คำตอบที่ได้ในแต่ละรอบ
4. ขอสรุปที่ได้จากเทคนิคเดลฟายผ่านการไตร่ตรองอย่างรอบคอบหลายขั้นตอน ให้ความสำคัญในการคิด ทำให้คำตอบที่ได้มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น	4. มีความเป็นไปได้ที่แบบสอบถามที่ส่งไปสูญหายระหว่างทางหรือไม่ได้รับคำตอบกลับมาครบในแต่ละรอบ
5. เป็นกระบวนการกลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์ทางความคิด เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แม้จะไม่มี การเผชิญหน้า	5. คำตอบอาจมีความลำเอียง หากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญถูกกำหนดโดยไม่เป็นตัวแทนประชากร

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อดีของเทคนิคเดลฟาย	ข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟาย
5. เป็นกระบวนการกลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์ทางความคิด เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แม้จะไม่มี การเผชิญหน้า	5. คำตอบอาจมีความลำเอียง หากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญถูกกำหนดโดยไม่เป็นตัวแทน ประชากร
6. สามารถกำหนดระดับความสอดคล้องทางความคิดโดยอธิบายได้ด้วยสถิติ	6. การวิเคราะห์เนื้อหาและการนำเสนอผล โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นงานที่ยุ่งยาก และใช้เวลามากกว่ากระบวนการกลุ่มอื่น ๆ
7. เป็นการเก็บข้อมูลที่อิสระทางความคิด แก่ผู้ตอบหากไม่เห็นด้วยกับคำตอบของกลุ่มก็สามารถแสดงความคิดเห็นโดยใช้ คำตอบปลายเปิดได้	7. มีความเป็นไปได้ที่ความคิดที่แตกต่าง หรือตอบแบบสุดขั้วไม่ได้รับความเห็นใจ และถูกบีบให้ตอบตามค่ากลางเพื่อให้เกิดฉันทามติ
8. แม้จะเป็นเทคนิคที่กระบวนการเก็บข้อมูลแบบไม่เป็นทางการและเป็นการตัดสินใจบนฐานของความคิดเห็นแต่หากได้ข้อมูล ที่มาจากวิธีนี้จะเป็นทางการ	8. การออกแบบสอบถามกลับคือในแต่ละรอบ ทำให้สิ้นเปลืองเวลาในการเก็บรักษา ข้อมูล เทคนิคนี้ใช้เวลาประมาณ 30-45 วันในการเก็บข้อมูล

จากข้อมูลสรุปได้ว่า เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง หมายถึง เทคนิคเดลฟายที่พัฒนามาจากแบบดั้งเดิม จะเก็บข้อมูลในแบบสอบถามรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบเห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย พร้อมคำถามปลายเปิด (Open – ended Form) ในตอนท้ายของแต่ละตอน โดยผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ศึกษาแนวคิด จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนรอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการนำข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยร้อยละ 80 ขึ้นไปในรอบที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และรอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายปิด ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เหมือนแบบสอบถามในรอบที่ 2 แต่เพิ่มค่ามัธยฐาน (Median=Mdn) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter- Quartile Range=IR) และตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนเพื่อเป็นการประเมินซ้ำ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องกับคนอื่นหรือไม่ ผู้เชี่ยวชาญทบทวนและพิจารณาอีกครั้ง พร้อมให้แสดงเหตุผลการตอบในกรณีที่คำตอบของตนเองตกอยู่สูงหรือต่ำกว่าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) แบ่งการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย จะดำเนินการใน 3 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชั้นที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

ชั้นที่ 3 การศึกษาพฤติกรรมโรงเรียนต้นแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 โรงเรียน

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์ จะดำเนินการใน 2 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การสร้างกลยุทธ์ ผู้วิจัยนำผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาพฤติกรรมโรงเรียนต้นแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาสังเคราะห์และวิเคราะห์เพื่อสร้างกลยุทธ์

ชั้นที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์ ผู้วิจัยพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ สอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน

ระยะที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ ผู้วิจัยสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 692 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 346 คน ครูวิชาการ จำนวน 346 คน

ระยะที่ 4 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์ ผู้วิจัยนำร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์

ระยะการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยจะกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยดำเนินการใน 3 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 แหล่งข้อมูลในชั้นตอนนี้ ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ ตำรา บทความ งานวิจัย และสื่อต่าง ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ

ชั้นที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ในประเด็นกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยจะดำเนินการดังนี้

2.1 เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย

2.1.1 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก และเกี่ยวข้องกับการสอนหรือการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 2 คน

2.1.2 ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ศึกษาธิการเขต ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา หรือวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ มีความรู้หรือเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 2 คน

2.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ มีความรู้และเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 คน

2.1.4 ประชาชนชาวบ้าน ได้แก่ ผู้ที่ได้รับการยกย่องจากสังคมทั่วไปว่าเป็นผู้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติจนเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป จำนวน 2 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 ประเภทของเครื่องมือ เครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2.2.2 การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ดังนี้

2.2.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสารตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 90-93)

2.2.2.2 นำข้อมูลผลการศึกษาในระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย มาสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะ

2.2.2.4 แก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

2.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการดังนี้

2.2.3.1 ประสานผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อสอบถามความสมัครใจและเต็มใจในการให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย

2.2.3.2 ขออนุญาตราชการจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

2.2.3.3 นัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการให้สัมภาษณ์

2.2.3.4 ส่งแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทราบล่วงหน้า

2.2.3.5 ไปสัมภาษณ์ตามวันเวลา และสถานที่ที่นัดหมาย

2.2.3.6 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยเครื่องบันทึกเสียงมาถอด คำพูดแล้วพิมพ์เป็นเอกสาร

2.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจัดหมวดหมู่ตามประเด็นต่างๆ แล้วนำผลที่ได้มาสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นที่ 3 การศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบ

ผู้วิจัยจะศึกษาพหุกรณี (Multi Case Studies) โรงเรียนต้นแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 โรงเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามเกณฑ์ดังนี้

3.1 เกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียนที่จะศึกษาพหุกรณี

3.1.1 เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

3.1.2 เป็นโรงเรียนต้นแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.3 เป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้สะดวก

3.2 กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายในขั้นตอนนี้เป็นผู้ให้ข้อมูลโดยการให้สัมภาษณ์ในประเด็นกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โรงเรียนละ 6 คน รวม 18 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กลุ่มเป้าหมายแต่ละโรงเรียน จำแนกได้ดังนี้

3.2.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 1

คน

3.2.2 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน

3.2.3 ครู จำนวน 3 คน

3.2.4 ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ประเภทของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3.3.2 การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอนดังนี้

3.3.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสารตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 90-93)

3.3.2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์จากข้อมูลในการศึกษาระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย

3.3.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะ

3.3.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการเสนอแนะปรับปรุงจากผู้เชี่ยวชาญเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมเนื้อหา และภาษาที่ใช้เหมาะสมและง่ายต่อการเข้าใจในข้อคำถาม

3.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่ศึกษาพหุกรณี ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.3.3.1 ประสานผู้อำนวยการสถานศึกษาที่จะศึกษาพหุกรณี เพื่อขอความร่วมมือในงานวิจัย

3.3.3.2 ขออนุญาตราชการจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาที่จะศึกษาพหุกรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.3.3.3 นัดหมายวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.3.4 ไปเก็บรวบรวมข้อมูลตามวันเวลาที่กำหนด โดยจดบันทึกบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียง ถ่ายภาพ รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

3.3.3.5 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยเครื่องบันทึกเสียงมาถอดคำพูดแล้วพิมพ์เป็นเอกสาร

3.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาพหุกรณี มาวิเคราะห์เนื้อหาและจัดหมวดหมู่ตามประเด็นต่างๆ ใช้สถิติคือค่าความถี่

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์

ผู้วิจัยสร้างและพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยดำเนินการใน 3 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การสร้างกลยุทธ์

ผู้วิจัยร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ดังนี้

1. นำผลการศึกษาในระยะที่ 1 ได้แก่ การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาวิเคราะห์เนื้อหาทำร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2. นำร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อแก้ไขปรับปรุงและให้ข้อเสนอแนะ

3. แก้ไขปรับปรุงตามความคิดเห็นของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4. สร้างข้อคำถามสำหรับการเดลฟายแบบปรับปรุง รอบที่ 1 เพื่อส่งให้

ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเนื้อหา

5. นำแบบสอบถามสำหรับการเดลฟาย รอบที่ 1 เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อประเมินความสอดคล้องของเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence = IOC) กับร่างกลยุทธ์และกิจกรรมของกลยุทธ์ ผู้เชี่ยวชาญในชั้นนี้ ประกอบด้วย

1) อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป จำนวน 1 คน

2) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน

3) ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน

4) ศึกษานิเทศก์ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือ
มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 1 คน

ขั้นที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์

ผู้วิจัยพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ สอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ

1.1 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน

1.2 ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ศึกษาธิการเขต หรือศึกษาธิการจังหวัด หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปทางการบริหารการศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 6 คน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 6 คน

1.4 ครู ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 6 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประเภทของเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับการเดลฟายแบบปรับปรุง มี 3 ชุดดังนี้

2.1.1 แบบสอบถามสำหรับการเดลฟาย รอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดถามตอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย พร้อมปลายเปิดในตอนท้ายของแต่ละตอน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตอบโดยอิสระ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นแบบสอบถามชนิดถามตอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย พร้อมปลายเปิดในตอนท้ายของแต่ละตอน

2.1.2 แบบสอบถามสำหรับการเคลฟายรอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์บริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับปานกลาง

ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

น้อยที่สุด

แบบสอบถามสำหรับการเคลฟายรอบที่ 2 มี 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2.1.3 แบบสอบถามสำหรับการเคลฟายรอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยข้อคำถามมีลักษณะเดียวกับข้อคำถามในรอบที่ 2 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันหรือปรับปรุง ในรอบนี้ผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median = Med) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter Quartile Range = IR) และตำแหน่งที่ของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบจากรอบที่ 2 มาบรรจุไว้ในข้อคำถามแต่ละข้อ

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของการวิจัยและกรอบแนวคิดของเทคนิคเคลฟาย โดยใช้แบบสอบถามชนิดปลายปิดในรอบที่ 1, 2 และ 3 ซึ่งเป็นเทคนิคที่นักวิชาการเห็นว่าสามารถใช้ได้ถ้าประเด็นที่ได้มีการศึกษาและกำหนด

กรอบแนวคิดจนมีความชัดเจนและครอบคลุมในเรื่องที่ศึกษา (Murry and Hammons, 1995

อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2548, หน้า 225) ผู้วิจัยมีวิธีสร้างเครื่องมือดังนี้

2.2.1 การสร้างแบบสอบถามสำหรับการเดลฟาย รอบที่ 1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในระยาะที่ 1 มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามชนิดตอบเห็นด้วย ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาลังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พร้อมคำถามปลายเปิดในตอนท้ายของแต่ละตอน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ

2.2.2 การสร้างแบบสอบถามสำหรับการเดลฟาย รอบที่ 2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเดลฟายรอบที่ 1 ที่ผู้เชี่ยวชาญตอบเห็นด้วยร้อยละ 80 ขึ้นไป มาสร้างเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

2.2.3 การสร้างแบบสอบถามสำหรับการเดลฟายรอบที่ 3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามในรอบที่ 2 โดยเลือกข้อที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 มาสร้างแบบสอบถามสำหรับรอบที่ 3 และเพิ่มค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาบรรจุไว้ในข้อคำถามแต่ละข้อเพื่อส่งให้ผู้เชี่ยวชาญคนนั้นตอบเพื่อยืนยันหรือเปลี่ยนแปลง

2.3 การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยจะนำร่างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเดลฟายแต่ละรอบ มาหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

2.3.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง และขอเสนอแนะ

2.3.2 นำข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความครอบคลุมเนื้อหาสำหรับใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ดังนี้

3.1 ประสานผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยประสานกับผู้เชี่ยวชาญโดยตรงเพื่อสอบถามความสมัครใจและความเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือในการวิจัย

3.2 ขอนหนังสือราชการจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามสำหรับการเดลฟาย 3 รอบ

3.3 ส่งแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 1 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญโดยการนำส่งทางไปรษณีย์และให้ผู้เชี่ยวชาญส่งคืนมาทางไปรษณีย์ ในซองเอกสารเจ้าหน้าที่ซองพร้อมติดแสตมป์ถึงผู้วิจัย

3.4 ส่งแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้วยวิธีการเดียวกับการสอบถามรอบที่ 1

3.5 ส่งแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้วยวิธีการเดียวกับการสอบถามรอบที่ 1

4. การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลในการเดลฟายแต่ละรอบ ดังนี้

4.1 นำข้อมูลที่ได้จากการเดลฟายในรอบที่ 1 มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละ คัดเลือกเอาข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญตอบเห็นด้วยร้อยละ 80 ขึ้นไป มาสร้างแบบสอบถามสำหรับการเดลฟายรอบที่ 2

4.2 นำข้อมูลที่ได้จากการเดลฟาย รอบที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานซึ่งต้องมีค่าตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 มาสร้างแบบสอบถามสำหรับเดลฟาย รอบที่ 3

4.3 นำข้อมูลที่ได้จากการเดลฟายรอบที่ 3 มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-quartile Range) เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนในเชิงสถิติแล้วนำมาแปลผลตามหลักเกณฑ์ ดังนี้ (เวชพิสิฐ เอี่ยมองอาจ, 2550, หน้า 107)

4.3.1 เกณฑ์การแปลผลค่ามัธยฐาน

4.51 – 5.00	หมายความว่า	เห็นด้วยมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายความว่า	เห็นด้วยมาก
2.51 – 3.50	หมายความว่า	เห็นด้วยปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายความว่า	เห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.50	หมายความว่า	เห็นด้วยน้อยที่สุด

4.3.2 เกณฑ์การแปลผลค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

1.00–1.50 หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันน้อยมาก

1.51 ขึ้นไป หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันน้อย

4.3.3 หลักเกณฑ์การตัดสินชั้นตามติ การสรุปชั้นตามติจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยพิจารณาโดยใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้

4.3.3.1 ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

4.3.3.2 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50

5. การนำเสนอกลยุทธ์เพื่อแก้ไขปรับปรุง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

5.1 นำคำตอบในการเดลฟายรอบที่ 3 มาคัดเลือกข้อความที่เหมาะสมและสอดคล้องกันสูง (Med \geq 3.50, IR \leq 1.50)

5.2 แก้ไขปรับปรุงกลยุทธ์โดยตัดข้อความที่ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกันสูงออก

5.3 นำกลยุทธ์ที่ปรับปรุงเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

6. การปรับปรุงกลยุทธ์ ผู้วิจัยจะนำผลจากการพัฒนางานกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง มาแก้ไขปรับปรุงแล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นจึงปรับปรุงกลยุทธ์เพื่อนำไปวิจัยในระยะต่อไป

ระยะที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์

ผู้วิจัยตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จำนวน 6 เขตพื้นที่ มีจำนวนโรงเรียนประถมศึกษาทั้งหมด 1,295 โรงเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,590 คน (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, ออนไลน์)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 รวมทั้งสิ้น จำนวน 692 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการคำนวณตามวิธีการของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) (วารุ เฟ็งสวัสดี, 2551, หน้า 205) ดังนี้

$$\text{สูตร ขนาดกลุ่มตัวอย่าง } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากร = 2,590

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อน = 0.05

จากสูตรจะได้ของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{2,590}{1 + 2,590(0.05)^2} \approx 346.488 \approx 347$$

ผู้วิจัยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 692 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่คำนวณได้

1.3 การได้มาของกลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 49-50) โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1.3.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวน 347 คน ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำของการวิจัย ผู้วิจัยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 692 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จำนวน 346 โรงเรียน ๆ ละ 2 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูวิชาการ จำนวน 1 คน ดังนี้

1.3.1.1 เทียบบัญญัติไตรยางศ์จำนวนโรงเรียนในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ให้ได้จำนวนรวม 1,295 โรงเรียน สุ่มอย่างง่ายในสัดส่วนร้อยละได้ 346 โรงเรียน รายละเอียดดังตาราง 13

1.3.1.2 ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม โดยสุ่มอย่างง่ายโรงเรียนในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ในสัดส่วนร้อยละ 27

1.3.1.3 เลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์บริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ดังนี้

1) เลือกแบบเจาะจงผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนที่ได้รับการสุ่มตามข้อ 1.3.1.2 โรงเรียนละ 1 คน ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 346 คน

2) เลือกแบบเจาะจงครูวิชาการ ที่ได้รับการสุ่มตามข้อ 1.3.1.2 โรงเรียนละ 1 คน ได้กลุ่มตัวอย่างครูวิชาการ จำนวน 346 คน

รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	โรงเรียน	จำนวนประชากร		รวมทั้งสิ้น	โรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		รวมทั้งสิ้น
		ผู้บริหาร	ครู			ผู้บริหาร	ครู	
นครพนม เขต 1	249	249	249	498	67	67	67	134
นครพนม เขต 2	185	185	185	370	49	49	49	98
สกลนคร เขต 1	175	175	175	350	47	47	47	94
สกลนคร เขต 2	258	258	258	516	69	69	69	138
สกลนคร เขต 3	182	182	182	364	49	49	49	98
มุกดาหาร	246	246	246	492	66	66	66	132
รวมทั้งสิ้น	1,295	1,295	1,295	2,590	346	346	346	692

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประเภทของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จากกลุ่มตัวอย่าง มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

2.2 การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามดังนี้

2.2.1 การสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับจากตำราของภักตราพร เกษสังข์ (2549, หน้า 81–82)

2.2.2 นำข้อมูลที่ได้จากกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ที่แก้ไขปรับปรุงหลังจากการวิจัยตามเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงมาสร้างแบบสอบถาม

2.2.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

2.2.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบหาค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (Index of item Objective Congruence=IOC) ผู้เชี่ยวชาญในขั้นตอนนี้ได้แก่

1) อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป จำนวน 1 คน

2) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน

3) ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน

4) ศึกษานิเทศก์ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือ มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 1 คน

2.2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อแก้ไข ปรับปรุงและให้ข้อเสนอแนะ

2.2.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แบบออนไลน์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.1 ขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือราชการขอความร่วมมือจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนละ 2 ชุด เพื่อขอ ความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 ชุด ครู วิชาการ จำนวน 1 ชุด โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์

3.3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามออนไลน์โดยขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และศึกษานิเทศก์กลุ่มงานพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา วิทยฐานะและประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่แล้วนำเสนอ ในรูป ตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X})

) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

- 4.51 – 5.00 หมายถึง กลยุทธ์มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายถึง กลยุทธ์มีความเหมาะสมในระดับมาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง กลยุทธ์มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง กลยุทธ์มีความเหมาะสมในระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง กลยุทธ์มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์เนื้อหาและหาค่าความถี่ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5. การปรับปรุงกลยุทธ์

ผู้วิจัยปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) มาพิจารณา รายกลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.51 (ความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางลงมา) จะตัดทิ้ง แล้วแก้ไขปรับปรุงกลยุทธ์

5.2 ผู้วิจัยนำกลยุทธ์ฯ เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะ

5.3 แก้ไขปรับปรุงกลยุทธ์ฯ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้กลยุทธ์ฯ ฉบับสมบูรณ์ นำไปจัดพิมพ์และใช้ในการพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์ ต่อไป

ระยะที่ 4 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์

การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยดำเนินการใน 2 ชั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์

ผู้วิจัยร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยเพื่อกำหนดรายละเอียดของคู่มือการใช้กลยุทธ์ แหล่งข้อมูลในการวิจัยในขั้นนี้ ได้แก่ เอกสาร ตำรา รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยองค์ประกอบของคู่มือการใช้กลยุทธ์ ประกอบด้วย คำชี้แจง วัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ กลยุทธ์ แนวทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์ บทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์
2. ร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ โดยนำข้อมูลจากระยะที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ฯ มาใช้ในการร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์
3. นำร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อแก้ไข ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะ
4. ปรับปรุงคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
5. จัดพิมพ์คู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ ฉบับร่างเพื่อส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

ขั้นที่ 2 การประเมินและปรับปรุงคู่มือการใช้กลยุทธ์

ผู้วิจัยประเมินและปรับปรุงคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ดังนี้

1. กำหนดผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จำนวน 5 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป จำนวน 1 คน
 - 1.2 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน
 - 1.3 ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน

1.4 ศึกษานิเทศก์ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือในขั้นตอนนี้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นว่าคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเหมาะสมหรือไม่ ตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

5 หมายถึง คู่มือการใช้มีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง คู่มือการใช้มีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง คู่มือการใช้มีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง คู่มือการใช้มีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง คู่มือการใช้มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

นำผลการประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแปลความหมายข้อมูลใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2556, หน้า 30) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51–5.00 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51–4.50 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51–3.50 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51–2.50 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00–1.50 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การตัดสินความเหมาะสมของคู่มือจะต้องมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยกว่า 1.00 จึงถือว่า คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเหมาะสม

3. การสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 ร่างแบบสอบถาม ประกอบด้วยประเด็นหลัก ดังนี้ 1) คำนำ
2) สารบัญ 3) คำชี้แจง 4) วัตถุประสงค์ 5) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 6) ตอนที่ 1
บทนำ 7) ตอนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
8) ตอนที่ 3 แนวทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการภาค 11 9) ตอนที่ 4 บทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์
การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 10) ข้อคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

3.2 นำแบบสอบถาม ไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา
ตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะ

3.3 แก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถาม ตามความเห็นของคณะกรรมการ
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.4 จัดพิมพ์แบบสอบถามนำไปใช้ต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

4.1 ติดต่อประสานงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อสอบถามความสมัครใจและเต็มใจ
ที่จะอุทิศเวลาให้ความร่วมมือในการวิจัย

4.2 ขออนุญาตราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
เพื่อขอความร่วมมือในการเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหาร
โรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

4.3 จัดส่งร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการภาค 11 จำนวน 1 ชุด และแบบสอบถามเพื่อประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ
จำนวน 1 ชุด ไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญส่งกลับคืน
ทางไปรษณีย์ โดยใช้ซองเอกสารติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ของถึงผู้วิจัยส่งไปพร้อมกับเอกสาร

4.4 ตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ ที่ได้รับคืนจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ แล้วนำข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ต่อไป

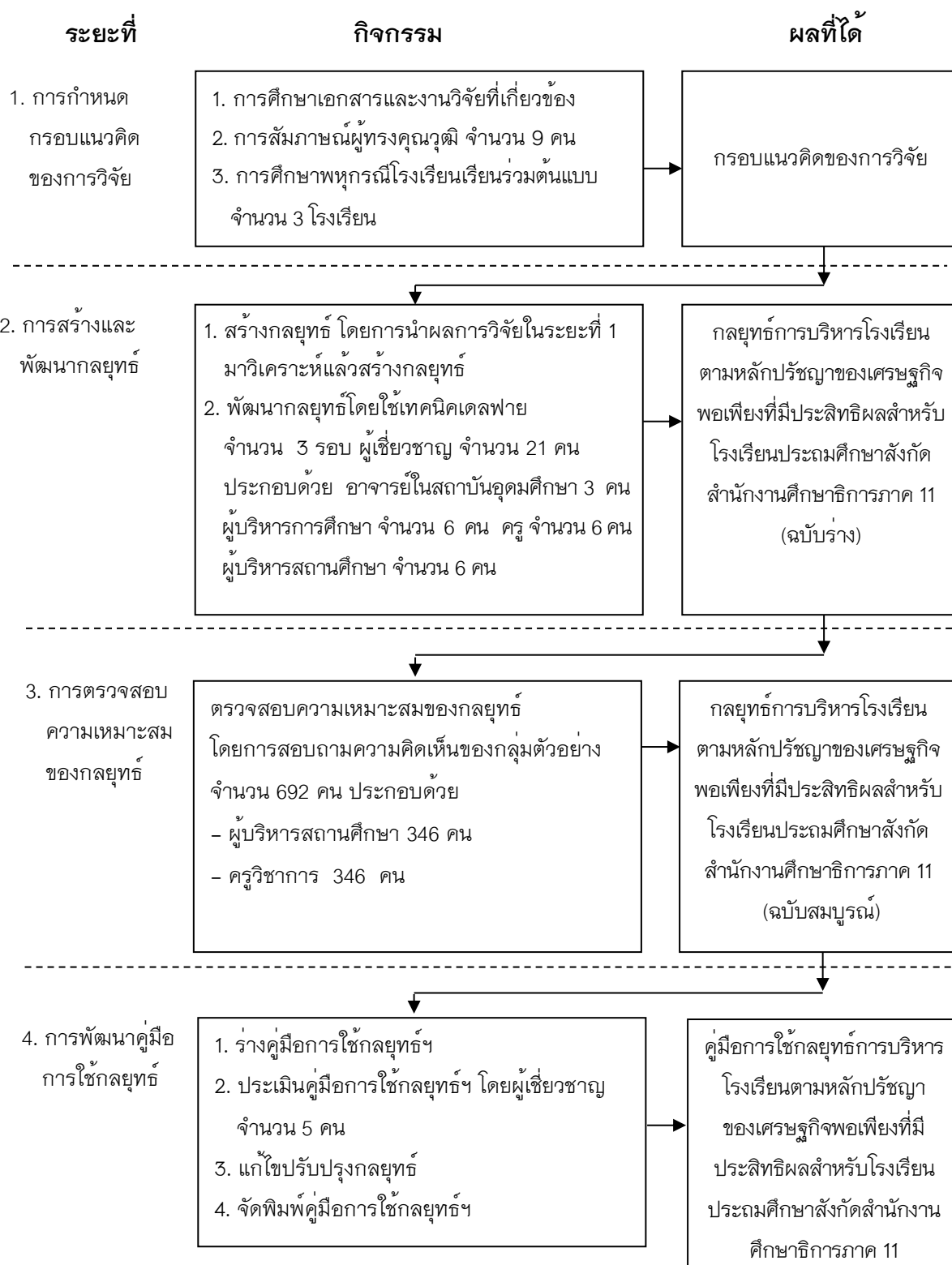
5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

5.1 นำข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแบบตรวจสอบคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มาวิเคราะห์ โดยคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในแบบตรวจสอบคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่

6. การปรับปรุงคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 5 มาปรับปรุง คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ให้สมบูรณ์ และจัดพิมพ์คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ฉบับจริง

ระยะของการวิจัยสรุปได้ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ระยะของการวิจัย

ตาราง 14 แผนการดำเนินการวิจัย

ระยะของการวิจัย	กิจกรรม	เครื่องมือ	เป้าหมาย	สถิติที่ใช้/ เกณฑ์	ผลที่ได้รับ	ช่วงเวลาวิจัย
ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบ แนวคิดของการวิจัย	ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	-	ครอบคลุม เนื้อหา	-	ร่างกรอบแนวคิด ของการวิจัย	ตุลาคม 2559- มกราคม 2560
	ขั้นที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	แบบสัมภาษณ์	9 คน	-	ร่างกรอบแนวคิด ของการวิจัย	พฤษภาคม-สิงหาคม 2560
	ขั้นที่ 3 การศึกษาพฤติกรรมโรงเรียน ต้นแบบการบริหารตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	แบบสัมภาษณ์	3 โรงเรียน	-	ร่างกรอบแนวคิด ของการวิจัย	กันยายน-ตุลาคม 2560

ตาราง 14 (ต่อ)

ระยะของการวิจัย	กิจกรรม	เครื่องมือ	เป้าหมาย	สถิติที่ใช้/ เกณฑ์	ผลที่ได้รับ	ช่วงเวลาที่วิจัย
ระยะที่ 2 การสร้างและ พัฒนากลยุทธ์	ขั้นที่ 1 การสร้างกลยุทธ์ สร้างกลยุทธ์โดยนำผลการศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และ การศึกษาพฤติกรรมโรงเรียนต้นแบบ การบริหารตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง มาสร้างกลยุทธ์			ความถี่	กลยุทธ์การบริหาร โรงเรียนตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ที่มีประสิทธิผลฯ (ฉบับร่าง)	พฤศจิกายน 2560
	-ขั้นที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์ พัฒนากลยุทธ์โดยใช้เทคนิคเดลฟาย แบบปรับปรุง (Modified Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ	แบบสอบถาม	ผู้เชี่ยวชาญ 21 คน	Med \geq 3.50 IR \leq 1.50	กลยุทธ์การบริหาร โรงเรียนตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ที่มีประสิทธิผลฯ (ฉบับร่าง)	ธันวาคม 2560

ตาราง 14 (ต่อ)

ระยะของการวิจัย	กิจกรรม	เครื่องมือ	เป้าหมาย	สถิติที่ใช้/ เกณฑ์	ผลที่ได้รับ	ช่วงเวลาที่วิจัย
ระยะที่ 3 การตรวจสอบ ความเหมาะสม ของกลยุทธ์	สอบถามความคิดเห็นของ กลุ่มตัวอย่าง	แบบสอบถาม	692 คน	\bar{X} , S.D.	กลยุทธ์การบริหาร โรงเรียนตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ที่มีประสิทธิผลฯ (ฉบับจริง)	กรกฎาคม-สิงหาคม 2563
ระยะที่ 4 การพัฒนาคู่มือ การใช้กลยุทธ์	ขั้นที่ 1 การร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์	คู่มือการใช้ กลยุทธ์ (ฉบับร่าง)	คณะกรรมการ ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์	-	คู่มือการใช้กลยุทธ์ (ฉบับร่าง)	สิงหาคม 2563
	ขั้นที่ 2 การตรวจสอบและปรับปรุง คู่มือการใช้กลยุทธ์	-คู่มือการใช้กลยุทธ์ (ฉบับร่าง) -แบบตรวจสอบ คู่มือการใช้กลยุทธ์	ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน	ความถี่	คู่มือการใช้กลยุทธ์ (ฉบับจริง)	สิงหาคม 2563
รายงานผลการวิจัย	สอบจบวิทยานิพนธ์	วิทยานิพนธ์	-	-	วิทยานิพนธ์ (ฉบับจริง)	กันยายน 2563

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 โรงเรียน

ระยะที่ 2 ผลการสร้างและพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสรุปการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาสังเคราะห์และวิเคราะห์เพื่อสร้างกลยุทธ์

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนากลยุทธ์ ผู้วิจัยพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ สอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน

ระยะที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ ผู้วิจัยสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 692 คน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2563 จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 346 คน ครูวิชาการ จำนวน 346 คน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบ

แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมในการนำไปใช้ของกลยุทธ์

ระยะที่ 4 ผลการพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

ตอนที่ 1 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

โดยผู้เชี่ยวชาญ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้สะดวกในการแสดงผลการวิเคราะห์และความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และค่าสถิติต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้แทนค่าสถิติ

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

IR แทน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-quartile Range)

Med แทน ค่ามัธยฐาน (Median)

ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยกลยุทธ์การบริหารโรงเรียน

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับ

โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยโดยการสังเคราะห์และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มี 4 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้

- กิจกรรมที่ 1.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม
- กิจกรรมที่ 1.2 การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/โครงการ
- กิจกรรมที่ 1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ
- กิจกรรมที่ 1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
- กิจกรรมที่ 1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ

กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้

- กิจกรรมที่ 2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้
- กิจกรรมที่ 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- กิจกรรมที่ 2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- กิจกรรมที่ 2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้

- กิจกรรมที่ 3.1 กิจกรรมแนะแนว
- กิจกรรมที่ 3.2 ระบบช่วยเหลือนักเรียน
- กิจกรรมที่ 3.3 กิจกรรมนักเรียน
- กิจกรรมที่ 3.4 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้

- กิจกรรมที่ 4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
- กิจกรรมที่ 4.2 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- กิจกรรมที่ 4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียง

กิจกรรมที่ 4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อนำข้อมูลไปสร้างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ามี 4 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

กิจกรรมที่ 1.2 การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/โครงการ

กิจกรรมที่ 1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ

กิจกรรมที่ 1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

กิจกรรมที่ 1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ

กิจกรรมที่ 1.6 การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานในสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

5 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมที่ 2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

กิจกรรมที่ 2.5 การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน

กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 3.1 กิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมที่ 3.2 ระบบช่วยเหลือนักเรียน

กิจกรรมที่ 3.3 กิจกรรมนักเรียน

กิจกรรมที่ 3.4 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

กิจกรรมที่ 4.2 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมที่ 4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียง

กิจกรรมที่ 4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลัก

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบ

การบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่

1) โรงเรียนบ้านห้วยยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2) โรงเรียนชุมชนบ้านคำพอกท่าดอกแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษานครพนม เขต 2 และ 3) บ้านนาค้ำน้อย 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร พบว่า มี 4 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

กิจกรรมที่ 1.2 การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/โครงการ

กิจกรรมที่ 1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ

กิจกรรมที่ 1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

กิจกรรมที่ 1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ

กิจกรรมที่ 1.6 การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานในสถานศึกษา

กิจกรรมที่ 1.7 การนิเทศจากหน่วยงานต้นสังกัด

กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย
 4 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้ (เพิ่มการจัดทำหน่วย
 การเรียนรู้ในฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

กิจกรรมที่ 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมที่ 2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 3.1 กิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมที่ 3.2 ระบบช่วยเหลือนักเรียน

กิจกรรมที่ 3.3 กิจกรรมนักเรียน

กิจกรรมที่ 3.4 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

กิจกรรมที่ 4.2 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมที่ 4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียง

กิจกรรมที่ 4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวคิด
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ระยะที่ 2 ผลการสร้างและพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียน

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับ

โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสรุปการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบการบริหารตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาสังเคราะห์และวิเคราะห์เพื่อสร้างกลยุทธ์
ดังตาราง 15

ตาราง 15 สรุปผลการศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผลการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษาพหุกรณี	สรุปผลการสังเคราะห์
<p>กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการ สถานศึกษา ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>1.1 การจัดบรรยากาศและ สภาพแวดล้อม</p> <p>1.2 การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/ โครงการ</p> <p>1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ</p> <p>1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและ ชุมชน</p> <p>1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการ สถานศึกษา ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>1.1 การจัดบรรยากาศและ สภาพแวดล้อม</p> <p>1.2 การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/ โครงการ</p> <p>1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ</p> <p>1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน</p> <p>1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ</p> <p>1.6 การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานในสถานศึกษา</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการ สถานศึกษา ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>1.1 การจัดบรรยากาศและ สภาพแวดล้อม</p> <p>1.2 การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/ โครงการ</p> <p>1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ</p> <p>1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและ ชุมชน</p> <p>1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ</p> <p>1.6 การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานในสถานศึกษา</p> <p>1.7 การนิเทศจากหน่วยงานต้นสังกัด</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการ สถานศึกษา ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>1.1 การจัดบรรยากาศและ สภาพแวดล้อม</p> <p>1.2 การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/ โครงการ</p> <p>1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ</p> <p>1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและ ชุมชน</p> <p>1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ</p> <p>1.6 การกำกับ ติดตาม การดำเนินงาน ในสถานศึกษา</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ผลการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษาพหุกรณี	สรุปผลการสังเคราะห์
<p>กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>2.1 การจัดทำหน่วยและ แผนการเรียนรู้</p> <p>2.2 การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน</p> <p>2.3 การวัดและประเมินผลการ เรียนรู้</p> <p>2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>2.1 การจัดทำหน่วยและ แผนการเรียนรู้</p> <p>2.2 การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน</p> <p>2.3 การวัดและประเมินผล การเรียนรู้</p> <p>2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา</p> <p>2.5 การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการ เรียนรู้ -จัดทำหน่วยการเรียนรู้ใน <u>ฐาน</u> การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง</p> <p>2.2 การจัดกิจกรรม <u>การ</u> เรียนการสอน</p> <p>2.3 การวัดและประเมินผลการ เรียนรู้</p> <p>2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและ การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการ เรียนรู้</p> <p>2.2 การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน</p> <p>2.3 การวัดและประเมินผล การเรียนรู้</p> <p>2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ผลการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษาพหุกรณี	สรุปผลการสังเคราะห์
<p>กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>3.1 กิจกรรมแนะแนว 3.2 ระบบช่วยเหลือนักเรียน 3.3 กิจกรรมนักเรียน 3.4 กิจกรรมลูกเสือ/ เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือ ผู้บำเพ็ญประโยชน์</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>3.1 กิจกรรมแนะแนว 3.2 ระบบช่วยเหลือนักเรียน 3.3 กิจกรรมนักเรียน 3.4 กิจกรรมลูกเสือ/ เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือ ผู้บำเพ็ญประโยชน์</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>3.1 กิจกรรมแนะแนว 3.2 ระบบช่วยเหลือนักเรียน 3.3 กิจกรรมนักเรียน 3.4 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>3.1 กิจกรรมแนะแนว 3.2 ระบบช่วยเหลือนักเรียน 3.3 กิจกรรมนักเรียน 3.4 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ผลการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษาพหุกรณี	สรุปผลการสังเคราะห์
<p>กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง</p> <p>4.2 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง</p> <p>4.2 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง</p> <p>4.2 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง</p> <p>4.2 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p>

จากตาราง 15 พบว่า จากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาพหุกรณี ดังนี้

1. กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

1) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม 2) การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/โครงการ 3) การจัดระบบการบริหารจัดการ 4) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 5) การวางแผนการใช้งบประมาณ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาพหุกรณีศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ควรเพิ่มกิจกรรม 1.6 การนิเทศจากหน่วยงานต้นสังกัด และ 1.7) การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปหลอมรวมกิจกรรมการนิเทศจากหน่วยงานต้นสังกัด เข้ากับกิจกรรมการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้ 1) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม 2) การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/โครงการ 3) การจัดระบบการบริหารจัดการ 4) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 5) การวางแผน การใช้งบประมาณ และ 6) การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานในสถานศึกษา

2. กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้ การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพิ่มประเด็น 2.5 การจัดทำวิจัยในชั้นเรียนและการศึกษาพหุกรณี เห็นควร (เพิ่มการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ในฐานการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) ผู้วิจัยมีความเห็นว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา จึงยังไม่มีฐานการเรียนรู้

สรุปได้ว่า กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้ 1) การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 4) การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาพหุกรณี ไม่พบประเด็นเพิ่มเติม

สรุปได้ว่า กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้ 1) กิจกรรมแนะแนว 2) ระบบช่วยเหลือนักเรียน 3) กิจกรรมนักเรียน และ 4) กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาพหุกรณี ไม่พบประเด็นเพิ่มเติม

สรุปได้ว่า กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้ 1) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง 2) การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากผลสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำไปจัดทำเป็นร่างประเด็นกลยุทธ์รายกิจกรรม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พิจารณาความสอดคล้อง รายละเอียด

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนากลยุทธ์ ผู้วิจัยพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ สอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนากลยุทธ์ ผู้วิจัยพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 21 คน จำนวน 3 รอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter Quartile Range) รายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 1 เลือกข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยร้อยละ 80 ขึ้นไป มาสร้างเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 2 ต่อไป ดังตาราง 16

ตาราง 16 ค่าร้อยละของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกลยุทธ์

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=21)		
	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	ขอเสนอแนะ
กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา			
1.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม			
1) วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	95.24	4.76	-
2) กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
3) จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้เป็นที่แห่งเรียนรู้ ที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
4) จัดโครงการและกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
5) ประเมิน สรุปผล และรายงานผลด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
1.2 การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/โครงการ			
6) วิเคราะห์นโยบายและแผนงาน/โครงการของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน	100	0	-

ตาราง 16 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=21)		
	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	ขอเสนอแนะ
7) กำหนดนโยบายและแผนงาน/โครงการ โดยจัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการขับเคลื่อนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน	100	0	-
8) ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปี โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในโรงเรียน	100	0	-
9) ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนนโยบายตลอดจนนำผลการติดตามมาปรับปรุงพัฒนา	100	0	-
10) สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน การขับเคลื่อนนโยบาย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ			
11) วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดระบบการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
12) กำหนดกลยุทธ์และแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการจัดระบบการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
13) ดำเนินการจัดระบบการบริหารจัดการตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้	100	0	-
14) จัดระบบโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
15) ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การจัดระบบการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน			
16) วิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-

ตาราง 16 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=21)		
	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	ข้อเสนอแนะ
17) กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
18) ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม	100	0	-
19) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
20) ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ			
21) วิเคราะห์ปัญหาในการบริหารจัดการด้านการเงินของโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
22) กำหนดแนวทาง/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการใช้งบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
23) ดำเนินการตามแผนงาน/งบประมาณของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
24) จัดให้มีการระดมทุน ทรัพยากรและงบประมาณเพื่อการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
25) การตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	95.24	4.76	เพิ่มคำว่า “ติดตามผล”
26) ประเมิน สรุปผล และรายงานผลการวางแผนการใช้งบประมาณ	100	0	-

ตาราง 16 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=21)		
	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	ขอเสนอแนะ
1.6 การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานในสถานศึกษา			
27) วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการกำกับติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
28) กำหนดกลยุทธ์ในการกำกับติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
29) ดำเนินการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้	100	0	-
30) ตรวจสอบ ประเมินผลการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้	100	0	-
31) นำผลการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา มาปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานในระยะต่อไป	100	0	-
กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน			
2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้			
32. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของโรงเรียนและชุมชนในการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
33. กำหนดแผนการศึกษาเพื่อบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
34. จัดทำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	100	0	-

ตาราง 16 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=21)		
	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	ขอเสนอแนะ
35. จัดทำแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้	100	0	-
36. มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผลการนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	100	0	-
2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
37. ครูวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ	100	0	-
38. ครูกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ	100	0	-
39. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
40. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
41. ครูสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
42. ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
43. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-

ตาราง 16 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=21)		
	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	ขอเสนอแนะ
44. กำหนดแผนงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
45. สร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
46. ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
47. จัดแสดงผลงานและประกวดโครงการเกี่ยวกับ ผลงานของผู้เรียน ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้	100	0	-
48. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล นำผล การประเมินมาปรับปรุงพัฒนา	100	0	-
2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา			
49. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านการผลิตสื่อ การเรียนการสอนใหม่ๆ นวัตกรรมที่หลากหลายมาใช้ใน กิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
50. กำหนดแนวทางวิธีการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่ หลากหลายตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
51. จัดทำ/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
52. ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่ เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน	100	0	-

ตาราง 16 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=21)		
	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	ขอเสนอแนะ
53. จัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองบนฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน	100	0	-
54. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	100	0	-
กลยุทธ์ที่ 3 การจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน			
3.1 กิจกรรมแนะแนว			
55. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านกิจกรรมแนะแนวสำหรับผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
56. กำหนดแผนการ/โครงการกิจกรรมแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
57. จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการแนะแนวเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
58. ครูจัดกิจกรรมแนะแนวที่ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
59. วัดผล ประเมินผล และติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนว ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
60. นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนว ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
3.2 ระบบช่วยเหลือนักเรียน			
61. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-

ตาราง 16 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=21)		
	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	ขอเสนอแนะ
62. กำหนดแผนการ/โครงการ ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
63. จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและได้รับการส่งเสริมพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการจัดกิจกรรมดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน	100	0	-
64. วัดผล ประเมินผล และ ติดตามผล การจัดกิจกรรมงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
65. นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
3.3 กิจกรรมนักเรียน			
66. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
67. กำหนดแผนงาน/โครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
68. ส่งเสริมผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
69. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
70. วัดผล ประเมินผล และติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-

ตาราง 16 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=21)		
	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	ขอเสนอแนะ
71. นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
3.4 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์			
72. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
73. กำหนดแผนงาน/โครงการ กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ โดยมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและได้รับการส่งเสริมพัฒนา ด้านการจัดกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
74. จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
75. วัดผล ประเมินผล และติดตามผลการจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
76. นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร			
4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง			
77. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับปริมาณงาน	100	0	-
78. กำหนดแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังของบุคลากร	100	0	-

ตาราง 16 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=21)		
	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	ขอเสนอแนะ
79. จัดโครงสร้างอัตรากำลังของบุคลากรที่จะดำเนินการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
80. กำกับ ติดตาม ให้บุคลากรปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และโครงสร้างงานที่กำหนดไว้	100	0	-
81. ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนอัตรากำลัง	100	0	-
4.2 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
82. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
83. กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม สำหรับการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
84. ส่งเสริมให้บุคลากรครูปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
85. โรงเรียนให้รางวัลสนับสนุน เชิดชูเกียรติบุคลากรที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีบนวิถีความพอเพียง	100	0	-
4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง			
86. วิเคราะห์ความจำเป็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
87. กำหนดแนวทาง/วิธีการ พัฒนาคำรู้ความเข้าใจของบุคลากร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
88. จัดหาวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถอบรมพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน	100	0	-

ตาราง 16 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=21)		
	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	ขอเสนอแนะ
89. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การสร้างความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง			
90. วิเคราะห์ความต้องการในการนำนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่แผนปฏิบัติการ	100	0	-
91. กำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
92. จัดตั้งคณะกรรมการในการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
93. จัดให้มีการประชุม/สัมมนาบุคลากร เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	0	-
94. สรุปผล และรายงานผล เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	95.24	4.76	เพิ่มคำว่า “ประเมิน” หน้า คำถาม
รวมกลยุทธ์ทั้งหมด	99.85	0.15	-

จากตาราง 16 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า “เห็นด้วย” โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 99.85 และเห็นด้วยทุกข้อ เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบย่อย ข้อคำถามที่ 25. การตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยร้อยละ 95.24 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 4.76 (โดยให้เพิ่มคำว่า “ติดตามผล” หน้าข้อคำถาม) และข้อคำถามที่ 94. สรุปผล และรายงานผล เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยร้อยละ 95.24 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 4.76 (โดยให้เพิ่มคำว่า “ประเมิน” หน้าข้อคำถาม) ผู้วิจัยได้นำเสนอ

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาประเด็นข้อคำถามก่อนสรุป เพื่อทำการเดลฟายในรอบที่ 2 และ 3 ต่อไป

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญว่า “เห็นด้วย” หรือ “ไม่เห็นด้วย” กับกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 2 และรอบที่ 3 เพื่อสอบถามความคิดเห็นรายละเอียด ดังตาราง 17

ตาราง 17 ค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ข้อ	รอบที่ 2		รอบที่ 3			
		Med	IR	Med	IR	ระดับความเหมาะสม	ระดับความสอดคล้อง
กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการ ฯ							
1.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม							
1) วิเคราะห์สภาพปัญหา เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2) กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3) จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ข้อ	รอบที่ 2		รอบที่ 3			
		Med	IR	Med	IR	ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
4) จัดโครงการและกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
5) ประเมิน สรุปผล และรายงานผลการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	5	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.2 การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/ โครงการ							
6) วิเคราะห์นโยบายและแผนงาน/โครงการของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน	6	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
7) กำหนดนโยบายและแผนงาน/โครงการ โดยจัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการขับเคลื่อนตามหลัก	7	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
8) ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปี โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในโรงเรียน	8	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
9) ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนนโยบายตลอดจนนำผลการติดตาม มาปรับปรุงพัฒนา	9	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
10) สรุปและรายงานผลการดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบาย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	10	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ข้อ	รอบที่ 2		รอบที่ 3			
		Med	IR	Med	IR	ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ							
11) วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการ การจัดระบบการบริหารจัดการ ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	11	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
12) กำหนดกลยุทธ์และแผนงาน/ โครงการเกี่ยวกับเกี่ยวกับการจัดระบบ การบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	12	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
13) ดำเนินการจัดระบบการบริหาร จัดการตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้	13	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
14) จัดระบบโครงสร้างการบริหาร จัดการ ที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	14	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
15) ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การจัดระบบการบริหารจัดการ ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	15	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและ ชุมชน							
16) วิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองและชุมชนในการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	16	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
17) กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	17	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ข้อ	รอบที่ 2		รอบที่ 3			
		Med	IR	Med	IR	ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
18) ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม ในการบริหารจัดการตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดย ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม	18	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
19) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเขามา มีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรการเรียนการ สอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	19	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
20) ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การ เข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	20	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ							
21) วิเคราะห์ปัญหาในการบริหารจัดการ ด้านการเงินของโรงเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	21	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
22) กำหนดแนวทาง/แผนงาน/โครงการ กิจกรรมเกี่ยวกับการใช้งบประมาณ ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	22	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
23) ดำเนินการตามแผนงาน/งบประมาณ ของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	23	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
24) จัดให้มีการระดมทุนทรัพยากรและ งบประมาณเพื่อการบริหารจัดการให้เป็นไป ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	24	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
25) ติดตามผลการตรวจสอบ การใช้จ่ายงบประมาณในการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	25	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ข้อ	รอบที่ 2		รอบที่ 3			
		Med	IR	Med	IR	ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
26) ประเมิน สรุปผล และรายงานผลการ วางแผนการใช้งบประมาณ	26	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
1.6 การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานในสถานศึกษา							
27) วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการ กำกับติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	27	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
28) กำหนดกลยุทธ์ในการกำกับติดตาม การดำเนินงานในสถานศึกษา ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	28	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
29) ดำเนินการกำกับติดตามการ ดำเนินงานของสถานศึกษาตามกลยุทธ์ที่ กำหนดไว้	29	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
30) ตรวจสอบ ประเมินผล การกำกับ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาตาม กลยุทธ์ที่กำหนดไว้	30	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
31) นำผลการกำกับติดตาม การดำเนินงานของสถานศึกษามาปรับปรุง แก้ไขในการดำเนินงานในระยะต่อไป	31	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและ การจัดการเรียนการสอน							
2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้							
32. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของ โรงเรียนและชุมชนในการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้อง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	32	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ข้อ	รอบที่ 2		รอบที่ 3			
		Med	IR	Med	IR	ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
33. กำหนดแผนการศึกษาเพื่อบริหาร หลักสูตรและการจัด การเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	33	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
34. จัดทำหน่วยการเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการ เรียนรู้	34	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
35. จัดทำแผนจัดการเรียนรู้บูรณา การตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตามมาตรฐาน การเรียนรู้	35	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
36. มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	36	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
37. ครูวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ต่างๆ	37	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
38. ครูกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ	38	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ข้อ	รอบที่ 2		รอบที่ 3			
		Med	IR	Med	IR	ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
39. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	39	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
40. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	40	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
41. ครูสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	41	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
42. ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	42	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้							
43. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	43	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
44. กำหนดแผนงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	44	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
45. สร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	45	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ข้อ	รอบที่ 2		รอบที่ 3			
		Med	IR	Med	IR	ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
46. ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	46	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
47. จัดแสดงผลงานและประกวดโครงการเกี่ยวกับผลงานของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้	47	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
48. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล นำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้	48	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา							
49. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้าน การผลิตสื่อการเรียนการสอนใหม่ๆ นวัตกรรมที่หลากหลายมาใช้ในกิจกรรม การเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	49	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
50. กำหนดแนวทางวิธีการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	50	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
51. จัดทำ/ผลิต/ใช้/เผยแพร่สื่อการเรียนรู้อยู่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	51	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
52. ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในชุมชน ที่เสริมสร้างการพัฒนา คุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน	52	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ข้อ	รอบที่ 2		รอบที่ 3			
		Med	IR	Med	IR	ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
53. จัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ด้วยตนเองบนฐานข้อมูลระบบ สารสนเทศภายในโรงเรียน	53	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
54. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา	54	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน							
3.1 กิจกรรมแนะแนว							
55. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการ ดำเนินงานด้านกิจกรรม แนะแนวสำหรับ ผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	55	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
56. กำหนดแผนการ/โครงการ กิจกรรมแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนิน ชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	56	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
57. จัดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถด้านการแนะแนวเกี่ยวกับการ ดำเนินงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	57	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
58. ครูจัดกิจกรรมแนะแนวที่ส่งเสริม การพัฒนาผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	58	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ข้อ	รอบที่ 2		รอบที่ 3			
		Med	IR	Med	IR	ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
59. วัดผล ประเมินผล และติดตามผล การจัดกิจกรรมแนะแนว ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	59	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
60. นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการ จัดกิจกรรมแนะแนว ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	60	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
3.2 ระบบช่วยเหลือนักเรียน							
61. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนิน ชีวิตที่สอดคล้องตาม หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	61	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
62. กำหนดแผนการ/โครงการ ระบบ ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหา และพัฒนาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	62	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
63. จัดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและได้รับการส่งเสริมพัฒนา ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในการจัดกิจกรรมดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน	63	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
64. วัดผล ประเมินผล และ ติดตาม ผล การจัดกิจกรรมงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	64	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
65. นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการ จัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	65	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ข้อ	รอบที่ 2		รอบที่ 3			
		Med	IR	Med	IR	ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
3.3 กิจกรรมนักเรียน							
66. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรม นักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่ สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	66	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
67. กำหนดแผนงาน/โครงการ กิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิด จิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อ สังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	67	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
68. ส่งเสริมผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	68	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
69. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	69	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
70. วัดผล ประเมินผล และติดตามผล การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	70	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
71. นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการ จัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	71	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ข้อ	รอบที่ 2		รอบที่ 3			
		Med	IR	Med	IR	ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
3.4 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์							
72. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรม ลูกเสือ/เนตรนารี/ ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญ ประโยชน์ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	72	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
73. กำหนดแผนงาน/โครงการ กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้ บำเพ็ญประโยชน์ โดยมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและได้รับ การส่งเสริมพัฒนา ด้านการจัดกิจกรรมตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	73	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
74. จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ที่ สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	74	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
75. วัดผล ประเมินผล และติดตามผล การจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	75	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
76. นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการ จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	76	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ข้อ	รอบที่ 2		รอบที่ 3			
		Med	IR	Med	IR	ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร							
4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนด ตำแหน่ง							
77. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของ กรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับ ปริมาณงาน	77	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
78. กำหนดแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับ การวางแผนอัตรากำลังของบุคลากร	78	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
79. จัดโครงสร้างอัตรากำลังของ บุคลากรที่จะดำเนินการบริหารจัดการ ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	79	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
80. กำกับ ติดตาม ให้บุคลากร ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และโครงสร้าง งานที่กำหนดไว้	80	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
81. ติดตามผลการดำเนินงานตามแผน อัตรากำลัง	81	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
4.2 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง							
82. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการ ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	82	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
83. กำหนดแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม สำหรับการดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	83	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
84. ส่งเสริมให้บุคลากรครูปฏิบัติตน และดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	84	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ข้อ	รอบที่ 2		รอบที่ 3			
		Med	IR	Med	IR	ระดับ ความ เหมาะสม	ระดับ ความ สอดคล้อง
85. โรงเรียนให้รางวัลสนับสนุน เชิดชู เกียรติบุคคลากรที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี บนวิถีความพอเพียง	85	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง							
86. วิเคราะห์ความจำเป็นเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	86	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
87. กำหนดแนวทาง/วิธีการ พัฒนา ความรู้ความเข้าใจของบุคลากร ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	87	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
88. จัดหาวิทยากรหรือปราชญ์ ชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถมาอบรม พัฒนาบุคลากรในโรงเรียน	88	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
89. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การสร้างความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	89	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัด การศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง							
90. วิเคราะห์ความต้องการในการนำ นโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงสู่แผนปฏิบัติการ	90	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
91. กำหนดแนวทางการเตรียมความ พร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	91	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ข้อ	รอบที่ 2		รอบที่ 3			
		Med	IR	Med	IR	ระดับความเหมาะสม	ระดับความสอดคล้อง
92. จัดตั้งคณะกรรมการในการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	92	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
93. จัดให้มีการประชุม/สัมมนาบุคลากร เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	93	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก
94. ประเมิน สรุปผล และรายงานผลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	94	5.00	0.00	5.00	0.00	มากที่สุด	มาก

จากตาราง 17 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ในทุกกลยุทธ์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อและมีความสอดคล้องในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ระยะที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและค่าสถิติพื้นฐานความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์ จำนวน 692 ลิงค์แบบสอบถาม ตามจำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีรหัสกำกับแบ่งกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนละ 2 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 1 ชุด

และครูผู้วิชาการ 1 ชุด รวมทั้งสิ้น 692 ชุด แบบสอบถามออนไลน์ฉบับสมบูรณ์ (ผู้ตอบแบบสอบถามตอบทุกข้อ) ที่ได้รับกลับคืนมา จำนวน 640 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.49 ของแบบสอบถามจำนวนทั้งหมดที่ส่งไป ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์แสดง สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม เป็นความถี่และค่าร้อยละ ดังตาราง 18

ตาราง 18 แสดงความถี่และร้อยละของข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลสถานภาพ	จำนวนคน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	305	47.66
2. หญิง	335	52.34
รวม	640	100.00
อายุ		
1. 26 – 35 ปี	103	16.10
2. 36 – 45 ปี	234	36.56
3. 46 – 55 ปี	256	40.00
4. 56 ปีขึ้นไป	47	7.34
รวม	640	100.00
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
1. ปริญญาตรี	304	47.50
2. ปริญญาโท	328	51.25
3. ปริญญาเอก	8	1.25
รวม	640	100.00
ตำแหน่ง		
1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา	316	49.375
2. รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	4	0.625
3. ครูผู้สอน	320	50.00
รวม	640	100.00

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อมูลสถานภาพ	จำนวนคน	ร้อยละ
ประสบการณ์การทำงาน		
1. 10-15 ปี	37	5.78
2. 16-20 ปี	80	12.50
3. 21-25 ปี	215	33.59
4. 26 ปีขึ้นไป	308	48.13
รวม	640	100.00

จากตาราง 18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 640 คน จำแนกตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 52.34 เป็นเพศชาย จำนวน 305 คน คิดเป็นร้อยละ 47.66 เมื่อจำแนก ตามอายุ พบว่า อายุ 46-55 ปี จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 อายุ 36-45 ปี จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 36.56 อายุ 26-35 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 16.10 อายุ 56 ปีขึ้นไป จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 7.34 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าปริญญาโท จำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 51.25 ปริญญาตรี จำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 ปริญญาเอก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า เป็นครูผู้สอน จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 316 คน คิดเป็นร้อยละ 49.375 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.625 และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ประสบการณ์การทำงาน 26 ปีขึ้นไป จำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 48.18 ประสบการณ์การทำงาน 21-25 ปี จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 33.59 ประสบการณ์การทำงาน 16-20 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และ ประสบการณ์การทำงาน 10-15 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 5.78 ตามลำดับความถี่

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 19

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=414)		ระดับความเหมาะสม
		\bar{X}	(S.D.)	
กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา				
1.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม				
1	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.57	0.68	มากที่สุด
2	กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.53	0.69	มากที่สุด
3	จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.74	0.54	มากที่สุด
4	จัดโครงการและกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.65	0.63	มากที่สุด
5	ประเมิน สรุปผล และรายงานผลด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.59	0.69	มากที่สุด
รวมกิจกรรม ข้อ 1.1		4.62	0.42	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=414)		ระดับความเหมาะสม
		\bar{X}	(S.D.)	
1.2 การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/โครงการ				
6	วิเคราะห์นโยบายและแผนงาน/โครงการของโรงเรียน โดย การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน	4.61	0.67	มากที่สุด
7	กำหนดนโยบายและแผนงาน/โครงการ โดยจัดตั้ง คณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการขับเคลื่อนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.47	0.53	มาก
8	ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปี โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อน ในโรงเรียน	4.70	0.59	มากที่สุด
9	ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการ ขับเคลื่อนนโยบายตลอดจนนำผลการติดตามมาปรับปรุง พัฒนา	4.59	0.70	มากที่สุด
10	สรุปและรายงานผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบาย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.64	0.65	มากที่สุด
รวมกิจกรรม ข้อ 1.2		4.66	0.41	มากที่สุด
1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ				
11	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับ การจัดระบบการบริหาร จัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.72	0.57	มากที่สุด
12	กำหนดกลยุทธ์และแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับเกี่ยวกับการ จัดระบบการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.77	0.49	มากที่สุด
13	ดำเนินการจัดระบบการบริหารจัดการตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้	4.63	0.66	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=414)		ระดับความเหมาะสม
		\bar{X}	(S.D.)	
14	จัดระบบโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.59	0.69	มากที่สุด
15	ประเมิน สรุปผล และรายงานผลการจัดระบบการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.76	0.51	มากที่สุด
รวมกิจกรรม ข้อ 1.3		4.69	0.68	มากที่สุด
1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน				
16	วิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.82	0.43	มากที่สุด
17	กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.70	0.59	มากที่สุด
18	ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม	4.67	0.60	มากที่สุด
19	ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.72	0.58	มากที่สุด
20	ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.74	0.53	มากที่สุด
รวมกิจกรรม ข้อ 1.4		4.73	0.35	มากที่สุด
1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ				
21	วิเคราะห์ปัญหาในการบริหารจัดการด้านการเงินของโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.71	0.55	มากที่สุด
22	กำหนดแนวทาง/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการใช้งบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.70	0.57	มากที่สุด
23	ดำเนินการตามแผนงาน/งบประมาณของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.74	0.54	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=414)		ระดับความเหมาะสม
		\bar{X}	(S.D.)	
24	จัดให้มีการระดมทุนทรัพยากรและงบประมาณ เพื่อการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.75	0.51	มากที่สุด
25	ติดตามผลการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในการบริหารจัดการ	4.72	0.55	มากที่สุด
26	ประเมิน สรุปผล และรายงานผลการวางแผนการใช้งบประมาณ	4.77	0.50	มากที่สุด
รวมกิจกรรม ข้อ 1.5		4.73	0.37	มากที่สุด
1.6 การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานในสถานศึกษา				
27	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการกำกับติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.76	0.50	มากที่สุด
28	กำหนดกลยุทธ์ในการกำกับติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.72	0.54	มากที่สุด
29	ดำเนินการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้	4.71	0.55	มากที่สุด
30	ตรวจสอบ ประเมินผลการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้	4.71	0.55	มากที่สุด
31	นำผลการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา มาปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานในระยะต่อไป	4.80	0.44	มากที่สุด
รวมกิจกรรม ข้อ 1.6		4.74	0.39	มากที่สุด
รวมกลยุทธ์ที่ 1		4.70	0.30	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=414)		ระดับความเหมาะสม
		\bar{X}	(S.D.)	
กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน				
2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้				
32	วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของโรงเรียนและชุมชน ในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้อง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.77	0.48	มากที่สุด
33	กำหนดแผนการศึกษาเพื่อบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.64	0.62	มากที่สุด
34	จัดทำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.62	0.67	มากที่สุด
35	จัดทำแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้	4.60	0.69	มากที่สุด
36	มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.56	0.70	มากที่สุด
รวมกิจกรรม ข้อ 2.1		4.64	0.38	มากที่สุด
2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน				
37	ครูวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ	4.75	0.49	มากที่สุด
38	ครูกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ	4.64	0.66	มากที่สุด
39	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.68	0.59	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=414)		ระดับความเหมาะสม
		\bar{X}	(S.D.)	
40	ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้อตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.71	0.54	มากที่สุด
41	ครูสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.79	0.47	มากที่สุด
42	ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.79	0.51	มากที่สุด
รวมกิจกรรม ข้อ 2.2		4.73	0.36	มากที่สุด
2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
43	วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.77	0.58	มากที่สุด
44	กำหนดแผนงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.57	0.75	มากที่สุด
45	สร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.70	0.60	มากที่สุด
46	ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.65	0.66	มากที่สุด
47	จัดแสดงผลงานและประกวดโครงงานเกี่ยวกับผลงานของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้	4.44	0.82	มาก
48	ประเมิน สรุปผล และรายงานผล นำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา	4.65	0.67	มากที่สุด
รวมกิจกรรม ข้อ 2.3		4.63	0.37	มากที่สุด
49	วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอนใหม่ๆ นวัตกรรมที่หลากหลายมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.67	0.65	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=414)		ระดับความเหมาะสม
		\bar{X}	(S.D.)	
2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา				
50	กำหนดแนวทางวิธีการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.84	0.40	มากที่สุด
51	จัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.79	0.48	มากที่สุด
52	ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน	4.71	0.60	มากที่สุด
53	จัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองบนฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน	4.78	0.50	มากที่สุด
54	ประเมิน สรุปผล และรายงานผลการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.76	0.54	มากที่สุด
รวมกิจกรรม ข้อ 2.4		4.76	0.35	มากที่สุด
รวมกลยุทธ์ที่ 2		4.69	0.27	มากที่สุด
กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				
3.1 กิจกรรมแนะแนว				
55	วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านกิจกรรมแนะแนวสำหรับผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.79	0.41	มากที่สุด
56	กำหนดแผนการ/โครงการกิจกรรมแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.76	0.46	มากที่สุด
57	จัดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ด้านการแนะแนวเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.74	0.50	มากที่สุด
58	ครูจัดกิจกรรมแนะแนวที่ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.69	0.54	มากที่สุด
59	วัดผล ประเมินผล และติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.62	0.62	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=414)		ระดับความเหมาะสม
		\bar{X}	(S.D.)	
60	นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.60	0.64	มากที่สุด
รวมกิจกรรม ข้อ 3.1		4.70	0.38	มากที่สุด
3.2 ระบบช่วยเหลือนักเรียน				
61	วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.66	0.58	มากที่สุด
62	กำหนดแผนการ/โครงการ ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.60	0.63	มากที่สุด
63	จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและได้รับการส่งเสริมพัฒนาด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการจัดกิจกรรมดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน	4.61	0.58	มากที่สุด
64	วัดผล ประเมินผล และ ติดตามผล การจัดกิจกรรมงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.70	0.48	มากที่สุด
65	นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรม ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.73	0.47	มากที่สุด
รวมกิจกรรม ข้อ 3.2		4.66	0.43	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมนักเรียน				
66	วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.77	0.44	มากที่สุด
67	กำหนดแผนงาน/โครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.73	0.54	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=414)		ระดับความเหมาะสม
		\bar{X}	(S.D.)	
68	ส่งเสริมผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.56	0.73	มากที่สุด
69	จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.65	0.65	มากที่สุด
70	วัดผล ประเมินผล และติดตามผล การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.62	0.68	มากที่สุด
71	นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมนักเรียน	4.58	0.68	มากที่สุด
รวมกิจกรรม ข้อ 3.3		4.65	0.37	มากที่สุด
3.4 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์				
72	วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.71	0.53	มากที่สุด
73	กำหนดแผนงาน/โครงการ กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ โดยมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและได้รับการส่งเสริมพัฒนา ด้านการจัดกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.79	0.46	มากที่สุด
74	จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.82	0.45	มากที่สุด
75	วัดผล ประเมินผล และติดตามผลการจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.84	0.38	มากที่สุด
76	นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.81	0.44	มากที่สุด
76	นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.81	0.44	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

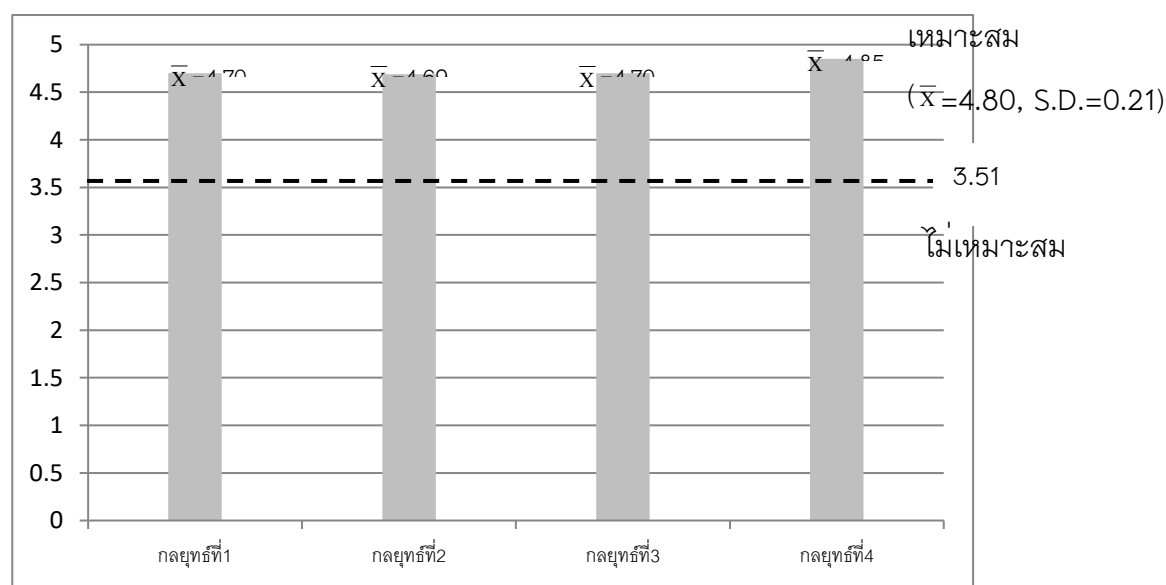
ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=414)		ระดับความเหมาะสม
		\bar{X}	(S.D.)	
รวมกิจกรรม ข้อ 3.4		4.80	0.31	มากที่สุด
รวมกลยุทธ์ที่ 3		4.70	0.29	มากที่สุด
กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร				
4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง				
77	วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับปริมาณงาน	4.87	0.35	มากที่สุด
78	กำหนดแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังของบุคลากร	4.89	0.33	มากที่สุด
79	จัดโครงสร้างอัตรากำลังของบุคลากรที่จะเน้น การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.93	0.30	มากที่สุด
80	กำกับ ติดตาม ให้บุคลากรปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และโครงสร้างงานที่กำหนดไว้	4.79	0.43	มากที่สุด
81	ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนอัตรากำลัง	4.83	0.40	มากที่สุด
รวมกิจกรรม ข้อ 4.1		4.86	0.27	มากที่สุด
4.2 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
82	วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.84	0.39	มากที่สุด
83	กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมสำหรับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.88	0.34	มากที่สุด
84	ส่งเสริมให้บุคลากรครูปฏิบัติตนและดำเนินชีวิต	4.80	0.50	มากที่สุด
85	โรงเรียนให้รางวัลสนับสนุน เชิดชูเกียรติบุคลากรที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีบนวิถีความพอเพียง	4.79	0.50	มากที่สุด
รวมกิจกรรม ข้อ 4.2		4.83	0.34	มากที่สุด
4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง				
86	วิเคราะห์ความจำเป็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.82	0.45	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (n=414)		ระดับความเหมาะสม
		\bar{X}	(S.D.)	
87	กำหนดแนวทาง/วิธีการ พัฒนาความรู้ความเข้าใจของบุคลากร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.81	0.48	มากที่สุด
88	จัดหาวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถมาอบรมพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน	4.83	0.44	มากที่สุด
89	ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.86	0.39	มากที่สุด
รวมข้อ 4.3		4.83	0.36	มากที่สุด
4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง				
90	วิเคราะห์ความต้องการในการนำนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่แผนปฏิบัติการ	4.89	0.34	มากที่สุด
91	กำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.89	0.33	มากที่สุด
92	จัดตั้งคณะกรรมการในการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.87	0.34	มากที่สุด
93	จัดให้มีการประชุม/สัมมนาบุคลากร เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.85	0.35	มากที่สุด
94	ประเมิน สรุปผล และรายงานผล เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.85	0.35	มากที่สุด
รวมกิจกรรม ข้อ 4.4		4.87	0.28	มากที่สุด
รวมกลยุทธ์ที่ 4		4.85	0.25	มากที่สุด
รวมกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11		4.80	0.21	มากที่สุด

จากตาราง 19 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ดังนี้

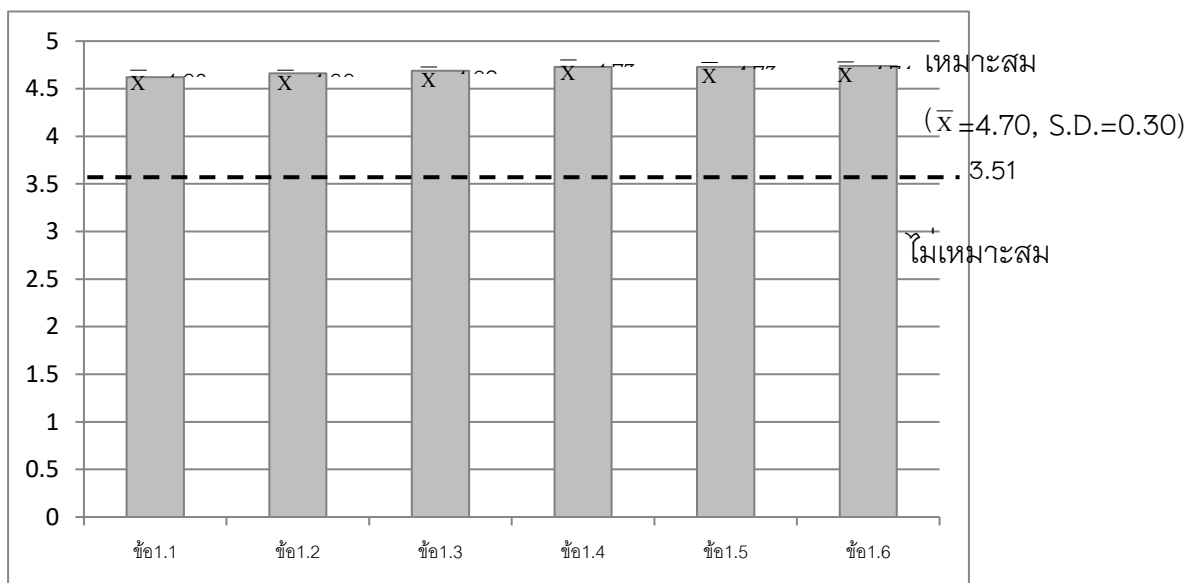
1. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.21) โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.25) กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.29) กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.30) กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.27) ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 กราฟแสดงความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

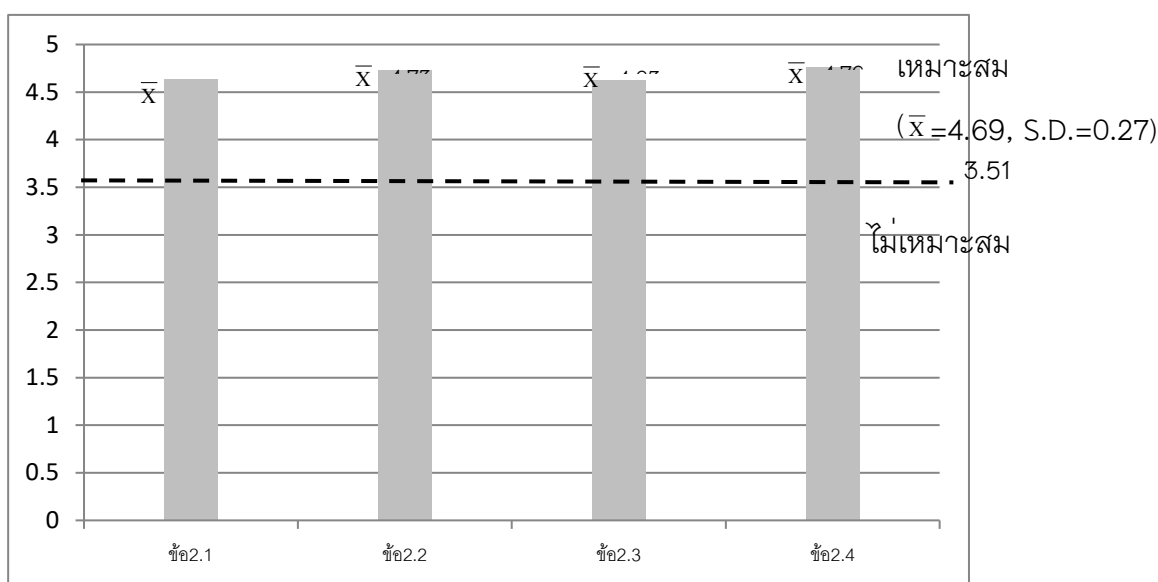
เมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์ พบผลดังนี้

2. กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.30) โดยมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมกิจกรรมรายข้อดังนี้
 กิจกรรมข้อ 1.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.42) กิจกรรมข้อ 1.2 การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/โครงการ มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.41) กิจกรรมข้อ 1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.68) กิจกรรม ข้อ 1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.35) กิจกรรม ข้อ 1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ และกิจกรรมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.37) และกิจกรรมข้อ 1.6 การกำกับ ติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษา มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.39) ดังภาพประกอบ 5

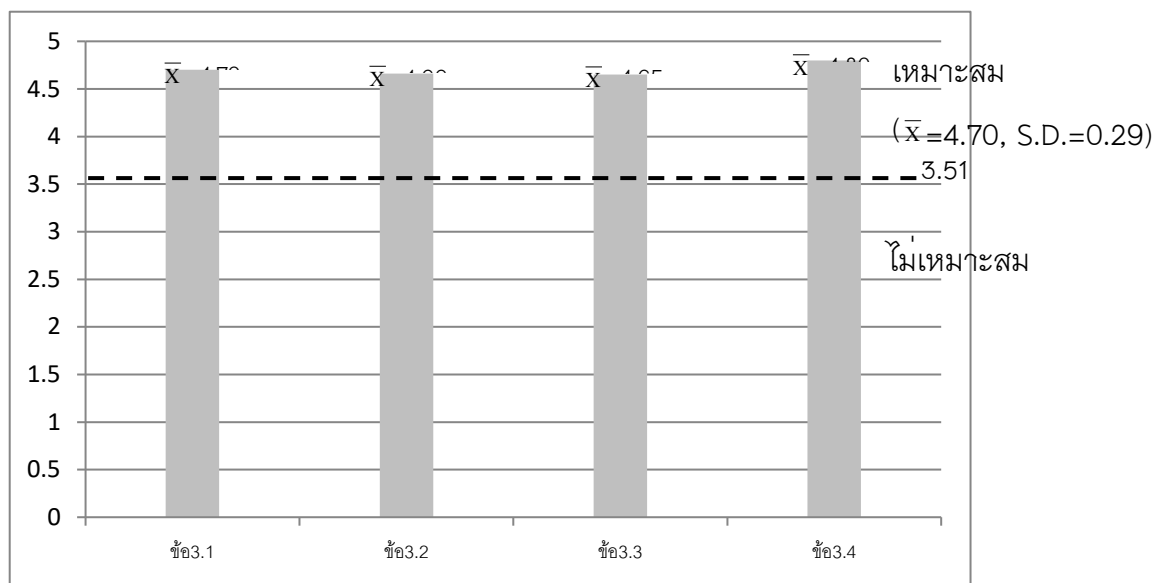
ภาพประกอบ 5 กราฟแสดงความเหมาะสมของกิจกรรมในกลยุทธ์ที่ 1
 การบริหารจัดการสถานศึกษา

3. กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.27) โดยมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมกิจกรรมรายข้อ ดังนี้ กิจกรรมข้อ 2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.38) กิจกรรมข้อ 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.36) กิจกรรมข้อ 2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.37) และกิจกรรม 2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.35) ดังภาพประกอบ 6

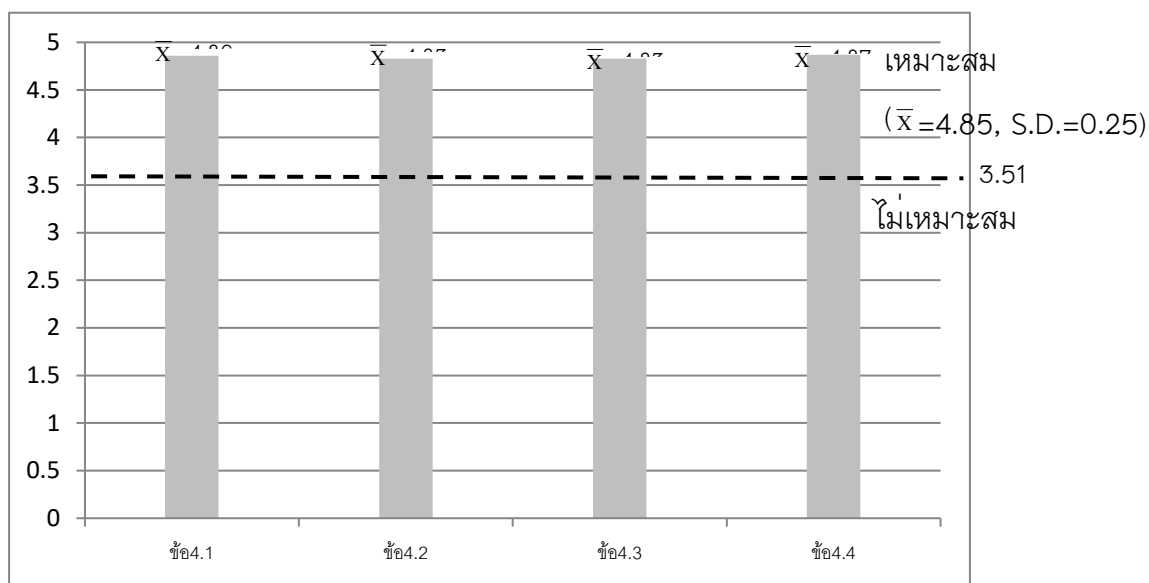
ภาพประกอบ 6 กราฟแสดงความเหมาะสมของกิจกรรมในกลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

4. กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.29) โดยมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมกิจกรรมรายข้อดังนี้ กิจกรรมข้อ 3.1 กิจกรรมแนะแนว มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.38) กิจกรรมข้อ 3.2 ระบบช่วยเหลือนักเรียนมีความเหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.43) กิจกรรมข้อ 3.3 กิจกรรมนักเรียน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.37) และกิจกรรมข้อ 3.4 กิจกรรมลูกเสือ/ เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.31) ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 กราฟแสดงความเหมาะสมของกิจกรรมในกลยุทธ์ที่ 3
กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5. กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.25) โดยมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมกิจกรรมรายข้อ ดังนี้ กิจกรรมข้อ 4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.27) กิจกรรม ข้อ 4.2 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.34) กิจกรรม ข้อ 4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.36) และกิจกรรม ข้อ 4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.28) ดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 กราฟแสดงความเหมาะสมของกิจกรรมในกลยุทธ์ที่ 4
การพัฒนาบุคลากร

ระยะที่ 4 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์

วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความเหมาะสมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ในการประเมินคู่มือ ดังตาราง 20

ตาราง 20 ความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ลำดับ	รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
1.	คำชี้แจง วัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ มีรายละเอียดชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
2.	บทนำ สอดคล้องกับสภาพปัญหา	4.20	0.45	มาก
3.	องค์ประกอบของกลยุทธ์ระบุรายละเอียด ของ กิจกรรมไว้ชัดเจน	4.60	0.55	มากที่สุด
4.	แนวทางการบริหารตามกลยุทธ์เป็นไปตาม กระบวนการที่ระบุในแต่ละกิจกรรม	4.00	0.00	มาก
5.	การดำเนินงานตามบทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดชัดเจน สามารถนำไป ปฏิบัติได้	4.20	0.45	มาก
6.	การลำดับขั้นตอนในคู่มือมีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย	4.40	0.55	มาก
7.	รูปเล่มของคู่มือมีความเหมาะสมและน่าสนใจ	4.80	0.45	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม		4.46	0.26	มาก

จากตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของ
ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่า ความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียน
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.26)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คำชี้แจง วัตถุประสงค์ ประโยชน์
ที่คาดว่าจะได้รับ มีรายละเอียดชัดเจน ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) รูปเล่มของคู่มือ
มีความเหมาะสมและน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.45) องค์ประกอบของกลยุทธ์
ระบุรายละเอียดของกิจกรรมไว้ชัดเจน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) การลำดับขั้นตอน
ในคู่มือมีความต่อเนื่องเข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.55) การลำดับขั้นตอนในคู่มือมี
ความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) บทนำ สอดคล้องกับสภาพปัญหา
($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.45) การดำเนินงานตามบทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

มีรายละเอียดชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.45) และแนวทางการบริหารตามกลยุทธ์เป็นไปตามกระบวนการที่ระบุในแต่ละกิจกรรม ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.00)

สรุปได้ว่า คู่่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.26) เนื่องจากทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ระดับค่าเฉลี่ย 3.51

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ที่พัฒนาขึ้น และพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ที่พัฒนาขึ้น ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ได้แก่ การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) การใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ สอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์โดยผู้เชี่ยวชาญ การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 โรงเรียน

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างการศึกษาศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาสังเคราะห์และวิเคราะห์เพื่อสร้างกลยุทธ์

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนากลยุทธ์ ผู้วิจัยจะพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ สอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน

ระยะที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ ผู้วิจัยสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 692 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 346 คน ครูวิชาการ จำนวน 346 คน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมของกลยุทธ์

ระยะที่ 4 ผลการพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

ตอนที่ 1 คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่องกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 สรุปได้ดังนี้

1. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มี 4 กลยุทธ์ 18 กิจกรรม ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ดังนี้ 1) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม 2) การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/โครงการ 3) การจัดระบบการบริหารจัดการ 4) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 5) การวางแผน การใช้งบประมาณ และ 6) การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานในสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4 กิจกรรมดังนี้ 1) การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรม

การเรียนการสอน 3) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 4) การผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้
1) กิจกรรมแนะแนว 2) ระบบช่วยเหลือนักเรียน 3) กิจกรรมนักเรียน และ 4) กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้ 1) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง 2) การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการมีความเห็นว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา และกลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

3. คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 สรุปได้ดังนี้ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 สรุปได้ดังนี้ ตามความมุ่งหมายของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า กลยุทธ์ทุกกลยุทธ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่ากลยุทธ์ทั้ง 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากรเป็นกลยุทธ์ การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ทั้งนี้เนื่องจากกลยุทธ์การบริหารโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผ่านกระบวนการวิจัยหลายขั้นตอน คือ การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การศึกษา พหุกรณีโรงเรียนต้นแบบตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 21 คน ซึ่งเป็น การพัฒนากลยุทธ์ที่ทำให้เกิดกระบวนการปรับปรุงแก้ไขจนทำให้มีความเชื่อมั่นได้ว่า กลยุทธ์สามารถนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลได้จริง สอดคล้องกับ นงคริ์กษย์ เคนไชยวงษ์ (2561, หน้า 247-248) ได้กล่าวว่า กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสม เพราะผ่านกระบวนการทางการวิจัยในหลายขั้นตอน คือ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การศึกษาพหุกรณีศึกษา การสอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน จำนวน 3 รอบ โดยใช้ เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Technique) ซึ่งเป็นการพัฒนากลยุทธ์ที่ทำให้เกิดกระบวนการปรับปรุงแก้ไข จนทำให้มีความเชื่อมั่นในระดับที่มากขึ้นทำให้กลยุทธ์นั้น สามารถนำไปใช้ได้จริง สอดคล้องกับวัฒนา สายเชื้อ (2561, หน้า 194) ได้กล่าวว่า กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสม เพราะผ่านกระบวนการทางการวิจัยในหลายขั้นตอน คือ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ การทดสอบแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ การทดลองใช้ (Try out) ซึ่งเป็นการพัฒนากลยุทธ์ที่ทำให้เกิดกระบวนการ ปรับปรุงแก้ไข จนทำให้มีความเชื่อมั่นในระดับที่มากขึ้น ทำให้กลยุทธ์นั้นสามารถนำไปใช้ ได้จริงและผลการศึกษามีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลรายกลยุทธ์และผลการศึกษามี ประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลรายกลยุทธ์ ดังนี้

- 1) กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้
 - 1.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม 1.2 การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/โครงการ
 - 1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ 1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ และ 1.6 การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานในสถานศึกษา
- กลยุทธ์มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและกิจกรรมมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากที่สุดทุกกิจกรรม ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการบริหารจัดการโรงเรียนให้สอดคล้องกับ แนวทางการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องดำเนินการจัด บรรยากาศสภาพแวดล้อม การกำหนดนโยบาย การจัดระบบการบริหาร การมีส่วนร่วม

ของผู้ปกครองและชุมชน การวางแผนการใช้งบประมาณ และมีการกำกับติดตามการดำเนินงาน เพื่อให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดของเสรี พรหมฤทธิ์ (2554, หน้า 3-4) กล่าวว่า การบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 1) มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน 2) มีนโยบายน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี 3) บริหารอาคารสถานที่และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 5) ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอยู่อย่างพอเพียง และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558, หน้า 1) ได้กำหนดรายการประเมินสถานศึกษาพอเพียง ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาไว้ว่า มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 นโยบาย องค์ประกอบที่ 2 วิชาการ องค์ประกอบที่ 3 งบประมาณ องค์ประกอบที่ 4 บริหารทั่วไป

2) กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้ 2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้ 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา กลยุทธ์มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกกิจกรรม ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เนื้อหาและหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนสามารถยึดมั่นเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต โดยสถานศึกษาต้องกำหนดแนวทางในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตลอดจนการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาตามหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับสมมุติ ศรีอำไพ (2556, หน้า 4) กล่าวว่า 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องบูรณาการเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาทุกสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) การจัดการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน 3) วัดและประเมินผลผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะพึงประสงค์ 4) กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ

ผู้เรียน และ 5) พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะ และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสอดคล้องกับศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557, หน้า 39) กล่าวถึงการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่า ประกอบด้วย 1) การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในหน่วยการเรียนรู้ทุกชั้นและทุกกลุ่มสาระ 2) กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา และ 4) พัฒนาเครื่องมือการวัดผลประเมินผลที่เที่ยงตรง ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3) กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้ 3.1 กิจกรรมแนะแนว 3.2 ระบบช่วยเหลือนักเรียน 3.3 กิจกรรมนักเรียน และ 3.4 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ กลยุทธ์มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกกิจกรรม ทั้งนี้เนื่องจาก กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่โรงเรียนได้กำหนดขึ้นมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสามารถบูรณาการการเรียนรู้ตามเป้าหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับแนวคิดของอรอนงค์ ดุมนิล (2557, หน้า 12) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักศักยภาพของตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) การจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การปรับปรุงหรือพัฒนาการศึกษาและการประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้วางแผนอนาคตของตนเองที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5) การจัดกิจกรรม/โครงการที่เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียนผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อให้ผลของกิจกรรมมีความยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 6) การจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี-ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558, หน้า 27-28) กล่าวถึง รายการประเมินสถานศึกษาพอเพียง ด้านที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การแนะแนวและระบบดูแล

ช่วยเหลือผู้เรียน องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมนักเรียน และองค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

4) กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากรมี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง 4.2 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลยุทธ์มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกกิจกรรม ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินการพัฒนาบุคลากรในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนต้องดำเนินการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับปริมาณงาน มีการกำหนดแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังของบุคลากรที่มีความเหมาะสม จัดโครงสร้างอัตรากำลังของบุคลากรที่จะดำเนินการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนกำกับ ติดตามให้บุคลากรปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และโครงสร้างงานที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับแนวคิดของ อัจฉรวรรณ ใจยะเขียว (2555, บทคัดย่อ) กล่าวถึง การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่า ได้แก่ 1) การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเอง และ 2) ปฏิบัติภารกิจหน้าที่ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสอดคล้องกับศรีเรือน ยิ้มย่อง (2556, หน้า 7) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาเป็นการวางแผนกรอบอัตรากำลัง การกำหนด แต่งตั้งบุคลากร ในการดำเนินงานโดยคำนึงถึงศักยภาพความเหมาะสมของผู้สอน ผู้เรียนและท้องถิ่นในการดำเนินการสอน ผู้บริหาร ครู นักเรียน ต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีการจัดกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อปลูกฝังให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีคุณลักษณะความพอเพียง

2. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการมีความเห็นว่า กลยุทธ์มีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์ พบว่า กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากรมีความเหมาะสมมากที่สุดทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการมีความคิดเห็นว่า

การพัฒนาบุคลากรจะช่วยให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการสู่การเรียนการสอนและการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ (2557, หน้า 40) กล่าวถึง แนวปฏิบัติในการพัฒนาบุคลากรว่า ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตนแบบอย่างที่ดีแก่สังคม มีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ไมโลภ ไมฟุ้งเฟ้อและตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล 2) ฝึกให้มีการมองไปข้างหน้าและเตรียมตัวตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล ฝึกการ มองไปข้างหน้าและเตรียมตัวให้พร้อมกับความผันผวนของเหตุการณ์ต่างๆ อย่างรู้เท่าทัน 3) การหมั่นแสวงหาความรู้ เพื่อให้เกิดความรอบรู้ในศาสตร์ทั้งปวงอันเกี่ยวข้องกับชีวิต โดยเฉพาะความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ดำรงอยู่อย่างเข้มแข็งและพอเพียง 4) มีการกำหนดระเบียบและวัฒนธรรมในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัยและคุณธรรม และ 5) ส่งเสริมการแสวงหาความรู้และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558, หน้า 29-30) กล่าวถึง รายการประเมินสถานศึกษาพอเพียง ด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาว่ามี 2 องค์ประกอบ คือ 1) การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 2) การติดตามและขยายผล

3. คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก คู่มือมีองค์ประกอบด้านคำชี้แจงวัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ มีรายละเอียดชัดเจน บทนำสอดคล้องกับสภาพปัญหา องค์ประกอบของกลยุทธ์ระบุรายละเอียดของกิจกรรมไว้ชัดเจน มีแนวทางการบริหารตามกลยุทธ์เป็นไปตามกระบวนการที่ระบุในแต่ละกิจกรรม การดำเนินงานตามบทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีรายละเอียดชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้ การลำดับขั้นตอนในคู่มือมีความต่อเนื่องเข้าใจง่าย รูปเล่มของคู่มือมีความเหมาะสมและน่าสนใจ และได้รับการประเมินความเหมาะสมในการใช้โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน สามารถนำไปเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับมาลินี สุขสุวรรณ์ (2550, หน้า 125) ได้ให้ความเห็นว่า คู่มือที่ดีควรมีลักษณะในประเด็นหลัก ๆ ต่อไปนี้ เนื้อหาต้องถูกต้องและครอบคลุมสาระ

ของคู่มือ นั้น การจัดลำดับข้อมูลนำเสนอเป็นขั้นตอนเข้าใจง่าย รายละเอียดของคู่มือต้องชัดเจนเข้าใจง่าย ผู้ใดอ่านแล้วสามารถนำไปปฏิบัติได้และรูปแบบของคู่มือสวยงามและทนต่อการใช้ นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 33) กล่าวว่า องค์ประกอบในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานมีอยู่ทั้งหมด 8 ส่วน ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ (Objective) 2) ขอบเขต (Scope) 3) คำจำกัดความ (Definition) 4) ความรับผิดชอบ (Responsibilities) 5) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure) 6) เอกสารอ้างอิง (Reference Document) 7) แบบฟอร์มที่ใช้ (Form) และ 8) เอกสารบันทึก (Record)

สอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒนา สายเชื้อ (2561, หน้า 195) ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การใช้หลักธรรมาภิบาลในงานวิชาการของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ขั้นตอนการสร้างคู่มือประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนาคู่มือฉบับร่างโดยการศึกษาจากข้อมูลการวิจัย เอกสารต่างๆ แล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 2) การตรวจสอบคุณภาพคู่มือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสม และ 3) การปรับปรุงแก้ไข

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 สรุปได้ดังนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มี 4 กลยุทธ์ 18 กิจกรรม โดยกลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากรเป็นกลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ประกอบด้วยกิจกรรมการพัฒนาดังนี้ การวางแผนอัตรากำลัง และกำหนดตำแหน่งการดำเนินงานชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นสถานศึกษาควรนำไปใช้โดยกำหนดความสำคัญในการวางแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 สถานศึกษาควรนำคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ไปเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้เพราะคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีรายละเอียดของการดำเนินงานครอบคลุมประเด็นการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยให้เกิดประสิทธิผลในกระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หรือสถานศึกษาในสังกัดอื่น

2.2 ควรนำผลการวิจัยกลยุทธ์การบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ไปจัดทำวิจัยเชิงนโยบาย

2.3 ควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบและการพัฒนาการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2554). *คู่มือการจัดทำยุทธศาสตร์ฉบับปรับปรุง*. กรุงเทพฯ: กลุ่มแผนและนโยบายประมงแห่งชาติ กรมประมง.
- กรมสามัญศึกษา. (2545). *ชุดปฏิบัติการจัดทำแผนกลยุทธ์และกรอบงบประมาณการใช้จ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง*. กรุงเทพฯ: การศึกษา.
- กรพันธ์ ศรีสุภา. (2550). *การเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานขององค์การที่สัมพันธ์กับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วงที่ 3*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2552). *แนวทางการนิเทศเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2555). *เกณฑ์ประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาและสถานศึกษาพอเพียง (เกณฑ์ก้าวหน้า)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กุลสิริณัฐ วงศ์สุขจิตร. (2557). *กลยุทธ์การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนประจำยุคใหม่ ตามมาตรฐานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- กุหลาบ เกลี้ยงชุม. (2557). *การพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ ป.ด. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- เกษม วัฒนชัย. (2550). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการพัฒนาองค์กร*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.

- เกรียงไกร ธุระพันธ์. (2551). *ตัวบ่งชี้ครอบครัวเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในชนบท อำเภอมะนัง จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ ศศ. ม. สาขาพัฒนาสังคม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2549). *การคิดเชิงกลยุทธ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ชัดเชสมิเดีย.
- _____. (2553). *การคิดเชิงกลยุทธ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ชัดเชสมิเดีย.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (29 กรกฎาคม, 2558). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-11*. เข้าถึงได้จาก <http://www.documents.tips/documents/-1-11-55b9429098484.html#>. เข้าถึงเมื่อ 7 ตุลาคม 2559.
- คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). *ประมวลคำในพระบรมราชโองการ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ตั้งแต่พุทธศักราช 2493-2546 ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- คณะกรรมการส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท. (2558). *คู่มือการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท และด้านความมั่นคง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.).
- จันทร์ทิพย์ เจียมพงษ์. (2553). *การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนรัชมังคลาภิเษก*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ศรีสะเกษ: มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- จิตรรา เตมีย์. (2540). *การนำเสนอรูปแบบงบประมาณสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขาวิชาอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา บุญบังการ และณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2546). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- เจตน์ ทางเจริญ. (2545). “การจัดการเชิงกลยุทธ์” ใน *Productivity*. 7(36) (มกราคม-กุมภาพันธ์). หน้า 43-52.

- เจริญ อภิไชย. (2551). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแม่ฟ้าหลวงและอำเภอแม่สาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3. การศึกษาอิสระ ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.*
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2548). “การปฏิบัติการวิจัยด้วย EDFA.” ใน *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 1(2), กรกฎาคม-ธันวาคม. หน้า 19-31.
- ชนิกานต์ เขียรสุตร. (2551, 12 มีนาคม). *PDCA คืออะไร?*. เข้าถึงได้จาก <http://www.Nym.pkn2.go.th/PDCA.doc>.
- ชัชรา ควรเนตร. (2557). *การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.*
- ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ. (2544). *มาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles กับการจัดทำงบประมาณระบบใหม่*. กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- ชิววัฒน์ นิจนตร. (2542). *การวางแผนการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. (2545). *ยอดกลยุทธ์การบริหารสำหรับองค์การยุคใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ดลนภา ท่วมยัง. (2555). *การพัฒนากลยุทธ์การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.*
- दारุวรรณ วงศ์นิคม. (2555). *การบริหารจัดการเรียนการสอนแบบ บูรณาการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิทยาลัยการอาชีพฝาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. การศึกษาอิสระ ศษ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- ดาหวัน หุตากร. (2558). *ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*

- เถาว์ลัย รวงทอง. (2552). *ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3*.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สกลนคร: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.
- ทรงศักดิ์ โฉมเนลา. (2557). *การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้และบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทัศนีย์ อารัญญ. (2549). *พฤติกรรมกรรมการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอลำดวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2*.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทิพากร ชงศรี. (2553). *พฤติกรรมกรรมการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอพัฒนานิคมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1*.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2550). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ; ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนิต ทองอาจ. (2553). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธวัชชัย เต็มคำ. (2554). *ปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1*. วิทยานิพนธ์ รป.ม.
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน . ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา .
- ธัญวัฒน์ ไชยตระกูลชัย. (2545). *Michael E.Porter: life, on strategy, in action*. กรุงเทพฯ:
ทิปป์ พอยท์.
- นงนุช สุระเสน. (2557). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- นงคริ์กษ เคนไชยวงศ์. (2561). *กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ป.ร.ด. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2543). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน : การวิจัยปฏิบัติการของครู*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา เกษตร์ภิบาล. (2554). *กลยุทธ์การสอนคิดเชิงกลยุทธ์*. สระบุรี: ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนสระบุรี,
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2546). *แนวทางในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส.
- เนาวรัตน์ นาคพงษ์. (2555). *กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สาขาวิชา ยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร.
- บุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ. (2550). *การจัดการเชิงยุทธศาสตร์สำหรับ CEO*. กรุงเทพฯ: สุขุมและบุตร.
- เบญจรงค์ ศรีเนตร. (2555). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.
- ประดิษฐ์ ภิญญาภาสกุล. (2553). *แผนกลยุทธ์ : กุญแจสู่ความสำเร็จในการบริหารงานและธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.
- ประไพ ดิกะโกศล. (2555). *กลยุทธ์การบริหารงานวิจัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สาขาวิชา ยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร.
- ประเวศ วะสี. (2542). *เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคมแนวทางพลิกพณเศรษฐกิจสังคม*. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- ประเสริฐ วงศ์เสนา. (2552). *สภาพการระดมทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อการบริหารการศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ปรียาดา สุขสว่าง. (2557). *การบริหารจัดการการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

- ปรียานุช พิบูลสรารุช. (2550). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- _____. (2557). เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา. โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- ปรียานุช พิบูลสรารุช. (2559). เพิ่มผลผลิตอย่างพอเพียงในสถานศึกษา ตอนที่ 2. เข้าถึงได้จาก <http://www.tsdf.or.th/th/blog/10170/104-เพิ่มผลผลิตอย่างพอเพียงในสถานศึกษา-ตอนที่-2>.
- ปัญญา แก้วกัญญู. (2551, 13 กันยายน). แผนกลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน. เข้าถึงได้จาก <http://www.slideshare.net/guest7530ba/ss-presentation-596353>.
- พงษ์อนันต์ ธรรมศิริ. (2558). สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. เข้าถึงได้จาก <http://ponganun-t.blogspot.com/p/2.html>.
- พนารัตน์ บุตรซารี. (2552). การพัฒนาครูเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสร้างฟาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ คม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรทิพย์ บรรเทา. (2558). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย-หนองบัวลำภู). วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พวงรัตน์ เกสรแพทย์. (2543). การวางแผนกลยุทธ์สำหรับนักการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิภพ เสวกวรรณ. (2556). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. สาขาวิชายุทธศาสตร์ การบริหารและการพัฒนา. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร.

- พิมพ์กา ธรรมสิทธิ์. (2552). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : การทดสอบโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิมพ์ิกา จันทไทย. (2550). *การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์วรรณ สุริโย. (2551). *ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาการบริหารการศึกษา. เลเย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พิรภาว บุญเพลิง. (2550). *การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาวิจัยการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญพรรณ ชูศิริสุทธิ. (2553). “การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี” *วารสารรวมพฤษภ*. ปีที่ 28 ฉบับที่ 2. กุมภาพันธ์-พฤษภาคม หน้า 145-166.
- ไพชยนต์ ศรีม่วง. (2555). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41*. วิทยานิพนธ์ ป.ร.ด. สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ไพรัช ใหม่ชมพู่. (2553). *กระบวนการค้นพบใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา*. เข้าถึงได้จาก <http://www.http://www.moe.go.th/wijai/paradigm.htm>.
- ภัทรพร เกษสังข์. (2549). *การศึกษาทางการศึกษา*. เลเย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2552). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มนตรี.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไตวงะบุตร. (2542). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มณลักษ์ณ์ ภัคดีชน. (2555). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารแบบดุลยภาพ (BSC) สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- มนทิพย์ ทรงกิติพิศาล. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์
ปร.ด. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มณฑริกา วิฑูรชาติ. (2551). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการจัด
การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาเอกชนชั้นพื้นฐาน
ช่วงชั้นที่ 1-2 ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษาและภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเซ็นต์จอร์จ.
- มาลินี สุขสุวรรธ. (2550). *การพัฒนาคู่มือการดำเนินงานเทคโนโลยีสะอาดสำหรับ
โรงพยาบาล*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยุทธนา ปฐมวรชาติ. (2552, ตุลาคม-ธันวาคม). “การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงสู่สถานศึกษา : แนวคิดเชิงปฏิบัติในการประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาสู่ความพอเพียงสู่ความยั่งยืน” *วารสารวิชาการสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. หน้า 6-9.
- รัตนา หลวงกลาง. (2558). *แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุดรธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัตติยา ฤทธิรงค์. (2553). *กระบวนการบริหารการศึกษา*. เข้าถึงได้จาก [http://www.itie.
org/eqi/modules.php?name=Journal&file=display&jid=1057](http://www.itie.org/eqi/modules.php?name=Journal&file=display&jid=1057).
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ:
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- ราตรี ศรีไพรวรรณ. (2558). “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
มาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา” *EAU Heritage Journal*. 3(2). July-
December 2013.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2552). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สงขลา:
นำศิลป์โซชัน.
- รุ่งทิวา สันติผลธรรม. (2552). *การนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาเอกชน อำเภอเมืองนครสวรรค์
จังหวัดนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาการบริหารการศึกษา. นครสวรรค์:
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- รุ่งฤดี โชติวิเชียร. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เรียม สุขกล้า. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ. (2555). รายงานผลสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี 2555 (สถานศึกษาพอเพียง 2555). บัณฑิตานี้: โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1.
- โรงเรียนพอกพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก. (2559). สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการ เรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. เข้าถึงได้จาก <http://ponganun-t.blogspot.com/p/2.html>
- โรงเรียนสระปทุม (2559). ผลงานวิชาการสถานศึกษาพอเพียง. เข้าถึงได้จาก http://data.bopp-obec.info/emis/news/news_view.php?ID_New=28809
- _____. (2559). สถานศึกษาแบบอย่าง การจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง. เข้าถึงได้จาก http://data.bopp-obec.info/emis/news/news_view.php?ID_New=28809
- วรฤดี ศรีอำไพ. (2556). กลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากร ทางการศึกษา.
- วรางคณา ผลประเสริฐ. (2554). “หน่วยที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์” ใน ประมวลสาระชุดวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ในการบริหารโรงพยาบาล. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- วัชรภรณ์ วิจารณ์. (2550). *การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษา
ชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคณะ. (2546). *การวางแผนกลยุทธ์ ศิลปะกำหนดแผนองค์กร
สู่ความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: อินโนกราฟฟิกส์.
- วัฒนา สายเชื้อ. (2561). *กลยุทธ์การใช้หลักธรรมาภิบาลในงานวิชาการของโรงเรียนใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. สกลนคร : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.
- วันโชค วารินทร์. (2558). *แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงในโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2549). *การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงของ
ประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน*.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น.
- วิเชษฐ์ ฤทธิบำรุง. (2553). *การบริหารจัดการการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การ
บริหารส่วนตำบลวังมหาร จังหวัดนครสวรรค์. การศึกษาอิสระ* รม. สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิเชียร วิทยอุดม. (2550). *องค์การและการจัดองค์การ*. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.
- วิภาวรรณ จุลมุลิก. (2559). “สภาพปัญหาและประสิทธิผลการจัดการศึกษาตามหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา
แบบอย่างจังหวัดอุทัยธานี” ใน *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย
ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 6(1). มกราคม-เมษายน. หน้า 285-297.
- วิภาวรรณ อ่อนประเสริฐ. (2556). *แผนกลยุทธ์กับความสำเร็จขององค์กร*. สงขลา:
มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์. (2557). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*.
สารนิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

- ศักดิ์ชัย เพชรแกมทอง. (2555). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ป.ร.ด. สาขาวิชายุทธศาสตร์ การบริหารและการพัฒนา. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ศรีเรือน ยิ้มย่อง. (2556). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรีและอ่างทอง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่นๆ. (2541). *การบริหารเชิงกลยุทธ์และกรณีศึกษา*. กรุงเทพฯ: วิสิทธิ์พัฒนา.
- ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ. (2556ก). *ข้อมูลการขับเคลื่อน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา*. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=33103&Key=news20>
- ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ. (2556ข). *หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. เข้าถึง ได้จาก <http://www.mcl.ac.th/budget/economy/Section1%20N1.pdf>.
- _____. (2558). *ข้อมูลประกอบการคัดกรองศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2559). *การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา*. เข้าถึง ได้จาก <http://www.manpattandlibrary.com/newsdetail.php?id=57>.
- ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2550). *การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประสานงาน กลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.
- สกุลรัตน์ กมฺุทมาศ. (2551). *การบริหารงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3*. รายงาน การงานวิจัย. อุบลราชธานี, วิทยาลัยโปลีเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2548). *กรณีศึกษา Best Practice TQA Winner 2002 Thai Acrylic Fibre Co., Ltd*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สมชาย ฤคภาสนวิวัฒน์. (2542). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.
- _____. (2553). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: อมรินทร์บุ๊ค เซ็นเตอร์.

- สมพิศ กาติบ. (2556). *กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่เขาสูงภาคเหนือตอนบน*.
วิทยานิพนธ์ ค.ด. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงราย: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเชียงราย.
- สมยศ นาวิกการ. (2544). *การบริหาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: อักษรไทย
_____. (2548). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ; บรรณกิจ.
- สมรภูมิ อ่อนอ่อน. (2557). *แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 38*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาบริหารการศึกษา.
นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สมวุฒิ ศรีอำไพ. (2556). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1*. นครปฐม: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และ
บุคลากรทางการศึกษา.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บุค พอยท์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. (2556). *คู่มือประเมินสถานศึกษา
พอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง)*.
นนทบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนนทบุรี เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการ
บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
_____. (2554). *คู่มือประเมินสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงระดับ : การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
_____. (2559). *แบบประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการ
บริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง)*.
2559-2560. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2552). *การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงสู่สถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

- _____ . (2558). *แนวทางการดำเนินงานประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ประจำปีงบประมาณ 2559*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2550). *เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร*. กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- _____ . (2551). *จากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: เพชรรุ่งการพิมพ์.
- _____ . (2553). *เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (29 กรกฎาคม, 2558). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-11*. เข้าถึงได้จาก <http://documents.tips/documents/-1-11-55b9429098484.html>. เข้าถึงเมื่อ 7 ตุลาคม 2559.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). *แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม. (2559). *การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม.
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2557). *แผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. 2557 - 2560)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักราชเลขาธิการ. (2542). *พระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท*. กรุงเทพฯ: สำนักราชเลขาธิการ.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2552). *การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารการศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่ถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุกัญญา ไชววิไลกุล. (2551). *การวิเคราะห์ระบบเพื่อการบริหารสถาบันอุดมศึกษา*.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาดา นันทะไชย. (2548). *แนวทางการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*.
เข้าถึงได้จาก <http://amin.edu.ku.ac.th/article/suchada.doc>. 1 ธันวาคม 2559.
- สุดใจ วันอุดมเดชาชัย. (2556). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : สามลดา.
- สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์. (2554). *หลักการ ทฤษฎี และนวัตกรรมการบริหารการศึกษา*.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ:
ปัญญาชน.
- สุพานี สฤษฏ์วานิช. (2552). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ แนวคิดและทฤษฎี*. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สุภัทรา วุฒิไธย. (2552). *กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่*.
วิทยานิพนธ์ รป.ม. สาขารัฐประศาสนศาสตร์. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุภาพร พิศาลบุตร. (2543). *หลักการวางแผน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์เอกสารและตำราสถาบัน
ราชภัฏสวนดุสิต .
- สุภาพร มณีโชติ. (2558). *การบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ของโรงเรียนคลองบางกระทึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครปฐม เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2543). “การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียง” ใน *วารสาร
ข้าราชการ*. 45(2), หน้า 1–6.
- สุรศักดิ์ มีโชค. (2552). *การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียน
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาวิจัยและ
ประเมินผลการศึกษา. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
- สุรินทร์ ภูสิงห์. (2552). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอบุรขารธานี*.
วิทยานิพนธ์ กศ.ด. สาขาวิชา การบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สุวลี ทวีบุตร. (2540). การเปรียบเทียบผลการสร้างฉันทามติและระดับการให้ความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญ ระหว่างการใช้เทคนิคเดลฟายแบบเดิมและเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒน์ ศิรินิรันดร์. (2550). บทสรุปการวางแผนกลยุทธ์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ซี แอนด์ เอ็น.
- เสนาะ ดิยาวี. (2546). การบริหารกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2550). การบริหารกลยุทธ์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสวี พรหมฤทธิ์. (2554). การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านคันทรีย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. ชุมพร: โรงเรียนบ้านคันทรีย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1.
- โสภณ เรืองฤทธิ์. (2554). การดำเนินการตามยุทธศาสตร์แนวทางขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.
- อรอนงค์ ดุมนิล. (2557). การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อลงกรณ์ จุฬา. (2553). หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา. เข้าถึงได้จาก <http://www.gotoknow.org/blog/achula/359790?page=1>.
- อัจฉราวรรณ ใจยะเขียว. (2555). การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านสันกอง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- อามร มุตวงศ์. (2552). การศึกษาแบบปฏิบัติที่ดีในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กของ
กลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 2 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2.
สารนิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทุมพร จามรมาน. (2540). *การวิจัยเชิงสำรวจ*. กรุงเทพฯ: ฟันนี่พับบลิชชิง.
_____. (มีนาคม 2541). “โมเดลคืออะไร” ใน *วารสารวิชาการ*. 1(2), หน้า 22–26.
- เอกพล สุทธิรัตน์. (2551). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ
สถานศึกษาต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ลพบุรี เขต 1*. ลพบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1.
- Certo, S.C., and Peter, J.P. (1991). *Strategic Management : Concept and Applications*.
New York : MacGraw – Hill.
- David, F. R. (2001). *Strategic Management Concept*. New Jersey : Prentice Hall.
- Dess, G. G. and Miller, A. (1993). *Strategic management*. Singapore: McGraw–Hill,
Inc.
- Gamble, J., Strickland, A. and Thompson, A. (2007). *Crafting & Executing Strategy*
(15th ed). New York : McGraw–Hill.
- Glickman, C. D. (2001). *Developmental Supervision : Alternative Practice for Helping
Teachers Improve Instruction*. Washington D.C. Association for Supervision
And Curriculum Development.
- Glueck, W. F. (1980). *Management*. The Dryden Press. Hinsdales, U.S.A. Prentice – Hall
International, Inc.
- Good, C. V. (1993). *Dictionary of Education*. (3rd ed). New York: McGraw–Hill.
- Gorton, A. R. (1994). *School Leadership and Administration : Important Concepts, Case
Studies, and Simulations*. Dubuque, Iowa : Wm. C. Brown.
- Gregg, R. T. (1997). *The Administration Process in Administrative Behavior in Education*.
New York: Haper Brothers.
- Hill, C. L. and Jones, G. R. (1995). *Strategic Management Theory. An Integrated
Approach*. (3rd ed). U.S.A : Houghton Mifflin company.
- Hitt, A. M., Ireland, D. R. and Hoskisson, E. R. (2005). *Strategic Management*.
United States of America: Thomson.

- Hoy, Wayne K.; and Miskel, Cecil G. (1991). *Educational Administration : Theory, Research, And Practice*. (4th ed). Singapore: McGraw–Hill.
- _____. (2001). *Educational Administration : Theory, Research, And Practice*. (6th ed). Singapore: McGraw–Hill.
- Hunger, J. D. and Wheelen, T. L. (1995). *Strategic Management*. 5th ed. USA : Addison–Wesley Publishing Company.
- Mintzberg, H. (1994). *The Rise and Fall of Strategic Planning*. New York: The Free Press.
- Reynolds, D. and Creemers, B. (1990). “School Effectiveness and School Improvement: A Mission Statement” *School Effectiveness & School Improvement*, 1(1): pp.1–3.
- Rothaermel, F. T. (2013). *Strategic Management: Concepts and Cases*. New York : McGraw–Hill.
- Schermerhorn, J. R. (2002). *Management*. (7th ed.). New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Semeo . (2002). *Using Delphi technique in assessing needs for VTET*. Retrieved April 29, 2002, from http://www.voctech.org.virtual_lib/programmer/R/.
- Thompson, A. A. and Strickland, A. J. (1995). *Strategic management : Concept and Cases*. 8th ed. New York : Business.
- Walsh, M. (1999). *Building a Successful School*. London : Kogan Pge.
- Welch, J. (2005). *Winning*. London : Harper Collins.
- Wheelen, T. L. and David J. H. (2002). *Strategic Management and Business Policy*. (8th ed). New Jersey : Prentice – Hall.
- Witkin, B. R., and Altschuld, J. W. (1995). *Planning and conducting needs assessments: A practical guide*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Wright, P. M., McMahan, G.C., and Smart, D. L. (1995). *Matches between human resources and strategy among NCAA basketball teams*. *Academy of Management Journal*, 38(4), 1052.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คู่มือการใช้กลยุทธ์

การบริหารโรงเรียน ตามหลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียง

สำหรับโรงเรียน

นางสาวพารดา หาบ้านแท่น

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียน
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผู้วิจัย

นางสาวพารดา หาบ้านแทน

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำนำ

คู่มือการใช้ “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11” เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล โดยมุ่งหวังให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจและร่วมมือกันในการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล คู่มือเล่มนี้ประกอบด้วย คำชี้แจง วัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ บทนำกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 การดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และ บทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล ตลอดจนหน่วยงานอื่น จะนำกลยุทธ์การบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 นี้ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลต่อไป

พารดา หาบ่านแทน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	314
สารบัญ.....	315
คำชี้แจง.....	316
วัตถุประสงค์.....	317
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	317
ตอนที่ 1 บทนำ.....	318
ตอนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11.....	320
ตอนที่ 3 แนวทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11.....	333
ตอนที่ 4 บทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหาร โรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	336
บรรณานุกรม.....	338

คำชี้แจง

คู่มือการใช้ “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11” เล่มนี้เป็นแนวทางแก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งจะต้องดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศึกษาคู่มือการใช้ “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11” ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันวางแผนในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

3. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยร่วมมือกัน และทำงานเป็นทีม ภายใต้หลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

วัตถุประสงค์

คู่มือการใช้ “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11” มี วัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา นำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล
2. เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ที่สนใจ นำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลในหน่วยงานของตน อย่างมีประสิทธิผล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

คู่มือการใช้ “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11” มี ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

1. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความเข้าใจในกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
2. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 สามารถบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล

ตอนที่ 1

บทนำ

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาเป็นเวลากว่า 40 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคงยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และทรงชี้แนวทางการดำรงชีวิตของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันโลกยุค โลกาภิวัตน์ ความพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี นักธุรกิจ ในทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ด้วยความเพียร มีสติปัญญา และมีความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 1-5) การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคือการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความสมเหตุสมผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบ การวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2551, หน้า 11)

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากร

ต่าง ๆ ฝึกร่วมกันกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน มีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยมและเอกลักษณ์ของความเป็นไทย กระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษาน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารและการจัดการศึกษาในทุกมิติ โดยให้สอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรสาระการเรียนรู้ และประยุกต์ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และพัฒนาบุคลากรทั้งผู้บริหารและครูให้เป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการทำงานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ปริยานุช ธรรมปิยา, 2557, หน้า 2) กล่าวว่า การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เป็นการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในภาคการศึกษาทุกระดับน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน และการปฏิบัติภารกิจ เช่น ในการบริหารการศึกษา การบริหารงบประมาณ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมนักเรียน เป็นต้น โดยมุ่งหวังให้เกิดกระบวนการปรับเปลี่ยนวิธีคิด และวิถีปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต ส่งผลให้เกิดการปลูกฝังและบ่มเพาะผู้เรียน เด็กและเยาวชน ให้มีจิตสำนึกและอุปนิสัย “พอเพียง” จะได้สามารถดำรงตนและดำเนินชีวิตให้เจริญก้าวหน้าไปอย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในปัจจุบันยังเกิดความล้มเหลวเนื่องจากครูขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูไม่ได้ปฏิบัติตนเป็นต้นแบบให้นักเรียนเห็น และรูปแบบการสอนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้เกิดความยั่งยืน ส่งผลให้นักเรียนไม่มีความเข้าใจว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ที่สามารถเป็นแบบอย่างได้มีน้อย เนื่องจากมีปัจจัยที่ไม่เอื้ออยู่หลายประการ ที่สำคัญคือผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง และครูยังมีความสับสนเกี่ยวกับวิธีการบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง (โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 (2555, หน้า 1) สอดคล้องกับสุรินทร์ ภูสิงห์ (2552, หน้า 6-7) ที่กล่าวว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ได้นำแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 แต่ละโรงเรียนยังขาดรูปแบบและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน จึงทำให้ผล การดำเนินการไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และบางโรงเรียนต้องล้มเลิกโครงการ

ไป และ ยังสอดคล้องกับพิมพ์กา ธรรมสิทธิ์ (2552, หน้า 5) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษา
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงส่วนใหญ่ เป็นการศึกษารื่องการดำเนินงานของโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนว
พระราชดำริเท่านั้น

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงไม่มีประสิทธิผล ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า สถานศึกษาขาดกลยุทธ์ใน
การบริหาร ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
ภาค 11 เพื่อให้ได้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการบริหาร
ให้เกิดประสิทธิผลต่อไป

ตอนที่ 2

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หมายถึง แนวทางในการดำเนินงานบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน มี 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วย

1. กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง วิธีการบริหารจัดการโรงเรียนให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมี 5 กิจกรรมประกอบด้วย ประกอบด้วย

1.1. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์สภาพปัญหา กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้เป็นแหล่งเรียนรู้ จัดโครงการและกิจกรรมและประเมิน สรุปผล และรายงานผล ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 การกำหนดนโยบาย / แผนงาน / โครงการ หมายถึง การกำหนดนโยบายแผนงาน/โครงการในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์นโยบายและแผนงาน/โครงการของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน กำหนดนโยบายและแผนงาน/โครงการ โดยจัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการขับเคลื่อนดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปี โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในโรงเรียน ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนนโยบาย ตลอดจนนำผลการติดตามมาปรับปรุงพัฒนา สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน การขับเคลื่อนนโยบาย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน

1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ หมายถึง การจัดระบบการบริหารจัดการในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดระบบการบริหารจัดการ กำหนดกลยุทธ์และแผนงาน/โครงการ ดำเนินการจัดระบบการบริหารจัดการตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้จัดระบบโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงาน และ

ประเมิน สรุปผล และรายงานผลการจัดระบบการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการบริหารจัดการ กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ในการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตร การเรียนการสอนและประเมิน สรุปผล และรายงานผล ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ หมายถึง การวางแผนการใช้งบประมาณในสถานศึกษา วิเคราะห์ปัญหาในการบริหารจัดการด้านการเงินของโรงเรียน กำหนดแนวทาง/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการใช้งบประมาณ ดำเนินการตามแผนงาน/งบประมาณของโรงเรียนจัดให้มีการระดมทุน ทรัพยากรและงบประมาณ เพื่อการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ติดตามผลการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ในการบริหารจัดการและประเมิน สรุปผล และรายงานผลการวางแผนการใช้งบประมาณ

1.6 การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานในสถานศึกษา หมายถึง การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการกำกับติดตาม การดำเนินงานในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดกลยุทธ์ในการกำกับติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษา ดำเนินการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ตรวจสอบ ประเมินผลการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา และนำผลการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา มาปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานในระยะต่อไป

2. กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาและหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนสามารถยึดมั่นเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดทำหน่วย/แผนการเรียนรู้ในสถานศึกษา วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของโรงเรียนและชุมชนในการบริหารหลักสูตรและ การจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแผนการศึกษา เพื่อบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน จัดทำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการ และมีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผลการนำหน่วยการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา ครูวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร อย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ สนับสนุน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กำหนดแผนงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดแสดงผลงานและประกวดโครงงานเกี่ยวกับผลงานของผู้เรียนและประเมิน สรุปผล และรายงานผล นำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา

2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอนใหม่ๆ นวัตกรรมที่หลากหลายมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแนวทางวิธีการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย จัดทำ/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ ใช้แหล่ง

เรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน จัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองบนฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน

3. กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนหรือครูผู้สอนจัดให้แก่ผู้เรียนเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดในการจัดการเรียนการสอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

3.1 กิจกรรมแนะแนว หมายถึง กิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านกิจกรรมแนะแนวสำหรับผู้เรียนกำหนดแผนการ/โครงการกิจกรรมแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการแนะแนวเกี่ยวกับการดำเนินงาน ครูจัดกิจกรรมแนะแนวที่ส่งเสริม การพัฒนาผู้เรียน มีการวัดผล ประเมินผล และติดตามผล นำผลการติดตามมาใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแผนการ/โครงการ ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและได้รับการส่งเสริมพัฒนาด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการจัดกิจกรรมดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน วัดผล ประเมินผล และ ติดตามผล นำผลการติดตามมาใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแผนงาน/โครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วม ในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ส่งเสริมผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มีการวัดผล ประเมินผลและติดตามผล การจัดกิจกรรมนักเรียนและนำผลการติดตามมาใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.4 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์

หมายถึง จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกำหนดแผนงาน/โครงการ โดยมี บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและได้รับการส่งเสริมพัฒนาด้านการจัดกิจกรรม จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วัตถุประสงค์ ประเมินผลและ ติดตามผลการจัดกิจกรรม และนำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์ด้านการพัฒนาบุคลากร หมายถึง วิธีการสร้าง

ความตระหนัก ความรู้ และความเข้าใจในเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากร มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง หมายถึง

การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับปริมาณงาน กำหนดแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังของบุคลากร จัดโครงสร้างอัตรากำลังของบุคลากรที่จะดำเนินการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำกับ ติดตาม ให้บุคลากรปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และโครงสร้างงานที่กำหนดไว้ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนอัตรากำลัง

4.2 การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หมายถึง การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม สำหรับการดำเนินชีวิตส่งเสริมให้บุคลากรครูปฏิบัติตนและดำเนินชีวิต โรงเรียนให้รางวัลสนับสนุน เชิดชูเกียรติบุคลากรที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี บนวิถีความพอเพียง

4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง หมายถึง การสร้างความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความจำเป็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดแนวทาง/วิธีการ พัฒนาความรู้ความเข้าใจของบุคลากร จัดหาวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถมาอบรมพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน

ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความต้องการในการนำนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่แผนปฏิบัติการ กำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา จัดตั้งคณะกรรมการในการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา จัดให้มีการประชุม/สัมมนาบุคลากร เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ประเมิน สรุปผล และรายงานผล เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีกลยุทธ์กิจกรรมและวิธีการบริหาร รายละเอียดตามตาราง

ตาราง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

กลยุทธ์	กิจกรรม	แนวทางการบริหารตามกลยุทธ์
กลยุทธ์ที่ 1 ด้านการบริหาร จัดการ สถานศึกษา	กิจกรรม 1.1 การจัด บรรยากาศและ สภาพแวดล้อม	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์สภาพปัญหา เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายใน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. จัดโครงการและกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
	กิจกรรม 1.2 การ กำหนดนโยบาย / แผนงาน / โครงการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์นโยบายและแผนงาน/โครงการของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน 2. กำหนดนโยบายและแผนงาน/โครงการ โดยจัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการขับเคลื่อนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน 3. ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปีโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในโรงเรียน 4. ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนนโยบายตลอดจนนำผลการติดตามมาปรับปรุงพัฒนา 5. สรุปและรายงานผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบาย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์	กิจกรรม	แนวทางการบริหารตามกลยุทธ์
	กิจกรรม 1.3 การ จัดระบบการบริหาร จัดการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดระบบการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. กำหนดกลยุทธ์และแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับ เกี่ยวกับการจัดระบบการบริหารจัดการ ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. ดำเนินการจัดระบบการบริหารจัดการตาม แผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ 4. จัดระบบโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อ การดำเนินงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง 5. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การจัดระบบ การบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง
	กิจกรรม 1.4 การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองและชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและ ชุมชนในการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง 2. กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองและชุมชน ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง 3. ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ในการ บริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม 4. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง 5. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การเข้ามามีส่วน ร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์	กิจกรรม	แนวทางการบริหารตามกลยุทธ์
	<p>กิจกรรม 1.5</p> <p>การวางแผนการใช้ งบประมาณ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์ปัญหาในการบริหารจัดการด้านการเงินของโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. กำหนดแนวทาง/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการใช้งบประมาณ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. ดำเนินการตามแผนงาน/งบประมาณของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. จัดให้มีการระดมทุน ทรัพยากรและงบประมาณเพื่อการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. ติดตามผลการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6. ประเมิน สรุปผล และรายงานผลการวางแผนการใช้งบประมาณ
	<p>กิจกรรมที่ 1.6</p> <p>การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานใน สถานศึกษา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการกำกับติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. กำหนดกลยุทธ์ในการกำกับติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. ดำเนินการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ 4. ตรวจสอบ ประเมินผลการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ 5. นำผลการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษามาปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานในระยะต่อไป
<p>กลยุทธ์ที่ 2</p> <p>ด้านการบริหาร</p> <p>หลักสูตรและ</p>	<p>กิจกรรม 2.1</p> <p>การจัดทำหน่วยและ แผนการเรียนรู้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของโรงเรียนและชุมชน ในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้อง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์	กิจกรรม	แนวทางการบริหารตามกลยุทธ์
การจัดการเรียนการสอน		<p>2. กำหนดแผนการศึกษาเพื่อบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>3. จัดทำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้</p> <p>4. จัดทำแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้</p> <p>5. มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p>
	กิจกรรม 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	<p>1. ครูวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ</p> <p>2. ครูกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ</p> <p>3. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>
		<p>4. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>5. ครูสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>6. ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>
	กิจกรรม 2.3 การวัดและ	<p>1. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>2. กำหนดแผนงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>

กลยุทธ์	กิจกรรม	แนวทางการบริหารตามกลยุทธ์
	ประเมินผล การเรียนรู้	3. สร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและ สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. จัดแสดงผลงานและประกวดโครงงานเกี่ยวกับ ผลงานของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงไปประยุกต์ใช้ 6. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล นำผลการ ประเมินมาปรับปรุงพัฒนา
		5. จัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองบน ฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน 6. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
กลยุทธ์ที่ 3 ด้านการจัด กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	กิจกรรม 3.1 กิจกรรมแนะแนว	1. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานด้าน กิจกรรมแนะแนวสำหรับผู้เรียน ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง 2. กำหนดแผนการ/โครงการกิจกรรมแนะแนวเพื่อ สนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการแนะ แนวเกี่ยวกับ การดำเนินงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง 4. ครูจัดกิจกรรมแนะแนวที่ส่งเสริมการพัฒนา ผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. วัดผล ประเมินผล และติดตามผลการจัด กิจกรรมแนะแนวตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง 6. นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรม แนะแนวตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์	กิจกรรม	แนวทางการบริหารตามกลยุทธ์
	<p>กิจกรรม 3.2</p> <p>ระบบดูแลช่วยเหลือ</p> <p>นักเรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. กำหนดแผนการ/โครงการ ระบบดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและได้รับการส่งเสริมพัฒนาด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการจัดกิจกรรมดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน 4. วัดผล ประเมินผล และ ติดตามผล การจัดกิจกรรมงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
	<p>กิจกรรม 3.3</p> <p>กิจกรรมนักเรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. กำหนดแผนงาน/โครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. ส่งเสริมผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. วัดผล ประเมินผล และติดตามผล การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6. นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์	กิจกรรม	แนวทางการบริหารตามกลยุทธ์
	<p>กิจกรรม 3.4</p> <p>กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือ</p> <p>ผู้นำเพื่อประโยชน์</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้นำเพื่อประโยชน์ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. กำหนดแผนงาน/โครงการ กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้นำเพื่อประโยชน์ โดยมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและได้รับการส่งเสริมพัฒนา ด้านการจัดกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้นำเพื่อประโยชน์ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. วัดผล ประเมินผล และติดตามผลการจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้นำเพื่อประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้นำเพื่อประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
<p>กลยุทธ์ที่ 4</p> <p>ด้านการจัด</p> <p>กิจกรรมพัฒนา</p> <p>ผู้เรียน</p>	<p>กิจกรรม 4.1</p> <p>การวางแผน</p> <p>อัตรากำลังและ</p> <p>กำหนดตำแหน่ง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของกรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับปริมาณงาน 2. กำหนดแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังของบุคลากร 3. จัดโครงสร้างอัตรากำลังของบุคลากรที่จะดำเนินการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. กำกับ ติดตาม ให้บุคลากรปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และโครงสร้างงานที่กำหนดไว้ 5. ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนอัตรากำลัง
	<p>กิจกรรม 4.2</p> <p>การดำเนินชีวิตตาม</p> <p>แนวปรัชญาของ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์	กิจกรรม	แนวทางการบริหารตามกลยุทธ์
	เศรษฐกิจพอเพียง	2. กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม สำหรับการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. ส่งเสริมให้บุคลากรครูปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. โรงเรียนให้รางวัลสนับสนุน เชิดชูเกียรติบุคลากรที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีบนวิถีความพอเพียง
	กิจกรรม 4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. วิเคราะห์ความจำเป็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. กำหนดแนวทาง/วิธีการ พัฒนาความรู้ความเข้าใจของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. จัดหาวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถอบรมพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน 4. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
	กิจกรรม 4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ	1. วิเคราะห์ความต้องการในการนำนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่แผนปฏิบัติการ 2. กำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. จัดตั้งคณะกรรมการในการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. จัดให้มีการประชุม/สัมมนาบุคลากร เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3

แนวทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

การดำเนินงานตามกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ไปใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนนั้น โรงเรียนต้องดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สถานะแวดล้อม

การวิเคราะห์สถานะแวดล้อม หมายถึง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การบริหารงานขององค์กร ทั้งปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคทั้งภายในและภายนอก องค์กร โดยการวิเคราะห์สภาพปัจจัยที่เรียกว่า SWOT Analysis โดยดำเนินการดังนี้

1. จัดประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อวิเคราะห์สถานะแวดล้อมของโรงเรียน
2. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันวิเคราะห์จุดแข็ง หมายถึง สิ่งที่เอื้อต่อการดำเนินงานภายในองค์กร เช่น การบริหาร การเงิน ทรัพยากร เป็นต้น
3. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันวิเคราะห์จุดอ่อน หมายถึง สิ่งที่ทำให้การดำเนินงานภายในองค์กรที่ไม่สามารถกระทำได้ดี จะเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จขององค์กร
4. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันวิเคราะห์โอกาส หมายถึง สถานะแวดล้อมภายนอกที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งต้องคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงสถานะแวดล้อมภายนอก เช่น สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี และการแข่งขัน เป็นต้น
5. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันวิเคราะห์อุปสรรค หมายถึง สถานะแวดล้อมภายนอกที่คุกคามต่อการดำเนินงานขององค์กร เช่น สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี และการแข่งขัน เป็นต้น

6. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันสรุปและนำเสนอผลการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมของโรงเรียน

ขั้นที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์

การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การออกแบบและเลือกกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล ที่เหมาะสมสำหรับองค์กรสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โรงเรียนจะดำเนินการดังนี้

1. จัดประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อกำหนดกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล
3. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการ แผนงาน/โครงการ ให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารตามกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล

ขั้นที่ 3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ที่สอดคล้องกับการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าประสงค์ โรงเรียนดำเนินการดังนี้

1. โรงเรียนออกคำสั่งมอบหมายงานรับผิดชอบให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการอย่างชัดเจน
2. โรงเรียนจัดประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการก่อนการดำเนินงาน
3. โรงเรียนจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณสำหรับการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการอย่างเพียงพอและทันตามกำหนด
4. โรงเรียนดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการตามปฏิทินที่ได้กำหนดไว้

ขั้นที่ 4 การควบคุมกลยุทธ์

การควบคุมกลยุทธ์ หมายถึง การติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลการประเมินผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ขององค์กร โรงเรียนดำเนินการดังนี้

1. โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตาม นิเทศ วัดและประเมินผลการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการ
2. คณะกรรมการวัดและประเมินผลการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการอย่างจริงจังสม่ำเสมอ และเป็นกัลยาณมิตร
3. ผู้รับผิดชอบโครงการจัดทำรายงานโครงการ เสนอผู้บริหารสถานศึกษา
4. สถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ให้หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ

ตอนที่ 4

บทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหารโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ในการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา มีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้

บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

1. ศึกษาคู่มือการใช้ “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11” ให้เข้าใจชัดเจน
2. จัดประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อวิเคราะห์สภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ร่วมสรุปและนำเสนอผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. จัดประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล
5. ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล
6. ร่วมกำหนดแผนงาน/โครงการตามแนวทางการบริหารตามกลยุทธ์บริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
7. ออกคำสั่งมอบหมายงานรับผิดชอบให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการอย่างชัดเจน
9. กำกับติดตามให้ผู้รับผิดชอบแต่ละแผนงาน/โครงการ
10. อนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณและสนับสนุนทรัพยากรสำหรับการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการอย่างเพียงพอและทันตามกำหนด

11. แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ วัดและประเมินผลการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการ
13. กำกับติดตามและนิเทศการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการให้ดำเนินการตามปฏิทินที่ได้กำหนดไว้และเป็นไปตามกระบวนการที่กำหนดไว้
14. ร่วมวัดและประเมินผลความก้าวหน้าของการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการ
15. รายงานผลการดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการตามกลยุทธ์ให้หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ
16. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการบริหารแผนงาน/โครงการ เมื่อเสร็จการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม
17. จัดประชุมเพื่อสรุปและรายงานผลการบริหารแผนงาน/โครงการ

บทบาทและหน้าที่ของครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ศึกษาคู่มือการใช้ “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11” ให้เข้าใจชัดเจน
2. ร่วมประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อวิเคราะห์สภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ร่วมสรุปและนำเสนอผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. ร่วมประชุมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล
5. ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล
6. ร่วมจัดทำแผนงาน/โครงการ ตามแนวทางทางการบริหารตามกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล
7. รับผิดชอบและดำเนินงานแต่ละแผนงาน/โครงการ ที่ได้รับมอบหมายหรือรับผิดชอบ
8. สรุป รายงานผลการดำเนินโครงการต่อผู้บังคับบัญชา

บรรณานุกรม

- ปรียานุช ธรรมปิยา. (2557). *เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา*. โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ. (2555). *รายงานผลสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี 2555 (สถานศึกษาพอเพียง 2555)*. ปัตตานี: โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2550). *เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร*. กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2551). *จากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: เพชรรุ้ง การพิมพ์.
- สุรินทร ภูสิงห์. (2552). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. สาขาวิชา การบริหารและพัฒนากการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิมพ์กา ธรรมสิทธิ์. (2552). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : การทดสอบโมเดลความสมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

(สัมภาษณ์เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11 เพื่อกำหนด เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย)

1. ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัย วิทยาลัยนครราชสีมา
2. รศ.ดร.ฉลาด จันทรมบัติ ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาสารคาม
3. ดร.เทวรัฐ โตไทยะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
4. ดร.สายัณห์ ผาน้อย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงรายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
5. ดร.เฉลิมชัย แก้วมณีชัย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงขวัญ โรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล
6. ดร.พิศุทธิ์ กิตติศรีวรพันธ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงขวัญ โรงเรียนบ้านท่าอุเทน
7. ดร.ปารณทัตต์ แสนวิเศษ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงขวัญ โรงเรียนนาเพียงสว่างวิทยานุกูล
8. ดร.พลังพงศ์ คำจวง ตำแหน่ง กรรมการบริหาร ศูนย์อุตสาหกรรมบัวแก้วธานี
9. นางสร้อยญา ประสงค์สุข ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองดินแดน

รายชื่อกรณีศึกษาโรงเรียนดีเด่น

(กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนต้นแบบที่ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มพื้นที่การบริหารการศึกษาประจำเขตตรวจราชการที่ 11 (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร) จำนวน 3 โรงเรียน)

1. โรงเรียนบ้านห้วยยาง อำเภอโคกศรีสุพรรณ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
2. โรงเรียนชุมชนบ้านคำพอกท่าดอกแก้ว อำเภอท่าอุเทน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
3. โรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 อำเภอเมืองมุกดาหาร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในรอบเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง จำนวน 21 คน

(ผู้เชี่ยวชาญในรอบเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11)

1. รศ.ดร.บรรจบ บุญจันทร์ ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัย หน่วยงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
2. รศ.ดร.สมาน อัครภูมิ ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัย หน่วยงาน มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี
3. รศ.ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัย หน่วยงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
4. ดร.เพิ่มพูน พงษ์พวงเพชร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศึกษาธิการจังหวัด หน่วยงาน ศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
5. ดร.ศุภสิน ภูศรีโสม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
6. ดร.มารุต อุปนิสากร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร เขต 1

7. ดร.กิตติพิศ พลพิลา ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สำนักงาน ศึกษานิเทศก์ จังหวัดกาฬสินธุ์
8. ดร.สมนึก นนธิจันทร์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
9. ดร.อนุรักษ์ อุปพงษ์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
10. ดร.ทินกร ภาคนาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านผักชะยานาคอย โนนแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
11. ดร.ศุภชัย โถปกรณ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอุโนโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
12. ดร.อดิเรก บุญคง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านระกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3
13. ดร.อนุพนธ์ โสมมีชัย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1
14. ดร.จิมมี ทองพิมพ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชัยใหญ่วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3
15. ดร.สมหวัง มหาวัง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเปือยทานตะวัน พิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
16. นางภิญญาตา พันธรักษา ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านนา แกน้อย (นทพ.อุปถัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
17. นางสาววราพร ศรีบัว ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดง สอนพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
18. นางวรริตรา พลรัตน์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนมุกดาสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร
19. นางสาวสุกัลยา ขำทิพย์พาที ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชัย ชุมพลักดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
20. นางโสภาวรรณ บุตรพรหม ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านอุดม ศรี วิไล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

21. นางจริญญา เซาว์ชอบ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลหนองคาย หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

(เพื่อประเมินความเหมาะสมในการนำไปใช้ของคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11)

1. รศ.ดร.นิราศ จันทระจิต ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะครุศาสตร์ หน่วยงาน มหาวิทยาลัยนครพนม
2. ดร.ภูริพล โสดาศรี ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
3. นายอดุลย์ ไพโรสนธ์ ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษ หน่วยงาน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
4. นายเรืองยศ แวดล้อม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบัวใหญ่พิทยาคม หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
5. นายธนิต ทองอาจ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองแวงพิทยาคม หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๙๒๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ

ด้วย นางสาวพารดา หาบ้านแทน นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและ
พัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การ
บริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
(ปรด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ทงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย เป็นกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะ
ประสาน วัน- เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
ด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. eumw

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๙๒๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลาด จันทร์สมบัติ

ด้วย นางสาวพารดา หาบ้านแท่น นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและ
พัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การ
บริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
(ปรด.) โดยมีโดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ทงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย เป็นกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะ
ประสาน วัน- เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
ด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

349

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๙๒๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.เทวรัฐ โตไทยะ

ด้วย นางสาวพารดา หาบ้านแท่น นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและ
พัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การ
บริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
(ปรด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ทงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย เป็นกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะ
ประสาน วัน- เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
ด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภาน)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๙๒๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.สายันท์ พาน้อย

ด้วย นางสาวพารดา หาบ้านแทน นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปรด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ทงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสาน วัน-เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๙๒๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.เฉลิมชัย แก้วมณีชัย

ด้วย นางสาวพารดา หาบ้านแท่น นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและ
พัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การ
บริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
(ปรด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ทงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย เป็นกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะ
ประสาน วัน- เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
ด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๙๒๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.พิศุทธิ์ กิตติศรีวรพันธ์

ด้วย นางสาวพารดา หาบ้านแพ้น นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหาร และพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปรด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ทงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ เป็นประธาน ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติรัตน์ แสงเลิศ อุทัย เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสาน วัน- เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จาก ท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภพผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ภาคผนวก ง

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหา (Index of Item–Objective
Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญของแบบสอบถามกลยุทธ์การบริหาร
โรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ตาราง 21 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหา (Index of Item–Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญของแบบสอบถามกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					∑f	ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
5	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	เหมาะสม
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
18	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	เหมาะสม
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					Σf	ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการ ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
41	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
42	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
43	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					Σf	ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการ ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
44	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
45	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
46	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
47	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
48	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
49	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	เหมาะสม
50	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
51	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
52	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
53	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
54	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
55	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
56	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
57	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	เหมาะสม
58	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
59	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
60	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
61	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
62	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
63	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
64	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	เหมาะสม
65	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
66	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					Σf	ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการ ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
67	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
68	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
69	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
70	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
71	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	เหมาะสม
72	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
73	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
74	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
75	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
76	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
77	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
78	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
79	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
80	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	เหมาะสม
81	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
82	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
83	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
84	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
85	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
86	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
87	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					Σf	ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการ ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
88	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
89	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
90	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
91	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	เหมาะสม
92	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
93	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
94	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

ภาคผนวก จ

ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ

A	B	C	D	E	F	G	H
ผลการวิเคราะห์	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5	ข้อที่ 6	ข้อที่ 7
จำนวนคน	5	5	5	5	5	5	5
คะแนนรวม	25	21	23	20	21	22	24
คะแนนต่ำสุด	5	4	4	4	4	4	4
คะแนนสูงสุด	5	5	5	4	5	5	5
ค่าเฉลี่ย	5.00	4.20	4.60	4.00	4.20	4.40	4.80
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.00	0.45	0.55	0.00	0.45	0.55	0.45
C.V.(%)	0.00	10.65	11.91	0.00	10.65	12.45	9.32
แปลผล	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด	มาก	มาก	มาก	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ภาพรวมของแบบสอบถามที่ใช้เกณฑ์ค่าคะแนน 5 ระดับ

ผลการวิเคราะห์	ภาพรวม
คะแนนรวม	156
ค่าเฉลี่ย	4.46
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.26
C.V.(%)	5.73
แปลผล	มาก

ภาคผนวก ฉ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อเรื่องงานวิจัย กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผู้วิจัย นางสาวพารดา หาบ้านแทน
นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ทงศักดิ์ คุ้มไชน้ำ	ประธานกรรมการ
ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย	กรรมการ

ชื่อ-สกุลผู้ให้สัมภาษณ์.....
ตำแหน่ง.....
สถานที่ทำงาน.....
โทรศัพท์.....
E-Mail.....
วันเดือนปีที่ให้สัมภาษณ์.....เวลา.....
สถานที่สัมภาษณ์.....
ผู้สัมภาษณ์.....

คำชี้แจง

1. การสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในประเด็น กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
2. แบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยจะแจ้งให้ผู้ทรงคุณวุฒิทราบล่วงหน้า โดยขอนัดหมายวัน เวลาและสถานที่ที่จะสัมภาษณ์
3. การสัมภาษณ์ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตจดบันทึกและบันทึกเสียง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะเพื่อสื่อสารให้มีความเข้าใจตรงกัน ประกอบด้วย

1. กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางสำคัญในการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งขององค์กรเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้
2. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการพัฒนาโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ประกอบด้วย
 - 2.1 กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง วิธีการบริหารจัดการโรงเรียนให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 5 กิจกรรมประกอบด้วย
 - 2.1.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม
 - 2.1.2 การกำหนดนโยบาย / แผนงาน / โครงการ
 - 2.1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ
 - 2.1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
 - 2.1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ

2.2 กลยุทธ์ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เนื้อหาและหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนสามารถยึดมั่นเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

2.2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้

2.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

2.3 กลยุทธ์ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียน หรือครูผู้สอนจัดให้แก่ผู้เรียนเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดในการจัดการเรียนการสอนตาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

2.3.1 กิจกรรมแนะแนว

2.3.2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3.3 กิจกรรมนักเรียน

2.3.4 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญ

ประโยชน์

2.4 กลยุทธ์ด้านการพัฒนาบุคลากร หมายถึง วิธีการสร้างความตระหนัก ความรู้ และความเข้าใจในเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากร มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

2.4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

2.4.2 การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

2.4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. กระบวนการบริหารกลยุทธ์ หมายถึง ขั้นตอนการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย

3.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หมายถึง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์กร ทั้งปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคทั้งภายในและภายนอกองค์กร

3.2 การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การออกแบบและเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับองค์กร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ตามลำดับ

3.3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดในกลยุทธ์ให้เป็นไปอย่างราบรื่น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามที่พึงประสงค์

3.4 การควบคุมกลยุทธ์ หมายถึง การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน หากพบปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ จะได้แก้ไขได้ทันเวลาที่ มีการประเมินผลสำเร็จของกลยุทธ์เป็นระยะ ๆ

4. ประสิทธิภาพของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ระดับความสำเร็จการดำเนินงานของโรงเรียนที่เกิดจากการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

- 4.1 ประสิทธิภาพด้านสถานศึกษา
- 4.2 ประสิทธิภาพด้านผู้บริหารสถานศึกษา
- 4.3 ประสิทธิภาพด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 4.4 ประสิทธิภาพด้านผู้เรียน
- 4.5 ประสิทธิภาพด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
- 4.6 ประสิทธิภาพด้านอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2560

6. ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2560

7. สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หมายถึง สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 22 มีนาคม 2559 ข้อ 11 สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตั้งอยู่ที่จังหวัดสกลนคร รับผิดชอบการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร

8. โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดศึกษาธิการภาค 11 หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครพนม เขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีกรอบ
แนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

บทสัมภาษณ์

1. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตามกลยุทธ์ดังต่อไปนี้ ท่านเห็นว่าควรมีการดำเนินการอย่างไร

1.1 กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ

1.1.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

.....

.....

.....

1.1.2 การกำหนดนโยบาย / แผนงาน / โครงการ

.....

.....

.....

1.1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ

.....

.....

.....

1.1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

.....

.....

.....

1.1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ

.....

.....

.....

1.1.6 อื่น ๆ (ระบุ).....

.....

.....

.....

1.2 กลยุทธ์ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

1.2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้

.....
.....
.....

1.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

.....
.....
.....

1.2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

1.2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

.....
.....
.....

1.2.5 อื่น ๆ (ระบุ)

.....
.....
.....

1.3 กลยุทธ์ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.3.1 กิจกรรมแนะแนว

.....
.....
.....

1.3.2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

.....
.....
.....

1.3.3 กิจกรรมนักเรียน

.....

.....

.....

1.3.4 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์

.....

.....

.....

1.3.5 อื่น ๆ (ระบุ)

.....

.....

.....

1.4 กลยุทธ์ด้านการพัฒนาบุคลากร

1.4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

.....

.....

.....

1.4.2 การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

1.4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

1.4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

1.4.5 อื่น ๆ (ระบุ)

2. ท่านคิดว่าประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่อไปนี้ ควรเป็นอย่างไร

1. ด้านสถานศึกษา

2. ด้านผู้บริหารสถานศึกษา

3. ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

4. ด้านผู้เรียน

5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

6. ด้านอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ	ผู้สัมภาษณ์	ลงชื่อ	ผู้ให้สัมภาษณ์
(.....)		(.....)	
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....		วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....	

แบบสัมภาษณ์การศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบ

ชื่อเรื่องงานวิจัย กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผู้วิจัย นางสาวพารดา หาบ้านแทน
นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ทงศักดิ์ คุ้มไชน้ำ	ประธานกรรมการ
ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย	กรรมการ

ชื่อ-สกุลผู้ให้สัมภาษณ์.....
ตำแหน่ง.....
สถานที่ทำงาน.....
โทรศัพท์.....
E-Mail.....
วันเดือนปีที่ให้สัมภาษณ์.....เวลา.....
สถานที่สัมภาษณ์.....
ผู้สัมภาษณ์.....

คำชี้แจง

1. การสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์การศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบ
ในประเด็น กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี
ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
2. แบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยจะแจ้งให้ผู้บริหารโรงเรียน
ต้นแบบทราบล่วงหน้า โดยขออนุญาตหมายวัน เวลาและสถานที่ที่จะสัมภาษณ์
3. การสัมภาษณ์ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตจดบันทึก
และบันทึกเสียง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยได้
นิยามศัพท์เฉพาะเพื่อสื่อสารให้มีความเข้าใจตรงกัน ประกอบด้วย

1. กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางสำคัญในการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งของ
องค์กรเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้
2. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง
การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการพัฒนาโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ประกอบด้วย
 - 2.1 กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง วิธีการบริหารจัดการ
โรงเรียนให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง มี 5 กิจกรรมประกอบด้วย
 - 2.1.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม
 - 2.1.2 การกำหนดนโยบาย / แผนงาน / โครงการ
 - 2.1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ
 - 2.1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
 - 2.1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ

2.2 กลยุทธ์ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เนื้อหาและหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนสามารถยึดมั่นเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

2.2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้

2.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

2.3 กลยุทธ์ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียน หรือครูผู้สอนจัดให้แก่ผู้เรียนเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดในการจัดการเรียนการสอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

2.3.1 กิจกรรมแนะแนว

2.3.2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3.3 กิจกรรมนักเรียน

2.3.4 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญ

ประโยชน์

2.4 กลยุทธ์ด้านการพัฒนาบุคลากร หมายถึง วิธีการสร้างความตระหนัก ความรู้ และความเข้าใจในเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากร มี 4 กิจกรรม ประกอบด้วย

2.4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

2.4.2 การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

2.4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. กระบวนการบริหารกลยุทธ์ หมายถึง ขั้นตอนการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย

3.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หมายถึง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์กร ทั้งปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคทั้งภายในและภายนอกองค์กร

3.2 การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การออกแบบและเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับองค์กร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ตามลำดับ

3.3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดในกลยุทธ์ให้เป็นไปอย่างราบรื่น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามที่พึงประสงค์

3.4 การควบคุมกลยุทธ์ หมายถึง การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน หากพบปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ จะได้แก้ไขได้ทันที่ที่มีการประเมินผลสำเร็จของกลยุทธ์เป็นระยะ ๆ

4. ประสิทธิภาพของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ระดับความสำเร็จการดำเนินงานของโรงเรียนที่เกิดจากการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

- 4.1 ประสิทธิภาพด้านสถานศึกษา
- 4.2 ประสิทธิภาพด้านผู้บริหารสถานศึกษา
- 4.3 ประสิทธิภาพด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 4.4 ประสิทธิภาพด้านผู้เรียน
- 4.5 ประสิทธิภาพด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
- 4.6 ประสิทธิภาพด้านอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2560

6. ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2560

7. สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หมายถึง สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวง ศึกษาธิการ ลงวันที่ 22 มีนาคม 2559 ข้อ 11 สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตั้งอยู่ที่จังหวัดสกลนคร รับผิดชอบการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร

8. โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดศึกษาธิการภาค 11 หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครพนม เขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีกรอบ
แนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

บทสัมภาษณ์

1. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย
อะไรบ้าง และดำเนินการอย่างไร

1.1 กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ

1.1.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

.....

.....

.....

1.1.2 การกำหนดนโยบาย / แผนงาน / โครงการ

.....

.....

.....

1.1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ

.....

.....

.....

1.1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

.....

.....

.....

1.1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ

.....

.....

.....

1.1.6 อื่น ๆ (ระบุ).....

.....

.....

.....

1.2 กลยุทธ์ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

1.2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้

.....

.....

.....

1.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

.....

.....

.....

1.2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

1.2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

.....

.....

.....

1.2.5 อื่น ๆ (ระบุ)

.....

.....

.....

1.3 กลยุทธ์ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.3.1 กิจกรรมแนะแนว

.....

.....

.....

1.3.2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

.....

.....

.....

1.3.3 กิจกรรมนักเรียน

.....

.....

.....

1.3.4 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์

.....

.....

.....

1.3.5 อื่น ๆ (ระบุ)

.....

.....

.....

1.4 กลยุทธ์ด้านการพัฒนาบุคลากร

1.4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

.....

.....

.....

1.4.2 การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

1.4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

1.4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

1.4.5 อื่น ๆ (ระบุ)

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ ผู้สัมภาษณ์ ลงชื่อ ผู้ให้สัมภาษณ์
(.....) (.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 1

(แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ)

แบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
ประกอบการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ข้อมูลผู้วิจัย

นางสาวพารดา หาบ้านแทน

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

(Doctor of Philosophy Program in Educational Administration and Development)

โครงการบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วันเพ็ญ นันทะศรี

ประธานกรรมการ

ดร. พรเทพ เสถียรนพเก้า

กรรมการ

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง

เพื่อให้การแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2. ระเบียบวิธีวิจัย ใช้วิธีการแบบพหุวิธี (Multiple Methodologies) ได้แก่ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Interview) การใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Technique) การยืนยันตัวเองกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. ระยะเวลาดำเนินการมี 4 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์

ระยะที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์

ระยะที่ 4 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์

4. เนื้อหาที่ผู้วิจัยนำมาสร้างข้อคำถามในครั้งนี้ได้มาจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

5. แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 รอบ คือ รอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ เห็นด้วย – ไม่เห็นด้วย พร้อมคำถามปลายเปิด รอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และรอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

6. แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

6.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

6.2 ตอนที่ 2 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีประสิทธิผลในยุคปัจจุบันสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

7. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาข้อคำถามที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความคิดเห็นเพียงหนึ่งช่อง และขอความอนุเคราะห์ท่านได้ตอบคำถามทุกข้อและเสนอเหตุผล หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้วย

8. เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้ตอบแบบสอบถามและส่งคืนทางไปรษณีย์โดยใช้ซองที่เขียนที่อยู่พร้อมติดแสตมป์ที่แนบมาพร้อมนี้ หรือ ผ่านทางแอปพลิเคชัน LINE หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ E-mail ตามที่ผู้วิจัยได้ระบุไว้ ทางช่องทางที่ท่านสะดวกในการส่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

นางสาวพารดา หาบ้านแทน นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต
สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับข้อมูลพื้นฐานของท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ ปี

3. การศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี ปริญญาโท
ปริญญาเอก อื่นๆ

4. ตำแหน่งทางวิชาการ

ศาสตราจารย์
 รองศาสตราจารย์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
 ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
 ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น โปรดระบุ

5. สถานภาพ

ผู้บริหารหลักสูตร/ นักวิชาการ / ผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา
 ศึกษานิเทศก์จังหวัด/รองศึกษานิเทศก์จังหวัด
 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา/รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 ผู้อำนวยการโรงเรียน
 ข้าราชการบำนาญและนักวิชาการอิสระ
 ข้าราชการครู

6. ประสบการณ์การทำงาน.....ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านและแสดงความคิดเห็นในตอนท้าย

ข้อ ที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดศึกษาธิการภาค 11	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา				
กิจกรรมที่ 1.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม				
1	วิเคราะห์สภาพปัญหา เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
2	กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
3	จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายใน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
4	จัดโครงการและกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
5	ประเมิน สรุปผล และรายงานผล ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
กิจกรรมที่ 1.2 การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/โครงการ				
6	วิเคราะห์นโยบายและแผนงาน/โครงการของโรงเรียน โดยมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน			
7	กำหนดนโยบายและแผนงาน/โครงการ โดยจัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการขับเคลื่อนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน			

ข้อ ที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดศึกษาธิการภาค 11	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
		เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
8	ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปี โดย น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อน ในโรงเรียน			
9	ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติ การขับเคลื่อนนโยบายตลอดจนนำผลการติดตามมา ปรับปรุงพัฒนา			
10	สรุปและรายงานผลการดำเนินงานการขับเคลื่อน นโยบาย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
กิจกรรมที่ 1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ				
11	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดระบบการบริหาร จัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
12	กำหนดกลยุทธ์และแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับเกี่ยวกับ การจัดระบบการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง			
13	ดำเนินการจัดระบบการบริหารจัดการตามแผนงาน/ โครงการที่กำหนดไว้			
14	จัดระบบโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการ ดำเนินงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
15	ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การจัดระบบการ บริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
กิจกรรมที่ 1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน				
16	วิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ในการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง			
17	กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองและชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง			
18	ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ในการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงโดยผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม			

ข้อ ที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดศึกษาธิการภาค 11	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
		เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
19	ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดหลักสูตรการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง			
20	ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การเข้ามามีส่วนร่วม ของผู้ปกครองและชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง			
กิจกรรมที่ 1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ				
21	วิเคราะห์ปัญหาในการบริหารจัดการด้านการเงินของ โรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
22	กำหนดแนวทาง/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับ การใช้งบประมาณ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง			
23	ดำเนินการตามแผนงาน/งบประมาณของโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
24	จัดให้มีการระดมทุน ทรัพยากรและงบประมาณเพื่อการ บริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง			
25	ติดตามผลการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในการ บริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
26	ประเมิน สรุปผล และรายงานผลการวางแผน การใช้งบประมาณ			
กิจกรรมที่ 1.6 การกำกับ ติดตามการดำเนินงานใน สถานศึกษา				
27	วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการกำกับติดตามการ ดำเนินงานในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง			
28	กำหนดกลยุทธ์ในการกำกับติดตามการดำเนินงานใน สถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
29	ดำเนินการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา ตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้			

ข้อ ที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดศึกษาธิการภาค 11	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
		เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
30	ตรวจสอบ ประเมินผลการกำกับติดตาม การดำเนินงานของสถานศึกษาตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้			
31	นำผลการกำกับติดตามการดำเนินงาน ของสถานศึกษา มาปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานใน ระยะต่อไป			
กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน				
กิจกรรมที่ 2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้				
32	วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของโรงเรียนและชุมชน ใน การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ให้ สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
33	กำหนดแผนการศึกษาเพื่อบริหารหลักสูตรและการ จัดการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง			
34	จัดทำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้			
35	จัดทำแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตาม มาตรฐานการเรียนรู้			
36	มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้			
กิจกรรมที่ 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน				
37	ครูวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียน สอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่ม สาระการเรียนรู้ต่างๆ			
38	ครูกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ			

ข้อ ที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดศึกษาธิการภาค 11	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
		เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
39	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระที่ กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตของ ผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
40	ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
41	ครูสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
42	ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครอบคลุม ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
กิจกรรมที่ 2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
43	วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
44	กำหนดแผนงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
45	สร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
46	ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและ สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
47	จัดแสดงผลงานและประกวดโครงงานเกี่ยวกับผลงาน ของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไป ประยุกต์ใช้			
48	ประเมิน สรุปผล และรายงานผลนำผลการประเมินมา ปรับปรุงพัฒนา			

ข้อ ที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดศึกษาธิการภาค 11	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
		เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
กิจกรรมที่ 2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา				
49	วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านการผลิตสื่อการเรียน การสอนใหม่ๆ นวัตกรรมที่หลากหลายมาใช้ในกิจกรรม การเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง			
50	กำหนดแนวทางวิธีการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
51	จัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง			
52	ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน			
53	จัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองบนฐานข้อมูล ระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน			
54	ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา			
กลยุทธ์ที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				
กิจกรรมที่ 3.1 กิจกรรมแนะแนว				
55	วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านกิจกรรม แนะแนวสำหรับผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง			
56	กำหนดแผนการ/โครงการกิจกรรมแนะแนวเพื่อ สนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง			
57	จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการ แนะแนวเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง			

ข้อ ที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดศึกษาธิการภาค 11	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
		เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
58	ครูจัดกิจกรรมแนะแนวที่ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียน ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
59	วัดผล ประเมินผล และ ติดตามผล การจัดกิจกรรมแนะ แนว ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
60	นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนว ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
กิจกรรมที่ 3.2 ระบบช่วยเหลือนักเรียน				
61	วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
62	กำหนดแผนการ/โครงการ ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้ สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง			
63	จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและได้รับการ ส่งเสริมพัฒนาด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในการจัดกิจกรรมดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียน			
64	วัดผล ประเมินผล และ ติดตามผล การจัดกิจกรรมงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง			
65	นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมระบบดูแล ช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
กิจกรรมที่ 3.3 กิจกรรมนักเรียน				
66	วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
67	กำหนดแผนงาน/โครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วม ในกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			

ข้อ ที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดศึกษาธิการภาค 11	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
		เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
68	ส่งเสริมผู้เรียนใหม่มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
69	จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
70	วัดผล ประเมินผล และติดตามผล การจัดกิจกรรม นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
71	นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
กิจกรรมที่ 3.4 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือ ผู้นำเพื่อประโยชน์				
72	วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ/ เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้นำเพื่อประโยชน์ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
73	กำหนดแผนงาน/โครงการ กิจกรรมลูกเสือ/ เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้นำเพื่อประโยชน์ โดยมี บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและได้รับการส่งเสริม พัฒนาด้านการจัดกิจกรรม ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง			
74	จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้นำเพื่อ ประโยชน์ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง			
75	วัดผล ประเมินผล และติดตามผล การจัดกิจกรรม ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้นำเพื่อประโยชน์ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
76	นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือ/ เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้นำเพื่อประโยชน์ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร				
กิจกรรมที่ 4.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง				

ข้อ ที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดศึกษาธิการภาค 11	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
		เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
77	วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของกรอบอัตรากำลังของ โรงเรียนให้พอดีกับปริมาณงาน			
78	กำหนดแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการวางแผน อัตรากำลังของบุคลากร			
79	จัดโครงสร้างอัตรากำลังของบุคลากรที่จะดำเนินการ บริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
80	กำกับ ติดตาม ให้บุคลากรปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และโครงสร้างงานที่กำหนดไว้			
81	ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนอัตรากำลัง			
กิจกรรมที่ 4.2 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง				
82	วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
83	กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม สำหรับการดำเนิน ชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
84	ส่งเสริมให้บุคลากรครูปฏิบัติตนและดำเนินชีวิต ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
85	โรงเรียนให้รางวัลสนับสนุน เชิดชูเกียรติบุคลากรที่ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีบนวิถีความพอเพียง			
กิจกรรมที่ 4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง				
86	วิเคราะห์ความจำเป็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
87	กำหนดแนวทาง/วิธีการ พัฒนาความรู้ความเข้าใจของ บุคลากร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
88	จัดหาวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ ความสามารถมาอบรมพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน			
89	ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การสร้างความรู้ความ เข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง			

ขอ ที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดศึกษาธิการภาค 11	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
		เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
	กิจกรรมที่ 4.4 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตาม แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง			
90	วิเคราะห์ความต้องการในการนำนโยบายการขับเคลื่อน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สู่แผนปฏิบัติการ			
91	กำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมในการ จัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
92	จัดตั้งคณะกรรมการในการเตรียมความพร้อมในการจัด การศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
93	จัดให้มีการประชุม/สัมมนาบุคลากร เพื่อเตรียมความ พร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง			
94	ประเมิน สรุปผล และรายงานผล เกี่ยวกับการเตรียม ความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง			

แบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 2

รหัส

--	--	--

(แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ)

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ประกอบการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ข้อมูลผู้วิจัย

นางสาวพารดา หาบ้านแทน

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

(Doctor of Philosophy Program in Educational Administration and Development)

โครงการบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วันเพ็ญ นันทะศรี ประธานกรรมการ

ดร. พรเทพ เสถียรนพเก้า กรรมการ

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) พร้อมข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยให้ค่าคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

3. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาข้อความคำถามที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความคิดเห็นเพียงหนึ่งช่องและขอความอนุเคราะห์ท่านได้ตอบคำถามทุกข้อและเสนอเหตุผล หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้ตอบแบบสอบถามและส่งคืนทางไปรษณีย์โดยใช้ซองที่เขียนที่อยู่พร้อมติดแสตมป์ที่แนบมาพร้อมนี้ หรือส่งผ่านทางแอปพลิเคชัน LINE (ID : nupooz-a-a) หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ E-mail (nupoo_zaa@hotmail.com) หรือ fb : Parady Angel ตามที่ผู้วิจัยได้ระบุไว้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่าน มา ณ โอกาสนี้

นางสาวพารดา หาบ้านแทน

นักศึกษาลัทธิสุตรปรัชญาดุขฎิบัณทิต

สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระดับความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ภาค 11

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา						
กิจกรรมที่ 1.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม						
1.1.1 วิเคราะห์สภาพปัญหา เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
1.2.2 กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
1.3.3 จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
1.4.4 จัดโครงการและกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
1.5.5 ประเมิน สรุปผล และรายงานผล ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
กิจกรรมที่ 1.2 การกำหนดนโยบาย/แผนงาน/โครงการ						
1.2.1 วิเคราะห์นโยบายและแผนงาน/โครงการของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน						

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1.2.2 กำหนดนโยบายและแผนงาน/โครงการ โดยจัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการขับเคลื่อนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน						
1.2.3 ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปี โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในโรงเรียน						
1.2.4 ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนนโยบายตลอดจนนำผลการติดตามมาปรับปรุงพัฒนา						
1.2.5 สรุปและรายงานผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบาย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
กิจกรรมที่ 1.3 การจัดระบบการบริหารจัดการ						
1.3.1 วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดระบบการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
1.3.2 กำหนดกลยุทธ์และแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับเกี่ยวกับการจัดระบบการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
1.3.3 ดำเนินการจัดระบบการบริหารจัดการตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้						
1.3.4 จัดระบบโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
1.3.5 ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การจัดระบบการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
กิจกรรมที่ 1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน						

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1.4.1 วิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
1.4.2 กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
1.4.3 ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม						
1.4.5 ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
กิจกรรมที่ 1.5 การวางแผนการใช้งบประมาณ						
1.5.1 วิเคราะห์ปัญหาในการบริหารจัดการด้านการเงินของโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
1.5.2 กำหนดแนวทาง/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการใช้งบประมาณ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
1.5.3 ดำเนินการตามแผนงาน/งบประมาณของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
1.5.4 จัดให้มีการระดมทุน ทรัพยากรและงบประมาณเพื่อการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
1.5.5 ติดตามผลการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
1.5.6 ประเมิน สรุปผล และรายงานผลการวางแผนการใช้งบประมาณ						

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
กิจกรรมที่ 1.6 การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานในสถานศึกษา						
1.6.1 วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการกำกับ ติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
1.6.2 กำหนดกลยุทธ์ในการกำกับติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
1.6.3 ดำเนินการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้						
1.6.4 ตรวจสอบ ประเมินผลการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้						
1.6.5 นำผลการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา มาปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานในระยะต่อไป						
กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน						
กิจกรรมที่ 2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้						
2.1.1 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของโรงเรียน และชุมชน ในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
2.1.2 กำหนดแผนการศึกษาเพื่อบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
2.1.3 จัดทำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้						
2.1.4 จัดทำแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้						
2.1.5 มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
กิจกรรมที่ 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
2.2.1 ครูวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ						

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
2.2.2 ครูกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ						
2.2.3 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
2.2.4 ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
2.2.5 ครูสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
2.2.6 ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
กิจกรรมที่ 2.3 การวัดและประเมินผล การเรียนรู้						
2.3.1 วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
2.3.2 กำหนดแผนงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
2.3.3 สร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง						
2.3.4 ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่ หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง						
2.3.5 จัดแสดงผลงานและประกวด โครงการเกี่ยวกับผลงานของผู้เรียน ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้						
2.3.6 ประเมิน สรุปผล และรายงานผล นำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา						
กิจกรรมที่ 2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา						
2.4.1 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านการ ผลิตสื่อการเรียนการสอนใหม่ๆ นวัตกรรมที่ หลากหลายมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
2.4.2 กำหนดแนวทางวิธีการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง						
2.4.3 จัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
2.4.4 ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในชุมชน ที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน						
2.4.5 จัดทำสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ด้วยตนเองบนฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ ภายในโรงเรียน						
2.4.6 ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการ ศึกษา						
กลยุทธ์ที่ 3 การจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						
กิจกรรมที่ 3.1 กิจกรรมแนะแนว						
3.1.1 วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงาน ด้านกิจกรรมแนะแนวสำหรับผู้เรียน ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
3.1.2 กำหนดแผนการ/โครงการกิจกรรม แนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่ สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง						
3.1.3 จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ด้านการแนะแนวเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
3.1.4 ครูจัดกิจกรรมแนะแนวที่ส่งเสริมการ พัฒนาผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง						

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
3.1.5 วัดผล ประเมินผล และ ติดตามผล การจัดกิจกรรมแนะแนว ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง						
3.1.6 นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัด กิจกรรมแนะแนว ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง						
กิจกรรมที่ 3.2 ระบบช่วยเหลือนักเรียน						
3.2.1 วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิต ที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง						
3.2.2 กำหนดแผนการ/โครงการ ระบบดูแล ช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและ พัฒนาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง						
3.2.3 จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาด้านการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการจัดกิจกรรม ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน						
3.2.4 วัดผล ประเมินผล และ ติดตามผล การจัดกิจกรรมงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
3.2.5 นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัด กิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
กิจกรรมที่ 3.3 กิจกรรมนักเรียน						
3.3.1 วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรม นักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่ สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง						
3.3.2 กำหนดแผนงาน/โครงการกิจกรรมเพื่อ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมี ส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง						
3.3.3 ส่งเสริมผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง						
3.3.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง						
3.3.5 วัดผล ประเมินผล และติดตามผล การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง						
3.3.6 นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัด กิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง						

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
กิจกรรมที่ 3.4 กิจกรรมลูกเสือ/ เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์						
3.4.1 วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรม ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญ ประโยชน์ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง						
3.4.2 กำหนดแผนงาน/โครงการ กิจกรรม ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญ ประโยชน์ โดยมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและได้รับการส่งเสริมพัฒนา ด้านการจัดกิจกรรม ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง						
3.4.3 จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุว กาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ที่สอดคล้องกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
3.4.4 วัดผล ประเมินผล และติดตามผล การจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง						
3.4.5 นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัด กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้ บำเพ็ญประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง						

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร						
กิจกรรมที่ 4.1 การวางแผนอัตรากำลัง และกำหนดตำแหน่ง						
4.1.1 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของ กรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับ ปริมาณงาน						
4.1.2 กำหนดแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับ การวางแผนอัตรากำลังของบุคลากร						
4.1.3 จัดโครงสร้างอัตรากำลังของบุคลากร ที่จะดำเนินการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง						
4.1.4 กำกับ ติดตาม ให้บุคลากรปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่และโครงสร้างงานที่กำหนด ไว้						
4.1.5 ติดตามผลการดำเนินงานตามแผน อัตรากำลัง						
กิจกรรมที่ 4.2 การดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
4.2.1 วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนิน ชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
4.2.2 กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม สำหรับการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง						

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
4.2.3 ส่งเสริมให้บุคลากรครูปฏิบัติตนและ ดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง						
4.2.4 โรงเรียนให้รางวัลสนับสนุน เชิดชู เกียรติบุคลากรที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีบน วิถีความพอเพียง						
กิจกรรมที่ 4.3 การสร้างความรู้ความ เข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง						
4.3.1 วิเคราะห์ความจำเป็นเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง						
4.3.2 กำหนดแนวทาง/วิธีการ พัฒนาความรู้ ความเข้าใจของบุคลากร ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง						
4.3.3 จัดหาวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้านที่มี ความรู้ความสามารถมาอบรมพัฒนาบุคลากร ในโรงเรียน						
4.3.4 ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การ สร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง						
กิจกรรมที่ 4.4 การเตรียมความพร้อม ในการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง						

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
4.4.1 วิเคราะห์ความต้องการในการนำ นโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงสู่แผนปฏิบัติการ						
4.4.2 กำหนดแนวทางการเตรียมความ พร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง						
4.4.3 จัดตั้งคณะกรรมการในการเตรียม ความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
4.4.4 จัดให้มีการประชุม/สัมมนาบุคลากร เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
4.4.5 ประเมิน สรุปผล และรายงานผล เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการจัด การศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง						

ข้อเสนอแนะอื่นๆเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 3

รหัส

--	--	--

(แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ)

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ประกอบการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ข้อมูลผู้วิจัย

นางสาวพารดา หาบ่านแทน

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

(Doctor of Philosophy Program in Educational Administration and Development)

โครงการบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วันเพ็ญ นันทะศรี ประธานกรรมการ

ดร. พรเทพ เสถียรนพเก้า กรรมการ

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
2. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งเป็นรอบสุดท้ายของการวิจัยในระยะที่ 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ท่านในฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญได้ทบทวนคำตอบโดยอาจยืนยันคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของท่านในรอบที่ 2 มาคำนวณค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของคำถามแต่ละข้อเพื่อทำให้ได้รับทราบคำตอบของกลุ่มและคำตอบของท่านว่ามีความสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด เพื่อประกอบการพิจารณาการคงเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ

วิธีการตอบ

1. เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์แสดงค่าสถิติจากการวิเคราะห์คำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญไว้ดังนี้

●	หมายถึง	ค่ามัธยฐานที่เป็นตัวแทนคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
★	หมายถึง	ค่าระดับคะแนนที่เป็นคำตอบของท่านในรอบที่ 2
┌	หมายถึง	ขอบเขตของค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่แสดงว่าคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญตกอยู่ในช่วงนี้

2. การตอบคำถามของท่านในรอบนี้ ขอให้พิจารณาคำตอบของท่านซึ่งสามารถตัดสินใจได้ 2 กรณี คือ

2.1 การยืนยันคำตอบเดิม ท่านไม่ต้องทำเครื่องหมายใดๆในกรณีที่เครื่องหมายทั้งสองอยู่ใกล้กันหรืออยู่ในช่องเดียวกันในขอบเขตค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ แสดงว่าคำตอบของท่านใกล้เคียงหรือตรงกับคำตอบของกลุ่มแล้ว แต่ถ้าคำตอบเดิมของท่านตกอยู่นอกเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ (┌) และท่านยังยืนยันความคิดเห็นเดิมและไม่เปลี่ยนแปลงคำตอบขอให้ท่านแสดงเหตุผลประกอบเพื่อยืนยันคำตอบเดิมของท่านไว้ด้วย

2.2 การเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับ
 ความคิดเห็นที่ควรจะเป็น คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด
 (1) ซึ่งเป็นคำตอบใหม่ในข้อนั้นๆ ดังตัวอย่างในการตอบ

ข้อที่	กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ตอบอยู่นอกขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์
		5	4	3	2	1	
ก	โรงเรียนวิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	● ★					
ข	โรงเรียนกำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●				★	ไม่จำเป็นในการกำหนดกลยุทธ์ในการบริการโรงเรียน
ค	โรงเรียนจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายใน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●	✓			★	

คำอธิบาย

1. คำตอบข้อ ก แสดงว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ในข้อนี้ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่าเหมาะสมและสมควรใช้เป็นกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ในระดับมากที่สุดโดยที่ผู้ตอบก็มีความเห็นสอดคล้องกับกลุ่มด้วย

2. คำตอบข้อ ข แสดงว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่าเหมาะสมและสมควรใช้เป็นกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ในระดับมาก แต่ผู้ตอบมีความเห็นแตกต่างจากกลุ่มในรอบที่ 2 และยังคงยืนยันความคิดเห็นเดิมในรอบที่ 3 ทั้งที่คำตอบตกอยู่นอกขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ ผู้ตอบจำเป็นต้องแสดงเหตุผลประกอบด้วย

3. คำตอบข้อ ค แสดงว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ในข้อนี้มีผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ มีความเห็นเหมาะสมและสอดคล้อง คือ สมควรเป็นกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในระดับมากที่สุด และผู้ตอบ มีความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากกลุ่มในรอบที่ 2 แต่มีความต้องการเปลี่ยนแปลงคำตอบในรอบที่ 3 โดยทำเครื่องหมาย ✓ อันเป็นคำตอบใหม่ซึ่งมาอยู่ในขอบเขตของพิสัยระหว่างควอไทล์จึงไม่จำเป็นต้องแสดงเหตุผล

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่าน มา ณ โอกาสนี้

นางสาวพารดา หาบ้านแทน

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระดับความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ตอบอยู่นอกขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา						
กิจกรรมที่ 1.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม						
1. วิเคราะห์สภาพปัญหา เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
2. กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
3. จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายใน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
4. จัดโครงการและกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
5. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
กิจกรรมที่ 1.2 การกำหนดนโยบาย/ แผนงาน/โครงการ						
6. วิเคราะห์นโยบายและแผนงาน/โครงการ ของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาค ส่วน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียน	●					
7. กำหนดนโยบายและแผนงาน/โครงการ โดยจัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการ ขับเคลื่อนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงของโรงเรียน	●					
8. ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติ งานประจำปี โดยน้อมนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในโรงเรียน	●					
9. ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบาย และแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนนโยบายตลอดจน นำผลการติดตามมาปรับปรุงพัฒนา	●					
10. สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน การขับเคลื่อนนโยบาย ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	●					
กิจกรรมที่ 1.3 การจัดระบบการบริหาร จัดการ						
11. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการ จัดระบบการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	●					

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
12. กำหนดกลยุทธ์และแผนงาน/โครงการ เกี่ยวกับเกี่ยวกับการจัดระบบการบริหาร จัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	☒					
13. ดำเนินการจัดระบบการบริหารจัดการ ตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้	☒					
14. จัดระบบโครงสร้างการบริหารจัดการที่ เอื้อต่อการดำเนินงาน ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	☒					
15. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การ จัดระบบการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	☒					
กิจกรรมที่ 1.4 การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองและชุมชน						
16. วิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองและชุมชนในการบริหารจัดการ ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	☒					
17. กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	☒					
18. ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม ในการบริหารจัดการตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงโดยผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วม	☒					

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
19. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	☒					
20. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การ เข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	☒					
กิจกรรมที่ 1.5 การวางแผนการใ้ งบประมาณ						
21. วิเคราะห์ปัญหาในการบริหารจัดการ ด้านการเงินของโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	☒					
22. กำหนดแนวทาง/แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมเกี่ยวกับการใช้งบประมาณ ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	☒					
23. ดำเนินการตามแผนงาน/งบประมาณ ของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	☒					
24. จัดให้มีการระดมทุน ทรัพยากรและ งบประมาณเพื่อการบริหารจัดการให้เป็นไป ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	☒					
25. ติดตามผลการตรวจสอบการใช้จ่าย งบประมาณในการบริหารจัดการ ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	☒					
26. ประเมิน สรุปผล และรายงานผลการ วางแผนการใช้งบประมาณ	☒					

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ตอบอยู่นอกขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
กิจกรรมที่ 1.6 การกำกับ ติดตาม การดำเนินงานในสถานศึกษา						
27. วิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการกำกับติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
28. กำหนดกลยุทธ์ในการกำกับติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
29. ดำเนินการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้	●					
30. ตรวจสอบ ประเมินผลการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้	●					
31. นำผลการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา มาปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานในระยะต่อไป	●					
กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน						
กิจกรรมที่ 2.1 การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้						
32. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของโรงเรียนและชุมชนในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
33. กำหนดแผนการศึกษาเพื่อบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	☒					
34. จัดทำหน่วยการเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐาน การเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	☒					
35. จัดทำแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่ม สาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐาน การเรียนรู้	☒					
36. มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	☒					
กิจกรรมที่ 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน						
37. ครูวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่างๆ	☒					
38. ครูกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่ม สาระการเรียนรู้ต่างๆ	☒					
39. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่าง สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	☒					

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
40. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ วางแผนการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	●					
41. ครูสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วย ตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
42. ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
กิจกรรมที่ 2.3 การวัดและประเมินผล การเรียนรู้						
43. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	●					
44. กำหนดแผนงานเกี่ยวกับการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	●					
45. สร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	●					
46. ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่ หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	●					

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
47. จัดแสดงผลงานและประกวดโครงงาน เกี่ยวกับผลงานของผู้เรียน ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้	☒					
48. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล นำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา	☒					
กิจกรรมที่ 2.4 การผลิตสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา						
49. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้าน การผลิตสื่อการเรียนการสอนใหม่ๆ นวัตกรรม ที่หลากหลายมาใช้ในกิจกรรมการเรียน การสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	☒					
50. กำหนดแนวทางวิธีการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	☒					
51. จัดทำ/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้อุ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	☒					
52. ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นใน ชุมชน ที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่ อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน	☒					
53. จัดทำสื่อการเรียนรู้อุเกี่ยวกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ด้วยตนเองบนฐานข้อมูลระบบ สารสนเทศภายในโรงเรียน	☒					

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
54. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการ ศึกษา	●					
กลยุทธ์ที่ 3 การจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						
กิจกรรมที่ 3.1 กิจกรรมแนะแนว						
55. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการ ดำเนินงานด้านกิจกรรมแนะแนวสำหรับผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
56. กำหนดแผนการ/โครงการกิจกรรม แนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิต ที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	●					
57. จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ด้านการแนะแนวเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
58. ครูจัดกิจกรรมแนะแนวที่ส่งเสริมการ พัฒนาผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	●					
59. วัดผล ประเมินผล และติดตามผล การจัดกิจกรรมแนะแนว ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
60. นำผลการติดตามมาใช้ในการพัฒนาการจัด กิจกรรมแนะแนว ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง						
กิจกรรมที่ 3.2 ระบบช่วยเหลือนักเรียน						

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
61. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิต ที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	●					
62. กำหนดแผนการ/โครงการ ระบบดูแล ช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและ พัฒนาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	●					
63. จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาด้านการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการ จัดกิจกรรมดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียน	●					
64. วัดผล ประเมินผล และ ติดตามผล การจัดกิจกรรมงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
65. นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัด กิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
กิจกรรมที่ 3.3 กิจกรรมนักเรียน						
66. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรม นักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่ สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	●					

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
67. กำหนดแผนงาน/โครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
68. ส่งเสริมผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
69. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
70. วัตถุประสงค์ ประเมินผล และติดตามผล การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
71. นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
กิจกรรมที่ 3.4 กิจกรรมลูกเสือ/ เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์						
72. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
73. กำหนดแผนงาน/โครงการ กิจกรรม ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญ ประโยชน์ โดยมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและได้รับการส่งเสริมพัฒนา ด้านการจัดกิจกรรม ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	●					
74. จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุว กาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ที่สอดคล้องกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
75. วัดผล ประเมินผล และติดตามผล การจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	●					
76. นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัด กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้ บำเพ็ญประโยชน์ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	●					
กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากร						
กิจกรรมที่ 4.1 การวางแผนอัตรากำลัง และกำหนดตำแหน่ง						
77. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของ กรอบอัตรากำลังของโรงเรียนให้พอดีกับ ปริมาณงาน	●					
78. กำหนดแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับ การวางแผนอัตรากำลังของบุคลากร	●					

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
79. จัดโครงสร้างอัตรากำลังของบุคลากร ที่จะดำเนินการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
80. กำกับ ติดตาม ให้บุคลากรปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่และโครงสร้างงานที่กำหนด ไว้	●					
81. ติดตามผลการดำเนินงานตามแผน อัตรากำลัง	●					
กิจกรรมที่ 4.2 การดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
82. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนิน ชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
83. กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม สำหรับการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	●					
84. ส่งเสริมให้บุคลากรครูปฏิบัติตนและ ดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	●					
85. โรงเรียนให้รางวัลสนับสนุน เชิดชู เกียรติบุคลากรที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีบน วิถีความพอเพียง	●					
กิจกรรมที่ 4.3 การสร้างความ เข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง						

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
86. วิเคราะห์ความจำเป็นเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	☒					
87. กำหนดแนวทาง/วิธีการ พัฒนาความรู้ ความเข้าใจของบุคลากร ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	☒					
88. จัดหาวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้านที่มี ความรู้ความสามารถมาอบรมพัฒนาบุคลากร ในโรงเรียน	☒					
89. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล การ สร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	☒					
กิจกรรมที่ 4.4 การเตรียมความพร้อม ในการจัดการศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง						
90. วิเคราะห์ความต้องการในการนำ นโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงสู่แผนปฏิบัติการ	☒					
91. กำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อม ในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	☒					
92. จัดตั้งคณะกรรมการในการเตรียม ความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	☒					

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
93. จัดให้มีการประชุม/สัมมนาบุคลากร เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	●					
94. ประเมิน สรุปผล และรายงานผล เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการจัด การศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	●					

ข้อเสนอแนะอื่นๆเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ช
ภาพประกอบการวิจัย

ภาพการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ข้อมูลในประเด็นกลยุทธ์การบริหารโรงเรียน
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (ศ.ดร.ธีระ รุญเจริญ)

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (รศ.ดร.ฉลาด จันทรสสมบัติ)

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (ดร.เทวรัฐ โตไทยะ)

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (ดร.สายัณห์ ผาน้อย)

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (ดร.เฉลิมชัย แก้วมณีชัย)

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (ดร.พิสุทธิ กิตติศรีวรรณ)

ภาพการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ข้อมูลในประเด็นกลยุทธ์การบริหารโรงเรียน
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (ต่อ)

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (ดร.ปารณทัตต์ แสนวิเศษ)

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (ดร.พลังพงศ์ คำจวง)

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (นางสร้อยญา ประสงค์สุข)

ภาพการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบที่ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

ศึกษาพหุกรณี โรงเรียนบ้านห้วยยาง สังกัด สพป.สกลนคร เขต 1

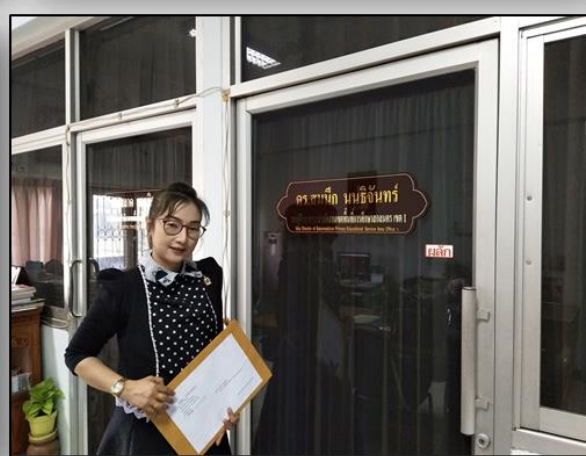
ศึกษาพหุกรณี โรงเรียนชุมชนบ้านคำพอกท่าดอกแก้ว สังกัด สพป.นครพนม เขต 2

ภาพการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบที่ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา (ต่อ)

ศึกษาพหุกรณี โรงเรียนชุมชนบ้านนาค้ำน้อย 2 สังกัด สพป.มุกดาหาร

ภาพผู้เชี่ยวชาญในรอบเทคนิคเดลฟายปรับปรุง (Modified Delphi Technique) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวพารดา หาบ้านแพน
วัน เดือน ปีเกิด	15 มกราคม 2518
ที่อยู่	30/3 ถนนสวัสดิภาพพิสุทธิ ตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม 48130
ตำแหน่ง	ครู
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านคำเม็ก ตำบลหนองสังข์ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม 48130 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศึกษานครพนม เขต 1
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2536	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
พ.ศ.2544	อนุปริญญาวิทยาศาสตร (อ.วท.) วิชาเอกเคมีปฏิบัติ สถาบันราชภัฏสกลนคร
พ.ศ.2546	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกภาษาอังกฤษ สถาบันราชภัฏสกลนคร
พ.ศ.2549	ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ.2563	ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ.2547	ครูอัตราจ้าง วิชาเอกภาษาอังกฤษ โรงเรียนนาแกสามัคคีวิทยา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม
พ.ศ.2548	พนักงานราชการ วิชาเอกภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านผึ้งวิทยาคม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม
พ.ศ.2554	ครู โรงเรียนบ้านคำเม็ก
- ปัจจุบัน	สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครพนม เขต 1